

|| SRI HAYAVADANA RANGAVITTALA GOPINATHAYA NAMAHA ||

Blessed by Lord and with His divine grace, we are pleased to publish this Magnanimous Work of Sri Acharya Madhwa. It is a humble effort to make available this Great work to Sadhakas who are interested in the noble path of propagating Acharya Madhwa's Philosophy.

With great humility, we solicit the readers to bring to our notice any inadvertant typographical mistakes that could have crept in, despite great care. We would be pleased to incorporate such corrections in the next versions. Users can contact us, for editable version, to facilitate any value additions.

Contact: H K SRINIVASA RAO, NO 26, 2ND FLOOR, 15TH CROSS, NEAR VIDHYAPEETA CIRCLE, ASHOKANAGAR, BANGALORE 560050. PH NO. 26615951, 9901971176, 8095551774, Email : srkarc@gmail.com

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

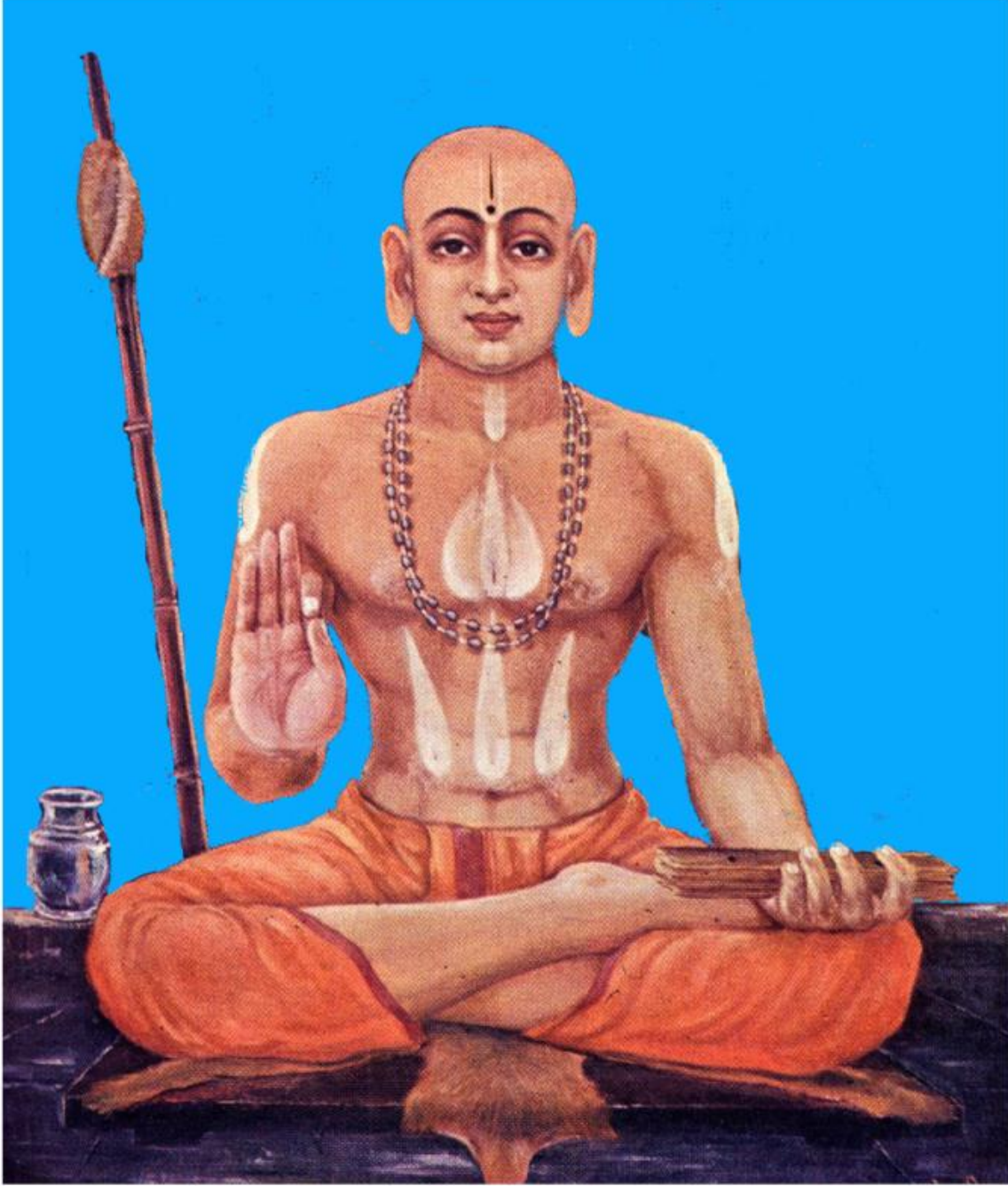
ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸುಕೃತದ ಫಲವಾಗಿ ಮಧ್ವಮತದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಲು, ಪ್ರೇಮಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ ನನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದ, ಈ ಸಾಧನೆಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿದ, ನನ್ನ ಪೂಜ್ಯ ಮಾತಾ ಪಿತೃಗಳಾದ, ದಿವಂಗತರಾದ ಲಲಿತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣರಾವ್ ಹೆಚ್ ಆರ್ ಅವರ ಸವಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಈ "ಸರ್ವಮೂಲ ಯಜ್ಞ"

“ಮಾತೃದೇವೋ ಭವ-ಪಿತೃದೇವೋಭವ-ಆಚಾರ್ಯದೇವೋಭವ”

1. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವ ಅನುನಾಸಿಕದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವಾಗ, ಅದರ ಜ್ಞಾನದ ಗಂಧವೇ ಇಲ್ಲದವರಂತೆ, ಕನ್ನಡಿಗರು ಇದನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿರುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಸರಿಯಾದ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗಾಗಿ, ಸರಿಯಾದ ಅನುಸ್ವಾರಗಳು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಶ್ರಮವಹಿಸಿ, ಸರಿಯಾದ ಅನುನಾಸಿಕ, ಅನುಸ್ವಾರಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಓದುಗರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮನ್ನಿಸಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಂಥಖಣ: ಆಚಾರ್ಯ ಪ್ರಭಂಜನರ ಸರ್ವಮೂಲ ಗ್ರಂಥಗಳು

|| ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ||

Tracking:

Sr	Date	Remarks	By
1	19/12/2011	Typing Started on	H K Srinivasa Rao
2	05/02/2012	Typing Ended on	H K Srinivasa Rao
3	12/07/2012	First Proof Reading	Narahari Rattihalli
4	28/07/2012	First proof Correction Completed	H K Srinivasa Rao

ಪುಟ್ಟ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಯಶೋದೆಗೆ ಜಗವನ್ನೇ ತೋರಿದಂತೆ, ಬಹುರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾದ “ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಾನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನ” ವಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ, ಆಚಾರ್ಯರು ಸಾಗರೋಪಮವಾದ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಡಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಗುರುಗಳ ಕಾರುಣ್ಯದ ಅನುಗ್ರಹವಿರದೇ, ಈ ಗ್ರಂಥದ ಆಳವಿಸ್ತಾರಗಳ ಗಾಂಭೀರ್ಯವನ್ನು, ಜನ್ಮಾಂತರಗಳ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ, ಸಮುದ್ರದ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲಿ ಮಿಂದು, ಎಲ್ಲ ಸಮುದ್ರಗಳ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದವೆಂದು, ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಸಂತೋಷ ಪಡುವನಂತೆ, ನಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ಅರ್ಥಮಾಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು. ಮಧ್ಯಮತದ ಪ್ರಕಾಣ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಜ್ಜಯತೀರ್ಥ ಶ್ರೀಪಾದರೇ ಅನುಭವಿಸಿ ನುಡಿದಂತ ಈ ಶ್ಲೋಕವೇ, ಅನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಾರ್ಯಸನ್ಮನಃ ಸರಸೀಭುವಿ |
ಅನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನಾನಲಿನೇ ಚಿತ್ತೋರಿಕತಿ ಮೇ ಮನಃ || 01 ||

“ಕ್ರಿಮಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯವಾಳಿಸಿದೆ” ಎಂಬ ವೇದವ್ಯಾಸರ ಕಾರುಣ್ಯದ ದಸೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ, ಪಾಮರನಾದ ನನಗೂ, ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿಂದುವಾದರೂ ಈಗ ಅರ್ಥವಾಗಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಈ ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕವೆಂದು ಭಾವಿಸುವೆ. ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಹೇಳಿದರೂ ಸಾಲದೂ ಈ ಪಂಕ್ತಿಗಳನ್ನು:

“ಆಚಾರ್ಯಾಃ ಶ್ರೀಮದಾಚಾರ್ಯಾಃ ಸಂತು ಮೇ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮನಿ”
“ ಕೃಷ್ಣಂ ವಂದೇ ಜಗದ್ಗುರುಮ್”

|| ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮ್ ||

ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಃ (ಸಮನ್ವಯಾಧ್ಯಾಯಃ)

ನಾರಾಯಣಂ ನಿಖಿಲಪೂರ್ಣಗುಣೈಕದೇಹಂ
ನಿದೋಷಮಾಪ್ಯತಮಪ್ಯಖಿಲೈಃ ಸುವಾಕ್ಯೈಃ
ಅಸ್ಯೋದ್ಭವಾದಿದಮಶೇಷವಿಶೇಷತೋಽಪಿ
ವನ್ದ್ಯಂ ಸದಾ ಪ್ರಿಯತಮಂ ಮಮ ಸನ್ನಮಾಮಿ || 01 ||

ತಮೇವ ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಭವಂ ಪ್ರಣಮ್ಯ ಜಗದ್ಗುರೂಣಾಂ ಗುರುಮಂಜುಸೈವ |
ವಿಶೇಷತೋ ಮೇ ಪರಮಾಖ್ಯವಿದ್ಯಾವ್ಯಾಖ್ಯಾಂ ಕರೋಮ್ಯನ್ವಪಿ ಚಾಹಮೇವ || 02 ||

ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತೋ ಹರಿವ್ಯಾಸೋ ವಿರಿಷ್ಟಭವಪೂರ್ವಕೈಃ |
ಅರ್ಥಿತಃ ಪರವಿದ್ಯಾಖ್ಯಂ ಚಕ್ರೇ ಶಾಸ್ತ್ರಮನುತ್ತಮಮ್ || 03 ||

ಗುರುಗುರೂಣಾಂ ಪ್ರಭವಃ ಶಾಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ಬಾದರಾಯಣಃ |
ಯತಸ್ತದುದಿತಂ ಮಾನಮಜಾದಿಭ್ಯಸ್ತದರ್ಥತಃ || 04 ||

ವಕ್ತೃಶೋತ್ಯಪ್ರಸಕ್ತೀನಾಂ ಯದಾಪ್ತಿರನುಕೂಲತಾ |
ಆಪ್ತವಾಕ್ಯತಯಾ ತೇನ ಶ್ರುತಿಮೂಲತಯಾ ತಥಾ || 05 ||

ಯುಕ್ತಿಮೂಲತಯಾ ಚೈವ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ತ್ರಿವಿಧಂ ಮಹತ್ |
ದೃಶ್ಯತೇ ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾಣಾಮೇಕಧಾಽನ್ಯತ್ರ ಸರ್ವಶಃ || 06 ||

ಅತೋ ನೈತಾದೃಶಂ ಕಿಂಚಿತ್ ಪ್ರಮಾಣತಮಶಿಷ್ಯತೇ |
ಸ್ವಯಂಕೃತಾಽಪಿ ತದ್ವ್ಯಾ ಖ್ಯಾ ಕ್ರಿಯತೇ ಸ್ವಷ್ಟತಾರ್ಥತಃ || 07 ||

ತತ್ರ ತಾರಾಧಮೂಲತ್ವಂ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಚೇಷ್ಯತೇ |
ಸರ್ವತ್ರಾನುಗತತ್ವೇನ ಪೃಥಗೋಜೈ ಯತೇಽವಿಲೈಃ || 08 ||

|| ಜಿಜ್ಞಾಸಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಓತತ್ವವಾಚೀ ಹ್ಯೋಜ್ಞಾರೋ ವಕ್ತೃಸೌ ತದ್ಗುಣೋತತಾಮ್ |
ಸ ಏವ ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಾರ್ಥೋ ನಾರಾಯಣಪದೋದಿತಃ || 09 ||

ಸ ಏವ ಭರ್ಗಶಬ್ದಾರ್ಥೋ ವ್ಯಾಹೃತೀನಾಂ ಚ ಭೂಮತಃ |
ಭಾವನಾಚ್ಚೈವ ಸುತ್ತಾಚ್ಚ ಸೋಽಯಂ ಪುರುಷ ಇತ್ಯಪಿ || 10 ||

ಸ ಏವ ಸರ್ವವೇದಾರ್ಥೋ ಜೀಜ್ಞಾಸೋಽಯಂ ವಿಧೀಯತೇ |
'ಜ್ಞಾನೀ ಪ್ರಿಯತಮೋಽತೋ ಮೇ' 'ತಂ ವಿದ್ವಾನೇವ ಚಾಮೃತಃ' || 11 ||

'ವೃಣುತೇ ಯಂ ತೇನ ಲಭ್ಯಃ' ಇತ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತಿ ಬಲೇನ ಹಿ |
ಜಿಜ್ಞಾಸೋತ್ಥಜ್ಞಾನಜಾತ್ ತತ್ರ ಸಾದಾದೇವ ಮುಚ್ಯತೇ || 12 ||

'ದ್ರವ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಚ ಕಾಲಶ್ಚ ಸ್ವಭಾವೋ ಜೀವ ಏವ ಚ |
ಯದನುಗ್ರಹತಃ ಸಂತಿ ನ ಸಂತಿ ಯದುಪೇಕ್ಷಯಾ' || 13 ||

‘ನರ್ತೇ ತ್ವತ್ಪ್ರಿಯತೇ ಕಿಷ್ಕಿತ್’ ಇತ್ಯಾದೇರ್ನ ಹರಿಂ ವಿನಾ |
ಜ್ಞಾನಸ್ವಭಾವತೋಽಪಿ ಸ್ಯಾನ್ಮುಕ್ತಿಃ ಕಸ್ಯಾಪಿ ಹಿ ಕ್ವಚಿತ್ || 14 ||

ಅಜ್ಞಾನಂ ಜ್ಞಾನದೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಜ್ಞಾನಿನಾಂ ಮೋಕ್ಷದಶ್ಚ ಸಃ |
ಆನಂದಶ್ಚ ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಸ ಏವೈಕೋ ಜನಾರ್ದನಃ || 15 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತೇರ್ಬಂಧಮಿಥ್ಯಾತ್ವಂ ನೈವ ಮುಕ್ತಿರಪೇಕ್ಷತೇ |
ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಮಪಿ ಬಂಧಸ್ಯ ನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಿರೋಧತಃ || 16 ||

ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಂ ಯದಿ ದುಃಖಾದೇಸ್ತದ್ವಾಕ್ಯಸ್ಯಾಗ್ರತೋ ಭವೇತ್ |
ಮಿಥ್ಯಾಯಾಃ ಸಾಧಕತ್ವಂ ಚ ನ ಸಿದ್ಧಿಂ ಪ್ರತಿವಾದಿನಃ || 17 ||

ತಚ್ಚ ಮಿಥ್ಯಾಪ್ರಮಾಣೇನ ಸತಾ ವಾ ಸಾಧ್ಯತೇ ತ್ವಯಾ |
ಸತಾ ಚೇದ್ ದ್ವೈತಸಿದ್ಧಿಃ ಸ್ಯಾನ್ನ ಸಿದ್ಧಿಂ ಚಾನ್ಯಸಾಧನಮ್ || 18 ||
ಸಾಧಕತ್ವಂ ಸತಸ್ತೇನ ಸಾಕ್ಷಿಣಾ ಸಿದ್ಧಿಮಿಚ್ಛತಾ |
ಸ್ವೀಕೃತಂ ಹ್ಯವಿಶೇಷಸ್ಯ ಸಾಧ್ಯಸಾಧಕತಾ ಪುನಃ || 19 ||

ತಚ್ಚಾವಿಶೇಷಮಾನೇನ ಸಾಧ್ಯಮಿತ್ಯನವಸ್ಥಿತಿಃ |
ಅನರ್ಹೇಕುರ್ವತಾಂ ವಿಶ್ವಸತ್ಯತಾಂ ತನ್ನ ವಾದಿತಾ || 20 ||

ತಸ್ಮಾದ್ ವ್ಯವಹೃತಿಃ ಸರ್ವಾ ಸತ್ಯೇತ್ಯೇವ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾ |
ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಮೇತಸ್ಮಾತ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ಯೇವ ಚಾಗತಮ್ || 21 ||

ವ್ಯವಹಾರಸತಶ್ಚಾಪಿ ಸಾಧಕತ್ವಂ ತು ಪೂರ್ವವತ್ |
ಸತ್ಯವಿದ್ಯಂ ಚ ಮಾನೇನ ಸಿದ್ಧೇತ್ ಕೇನೇತಿ ಪೃಚ್ಛತೇ || 22 ||

ತಸ್ಯಾಪ್ಯುಕ್ತಪ್ರಕಾರೇಣ ನೈವ ಸಿದ್ಧಿಃ ಕಥಿಷ್ಯನ |
ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಂ ಸದಸತೋರಪ್ಯೇತೇನ ನಿಷಿದ್ಧತೇ || 23 ||

ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಂ ಸತಶ್ಚಾಪಿ ಸ್ವಯಂ ಸದ್ಭೇದವಾದಿನಃ |
ಅಸತಶ್ಚಾಪಿ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ತೇನಾನಿಷ್ಠಂ ಕಥಂ ಭವೇತ್ || 24 ||

ಯದುಚ್ಯತೇಽಪಿ ಸರ್ವಸ್ಮಾದಿತಿ ಸದ್ಭೇದಸಂಸ್ಥಿತಿಃ |

ಸನ್ಮಾತ್ರತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಪಿ ತಸ್ಮಾತ್ ತದಪಿ ನೋ ಭವೇತ್ || 25 ||

ಜ್ಞಾನಬಾಧ್ಯತ್ವಮಪಿ ತು ನ ಸಿದ್ಧಂ ಪ್ರತಿವಾದಿನಃ |

ವಿಜ್ಞಾತಸ್ಯಾನ್ಯಥಾ ಸಮ್ಯಗ್ ವಿಜ್ಞಾನಂ ಹ್ಯೇವ ತನ್ಮತಮ್ || 26 ||

ಅಸದ್ವಿಲಕ್ಷಣಜ್ಞಪ್ತ್ಯಜ್ಞಾತವ್ಯಮಸದೇವ ಹಿ |

ತಸ್ಮಾದಸತ್ಯತೀತಿಶ್ಚ ಕಥಂ ತೇನ ನಿವಾರ್ಯತೇ || 27 ||

ಅನ್ಯಥಾತ್ವಮಸತ್ ತಸ್ಮಾದ್ಬ್ರಾಂತಾವೇವ ಪ್ರತೀಯತೇ |

ಸತ್ತಸ್ಯಾಸತ ಏವಂ ಹಿ ಸ್ವಾಕಾರ್ಯೈವ ಪ್ರತೀತತಾ || 28 ||

ತಸ್ಯಾನಿರ್ವಚನೀಯತ್ವೇ ಸ್ಯಾದೇವ ಹ್ಯನವಸ್ಥಿತಿಃ |

ನಿರ್ವಿಶೇಷೇ ಸ್ವಯಮ್ಭಾತೇ ಕಿಮಜ್ಞಾನಾವೃತಂ ಭವೇತ್ || 29 ||

ಮಿಥ್ಯಾವಿಶೇಷೋಽಪ್ಯಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಿಮೇವ ಹ್ಯಪೇಕ್ಷತೇ |

ನ ಚಾವರಣಮಜ್ಞಾನಮಸತ್ಯೇ ತೇನ ಚೇಷ್ಟತೇ || 30 ||

ಅಪ್ರಕಾಶಸ್ವರೂಪತ್ವಾಜ್ಞಡೇಽಜ್ಞಾನಂ ನ ಮನ್ಯತೇ |

ಅಜ್ಞಾನಾಭಾವತಃ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಸರ್ವಂ ವ್ಯರ್ಥಿಭವಿಷ್ಯತಿ || 31 ||

ಅಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಚ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಮಜ್ಞಾನಾದಿತಿ ಕಲ್ಪನೇ |

ಅನವಸ್ಥಿತಿಸ್ತಥಾ ಚ ಸ್ಯಾದನ್ಯೋನ್ಯಾಶ್ರಯತಾಽಥವಾ || 32 ||

ಸ್ವಭಾವಜ್ಞಾನವಾದಸ್ಯ ನಿರ್ದೋಷತ್ವಾನ್ನ ತದ್ಭವೇತ್ |

ಅವಿದ್ಯಾದುರ್ಘಟತ್ವಂ ಚೇತ್ ಸ್ಯಾದಾತ್ಮಾಽಪಿ ಹಿ ತಾದೃಶಃ || 33 ||

ಅತೋಽಧಿಕಾರಿವಿಷಯಫಲಯೋಗಾದಿವರ್ಜಿತಮ್ |

ಅನಂತದೋಷದುಷ್ಟಂ ಚ ಹೇಯಂ ಮಾಯಾಮತಂ ಶುಭೈಃ || 34 ||

ಸತ್ಯತ್ವಾತ್ ತೇ ನ ದುಃಖಾದೇಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಣ ವಿರೋಧತಃ |
ನ ಬ್ರಹ್ಮತಾಂ ವದೇದ್ವೇದೋ ಜೀವಸ್ಯ ಹಿ ಕಥಂನ || 35 ||

ಯಜಮಾನಪ್ರಸ್ತರತ್ವಂ ಯಥಾ ನಾರ್ಥಃ ಶ್ರುತೇರ್ಭವೇತ್ |
ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಮಪಿ ಜೀವಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಯಾವಿಶೇಷತಃ || 36 ||

ಸಾರ್ವಾಜ್ಞಾದಿಗುಣಂ ಜೀವಾದ್ಭಿನ್ನಂ ಜ್ಞಾಪಯತಿ ಶ್ರುತಿಃ |
ಈಶಂ ತಾಮುಪಜೀವ್ಯೈವ ವರ್ತತೇ ಹೈಕೈವಾದಿನೀ || 37 ||

ಉಪಜೀವ್ಯವಿರೋಧೇನ ನಾಸ್ಯಾಸ್ತನ್ಮಾನತಾ ಭವೇತ್ |
ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯೇ ಚ ವಿಶಿಷ್ಟತ್ವೇ ಸ್ಥಾನಮತ್ಯೈಕೈಯೋರಪಿ || 38 ||

ನಾದ್ರಶ್ಯೇ ಚೈಕೈವಾಕ್ ಸಮ್ಯಕ್ ಸಾವಕಾಶಾ ಯಥೇಷ್ಟತಃ |
ಅವಕಾಶೋಜ್ಞಿತಾ ಭೇದಶ್ರುತಿನಾರ್ತಿಬಲಾ ಕಥಮ್ || 39 ||

ಅಜ್ಞಾನಾಸಮ್ಭವಾದೇವ ಮಿಥ್ಯಾಭೇದೋ ನಿರಾಕೃತಃ |
ಅಥೋ ಯಥಾರ್ಥಬಂಧಸ್ಯ ವಿನಾ ವಿಷ್ಟುಪ್ರಸಾದತಃ || 40 ||

ಅನಿವೃತ್ತೇಸ್ತದರ್ಥಂ ಹಿ ಜಿಜ್ಞಾಸಾಽತ್ರ ವಿಧೀಯತೇ |
ಯಥಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರಸನ್ನಃ ಸನ್ ರಾಜಾ ಬನ್ಧಾಪನೋದಕೃತ್ || 41 ||

ಏವಂ ದೃಷ್ಟಃ ಸ ಭಗವಾನ್ ಕುರ್ಯಾದ್ಬಂಧವಿಬೇಧನಮ್ |
ಕಾರ್ಯತಾ ಚ ನ ಕಾಚಿತ್ ಸ್ಯಾದಿಷ್ಟಸಾಧನತಾಂ ವಿನಾ || 4 2||

ಕಾರ್ಯಂ ನ ಹಿ ಕ್ರಿಯಾವ್ಯಾಪ್ಯಂ ನಿಷಿದ್ಧಸ್ಯ ಸಮತ್ವತಃ |
ನ ಭವಿಷ್ಯತ್ಕ್ರಿಯಾ ಕಾರ್ಯಂ ಸ್ಪಷ್ಟತೀಶ ಇತಿ ಹ್ಯಪಿ || 43 ||

ಕಾರ್ಯಂ ಸ್ಯಾನ್ಮೈವ ಚಾಕರ್ತುಮಶಕ್ಯಂ ಕಾರ್ಯಮಿಷ್ಟತೇ |
ಸಾಮ್ಯಾದೇವ ನಿಷಿದ್ಧಸ್ಯ ತದಿಷ್ಟಂ ಸಾಧನಂ ತಥಾ || 44 ||

ಕಾರ್ಯಂ ಸಾಧನಮಿಷ್ಟಸ್ಯ ಭಗವಾನಿಷ್ಟದೇವತಾ |
ಮುಖ್ಯೇಷ್ಠಂ ವಾ ಸುಮನಸಾಂ 'ಪ್ರೇಯಸ್ತತ್' ಇತಿ ಚ ಶ್ರುತಿಃ || 45 ||

'ಪ್ರಾಣಬುದ್ಧಿಮನಃಖಾತ್ಮದೇಹಾಪತ್ಯಧನಾದಯಃ |
ಯತ್ಸಮ್ಪರ್ಕಾತ್ ಪ್ರಿಯಾ ಆಸಂಸ್ತತಃ ಕೋ ನ್ವಪರಃ ಪ್ರಿಯಃ' || 46 ||

ಇತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯೈರಾಕಾಂಕ್ಷಾ ಸನ್ನಿಧಿಯೋಗ್ಯತಾ ಯತಃ |
ತಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಸಮಸ್ತಸ್ಯೇತೀಷ್ಟೇ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿರಿಷ್ಟತೇ || 47 ||

ಅತ್ಯಪೂಪಾಂಸ್ತವ ಭ್ರಾತೇತ್ಯಾದಾವಾವಾಪತೋಽಪಿ ಚ |
ಉದ್ವಾಪಾದ್ವರ್ತಮಾನತ್ವಾದಾಕಾಂಕ್ಷಾದಿಬಲಾದಪಿ || 48 ||

ಬಾಲೋ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಮಪ್ಯೇತಿ ನಾನಯೇತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯತಃ |
ಆನೀಯಮಾನದೃಷ್ಟ್ಯವ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತೇಃ ಸಮ್ಭವೇ ಸತಿ || 49 ||

ಏಷ್ಯದಾನಯನಾಯಾಯಂ ಕುತ ಏವ ಪ್ರತೀಕ್ಷತೇ |
ವ್ಯುತ್ಪನ್ನೋ ವರ್ತಮಾನೇ ತು ಕ್ರಿಯಾಶಬ್ದೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 50 ||

ಪುನರ್ದೃಷ್ಟ್ಯವ ಶಬ್ದಶ್ರುತ್ ಪಶ್ಚಾದ್ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಮೇಷ್ಯತಿ |
ವರ್ತಮಾನಮತೀತಂ ಚ ಭವಿಷ್ಯದಿತಿ ಚ ಕ್ರಮಾತ್ || 51 ||

ಆಕಾಂಕ್ಷಾದಿಯುತಂ ಯಸ್ಮಾದ್ವಿಧೇರ್ವ್ಯುತ್ಪಾದನಂ ಕುತಃ |
ದೃಷ್ಟ್ಯಾ ಜ್ಞಾತಪದಾರ್ಥಸ್ಯ ಸ್ಯಾದಾಕಾಂಕ್ಷಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 52 ||

ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರಥಮಾ ತಸ್ಮಾದ್ವರ್ತಮಾನೇಽಗತೇ ತತಃ |
ಇಷ್ಟಮಾಕಾಂಕ್ಷತೇ ಸರ್ವೋ ನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಮಪೇಕ್ಷತೇ || 53 ||

ಅಪರೋಕ್ಷಂ ಪರೋಕ್ಷಂ ವಾ ಜ್ಞಾನಮಿಷ್ಟಸ್ಯ ಸಾಧನಮ್ |
ಕ್ವಾಪಿ ಚೇಷ್ಟಾ ತದರ್ಥಾ ಸ್ಯಾದತಿಹಿ ರಸವಿತ್ತಯೇ || 54 ||

ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಜ್ಞಾನಮಾತ್ರೇಣ ಕ್ವಚಿದಿಷ್ಟಂ ಭವೇದಪಿ |
ನ ಚ ಸ್ತುಕ್ ಸ್ತುವವಹ್ಯಾ ದಾವತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಶ್ರುತೇರ್ಭವೇತ್ || 55 ||

ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ಕರಣಸ್ಯಾಪಿ ಯಜ್ಞತೈವಾನ್ಯಥಾ ಭವೇತ್ |
ತಸ್ಮಾದುಪಾಸನಾರ್ಥಂ ಚ ಸ್ವಾರ್ಥೇ ತಾತ್ಪರ್ಯವದ್ಭವೇತ್ || 56 ||

ಇತಿಶಬ್ದೋನ್ನಯೇಗ್ನಾವಿತ್ಯಪ್ಯುನ್ನೀತೇ ಸ್ತೃತಿರ್ಭವೇತ್ |
ಇತಿಶಬ್ದವ್ಯಪೇತಾನಿ ಹ್ಯಪಿ ಸನ್ತಿ ವಚಾಂಸ್ಯಲಮ್ || 57 ||

ಆತ್ಮಾನಮೇವೇತ್ಯಾದೀನಿ ಯೋಗೇಗ್ನಾವಪಿ ತತ್ಸಮಮ್ |
ಏಕವಾಕ್ಯತ್ವಯೋಗೇ ತು ವೇದಸ್ಯಾಪಿ ಹ್ಯಶೇಷತಃ || 58 ||

ವಾಕ್ಯಭೇದೋ ನ ಯುಕ್ತಃ ಸ್ಯಾದ್ಯೋಗಶ್ಚ ಸ್ಯಾನ್ಮಹಾಫಲೇ |
ಇತಿ ಬ್ರೂಯಾದಿತಿ ವಚೋ ಗತಮಗ್ನೌ ಸಮೀಪಗಮ್ || 59 ||

ಕಲ್ಪನಾಗೌರವಂ ಚೇತ್ ಸ್ಯಾತ್ ಪೃಥಕ್ ತಾತ್ಪರ್ಯಕಲ್ಪನೇ |
ಕಲ್ಪನಾಗೌರವಾದೇವ ಪದಾರ್ಥಾ ನ ಸ್ಯುರೇವ ಹಿ || 60 ||

ಪ್ರಮಾಣಾವಗತತ್ವಂ ಚೇತ್ ತಾತ್ಪರ್ಯಾಣಾಂ ತಥೈವ ಹಿ |
ತಸ್ಮಾತ್ ಪದಾರ್ಥೇ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥೇ ತಾತ್ಪರ್ಯಮುಭಯತ್ರ ಚ || 61 ||

ಪೃಥಗೇವ ಚ ವಾಕ್ಯತ್ವಂ ಪಥಗನ್ವಯತೋ ಭವೇತ್ |
ಅವಾನ್ತರತ್ವಾದ್ವಾಕ್ಯಾನಾಂ ವಾಕ್ಯಭೇದೋ ನ ದೂಷಣಮ್ || 62 ||

ಅಙ್ಗೇಕೃತತ್ವಾದಪಿ ತೈಃ ಪದಾನಾಂ ತು ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ |
ಕ್ರಿಯಾಪದೇನಾನ್ವಯಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಭೇದೋ ಹಿ ದೂಷಣಮ್ || 63 ||

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದಿವಿರೋಧೇ ತು ಗೌಣಾರ್ಥಸ್ಯಾಪಿ ಸಮ್ಭವಾತ್ |
ಅತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಪದಾರ್ಥೇಽಪಿ ನ ಕಲ್ಪ್ಯ ಮವಿರೋಧತಃ ||64||

ಅತೋ ಜ್ಞಾನಫಲಾನೈವ ಕರ್ಮಾಣಿ ಜ್ಞಾನಮೇವ ಹಿ |
ಮುಖ್ಯಪ್ರಸಾದದಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ಜೀಜ್ಞಾಸಾಯಾಶ್ಚ ತದ್ಭವೇತ್ || 65 ||

ಕರ್ತವ್ಯಾ ತೇ ನ ಜಿಜ್ಞಾಸಾ ಶ್ರುತಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಯೋಗತಃ |
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಚ್ಚ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಸ್ವತಃ ಏವಾಗಮಸ್ಯ ಹಿ || 66 ||

ಅನವಸ್ಥಾನ್ಯಥಾ ಹಿ ಸ್ಯಾದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ತಥಾಽನ್ಯತಃ |
ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಪ್ರಲಮ್ಬಾದೇಸತೇನ ವೇದವಿರೋಧಿ ಯತ್ || 67 ||

ನ ಮಾನಮವಿ ವೇದಾನಾಮಜ್ಞೇಕಾರ್ಯಾ ಹಿ ನಿತ್ಯತಾ |
ನ ಹಿ ಧರ್ಮಾದಿಸಿದ್ಧಿಃ ಸ್ಯಾನ್ನಿತ್ಯವಾಕ್ಯಂ ವಿನಾ ಕ್ಷಚಿತ್ || 68 ||
ಅವಿಪ್ರಲಮ್ಬಸ್ತಜ್ಞಾನಂ ತತ್ಯ ತತ್ತ್ವಾದಯೋಽಪಿ ಚ |
ಕಲ್ಯಾಣಗೌರವದೋಷೇಣ ಪುಂವಾಕ್ಯಂ ಜ್ಞಾಪಕಂ ನ ತತ್ || 69 ||

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಃ ಕಸ್ಯಚಿಧರ್ಮೋ ವಸ್ತುತ್ವಾದಿತಿ ಚೋದಿತೇ |
ನ ಬುದ್ಧೋಧರ್ಮದರ್ಶೀ ಸ್ಯಾತ್ ಪುಂಸ್ತ್ವಾದಿತ್ಯನುಮಾಹತಿಃ || 70 ||

ಅಧರ್ಮವಾದಿನೋ ವಾಕ್ಯಮಪ್ರಯೋಜನಮೇವ ಹಿ |
ಧರ್ಮಭಾವೋಽಪಿ ನೋ ತೇನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾವಗತೋ ಭವೇತ್ || 71 ||

ಅತಃ ಸಂಶಯಸಮೃತ್ತೌ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವತ್ ಪ್ರಮಾ |
ಶಕ್ತಿಶ್ಚವಾನ್ವಿತೇ ಸ್ವಾರ್ಥೇ ಶಬ್ದಾನಾಮನುಭೂಯತೇ || 72 ||

ಅತೋಽನ್ವಿತಾಭಿಧಾಯಿತ್ವಂ ಗೀರವಂ ಕಲ್ಪನೇಽನ್ಯಥಾ |
ನ ಚಾಶಕ್ತ್ಯಾಭಿಧಾಯಿತ್ವಂ ಪ್ರವೃತ್ತಿಶ್ಚ ದ್ವಿಧಾಽನ್ಯಥಾ || 73 ||

ಏತತ್ಸರ್ವಂ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರೇ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ ಹಿ ವಿಸ್ತರಾತ್ |
ಉಕ್ತಂ ವಿದ್ಯಾಪೃಥಕ್ತ್ವಾತ್ ತು ಸಂಕ್ಷೇಪೇಣಾತ್ರ ಸೂಚಿತಮ್ || 74 ||

ಪ್ರಮಾಣಾನ್ಯಾಯಸಚ್ಚಿಕ್ಷಾ ಕ್ರಿಯತೇ ತರ್ಕಶಾಸ್ತ್ರತಃ |

ಮಾನನ್ಯಾಯೈಸ್ತು ತತ್ಸಿದ್ಧ್ಯಮೀಮಾಂಸಾ ಮೇಯಶೋಧನಮ್ || 75 ||

ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕಂ ಚ ಭಗವಾನ್ ಸ ಏವ ಕೃತವಾನ್ ಪ್ರಭುಃ |

ಪಞ್ಚಶತ್ಕೋಟಿವಿಸ್ತಾರಾನ್ನಾರಾಯಣತನೌ ಕೃತಾತ್ || 76 ||

ಉದ್ಭೃತ್ಯ ಪಞ್ಚಸಾಹಸ್ರಂ ಕೃತವಾನ್ ಬಾದರಾಯಣಃ |

ಅತಸ್ತದರ್ಥಂ ಸಂಕ್ಷೇಪಾದತ ಇತ್ಯಭ್ಯಸೂಚಯತ್ || 77 ||

ಯತೋಽನುಭವತಃ ಸರ್ವಂ ಸಿದ್ಧಮೇತದತೋಽಪಿ ಚ |

ದೇವೈಶ್ಚ ದುರ್ಗಮಾರ್ಥೇಷು ವ್ಯಾಪೃತೋ ನಾತಿವಿಸ್ತೃತಿಮ್ || 78 ||

ಚಕಾರೈತಾ ಹ್ಯವಜ್ಞೇಯಾ ಯುಕ್ತಯಃ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಾಃ |

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಕ್ಷಾಕ್ಷಮಃ ಪಕ್ಷಂ ಕಮೇವಾತ್ರಾಭಿವೀಕ್ಷತೇ || 79 ||

ತನ್ಮಾದಕ್ಷಮಪಕ್ಷತ್ಯಾನೋಕ್ಷಶಾಸ್ತ್ರೇಽಭ್ಯುಪೇಕ್ಷಿತಃ |

ಸ್ವಯಂ ಭಗವತಾ ವಿಷ್ಣುಬ್ರಹ್ಮತ್ಯೇತತ್ ಪುರೋದಿತಮ್ || 80 ||

‘ಸ ವಿಷ್ಣುರಾಹ ಹೀ’ ತ್ಯನೇ ದೇವಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ತೇನ ಹಿ |

ಆದ್ಯಂತಮ್ ದೇವಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಸ್ವಯಂ ಭಗವತಾ ಕೃತಮ್ || 81 ||

ಮಧ್ಯಂ ತದಾಜ್ಞಯಾ ಪೈಲಶೇಷಾಭ್ಯಾಂ ಕೃತಮಜ್ಞಸಾ |

ಅತಸ್ತತ್ಯೈವ ವಿಷ್ಣುತ್ವಸಿದ್ಧೇರ್ಬ್ರಹ್ಮತ್ಯಸೂಚಯತ್ || 82 ||

ದೋಷಾರಚ್ಛಿದ್ರಶಬ್ದಾನಾಂ ಪರ್ಯಾಯತ್ವಂ ಯತಸ್ತತಃ |

ಗುಣಾ ನಾರಾ ಇತಿ ಜ್ಞೇಯಾಸ್ತದ್ವಾನ್ ನಾರಾಯಣಃ ಸ್ಮೃತಃ || 83 ||

ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದೋಽಪಿ ಹಿ ಗುಣಪೂರ್ತಿಮೋವ ವದತ್ಯಯಮ್ |

ಅತೋ ನಾರಾಯಣಸ್ಯೈವ ಜಿಜ್ಞಾಸಾಽತ್ರ ವಿಧೀಯತೇ || 84 ||

ಸಿದ್ಧಿತ್ವಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಸ್ಯ ವಿಷ್ಣೌ ಸ್ಪಷ್ಟತಯಾ ಶ್ರುತೌ |
'ಅಮೃಸ್ಯಪಾರ' ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ನಾರಾಯಣಪದೋದಿತಃ || 85 ||

'ಆಪಾ ನಾರಾ' ಇತಿ ಹ್ಯಾಹ ಸ ಏವಾಪ್ಸ್ವಂತರೀರಿತಃ |
ಕಾಮತೋ ವಿಧಿರುದ್ರಾದಿಪದದಾತ್ರಾಸ್ವಯಂ ಶ್ರಿಯಾ ||86||

ಯೋನಿತ್ವೇನಾತ್ಮನೋ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತಿಷ್ಠಂತೀತ್ಯುದಿತಸ್ಯ ಚ |
ಯಸ್ಮಿನ್ ದೇವಾ ಅಧೀತ್ಯುಕ್ತಾ ಸಮುದ್ರಂ ಸ್ಥಾನಮೇವ ಚ || 87 ||

ನಾಮ ಚಾಕ್ಷರಮಿತ್ಯೇವ ಋಚ ಇತ್ಯುದಿತಂ ತು ಯತ್ |
ಯತಃ ಪ್ರಸೂತೇತ್ಯುಕ್ತಾ ಚ ತದೇವ ಬ್ರಹ್ಮ ಚಾಬ್ರವೀತ್ || 88 ||

|| ಜನ್ಮಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಅಂತಃಸ್ವಮುದ್ರಗಂ ವಿಶ್ವಪ್ರಸೂತೇಃ ಕಾರಣಂ ತು ಯತ್ |
ಸೂಕ್ತೋಪನಿಷದಾದ್ಯುಕ್ತಂ 'ಜನ್ಮಾದ್ಯಸ್ಯೇ' ತಿ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ || 89 ||

ಸೃಷ್ಟಿಃ ಸ್ಥಿತಿಶ್ಚ ಸಂಹಾರೋ ನಿಯತಿರ್ಜ್ಞಾನಮಾವೃತಿಃ |
ಬಂಧಮೋಕ್ಷಾವಪಿ ಹ್ಯಾಸು ಶ್ರುತಿಷೂಕ್ತಾ ಹರೇಃ ಸದಾ || 90 ||

'ಯಂ ನಾಮಾನಿ ವಿಶನ್ವದ್ಧಾ' 'ಯೋ ದೇವಾನಾ' ಮಿತಿ ಹ್ಯಪಿ |
ಶ್ರುತೇರ್ನಾಮಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ವಿಷ್ಣೋರೇವ ಯತಸ್ತತಃ || 91 ||

ಅತೋ ನ ಮುಖ್ಯತೋ ನಾಮ ತದನ್ಯಸ್ಯ ಹಿ ಕಸ್ಯಚಿತ್ |
ಗುಣಾಃ ಶ್ರುತಾ ಇತಿ ಹ್ಯಸ್ಮಾನ್ನ ದೋಷೋಽರ್ಥಃ ಶ್ರುತೇರ್ಭವೇತ್ || 92 ||

ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಮೋಕ್ಷಪರತ್ವಾಚ್ಚ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ನೈವ ದೂಷಣೇ |
ಸರ್ವೇಷಾಮಪಿ ವಾಕ್ಯಾನಾಂ ಮಹಾತಾತ್ಪರ್ಯಮತ್ರ ಹಿ || 93 ||

ತದ್ವಿರೋಧೇ ನ ಮಾನತ್ವಂ ಫಲಂ ಮುಕ್ತಿರ್ಹಿ ವಾಕ್ಯತಃ |
ನ ಪುರಾಣಾದಿಮಾನತ್ವಂ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥೇ ಶ್ರುತೇರ್ಭವೇತ್ || 94 ||

ದಶನಾನುರಮೂಲತ್ವಾನೋಹಾರ್ಥಂ ಚಾಜ್ಞಯಾ ಹರೇಃ |

ನ ಸರ್ವನಾಮತಾನ್ಯೇಷಾಂ ಶ್ರುತಾವುಕ್ತಾ ಹಿ ಕುತ್ರಚಿತ್ || 95 ||

ಅದೋಷವಚನಾಚ್ಚೈವ ನಿಯಮೇನ ಹರೇಃ ಶ್ರುತೌ |

ಅಜ್ಞಾನಂ ಪಾರತನ್ತ್ಯಂ ಚ ಪ್ರಲಯೇಭಾವ ಏವ ಚ || 96 ||

ಅಶಕ್ತಿಶ್ಚೇದಿತಾನ್ಯೇಷಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಮಪಿ ಚ ಶ್ರುತೌ |

‘ಜನ್ಮಾದ್ಯಸ್ಯೇ’ ತಿ ತೇನೈತದ್ವಿಷ್ಟೋರೇವ ಸ್ವಲಕ್ಷಣಮ್ || 97 ||

ಅಸ್ಯೋದ್ಭವಾದಿಹೇತುತ್ವಂ ಸಾಕ್ಷಾದೇವ ಸ್ವಲಕ್ಷಣಮ್ |

ಕೃಷ್ಣಧ್ಯಾನಚ್ಛಲೇನೈವ ಸ್ವಯಂ ಭಾಗವತೇಭ್ಯವೀತ್ || 98 ||

ಅತೋ ಜೀವೈಕ್ಯಮಪಿ ಸ ನಿರಾಚಕ್ರೇ ಜಗದ್ಗುರುಃ |

ನ ಹಿ ಜನ್ಮಾದಿಹೇತುತ್ವಂ ಜೀವಸ್ಯ ಜಗತೋ ಭವೇತ್ || 99 ||

ಹಿತಾಕ್ರಿಯಾದಿದೋಷಂ ಚ ವಕ್ಷ್ಯತೈವ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭುಃ |

ನಿರ್ಗುಣತ್ವಂ ಚ ತೇನೈವ ನಿಷಿದ್ಧಂ ಪ್ರಭುಣಾ ಸ್ವಯಮ್ || 100 ||

ಭೇದೇನೈವ ತು ಮುಖ್ಯಾರ್ಥಸಮ್ಭವೇ ಲಕ್ಷಣಾ ಕುತಃ |

ಕಥಂ ನಿತ್ಯಗುಣಸ್ಯಾಸ್ಯ ಸ್ಯಾದೈಕ್ಯಂ ಗುಣಹಾನತಃ || 101 ||

ಸದೈವ ಗುಣವತ್ತ್ವೇಸ್ಯ ಭಿನ್ನಂ ಸ್ಯಾನ್ನಿರ್ಗುಣಂ ಸದಾ |

ನ ಚ ಮಿಥ್ಯಾಗುಣತ್ವಂ ಸ್ಯಾದನಿರ್ವಾಚ್ಯಸ್ಯ ದೂಷಣಾತ್ || 102 ||

ನಿರ್ಗುಣತ್ವಂ ತದಾ ಚ ಸ್ಯಾದಾಸುರತ್ವಂ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ |

ಲಕ್ಷ್ಯಲಕ್ಷಣಯೋರ್ಭೇದೋಭೇದೋ ವಾ ಯತಿ ವೋಭಯಮ್ || 103 ||

ಇತಿ ಪೃಷ್ಠೇ ತದೈಕ್ಯಸ್ಯ ಗತಿರೇವ ನ ವಿದ್ಯತೇ |

ಐಕ್ಯಾಭೇದೇ ನ ಶಾಸ್ತ್ರೇಣ ಜ್ಞೇಯಂ ತತ್ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶತಃ || 104 ||

ಭೇದೇ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವತೋ ಭೇದಸತ್ಯತ್ವಂ ಸ್ಯಾದ್ಬಲಾದಪಿ |
ಭೇದಾಭೇದೌ ಯದಿ ತದಾ ಸ್ಯಾದೇವ ಹ್ಯನವಸ್ಥಿತಿಃ || 105 ||

ಸ್ವನಿರ್ವಾಹಕತಾ ಚೇತ್ ಸ್ಯಾದ್ವಾಹ್ಯಂ ವಾಹಕಮಿತ್ಯಪಿ |
ಪರ್ಯಾಯೋ ಭೇದವಾನ್ ವಾ ಸ್ಯಾದನವಸ್ಥೋಭಯತ್ರ ಚ || 106||

ಸತ್ಯಜ್ಞಾನಾದಿಕೇಽಪ್ಯೇವಂ ನ ವ್ಯಾವೃತ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಯೋಜನಮ್ |
ವ್ಯಾವೃತ್ತಸ್ಯಾವಿಶೇಷತ್ವೇ ತದಖಣ್ಡಂ ಚ ಖಣ್ಡಿತಮ್ || 107 ||

ನಿರ್ವಿಶೇಷತ್ವಮೇತೇನ ಮೂಕೋಽಹಮಿತಿವದ್ ಭವೇದ್ |
ಅಭಿನ್ನೇಪಿ ವಿಶೇಷೋಽಯಂ ಬಲಾದಾಪತತಿ ಹ್ಯತಃ || 108 ||

ವಿಶೇಷತದ್ವತೋಶ್ಚೈವ ಸ್ವನಿರ್ವಾಹಕತಾ ಭವೇತ್ |
ಭೇದಹೀನೇ ತ್ವಪರ್ಯಾಯಶಬ್ದಾಂತರನಿಯಾಮಕಃ || 109 ||

ವಿಶೇಷೋ ನಾಮ ಕಥಿತಃ ಸೋಽಸ್ತಿ ವಸ್ತುಷ್ಚಶೇಷತಃ |
ವಿಶೇಷಾಂತೇಽಪ್ಯನಂತಾಶ್ಚ ಪರಸ್ಪರವಿಶೇಷಿಣಃ || 110 ||

ಸ್ವನಿರ್ವಾಹಕತಾಯುಕ್ತಾಃ ಸಂತಿ ವಸ್ತುಷ್ಚಶೇಷತಃ |
ಅತೋಽನಂತಗುಣಂ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿರ್ಭೇದಮಪಿ ಭಣ್ಯತೇ || 111 ||

|| ಶಾಸ್ತ್ರಯೋನಿತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಏವಂ ಧರ್ಮಾನಿತಿ ಶ್ರುತ್ಯಾ ತದಭೇದೋಽಪ್ಯುದೀರ್ಯತೇ |
ಶೈವಾದ್ಯಾಗಸಂಪ್ರಾಪ್ತದೃಷ್ಟಗೇನ ಫಲೇನ ತು || 112 ||

ತದ್ವಾಕ್ಯೋಪಮಯಾಽನ್ಯಚ್ಚ ಪ್ರಮಾಣತ್ವೇಽನುಮೀಯತೇ |
ಈಶವಾಕ್ಯತ್ವತ್ ಇತಿ ಚೇತ್ತದ್ಗವ್ಯಭಿಚಾರಿಣಾ || 113 ||

ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾನುಮಾ ಚ ಸ್ಯಾತ್ ನ ಪೃಥಕ್ ಚಾನುಮೇಶ್ವರೇ |
ಪುಂಸ್ತ್ವಹೇತುಬಲಾದೇವ ಪೂರ್ವೋಕ್ತೇನೈವ ವರ್ತ್ಮನಾ || 114 ||

ಶ್ರಾಸ್ತ್ರಯೋನಿತ್ವಮೇತೇನ ಕಾರಣಸ್ಯ ಬಲಾದ್ಭವೇತ್ |
'ನಾವೇದವಿತ್' 'ನತರ್ಕೇಣ ಮತಿ'ರಿತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯತಃ || 115 ||

ತರ್ಕೋ ಜ್ಞಾಪಯಿತುಂ ಶಕ್ತೋ ನೇಶಿತಾರಂ ಕಥಿಷ್ಯನ |
ವನಕ್ಯತ್ವಾದಿರೂಪೇಣ ಪಕ್ಷಭೂತಸ್ಯ ಚೇಶಿತುಃ || 116 ||

ಕಿಂಚಿತ್ತ್ವಂ ಪುಂಸ್ತ್ವೇನ ಶಕ್ಯಂ ಸಾಧಯಿತುಂ ಸುಖಮ್ |
'ವ್ಯಕ್ಷಕೃನ್ನಾಖಿಲಂ ವ್ಯಕ್ಷಂ ವೇತ್ತಿ ಪುಂಸ್ತ್ವಾಧಿ ಚೈತ್ರವತ್' || 117 ||

ಇತ್ಯಾದ್ಯನುಮಯಾ ಸ್ಪರ್ಧಿ ನಾನುಮಾನಂ ಪರೇಶಿತುಃ |
ಶಕ್ತಂ ವಿಜ್ಞಾಪನೇ ಚಾತಿಪ್ರಸಂಜ್ಞೋಽನುಮಯೇದೃಶಾ || 118 ||
ವಸ್ತುತ್ವಾತ್ ತುರಗಃ ಶೃಂಗೇ, ಪುಷ್ಪವತ್ ಖಂ, ಸುತೈರ್ಯುತಾ |
ಚಿತ್ರಿಣಾ ಚ, ರಸಃ ಷಷ್ಠೋ ರಸತ್ವಾತ್ ಸೋತ್ತರೋ ಭವೇತ್ || 119 ||

|| ಸಮನ್ವಯಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಉಪಕ್ರಮಾದಿಲಿಂಗೈರ್ಭೋ ನಾನ್ಯಾ ಸ್ಯಾದನುಮಾ ತತಃ |
ತ ಏವಾನ್ವಯನಾಮಾನಃ ತೈಃ ಸಮ್ಯಕ್ ಪ್ರವಿಚಾರಿತೇ || 120 ||

ಮುಖ್ಯಾರ್ಥೋ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ನಾಪರಃ ||

|| ಈಕ್ಷತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

ಈಕ್ಷಣೀಯತ್ವತೋ ವಿಷ್ಣುವಾಚ್ಯ ಏವ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ || 121 ||

ಲಕ್ಷ್ಯತ್ವಂ ಕ್ವಾಪಿ ದೃಷ್ಟಂ ಹಿ ಕಿಂ ತದಿತ್ಯನವಸ್ಥಿತಿಃ |
ಮಾಧುರ್ಯಾದಿವಿಶೇಷಾಶ್ಚ ತಚ್ಚಬ್ಧೈರುದಿತಾಃ ಸದಾ || 122 ||

ವಾಕ್ಯಾರ್ಥೋಽಪಿ ಹಿ ವಾಕ್ಯಾರ್ಥಶಬ್ದೇನೈವೋದಿತೋ ಭವೇತ್ |
ನಾವಾಚ್ಯಂ ತೇನ ಕಿಂಚಿತ್ ಸ್ಯಾದ್ ಯತ ಇತ್ಯಾದಿಕೈರ್ವದನ್ || 123 ||

ಅವಾಚ್ಯತ್ವಂ ಕಥಂ ಬ್ರೂಯಾನ್ಮೂಕೋಽಹಮಿತಿವತ್ ಸುಧೀಃ |
ಯೇನ ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಲಕ್ಷ್ಯ ಶಬ್ದೇನ ಸೋಽವದತ್ || 124 ||

ಏಕಸ್ಯಾಪಿ ಹಿ ಶಬ್ದಸ್ಯ ಗೌಣಾರ್ಥಸ್ವೀಕೃತೌ ಸತಾಮ್ |
ಮಹತೀ ಜಾಯತೇ ಲಜ್ಜಾಯತ್ರ ತತ್ರಾವಿಲಾ ರವಾಃ || 125 ||

ಅಮುಖ್ಯಾರ್ಥಾ ಇತಿ ವದನ್ಯಸ್ತನ್ಮಾರ್ಗಾನುವರ್ತಿನಾಮ್ |
ಕಥಂ ನ ಜಾಯತೇ ಲಜ್ಜಾ ವಕ್ತುಂ ಶಾಬ್ದತ್ವಮಾತ್ಮನಃ || 126 ||

ಆತ್ಮಬ್ರಹ್ಮಾದಯಃ ಶಬ್ದಾಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪೂರ್ಣಾಭಿಧಾಯಿನಃ |
ಜನ್ಮಾದಿಕಾರಣಂ ಬ್ರಹ್ಮಂ ಲಕ್ಷಿತಂ ಚ ಯದಾ ತಾದಾ || 127 ||
ವನ್ಯಾ ಪುತ್ರೋಪಮಂ ಮಾಯಾಶಬಲಂ ವಾಚ್ಯಮಿತ್ಯಪಿ |
ಕಲ್ಪಯಿತ್ವಾ ವಿನಾ ಮಾನಂ ಲಕ್ಷ್ಯಂ ಶುದ್ಧಂ ವದನ್ ಪದ್ಯಃ || 128 ||

ಆತ್ಮಶಬ್ದೋದಿತಸ್ಯೈವ ಜ್ಞಾನಂ ಮುಕ್ತಾವಸಾಧನಮ್ |
ಆಹ ಶ್ರುತಪರಿತ್ಯಾಗಃ ಸ್ಯಾಚ್ಚಾಸ್ಯಾಶ್ರುತಕಲ್ಪನಾ || 129 ||

ಸ್ಯಾತ್ ಸರ್ವತ್ರ ಚ ಯತ್ಯೈಕಮಪಿ ಲೋಕೋ ಜುಗುಪ್ಸತೇ |
ನಿಯಮೇನೋಭಯಂ ಸ್ಯಾದ್ಧಿ ಯಸ್ಯ ಸ್ವಪರಯೋರ್ಮತೇ || 130 ||

ಅಲಜ್ಞ ತಃ ಸದೈವಾಯಂ ದುರ್ಘಟೈರೇವ ಭೂಷಣೈಃ |
ಅನ್ಯಂತಮೋ ನಿತ್ಯದುಃಖಂ ತಸ್ಯ ಸ್ಯಾದ್ ವಸನದ್ವಯಮ್ || 131 ||

‘ಆನನ್ಯಾ ನಾಮ ತೇ ಲೋಕಾ ಅನ್ಯೇನ ತಮಸಾ ವೃತಾಃ |
ತಾಂಸ್ತೇ ಪ್ರೇತ್ಯಾಭಿಗಚ್ಛಂತಿ ಯೇಽವಿದ್ವಾಂಸೋ ಬುಧೋ ಜನಾಃ || 132 ||

‘ಅಸುರ್ಯಾ ನಾಮ ತೇ ಲೋಕಾ ಅನ್ಯೇನ ತಮಸಾ ವೃತಾಃ |
ತಾಂಸ್ತೇ ಪ್ರೇತ್ಯಾಭಿಗಚ್ಛಂತಿ ಯೇ ಕೇ ಚಾತ್ಮಹನೋ ಜನಾಃ || 133 ||

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಯೋ ಮಾನಂ ಶತಶೋತ್ರ ಸಮನ್ತತಃ |

ಹೇಯತ್ವಾವಚನಾಚ್ಚೈವ ನಾತ್ಮಾ ಗೌಣಃ ಶ್ರುತೌ ಶ್ರುತಃ ||134||

‘ತಮೇವೈಕಂ ಜಾನಥಾನ್ಯಾ ವಾಚೋ ಮುಷ್ಕತ’ ಚೇತಿ ಹ |

ಉಕ್ತ ಆತ್ಮಾ ಕಥಂ ಗೌಣೋ ಹೇಯಪಕ್ಷೇ ಹ್ಯಸೌ ಶ್ರುತಃ || 135 ||

ಪರಿವಾರತಯಾ ಗ್ರಾಹ್ಯಾ ಅಪಿ ಹೇಯಾಃ ಪ್ರಧಾನತಃ |

‘ಪೂರ್ಣಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಮಾದಾಯ ಪೂರ್ಣಮೇವಾವಶಿಷ್ಯತೇ ’ || 137 ||

ಪದಂ ಚ ನಿರ್ಗುಣ ಇತಿ ಕಥಂ ಗೌಣಂ ವದಿಷ್ಯತಿ |

ಗುಣಾಭಾವೋಪಲಕ್ಷ್ಯಂ ಚೇತ್ ಪದಂ ತದಪಿ ವಾಚಕಮ್ || 138 ||

ಅತೋನವಸ್ಥಿತಿಮುಖಸರ್ವದೋಷಮಹಾಸ್ವದಮ್ |

ಕಥಮೇತನ್ಮತಂ ಸದ್ವಿರಾದ್ರಿಯೇತ ವಿಚಕ್ಷಣೈಃ || 139 ||

ನ ಚ ಸಾಂಖ್ಯನಿರಾಕೃತ್ಯೈ ಸೂತ್ರಾಣೈತಾನ್ಯಚೇಕ್ಷಪತ್ |

ಭಗವಾನ್ ನ ಹ್ಯಶ್ಬತ್ವಂ ಪ್ರಧಾನೇಷ್ಣೇಕರೋತ್ಯಸೌ || 140 ||

ಸಮನ್ವಯೋ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತೇ ಶಬ್ದಗೋಚರತೈವ ಹಿ|

ಪ್ರಥಮಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಾಸ್ಯಾತ್ ತದಭಾವೇ ಕುತೋನ್ವಯಃ || 141 ||

ಕಥಂ ಚ ಲಕ್ಷಣಾವಾದೀ ಬ್ರೂಯಾದ್ಯ ಹ್ಮಸಮನ್ವಯಮ್ |

ಯೋಸೌ ಶಬ್ದಸ್ಯ ಮುಖ್ಯಾರ್ಥಸ್ತತ್ಯೈವ ಸ್ಯಾತ್ ಸಮನ್ವಯಃ || 142 ||

ಜನ್ಮಾದಿಕಾರಣೇ ಸಾಕ್ಷಾದಾಹ ದೇವಃ ಸಮನ್ವಯಮ್ |

ಉಕ್ತಂ ತದೇವ ಜಿಜ್ಞಾಸ್ಯಂ ಕ್ವಾವಕಾಶೋತ್ರ ನಿರ್ಗುಣೇ || 143 ||

ಕಥಂ ಚಾಸಮ್ಭವಸ್ತಸ್ಯ ಮುಖ್ಯಾರ್ಥಸ್ಯ ನಿರಾಕೃತೌ |

ಮಾನೇನ ಕೇನ ವಿಜ್ಞೇಯಮವಾಚ್ಯಾಜ್ಞೇಯನಿರ್ಗುಣಮ್ || 144 ||

ಅಮೇಯಂ ಚೇನ್ನ ಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ತತ್ರ ವೃತ್ತಿಃ ಕಥಿಷ್ಠನ |
ತಸ್ಮಾಚ್ಛಾಸ್ತ್ರೇಣ ಜಿಜ್ಞಾಸ್ಯಮಸ್ಮದೀಯಂ ಗುಣಾರ್ಣವಮ್ || 145 ||

ವಾಸುದೇವಾಖ್ಯಮದ್ವಂದ್ವಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಖಿಲೋತ್ತಮಮ್ |
ವಿಜ್ಞೇಯವಾಚ್ಯಲಕ್ಷ್ಯ ತ್ವಪೂರ್ವಾಶೇಷವಿಶೇಷತಃ || 146 ||

ನಿರ್ಗತಂ ಮನಸೋ ವಾಚೋ ಯದಿ ತತ್ ಸ್ಯಾದಗೋಚರಮ್ |
ಅಸ್ತು ತನ್ಮಾ ವದೇದ್ವಾದೀ ನ ಚಾಸ್ಮ ಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಗಂ ತು ತತ್ || 147||

ಅವಾಚ್ಯಂ ವಾಚ್ಯಮಿತ್ಯುಕ್ತಾ ಕಿಮಿತ್ಯುನ್ಮತ್ತವನ್ಯುಷಾ |
ಅಸ್ಮಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಚೌರ್ಯಾಯ ಯತತೇ ಸ್ವೋಕ್ತಿದೂಷಕಃ || 148 ||

ಜನ್ಮಾಧಿಕಾರಣಂ ಯತ್ ತತ್ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣಾಭಿಧಮ್ |
ವದಂತಿ ಶ್ರುತಯೋ ಬ್ರಹ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಚೈತತ್ ತದರ್ಥತಃ || 149 ||

ಪ್ರವೃತ್ತಮಸ್ತವಾಚ್ಯಂ ತೇ ನೈವಂ ಬ್ರೂಯಾಃ ಕಥಿಷ್ಠನ |
ಸರ್ವಶಬ್ದೈರವಾಚ್ಯಂ ತದುಕ್ತಾ ತದ್ವಿಷಯಂ ಪುನಃ || 150 ||

ಶಾಸ್ತ್ರಂ ವದಂತಮುನ್ಮತ್ತಂ ಕಥಂ ಲೋಕೋ ನ ವಾರಯೇತ್ |
ಮ ವದೋ ಮಾ ವಿಜಾನೀಹಿ ತ್ಯಜಾಸ್ಮಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಚೋರತಾಮ್ || 151||

ವಯಂ ತ್ವಾಂ ಶ್ರುತಿಯುಕ್ತಿಭ್ಯಾಂ ಬದ್ಧಾಃ ಸ್ಮಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಮಜ್ಞಸಾ |
ವಿಚಾರಯಾಮಃ ಶ್ರುತಿಭಿಯುಕ್ತಿಭಿಶ್ಚೈವ ಸಾದರಮ್ || 152 ||

ಅದ್ಭುತತ್ವಾದವಾಚ್ಯಂ ತದತರ್ಕ್ಯಾಜ್ಞೇಯಮೇವ ಚ |
ಅನಂತಗುಣಪೂರ್ಣತ್ವಾದಿತ್ಯಾದೇ ಪೈಙ್ಗನಾಮ್ ಶ್ರುತಿಃ ||153||

ಅವಾಚ್ಯಮಿತಿ ಲೋಕೋಽಪಿ ವಕ್ತಾಶ್ಚರ್ಯತಮಂ ಭುವಿ |

|| ಆನಂದಮಯಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಏವಂ ಶಾಸ್ತ್ರಾವಗಮ್ಯತ್ವೇ ವಿಭಾಗೇನ ಸಮನ್ವಯಮ್ || 154 ||

‘ಆನಂದಮಯ’ ಇತ್ಯಾದಿನಾಽಧ್ಯಾಯೇನ ವದತ್ಯಜಃ |
ತತ್ರಾನ್ಯತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾನಾಂ ವಿಷ್ಣಾವೇವ ಸಮನ್ವಯಮ್ || 155 ||

ಶಬ್ದಾನಾಂ ಪ್ರಥಮೇ ಪಾದೇ ಗುಣಿಸಾಮಾನ್ಯವಾಚಿನಾಮ್ |
ಗುಣವಾಚಿನಾಂ ಚ ಪ್ರಥಮಮಾಹ ದೇವಃ ಸಮನ್ವಯಮ್ || 156 ||

ಸಮುದ್ರಶಾಯಿನಂ ಸರ್ವಪ್ರಸೂತಿಪ್ರಭವಂ ಶ್ರುತಿಃ |
‘ತದೇವ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಮ್’ ಇತಿ ಸಾವಧ್ಯತಿರ್ಜಗೌ || 157 ||

ಯತೋಽತೋ ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಸ್ಯ ತತ್ಯೈವ ನಿಯತತ್ವತಃ |
‘ಯೇಽನ್ನಂ ಬ್ರಹ್ಮೇತ್ಯಾದಿರೂಪಾದಭ್ಯಾಸಾತ್ ತೈತ್ತಿರೀಯಕೇ || 158 ||

ಅನ್ಯಾಸು ಚೈತದ್ರೂಪಾಸು ಶಾಖಾಸ್ವಪಿ ಸಹಸ್ರಶಃ|
ಆನಂದಮಯ ಇತ್ಯಾದ್ಯೈಃ ಶಬ್ದೈರ್ವಾಚ್ಯೋ ಹರಿಃ ಸ್ವಯಮ್ || 159 ||

ಉಪಲಕ್ಷಣತ್ವಂ ಶಬ್ದಾನಾಮಾನಂದಮಯಪೂರ್ವಿಣಾಮ್ |
ಸೂತ್ರಸ್ಯಾಲ್ಪಾಕ್ಷರತ್ವೇನ ಸರ್ವಶಾಖಾವಿನಿರ್ಣಯೇ || 160 ||

ಪುನಶ್ಚ ಪ್ರಾಪಕಾರ್ಥೇತೋಸ್ತತ್ರಾಧಿಕರಣಾಂತರಮ್ |
ಸರ್ವೇ ವೇದಾ ಆಮನಂತಿ ಯತ್ಪದಂ ತ್ವಿತಿ ಹಿ ಶ್ರುತಿಃ || 161 ||

ಆನಂದಮಯರೂಪೇ ತು ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಪುಚ್ಛತೋಕ್ತಿತಃ |
ಸಮಸ್ತಾಬ್ರಹ್ಮತಾಪ್ರಾಪ್ತೇರಾನಂದಮಯನಾಮ ಹಿ || 162 ||

ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಸ್ಯ ಚಾಭ್ಯಾಸಾತ್ ಪಞ್ಚರೂಪಾದಿಷು ಸ್ಫುಟಮ್ |
ಬ್ರಹ್ಮತಾಽವಯವೇಽಪಿ ಸ್ಯಾತ್ ತಥಾಽವಯವಿನಿ ಸ್ವತಃ || 163 ||

ಯಥೈವ ಕೃಷ್ಣಕೇಶಸ್ಯ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮತಾಽಖಿಲಾ |

ದರ್ಶಿತಾ ಚೈವ ಪಾರ್ಥಾಯ ನಿಃಸೀಮಾಃ ಶಕ್ತಯೋಽಸ್ಯ ಹಿ || 164 ||

‘ಋತಂ ಸತ್ಯಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪುರುಷಂ ಕೃಷ್ಣಪಿಙ್ಗಲಮ್’ |

ವಿಷ್ಣ್ವಾ ಖ್ಯಮುಕ್ತಮನ್ಯತ್ರ ಹ್ಯೂರ್ಧ್ವರೇತಂ ಚ ತತ್ ಪ್ರತಿ || 165 ||

ವಿರೂಪಾಕ್ಷಾಖ್ಯಮಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮೋಕ್ತಂ ತದ್ವತೇ ಸ್ಥಿತಮ್ |

ಸಮಾನಾಧಿಕೃತತ್ವಂ ಚೇದುತ್ತರಂ ನೀಲಲೋಹಿತಮ್ || 166 ||

ಕೃಷ್ಣಪಿಙ್ಗಲರೂಪೇಣ ಪುನರುಕ್ತಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ |

‘ಬ್ರಹ್ಮಾಧಿಪತಿರಿ’ ತ್ಯತ್ರ ತಾಪನೀಯಶ್ರುತೌ ಪುರಃ || 167 ||

ಸ್ವರಿತಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಾಂತಂ ಬಹುವ್ರೀಹಿತ್ವಮೇಷ್ಯತಿ |

ಸ್ವಾಹೇನ್ವ ಶತ್ರುವರ್ಧಸ್ವ ಯದ್ಬಹುವ್ರೀಹಿತಾಮಗಾತ್ || 168 ||

ತಸ್ಮಾದಸ್ಯೇನ್ವ ಏವಾಭೂಚ್ಛತ್ರುರಿತ್ಯುತ್ತರಶ್ರುತೇಃ |

ಪೂರ್ವಾಂತಸ್ವರಿತೇ ಪುಂಸೋರ್ಬಹುವ್ರೀಹಿತ್ವಮೇಷ್ಯತಿ || 169 ||

ಮಹಾವ್ಯಾಕರಣೇ ಸೂತ್ರಮಿತಿ ಸ್ವರವಿನಿರ್ಣಯೇ |

‘ಋತಂ ಸತ್ಯಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮೈ’ ತ್ವಾದ್ಯುದ್ದೇಶ್ಯದ್ವಿತೀಯಕಾ || 170 ||

ವಿಭಕ್ತಿರೂರ್ಧ್ವರೇತಾದಿಃ ಪ್ರಥಮಾ ರುದ್ರಗೋಚರಾ |

ತಸ್ಮಾದ್ವಿಷ್ಟುಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರತಿ ರುದ್ರೋ ವ್ರತೇ ಸ್ಥಿತಃ || 171 ||

ಉರ್ಧ್ವರೇತಾ ಇತಿ ಹೈವ ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥೋಽವಸಿತೋ ಭವೇತ್ |

ಋತಂ ಸತ್ಯಂ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರತಿ ವಿಷ್ಟುಂ ಸದಾಶಿವಃ || 172 ||

ಉರ್ಧ್ವರೇತಾ ಧ್ಯಾಯತಿ ಹ ಶಙ್ಕರೋ ನೀಲಲೋಹಿತಃ |

ಇತ್ಯರ್ಥಮೇತಮೇವಾಹ ನೀಲಗ್ರೀವಶ್ರುತಿಃ ಪರಾ || 173 ||

ಆಥರ್ವಣೀ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ತಸ್ಮಾದೇಕೋ ಹರಿಃ ಶ್ರುತೌ |
'ತದೇವರ್ತಮಿ' ಪ್ರಾಹ ಕಥಮೇವಾನ್ಯಥಾ ಶ್ರುತಿಃ || 174 ||

ಅವಧಾರಯಂತೀ ತಸ್ಯೈವ ಹ್ಯತತ್ವಾದಿಕಮಜ್ಞಸಾ |
'ಏಕೋ ನಾರಾಯಣ ಆಸೀನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ನ ಚ ಶಂಕರಃ' || 175 ||

'ವಾಸುದೇವೋಽಗ್ರ ಏವಾಸೀನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ನ ಚ ಶಂಕರಃ |
ನೇನ್ವಸೂರ್ಯೌ ನ ಚ ಗುರೋ ನ ಸೋಮೇ ನ ವಿನಾಯಕಃ || 176 ||

ಇತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯತೋ ವಿಷ್ಣೋರುತ್ಪತ್ತಿರವತಾರಗಾ |
ಮುಖ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಹರಿಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಸ್ತಾವಃ ಪರಮಿತೃಪಿ || 177 ||

ಮುಖ್ಯಬ್ರಹ್ಮಗ್ರಹೇ ಯುಕ್ತೇ ನಾಮುಖ್ಯಂ ಯುಜ್ಯತೇ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಅಸಮ್ಯವೇ ಹಿ ಮುಖ್ಯಸ್ಯ ಗೌಣಾರ್ಥಾಙ್ಗೈಕೈತಿರ್ಭವೇತ್ || 178 ||

ಪ್ರಾಚುರ್ಯಾರ್ಥಾಶ್ಚ ಮಯಟಃ ಸರ್ವೇಽತ್ರ ಪ್ರತಿಪಾದಿತಾಃ |
ಭೋಗ್ಯತ್ವಮತ್ರ ಚಾದ್ಯತ್ವಮಪಜೀವ್ಯತಯಾ ಹರೇಃ || 179 ||

ಮಹಾಭೋಕ್ತಾ ಮಹಾಭೋಗ್ಯ ಇತ್ಯರ್ಥೋಽನ್ನಮಯೇ ಭವೇತ್ |
ಮಹಾಪ್ರಾಣೋ ಮಹಾಭೋದೋ ಮಹಾವಿಜ್ಞಾನವಾನದಿ || 180 ||

ವಿಶೇಷನಾಮಾನ್ಯತಯಾ ವಿಜ್ಞಾನಂ ಮನ ಇತ್ಯದಿ |
ಏಕಸ್ಯ ಜ್ಞಾನರೂಪಸ್ಯ ಹರೇರುಕ್ತಿರ್ವಿಭಾಗತಃ || 181 ||

ಅಭೇದೇಽಪಿ ವಿಶೇಷೇಣೈವಾನ್ಯ ಇತ್ಯುದಿತೋ ಹರಿಃ |
ಭೇದಶಬ್ದಾವಿಶೇಷಂ ತು ಹರಾವನ್ಯತ್ರ ಭಿನ್ನತಾಮ್ || 182 ||

ಬ್ರೂಯುರ್ಹರೇರ್ಜೀವಜಡೈರಪಿ ಭೇದಂ ಹಿ ಮುಖ್ಯತಃ |
ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕವಚೋಽಪ್ಯೇವಂ ಅತ ಏಕಃ ಸ ಪಞ್ಚಧಾ || 183 ||

ಉಕ್ತೋಽನ್ನಮಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಭೃಗೋಶ್ಚೈತದ್ವದಿಷ್ಯತಿ |
ಪ್ರಾಪ್ಯತ್ವೇನ ಮಯಟ್ ಪ್ರೋಕ್ತೇರ್ನ ತತ್ರಾಪ್ಯನ್ಯದುಚ್ಯತೇ || 184 ||

ಪ್ರಚುರಾನ್ನಾದಿರೇವಾತೋ ಹ್ಯನ್ನಮನ್ನಮಯೇತ್ಯಪಿ |
ಉಚ್ಯತೇ ಹ್ಯವಿಶೇಷೇಣ ನಾನ್ಯತ್ ಕಿಂಚಿದಿಹೋಚ್ಯತೇ || 185 ||

ಮಹಾನನ್ದತ್ತ್ವ ಏವಾಸ್ಯ ಹೇತುಃ 'ಕೋಽನ್ಯಾದಿ' ತಿ ಸ್ಫುಟಮ್ |
ಉಕ್ತಃ ಶ್ರುತ್ಯನ್ತರೇ ಯಸ್ಮಾತ್ ಸುಖಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಕರೋತ್ಯಯಮ್ || 186 ||

ಕರೋತಿ ನಾಸುಖೀ 'ಭೂಮಾ ಸುಖಂ ನಾಲ್ಪೇ ಸುಖಂ ಭವೇತ್' |
ಇತ್ಯುಕ್ತಂ ಯತ್ರ ವೃತ್ತಿಶ್ಚ ನೃತ್ತಗಾನಾದಿಕಾ ಸುಖಾತ್ || 187 ||

ದುಃಖಾದ್ರೋದಾದಿಕಾ ಚೈವ ಸರ್ವಕರ್ತೃತ್ವತೋಽಸ್ಯ ಚ |
ಸರ್ವಶಕ್ತೇರ್ನ ದುಃಖಂ ಸ್ಯಾದತಃ ಕೇವಲಲೀಲಯಾ || 188 ||

ಪ್ರವರ್ತಕೋ ನ ಚೇದೇಷ ಪ್ರಾಣ್ಯಾದನ್ಯಾಚ್ಚ ಕಃ ಪುಮಾನ್ |
'ಬ್ರಹ್ಮವಿತ್ ಪರಮಾಪ್ನೋತಿ'ತಿ ಯತ್ರ ಥಮಸೂಚಿತಮ್ || 189 ||

ತದೇವ ಮನ್ತವರ್ಣೇನ ಸತ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಮನನ್ತವತ್ |
ಲಕ್ಷಿತಂ ತತ್ರ ಸತ್ಯತ್ವಂ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾಽನ್ನಪ್ರಾಣಯೋರಪಿ || 190 ||

ಉಕ್ತಂ ಜ್ಞಾನಂ ತು ಮನಸಾ ವಿಜ್ಞಾನೇನಾಪ್ಯದೀರಿತಮ್ |
ಅನನ್ತತ್ವಂ ತಥಾಽನನ್ದಮಯವಾಚಾಽಪ್ಯದಾಹೃತಮ್ || 191 ||

ಸದ್ಭಾವಂ ಯಾಪಯೇದ್ಯಸ್ಮಾತ್ ಸತ್ಯಂ ತತ್ ತೇನ ಕಥ್ಯತೇ |
ಇತಿ ಸೃಷ್ಟಿರಿಹ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಜಗತ್ಸದ್ಭಾವಯಾಪಕಮ್ || 192 ||

ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಸ್ಥಾಪನಾಯೈವ ಸತ್ತ್ವಂ ಜೀವನಮೇವ ಚ |
ವಿಶೀರ್ಣತಾ ಚ ಸತ್ತ್ವಂ ಸ್ಯಾತ್ ಸನ್ನಮಿತ್ಯಾಹುರೇವ ಯತ್ || 193 ||

ಅತೋಽದ್ಯತಾಽತ್ವತಾಽನ್ನತ್ವಂ ಸತ್ಯಶಬ್ದಾರ್ಥ ಏವ ಹಿ |

‘ಪ್ರಾಣಂ ದೇವಾ ಅನುಪ್ರಾಣಂತಿ ಮನುಷ್ಯಾಃ ಪಶವಶ್ಚ ಯೇ || 194 ||

ಆಯುಃ ಪ್ರಾಣೋ ಹಿ ಭೂತಾನಾಮಿ’ತಿ ಯದ್ಗತಿಜೀವನೇ,

ಉಕ್ತೇ ಸದಿತಿ ಧಾತ್ವರ್ಥೋ ಗತಿಶ್ಚಾತೋ ಹಿ ಸತ್ಯತಾ || 195 ||

ಪ್ರಾಣತ್ವಮವಬೋಧಾರ್ಥೋ ಮನುಧಾತುಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಃ |

‘ನಾಲ್ಪೇ ಸುಖಮ್’ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತವಾನನ್ನಮಯತೋಕ್ತಿತಃ ||196||

ಅನನ್ತತ್ವಮ್ ಸುನಿರ್ಣೀತಂ ಪೂರ್ಣಾನಂದೋ ಹಿ ನಾಲ್ಪಕೇ |

ಅತೋ ಹಿ ಮನ್ತವರ್ಣೋಕ್ತವಿಸ್ತೃತಿಸ್ತು ಸಮಸ್ತಯಾ || 197 ||

ಕ್ರಿಯತೇ ಪರಯಾ ಯಸ್ಮಾತ್ ಇತರೋಽತ್ರ ನ ಕಥ್ಯತೇ|

ಪುರುಷಂ ವೇತ್ತಿ ಯೋ ಮುಚ್ಯೇತ್ ‘ನಾನ್ಯಃ ಪನ್ನಾ ಹಿ ವಿದ್ಯತೇ’ || 198 ||

ಇತಿ ಶ್ರುತೇರನ್ಯವೇದೀ ಕಥಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಪ್ರಯಾಸ್ಯತಿ |

ಪುರುಷಃ ಪರ ಆತ್ಮಾಽಜೋ ಬ್ರಹ್ಮ ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭುಃ || 199 ||

ಮಹಾನಾನಂದ ಉದ್ವಿಷ್ಟಭರ್ಗಃ ಓಮ ಇತೀರ್ಯತೇ |

ಸ್ವಯಂ ನಾರಾಯಣೋ ದೇವೋ ನಾನ್ಯಸ್ಯೈತಾನಿ ಕಸ್ಯಚಿತ್ || 200 ||

‘ತಸ್ಮಾದೋಮಿತ್ಯುದಾಹೃತ್ಯ ಯಜ್ಞದಾನಾದಿ ಕುರ್ವತೇ’ |

ಸೂಕ್ತೇನ ಪೌರುಷೇಣೈನಂ ಯಜನ್ಯಧ್ಯಾತ್ಮಕೋವಿದಾಃ || 201 ||

ಇತಿ ಪೈಙ್ಗುಶ್ರುತಿಂತೇನ ನಾನ್ಯಜ್ಞಾನಾದ್ವಿಮುಚ್ಯತೇ |

ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದೋದಿತೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಾತ್ಮಶಬ್ದಂ ಪ್ರಯುಜ್ಯ ಚ || 202 ||

ತಸ್ಮಾದಾಕಾಶಸೃಷ್ಟಿಂ ಚ ಪ್ರೋವಾಚಾತ್ರ ಚತುರ್ವಿಧಾಮ್ |

ಭೂತಂ ಭೂತಾಭಿಮಾನೀ ಚ ತದ್ವೇಹೋಽಂತರ್ನಿಯಾಮಕಃ || 203 ||

ಹರಿಶ್ಚಾಕಾಶಶಬ್ದೋಕ್ತೋ ಮುಖ್ಯತೋ ಹರಿರೇವ ಚ |
ಆ ಸಮನ್ತಾತ್ ಕಾಶತೇ ಯದಾಕಾಶೋ ಮುಖ್ಯತೋ ಹರಿಃ || 204 ||

ಬಲಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪತ್ವಾದ್ವಾಯುರಗ್ನಿರಗಂ ನಯನ್ |
ಆಪ ಆಪಾಲನಾಚ್ಚೈವ ಪೃಥಿವೀ ಪೃಥಿತೋ ಯತಃ || 205 ||

ಉಷ್ಣಾನಾಮಾಶ್ರಯತ್ವೇನ ಸ ಏವೌಷಧಿನಾಮಕಃ |
ಓಷಧೀಷು ಸ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಕ್ಷುಧಿತೈರಾಶ್ರಿತೋ ಭವೇತ್ ||206||

ಪುರಿ ಶೇತೇ ಯತಃ ಸೋಽಥ ಪುರುಷಶ್ಚೇತಿ ಗೀಯತೇ |
ಕ್ರಿಯಾಪ್ರವರ್ತಕತ್ವೇನ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವೋ ಹರೇರ್ಜನಿಃ || 207 ||

ಆಕಾಶಾದಿಷು ನಾನ್ಯೋಽಸ್ಮಿಹ್ಯಭಿಮಾನೋಽಭಿಮಾನಿನಃ |
ಅಭಿಮಾನಿಶರೀರಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭೂತಸ್ಯ ಚೋದ್ಭವಃ || 208 ||
ಏವಂ ದೋಹಾದಿಪರ್ಯಂತಮಾಗತಂ ಹರಿಮೇವ ತು |
ಪರಾಮೃಶತಿ ತಸ್ಯೈವ ಪಞ್ಚರೂಪತ್ವವಿತ್ತಯೇ || 209 ||

ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಭೂತಾದಿಕಂ ಸರ್ವಂ 'ಸ ವಾ ಏಷ' ಇತಿ ಶ್ರುತಿಃ |
ಸ ಇತ್ಯಾತ್ಮಪದೋದ್ದಿಷ್ಟ ಏಷ ಜೀವಶರೀರಿಗಃ || 210 ||

ಸಾರಾನ್ನಮಯ ಏವಾಯಂ ನ ಲೋಕಾನ್ನಮಯಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಇತಿ ತಂ ರಸಶಬ್ದೇನ ವಿಶಿನಷ್ಟಿ ಶರೀರಗಮ್ || 211 ||

ಇದಮಿತ್ಯೇವ ನಿರ್ದೇಶೋ ವಸ್ತುಪ್ರಾವೃತವದ್ವಿಭೋಃ |
ಶಿರಆದೇರ್ಭವೇಜ್ಜೀವಶಿರಆದೌ ವ್ಯವಸ್ಥಿತೇಃ || 212 ||

ತಂ ವಿದಿತ್ವಾಽಸ್ಯ ಮುಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾನ್ನಾನ್ಯಜ್ಞಾನಾತ್ ಕಥಂಜನ |
ಆದಿತ್ಯೇ ಪುರುಷೇ ಚಾಯಮಿತಿ ಭೇದೋಪದೇಶತಃ || 213 ||

ನಾಸ್ಯಾಭೇದೋಽಸ್ತಿ ಜೀವೇನ ನಾನುಮಾ ಕಾಮಚಾರಿಣೀ |
ವಿಮತಾನಿ ಶರೀರಾಣಿ ಮದ್ಭೋಗಾಯತನಾನಿ ಯತ್ || 214 ||

ಶರೀರಾಣೀತ್ಯಾದಿಕಾ ತು ತತ್ತಜ್ಞಾನೇ ಹ್ಯಪೇಕ್ಷತೇ |
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದಿವಿರುದ್ಧತ್ವಾದಕ್ಷಾಗಮಭಯೋಜ್ಞಿತಾ || 215 ||

ಅನುಮಾ ಕಾಮವೃತ್ತಾ ಹಿ ಕುತ್ರ ನಾವಸರಂ ವ್ರಜೇತ್ |
'ಜಡ ಆತ್ಮೈವ ವಸ್ತುತ್ವಾತ್' 'ಪ್ರಮೇಯತ್ವಾಜ್ಜಡಂ ಚಿತಿಃ' || 216 ||

'ಘನ ಆಕಾಶ' ಇತ್ಯಾದ್ಯಾ ವಾಯುನೇ ಕೇನ ಹೇತುನಾ |
ನ ಜೀವಭೇದಸೂತ್ರಾಣಾಂ ಶಂಕಾಃ ಕತ್ರ ಪುನರುಕ್ತತಾ || 217 ||

ವಾಕ್ಯಾಂತರದ್ಯೋತಕತ್ವಾತ್ ಪೃಥಗಿತ್ಯತ್ರ ಪೂರ್ಣತಾ |
ಯೋಗಮನ್ನಮಯಾದ್ಯೈರ್ಯತ್ಪಲತ್ವೇನಾಸ್ಯ ಶಂಸತಿ || 218 ||

ಸ್ಥಾನದ್ವಯೇಽಪ್ಯತಃ ಕೋಶಾ ಏತ ಇತ್ಯತಿಸಾಹಸಮ್ |
ಉಪಸಂಖ್ಯ ಮಣಂ ಚೈವ ದ್ವಿತೀಯೋದ್ದೇಶಿತಂ ಪ್ರತಿ || 219 ||

ಅತಿಕ್ರಮಂ ವದಂತಂ ತಮುಪಶಬ್ದೋ ನಿವಾರಯೇತ್ |
ಅಶ್ರುತಸ್ಯಾತಿಶಬ್ದಸ್ಯ ಸ್ಥಾನಂ ದದ್ಯಾತ್ ಕಥಂ ಪುನಃ || 220 ||

ಶ್ರುತಾಶ್ರುತಪರಿತ್ಯಾಗಕಲ್ಪನೇ ವಿಗತಹ್ರಿಯಮ್ |
ಮೃತಾವೇವ ಪರಿತ್ಯಾಗಃ ಕೃತೋ ಹ್ಯನ್ನಮಯಸ್ಯ ಚ || 221 ||

ಯೇಽನ್ನಂ ಬ್ರಹ್ಮೈತ್ಯಾದುಪಾಸಾಂ ಸಾಮಾನಾಧಿಕರಣ್ಯತಃ |
ಉಕ್ತಾ ಪಞ್ಚಸ್ವರೂಪಾಣಾಂ ಪುನಸ್ತತ್ಪ್ರಾಪ್ತಿವಾದಿನಿ || 222 ||

ಸ್ಥಾನದ್ವಯಗತಾ ವೇದವಾಣೀ ತದಪಲಾಪಿನಾಮ್ |
ತಮಸೋಽನ್ಯತ್ರ ಸಂಸ್ಥಾನಂ ಕಥಮೋವ ಸಹೇತ ವಾ || 223 ||

‘ಅಧೀಹಿ ಭಗವೋ ಬ್ರಹ್ಮೈ’ತ್ಯುಕ್ತೋಽನ್ನಪ್ರಾಣಪೂರ್ವಕಮ್ |
ಆಹ ಬ್ರಹ್ಮ ಕಥಂ ತನ್ನ ದ್ವಾರಂ ತದಿತಿವಾದಿನಃ || 224 ||

ಉಪಸತ್ತಿಂ ಕಥಂ ವಿದ್ಯುರುಪಸನ್ನಾಯ ಹಿ ತ್ರಿಶಃ |
ವಕ್ತವ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಗುರುಣಾ ಚತುರ್ವಾರಮಥಾಪಿ ವಾ || 225 ||

ಸಕೃದ್ವೇತ್ಯಾಗಮಾ ಬ್ರೂಯುಃ ಸಮ್ಪ್ರದಾಯವಿದೋಽಪಿ ಚ |
ತದ್ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ ಕಥಂ ಬ್ರೂಯಾದುಪಸನ್ನಾಯ ದಿಕ್ವತಿಃ || 226 ||

ನ ವದೇದ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಚ ಕಥಂ ಮಾಯಾವೀ ನಹಿ ವಾರಿರಾಟ್ |
ಚಷ್ಟ ಇತ್ಯೇವ ತಚ್ಚಕ್ಷುಃ ಶ್ರವಣಾಚ್ಛೋತ್ರಮುಚ್ಯತೇ || 227 ||

ವಚನಾದೇವ ವಾಗ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತ್ಯಾದಿಕಾರಣಮ್ |
ತಚ್ಚ ವಾಧೂಲಶಾಖಾಯಾಮಷ್ಟರೂಪಮುದಾಹೃತಮ್ || 228 ||

ವಿಜ್ಞಾನಾನಂದಸಹಿತಂ ಪೃಥಕ್ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾ ದಿಲಕ್ಷಣೈಃ |
ಆವಾಪೋದ್ವಾಪತಃ ಶಾಖಾ ಯತ ಆಹುಃ ಪರಂ ಪದಮ್ || 229 ||

‘ಯತೋ ಭೂತಾನಿ ಜಾಯಂತೇ’ ಇತ್ಯಾದ್ಯೈರ್ಲಕ್ಷಣೈಃ ಸ್ವಯಮ್ |
ಲಕ್ಷಿತಂ ಗುರುಣಾ ಪಶ್ಚಾತ್ ತಪಸೈವಾಪರೋಕ್ಷತಃ || 230 ||

ದೃಷ್ಟೈಕೈಕಸ್ವರೂಪಂ ತು ಸಮಸ್ತೋಕ್ತಾನುದರ್ಶನಮ್ |
ಇಚ್ಛತಾಽಽಜ್ಞಾಂ ಗುರೋಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತಪಸೈವಾಪರೋಕ್ಷಿತಮ್ || 231 ||

ಅಬ್ರಹ್ಮೈತ್ಯೇವ ವದತಾಂ ಶ್ರುತಹಾನ್ಯಶ್ರುತಗ್ರಹೌ |
ಸಾಕ್ಷಾಲ್ಪಕ್ಷಣತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾವಿತಿ ಲಜ್ಜಾತದುಕ್ತಿಷು || 232 ||

ಸಮೀಪೇ ಸಹಭೋಗಸ್ಯ ಮುಕ್ತಿತ್ವೇನೋಕ್ತಿಯೋಽಸಕೃತ್ |
ಭೇದೋ ಜೀವೇಶಯೋರ್ಮಿಥೈತ್ಯೇವ ಮಿಥ್ಯಾ ಸ್ವಯಂ ಭವೇತ್ || 233 ||

ಏತೇನ ಮಯಟಶ್ವವ ದ್ವೈವಿದ್ಯೇನಾರ್ಥಕಲ್ಪನಾತ್ |
ತದನ್ಯೇಷಾಂ ಮತಮಪಿ ಸತ್ಸಂಸತ್ತು ನ ಭಾಸತೇ ||234||

ಅತೋ ನಾರಾಯಣೋ ದೇವೋ ನಿಃಶೇಷಗುಣವಾಚಕೈಃ |
ಗುಣಿಸಾಮಾನ್ಯವಚನೈರಪಿ ಮುಖ್ಯತಯೋದಿತಃ || 235 ||

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಗೈಶ್ಚ ಪ್ರಾಣಾದ್ಯೈಸ್ತಥೈವ ಹ್ಯಧಿಭೂತಗೈಃ |
ಅನ್ನಾದಿಶಬ್ದೈರ್ಭಗವಾನೇಕೋ ಮುಖ್ಯತಯೋದಿತಃ || 236 ||

ಜನ್ಮಾದ್ಯಸ್ಯೇತಿ ಸೂತ್ರೇಣ ಗುಣಸರ್ವಸ್ವಸಿದ್ಧಯೇ |
ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಲಕ್ಷಣಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಶಾಸ್ತ್ರಮೂಲಂ ಯತಸ್ತತಃ ||237||

ಅನ್ವಯಃ ಸರ್ವಶಬ್ದಾನಾಂ ಗುಣಸರ್ವಸ್ವವೇದಕಃ |
ಶಬ್ದಪ್ರವೃತ್ತಿಹೇತೂನಾಂ ತಸ್ಮಿನ್ ಮುಖ್ಯಸಮನ್ವಯಾತ್ || 238 ||

ಅನ್ಯಾರ್ಥೇಷ್ವಲ್ಪತಾಹೇತೋಸ್ತನ್ನಿಮಿತ್ತತ್ವತಸ್ತಥಾ |
ತದ್ವಾಚಕತ್ವಂ ಶಬ್ದಾನಾಂ ಬಹುಲಾತಿಪ್ರಯೋಗತಃ || 239 ||

ರೂಢಮಿತ್ಯೇವ ಸಾಧ್ಯಂ ಸ್ಯಾದ್ರೂಢಿಹಿ ದ್ವಿವಿಧಾ ಮತಾ |
ಅವಿದ್ವದ್ವಿದ್ವದಾಪ್ಯೈವ ಮುಖ್ಯಾ ಹಿ ವಿದುಷಾಂ ತು ಸಾ || 240 ||

ವಿದ್ವದ್ರೂಢಿವೈದಿಕಾ ಸ್ಯಾತ್ ಸಾ ಯೋಗಾದೇವ ಲಭ್ಯತೇ |
ತಸ್ಮಾನ್ಮುಖ್ಯಾರ್ಥತಾ ವಿಷ್ಣೋರಿತಿ ಕೃತ್ವಾ ಹೃದಿ ಪ್ರಭುಃ || 241 ||

ಸಮನ್ವಯಂ ಸಾಧಯತಿ

|| ಅನ್ತಸ್ಥತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ ||

.....ದೇವಾನಾಂ ತತ್ರ ಶಕ್ತತಾಮ್ |
ಆಶಂಕ್ಯ ತತ್ರ ರೂಢಿಂ ಚ ತಚ್ಚಬ್ದಾನಾಮಪಿ ಸ್ವಯಮ್ || 242 ||

ಸಮುದ್ರಾಂತಸ್ಥಿತತ್ವಾದ್ಯೈಸ್ತದ್ಧರ್ಮೈರ್ವಿಷ್ಟುರೂಢತಾಮ್ |

ಸಾಧಯಿತ್ವಾಽಭಿದಾಂ ತೈಶ್ಚ ಪುನರೇವ ನ್ಯವಾರಯತ್ || 243 ||

|| ಆಕಾಶಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಚೇಷ್ಟಾ ಹಿ ಚೇತನಾನಾಂ ಯಾ ಸಾ ಭವೇತ್ ತತ್ರಸಾದತಃ |

ಅಚೇತನಸ್ವಭಾವಸ್ತು ವಿವರಾದಿಃ ಕಥಂ ತತಃ || 244 ||

ಇತಿ ಶಿಷ್ಯಾನಿವೃತ್ತ್ಯರ್ಥಂ ಆಕಾಶ ಇತಿ ನಾಮ ಚ |

‘ಪರತೋಽಪಿ ವರೀಯಸ್ತ್ವ’ ಪೂರ್ವಾಲಿಂಗ್ನಾಧರೇರ್ಭವೇತ್ || 245 ||

“ನಭೋ ದದಾತಿ ಶ್ವಸತಾಂ ಮಾರ್ಗಂ ಯನ್ನಿಯಮಾದದಃ |”

ಇತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯೈಃ.....||

|| ಪ್ರಾಣಾಧಿಕರಣಮ್ ||

.....ಅಧ್ಯಾತ್ಮಮನ್ವಯವ್ಯತಿರೇಕತಃ || 246 ||

ಪ್ರಾಣಾದಿಹೇತುತಾದೃಷ್ಟೇರತಿದೇಶೋ ಹಿ ತಾದೃಶಃ |

ಲಿಂಗಂ ಬಲವದೇವ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರೇರಕೋಽಸ್ಯಾಪಿ ಯದ್ಧರಿಃ || 247 ||

|| ಗಾಯತ್ರೈ ಧಿಕರಣಮ್ ||

ನಿತ್ಯತ್ವಾದೇವ ಶಬ್ದಸ್ಯ ತತ್ತ್ವ ಭಾವಃ ಕಥಂ ಹರೇಃ |

ಕಥಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಬಹುಲಶಬ್ದಾನಾಮನ್ಯಥಾರ್ಥತಾ || 248 ||

ಇತಿ ಚೇತ್ ತದ್ಧರೇರೇವ ಬಾಹುಲ್ಯಾಚ್ಛ್ರತಿಲಿಂಗಯೋಃ |

ತಾದೃಶತ್ವಾಚ್ಚ ತಚ್ಚಕ್ಷೇಃ.....||

|| ಅನಿಮಪ್ರಾಣಾಧಿಕರಣಮ್ ||

.....ಬಾಹುಲ್ಯೇ ಶ್ರುತಿಲಿಂಗಯೋಃ || 249||

ಅನ್ಯಸ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾಚ್ಯತ್ವಮಿತಿ ತನ್ನಾತ್ರಗಸ್ಯ ಹಿ |
ವಿಷ್ಣೋರೇವ ತು ಲಿಂಗಾನಿ ಪ್ರಾಣಸ್ಥಾನಿ ತು ಸರ್ವಶಃ || 250 ||

ಪ್ರಾಣಸಂವಾದಪೂರ್ವಾಣಿ ಮುಖ್ಯತೋ ಜೀವಗಾನಿ ಚ |
ಅಭ್ಯಾಚ್ಛತವರ್ಷಾಣಿ ಪ್ರಾಣವಂಶತ್ವಮಿತ್ಯದಿ || 251 ||

ತನ್ನಾಧನ್ಯತ್ರಗೈಃ ಶಬ್ದೈರುಕ್ತನ್ಯಾಯೈಃ ಸಮಂತತಃ |
ಏಕೋ ನಾರಾಯಣೋ ದೇವೋ ಭಣ್ಯತೇ ನಾತ್ರ ಸಂಶಯಃ || 252 ||

ವಾಸುದೇವಾದಿರೂಪೇಣ ಚತುರ್ಮೂರ್ತಿಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ |
ಅಥವಾ ಪಞ್ಚಮೂರ್ತಿಃ ಸ ಪ್ರೋಕ್ತೋಽಧಿಕರಣಂ ಪ್ರತಿ || 253 ||

ಪ್ರತಿಸೂತ್ರಂ ಪ್ರತಿಪದಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರಮಥಾದಿ ವಾ |
ತೈಸ್ತೈರ್ಯುಕ್ತಿಶ್ರುತಿಯಾವಿಶೇಷ್ಯಯೋಗ್ಯತಾ ಯಥಾ || 254 ||

ಬೃಹತ್ತನ್ತ್ರಪ್ರಮಾಣೇನ ಬಹುರ್ಥಮದಿ ಸಂಭ್ರಹಾತ್ |
ಉಚ್ಯತೇ ನರಬುದ್ಧೀನಾಮದಿ ಕಿಂಚಿದ್ಧಹಾರ್ಥತಃ || 255 ||

ಗ್ರನ್ಥೋಽಯಮದಿ ಬಹುರ್ಥೋ ಭಾಷ್ಯಂ ಚಾತ್ಯರ್ಥವಿಸ್ತರಮ್ |
ಬಹುಜ್ಞಾ ಏವ ಜಾನಂತಿ ವಿಶೇಷೇಣಾರ್ಥಮೇತಯೋಃ || 256 ||

ತನ್ನಾನ್ಮಹಾಗುಣೋ ವಿಷ್ಣುರ್ನಾಮ್ನಾಮಪುನರುಕ್ತಿತಃ |

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಾನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ಪ್ರಥಮಃ ಪಾದಃ ||1-1||

ದ್ವಿತೀಯಃ ಪಾದಃ || 1-2 ||

|| ಸರ್ವಗತತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಲಿಂಗ್ಗಾತ್ಮಕಾನಾಂ ಶಬ್ದಾನಾಂ ವೃತ್ತಿನಾರಾಯಣೇ ಪರೇ || 0 1||

ಚಿನ್ಮತೇ ಸರ್ವಗತ್ವಂ ತು ಪ್ರಥಮಂ ಪ್ರವಿಚಾರ್ಯತೇ |
ತತ್ರ ತತ್ರ ಸ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುಸ್ತತ್ತಚ್ಚಕ್ತಿ ಪ್ರಭೋದಕಃ || 02 ||

ದೂರತೋಽಪ್ಯತಿಶಕ್ತಃ ಸ ಲೀಲಯಾ ಕೇವಲಂ ಪ್ರಭುಃ |
ಇತಿ ಜ್ಞಾಪಯಿತುಂ ಕರ್ಮಕರ್ತೋರುತ್ಸರ್ಗತೋ ಭಿದಾ || 03 ||

ಅಭೇದೋಽಪಿ ವಿಶೇಷೇ ಸ್ಯಾದ್ಬಲೀ ಸೋಽಪ್ಯನಪೋದಿತಃ |
ಏತದ್ಭಾವಾಬಿಧಂ ಲಿಂಗ್ಗಂ ಕ್ರಿಯಲಿಂಗ್ಗೇ ತತಃ ಪರಮ್ || 04 ||

ಅನ್ತರ್ಯಾಮೃನ್ತರಶ್ಚೇತಿ ಕ್ರಿಯಾಭಾವಾಖ್ಯಮುಚ್ಯತೇ |
ಅದೃಶ್ಯತ್ವಾದ್ಯಭಾವಾಖ್ಯಂ ಶ್ರುತಿರ್ಲಿಂಗ್ಗಾಧಿಕಾ ಪರಾ || 05 ||

|| ಅತ್ರತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಅನಿತ್ಯತ್ವಾತ್ ಕ್ರಿಯಾಣಾಂ ತು ಕಥಮೇವ ಸ್ವರೂಪತಾ |
ಇತಿ ಚೇತ್ ಸ ವಿಶೇಷೋಽಪಿ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತ್ಯಾತ್ಮನಾ ಸ್ಥಿರಃ || 06 ||

ಶಕ್ತಿತಾ ವ್ಯಕ್ತಿತಾ ಚೇತಿ ವಿಶೇಷೋಽಪಿ ವಿಶೇಷವಾನ್ |
ಅಭಿನ್ನೋಽಪಿ ಕ್ರಿಯಾದಿಶ್ಚ ಸ್ವಭಾವ ಇತಿ ಹಿ ಶ್ರುತಿಃ || 07 ||

"ಜ್ಞಾನಂ ನಿತ್ಯಂ ಕ್ರಿಯಾ ನಿತ್ಯಾ ಬಲಂ ಶಕ್ತಿಃ ಪರಾತ್ಮನಃ |
ನಿತ್ಯಾನನ್ಮೋವ್ಯಯಃ ಪೂರ್ಣೋ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರಚ್ಯುತಃ" || 08 ||

ಇತಿ ಪೈಙ್ಗುಶ್ರುತಿಶ್ಚಾಹ "ಶಕ್ತಿಸದ್ಭಾವ ಏವ ತು |
ಕ್ರಿಯಾದಿನಿತ್ಯತಾ ಜ್ಞೇಯಾ ತದನ್ಯತ್ರ ತ್ವನಿತ್ಯತಾ" || 09 ||

ಇತಿ ಸತ್ತತ್ವವಚನಂ.....|

|| ಗುಹಾಧಿಕರಣಮ್ ||

.....ದ್ವಿತ್ವಂ ಚೈಕಸ್ಯ ಯುಜ್ಯತೇ |
ಯಃ ಸೇತುರಿತಿ ಚೈಕತ್ವವಚನೇನ ವಿಶೇಷಣಾತ್ || 10 ||

|| ಅನ್ತರಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಅನ್ತಃಸಿತ್ತ್ವಾ ರಮಣಕೃದನ್ತರಃ ಸಮುದಾಹೃತಃ |
ರಮಣಂ ಜಾತ್ಮಶಬ್ದೇನಾದೇಯಂ ಮಾತೀತಿ ಚೋಚ್ಯತೇ || 11 ||

ವಿಶಿಷ್ಟಸುಖವತ್ವಾಚ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಂ ಚ ವಿಶಿಷ್ಟತಾ |
ಅನ್ಯೋನ್ಯನಿಯತಿಶ್ಚೇಶನಿಯಮೇ ನಾನ್ಯಥಾ ಭವೇತ್ || 12 ||

ಚೇತನಾನಾಂ ವಿಶೇಷೋ ಯಃ ಸ್ವಭಾವೋಽಪೀಶ್ವರಾರ್ಪಿತಃ |
ಅನ್ಯೋನ್ಯನಿಯಮೇ ತಸ್ಮಾದನವಸ್ಥಿತ್ಯಸಮ್ಭವೌ || 13 ||

ಈಶ್ವರಶ್ಚೇನ್ನಿಯನ್ತಾ ಸ್ಯಾತ್ ಸ ಏವ ಪ್ರಥಮಾಗತಃ |
ಕಿಮಿತ್ಯಪೋದ್ಯತೇ ಕಸ್ಮಾದ್ವ್ಯಥಾಸವಸ್ಥಿತಕಲ್ಪನಾ || 14 ||

ದೋಷವತ್ಯೇವ ತಸ್ಮಾತ್ ಸಾ ನೈವ ಕಾರ್ಯಾ ಕಥಿಷ್ಯನ

|| ಅನ್ತರ್ಯಾಮ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

ರಮಣಂ ನಾತಿಯತ್ನಸ್ಯ ವಿಕ್ಷೇಪಾದೇವ ಯುಜ್ಯತೇ || 15 ||

ಇತಿ ಚೇತ್ ಸರ್ವನಿಯಮೋ ಯಸ್ಯ ಕಸ್ಮಾನ್ನ ಶಕ್ಯತೇ |
ಸ್ವಾತ್ಮನಾಽನಿಯತಂ ವಸ್ತು ಪ್ರತೀಪಂ ಹ್ಯಾತ್ಮನೋ ಭವೇತ್ || 16 ||

ಸ್ವಾಧಿನಸತ್ತಾಶಕ್ಯಾದಿ ಕಥಮಾತ್ಮಪ್ರತೀಪಕಮ್ |

|| ಅದೃಶ್ಯತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಗುಣಕ್ರಿಯಾದಯೋ ಭಾವಾ ಯದಿ ವಾ ಸ್ಯುರಭೇದನಃ || 17 ||

ಅಭೇದೋಽಭಾವಧರ್ಮಾಣಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಯುಜ್ಯತೇ ಕಥಮ್ |
ನಾಭಾವೋ ಭಾವ ಇತಿ ಚ ವಿಶೇಷಃ ಪ್ರಾಯಶೋ ಭವೇತ್ || 18 ||

ಅತದ್ಭಾವಾನ್ಯತಾ ಚೇತಿ ನ ವಿಶೇಷೋಽಸ್ತಿ ಕಶ್ಚನ |
ದೋಷಭಾವೋ ಗುಣ ಇತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧೋ ಲೌಕಿಕೇಷ್ಟಪಿ || 19 ||

ಅದೃಶ್ಯತ್ವಾದಿಕಾಂಸ್ತಸ್ಮಾಧ್ಗಣಾನಾಹ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭುಃ |
ಭಾವಾಭಾವಾವಿರೋಧೋಽಪಿ ನ ತು ಸರ್ವತ್ರ ವಿದ್ಯತೇ || 20 ||

ತದಭಾವೋ ಹಿ ತದ್ಭಾವವಿರೋಧೀ ನ ತತೋಽಪರಃ |
ಪೃಥಕ್ತಾ ಭಾವತದ್ರೂಪಾನ್ ಭೇದಾಂಸ್ತ್ರೀನ್ ಕಲ್ಪಯಂತಿ ಚೇತ್ || 21 ||

ಕಲ್ಪನಾಗೌರವಾದ್ಯಾಸ್ತು ದೋಷಾಸ್ತತ್ರ ವಿರೋಧಿನಃ |
ಪೃಥಕ್ತಾ ನ್ಯತ್ವಭೇದಾಸ್ತು ಪರ್ಯಾಯೇಣೈವ ಲೌಕಿಕೈಃ || 22 ||

ವ್ಯವಹ್ರಿಯಂತೇ ಸತತಂ ವೈದಿಕೈರಪಿ ಸರ್ವಶಃ |
ದೃಷ್ಟಹಾನಿರದೃಷ್ಟಸ್ಯ ಕಲ್ಪನೇತ್ಯೇವ ದೂಷಣಮ್ || 23 ||

ಯದಾ ತದಧಿಕೋ ದೋಷೋ ವಿದ್ಯತೇ ಕೋ ನು ವಾದಿನಾಮ್ |
ಭಾವಾಭಾವಸ್ವಸಪಾಸ್ತು ವಿಶೇಷಾ ಏವ ವಸ್ತುನಃ || 24 ||

ಅಭಿನ್ನಾ ಏವ ಸಜ್ಞಾಹ್ಯಾ ವ್ಯವಹಾರಪ್ರಸಿದ್ಧಯೇ |

ಯಥೈಕಃ ಸಮವಾಯೋಽಪಿ ಬೇದಾಭೇದೌ ಚ ವಸ್ತುನಿ || 25 ||

ಅಜ್ಞೇಕಾರ್ಯಾ ವಿಶೇಷೇಣ ಸ್ಥಾನೇಷು ವ್ಯವಹರ್ತ್ಯಭಿಃ |

ಅಖಣ್ಡವಾದಿನೋಽಪಿ ಸ್ಯಾದ್ವಿಶೇಷೋಽನಿಚ್ಛತೋಽಪ್ಯಸೌ || 26 ||

ವ್ಯಾವೃತ್ತೇ ನಿರ್ವಿಶೇಷೇ ತು ಕಿಂವ್ಯಾವರ್ತ್ಯಬಹುತ್ವತಃ |

ಬಹುಲಿಙ್ಗಸಮಾಯುಕ್ತೈರ್ಬಹುಭೀ ರೂಢನಾಮುಭಿಃ || 27 ||

ಪ್ರಸಿದ್ಧೈರನ್ಯಗತ್ವೇನ ವಾಚ್ಯಃ ಸಾಕ್ಷಾಜ್ಜನಾರ್ದನಃ |

ವೈಶ್ವಾನರಾದಯಃ ಶಬ್ದಾ ಅಪಿ ತದ್ವಾಚಿನಸ್ತತಃ || 28 ||

ತಾನಿ ಲಿಙ್ಗಾನಿ ತೇ ಶಬ್ದಾ ಅಪಿ ತದ್ಗಾಹಿ ಸರ್ವಶಃ |

ಬಹುಲಾಽಪ್ಯಜ್ಞರೂಢಿಸ್ತತ್ಪ್ರಾಜ್ಞರೂಢಿಂ ನ ಬಾಧತೇ || 29 ||

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಾನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಃ ಪಾದಃ || 1-2 ||

ತೃತೀಯಃ ಪಾದಃ || 1-3 ||

ತತ್ರಾನ್ಯತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾನಾಂ ಲಿಂಗಾನಾಮ್ನಾಂ ಪುನರ್ಹರಿಃ |
ವಿಶೇಷಾನ್ಮುಖ್ಯತೋ ವೃತ್ತಿಂ ಸ್ವಸ್ಮಿನ್ನೇವಾತ್ರ ವಕ್ಯಜಃ || 01 ||

|| ದ್ಯುಭ್ವಾದ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

ವಿಷ್ಣಾವೇವಾತ್ಮಶಬ್ದಸ್ಯ ರೂಢತ್ವಾನ್ನ ಶಿವಾದಿಕಾನ್ |
ಶ್ರುತಿರ್ವಕ್ಯವಿಲೇಶತ್ವಾತ್ ||

|| ಭೂಮಾದಿಕರಣಮ್ ||

.....ದ್ಯುಮಾ ವಿಷ್ಣುಃ ಸುಖಾಧಿಕಃ || 02 ||

|| ಅಕ್ಷರಾದಿಕರಣಮ್ ||

ಅತೋ ವಿರುದ್ಧವದ್ಭಾವತಮಪಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾಯ ತತ್ತ್ವತಃ |
ಯೋಜನೀಯಂ ಹೌ ವಾಕ್ಯಂ ವಿರುದ್ಧೈರ್ಲಕ್ಷಣೈರ್ಯುತಮ್ || 03 ||

ಬ್ರಹ್ಮೈವ ತಾನಿ ಲಿಂಗಾನಿ ತದನ್ಯತ್ರ ತ್ವಸನ್ವಪಿ |
ಅವಿರೋಧೇನ ಗೋವಿನ್ದೇ ಸನ್ಯಸ್ಥೂಲಾದಿಕಾನಿ ಚ || 04 ||

ಅನ್ಯವಸ್ತುಸ್ವಭಾವಾನಾಂ ಸೌನ್ಯಾದೀನಾಮಪಾಕೃತಿಮ್ |
ನಾರಾಯಣೇ ಶ್ರುತಿರ್ವಕ್ತಿ ನ ತು ತಸ್ಯಾಸ್ವಭಾವತಾಮ್ || 05 ||

ಸರ್ವಧರ್ಮಾ ಸರ್ವನಾಮಾ ಸರ್ವಕರ್ಮಾ ಗುಣಾಃ ಶ್ರುತಾಃ |
ದೋಷಾಃ ಶ್ರುತಾಶ್ಚ ನೇತ್ಯಾದ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣಂ ಶ್ರುತಿರತ್ರ ಚ || 06 ||

|| ವಾಮನಾದಿಕರಣಮ್ ||

ಲಿಙ್ಗಂ ಸಾಧಾರಣಂ ಶಬ್ದೌ ಸ್ಥಾನಂ ಲಿಙ್ಗಮನುಗ್ರಹಃ |
ಪುನಃ ಶಬ್ದಾಲಿಙ್ಗಶಬ್ದಾವಿಚಾರ್ಯಾ ದ್ವಿಃ ಸ್ಥಿತಾ ಇಹ || 07 ||

ಬಾಹುಲ್ಯಂ ಲಿಙ್ಗಶಬ್ದಾನಾಮನುಕ್ತಿಶ್ಚ ವಿರುದ್ಧತಾ |
ಅದೃಷ್ಟಿರನ್ವಯಾಭಾವೋ ವಿಪರೀತಶ್ರುತಿಭ್ರಮಃ || 08 ||

ಲಿಙ್ಗಾವಕಾಶರಾಹಿತ್ಯಭ್ರಮಸ್ತಾದೃಗ್ವಯಂ ತಥಾ |
ಬಹುತಾದೃಕ್ತ ಮುಕ್ತಸ್ಯ ವಿರೋಧೋಽರ್ಥಾತ್ ತಥಾಗತಿಃ || 09 ||

ಸಮಸ್ತಮೇತದಿತ್ಯತ್ರ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷೇಷು ಯುಕ್ತಯಃ |
ತಾ ಏವ ಬಲವತ್ಯಸ್ತು ಗತ್ಯಂತರವಿವರ್ಜಿತಾಃ || 10 ||

ಸಿದ್ಧಾಂತಯುಕ್ತಯೋ ಜ್ಞೇಯಾ ದೃಶ್ಯಂತೇ ತಾಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ |
ಮುಕ್ತೋಪಸೃಪ್ಯತಾ ಪ್ರಾಣಾದಾಧಿಕ್ಯಂ ಸರ್ವತಸ್ತಥಾ || 11 ||

ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಂ ಸ್ವಭಾವಸ್ಯ ಪ್ರೇಕ್ಷಾಪೂರ್ವಾ ಕ್ರಿಯಾ ತಥಾ |
ಅರಸ್ಯ ಣ್ಯಸ್ಯ ಚೇಶತ್ವಂ ಸೂರ್ಯಾದ್ಯನುಕ್ಯತಿಸ್ತಥಾ || 12 ||

ವಾಮನಾಖ್ಯಾ ಸರ್ವಕಮ್ಪಸ್ತಚ್ಛಬ್ದಾನನ್ಯಸಿದ್ಧತಾ |
ಅನಾಮರೂಪತಾ ಭೇದಸ್ಯೋಪಜೀವ್ಯಪ್ರಮಾಣತಾ || 13 ||

ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯಾದಿಕಾದ್ಯಾಸ್ತಾವೇದೇಶೇನ ಪ್ರದರ್ಶಿತಾಃ |
ಅಧಿಕಾರಶ್ಚ ತದ್ಗಾನಿಃ ಪ್ರಸಂಗಾದೇವ ಚಿಂತಿತೌ || 14 ||

|| ದೇವತಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ತತ್ಪಲಾಯ ವಿಧಿಃ ಸಿದ್ಧೇ ಚೋಪಾಸಾಯ ನಿರಾಕೃತಃ |
ಯತೋ ಜೈಮಿನಿನಾಽನ್ಯಾರ್ಥಮಸಿದ್ಧೇಽರ್ಥೇ ವಿಧಿಸ್ತಥಾ || 14 ||

ವಿದ್ಯಾಧಿರಾಜಸ್ಯ ಮತಮವಿರೋಧಸ್ತಯೋಸ್ತತಃ

ಮೋಕ್ಷೇ ಫಲವಿಶೇಷೋಽಸ್ತಿ ನ ಚ ಸರ್ವಂ ಪ್ರಕಾಶತೇ || 16 ||

ಸರ್ವದಾ ತೇನ ದೇವಾನಾಮಪಿ ಯುಕ್ತಾಹ್ಯುಪಾಸನಾ |

ನಿತ್ಯಂ ವೃದ್ಧಿಕ್ಷಯಾಪೇತಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪೂರ್ಣಂ ತು ವೇದನಮ್ || 17 ||

ಸ್ವಷ್ಟಾತಿಸ್ವಷ್ಟವಿಶದಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಶೇಷವಸ್ತುಗಮ್ |

ಅನ್ಯೇಷಾಂ ಕ್ರಮಶೋ ಜ್ಞಾನಂ ಮಿತವಸ್ತುಗತಂ ಸದಾ || 18 ||

ಇತ್ಯಾದಯೋ ವಿಶೇಷಾಸ್ತುಸದಾ ವಿದ್ಯಾಪತೇಹೃದಿ |

ಜೈಮಿನ್ಯಾದ್ಯಾಸ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವೇತ್ಸತ್ವಾತ್ ತತ್ ತಥಾಽವದನ್ || 19 ||

ವಿದ್ಯೇಶಮತಮೇತಸ್ಮಾನ್ನೈವ ಸದ್ವಿವಿರುದ್ಯತೇ |

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ

ಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ತೃತೀಯಃ ಪಾದಃ || 1-3 ||

ಚತುರ್ಥಃ ಪಾದಃ || 01-04 ||

|| ಅನುಮಾನಾನಿಕಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ದುಃಖಬದ್ಧಾವರಾದ್ಯಾಸ್ತು ತದಧೀನತ್ವಹೇತುತಃ || 01 ||

ಶಬ್ದಾಬ್ರಹ್ಮಣಿ ವರ್ತನೇ ರಾಜ್ಞಿ ಯದ್ವತ್ ಪರಾಜಯಃ |

ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯಂ ತದ್ಗತತ್ವಂ ಚ ಶಬ್ದವೃತ್ತೇರ್ಹಿ ಕಾರಣಮ್ || 02 ||

ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯಂ ತತ್ರ ಮುಖ್ಯಂ ಸ್ಯಾತ್ ಕುತೋ ರಾಜ್ಞೀ ಜಯೋಽನ್ಯಥಾ |

ನ ಹಿ ಭೃತ್ಯಸ್ಯ ವಿಜಯಿಶಬ್ದಸ್ತಾವತ್ ಪ್ರಯುಜ್ಯತೇ || 03 ||

ಯಾವದ್ರಾಜ್ಞನ್ಯಗತ್ವೇಽಪಿ ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯಭಾಸಮಾತ್ರತಃ |

ಭೃತ್ಯಬನ್ಧಾದಿಕಂ ರಾಜ್ಞಿ ರಾಜ್ಞೋ ಬನ್ಧಾದಿಯೋಗ್ಯತಃ || 4 ||

ಕಾರಣಂ ಸಂಶಯಸ್ಯ ಸ್ಯಾದಿತಿ ನೈವ ಪ್ರಯುಜ್ಯತೇ |

ಅಮಙ್ಗಲತ್ವಾಚ್ಛಬ್ದಾನಾಂ ರಾಜ್ಞೋ ಯೋಗಾದಮಙ್ಗಲೇ || 05 ||

ಅಪ್ರಿಯತ್ವಾತ್ ತು ಶಬ್ದಸ್ಯ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರಯೋಗನಿವರ್ತನಮ್ |

ಗುಣಾಸ್ತುತಾದೃಶಾ ಯತ್ರ ಪ್ರಯುಜ್ಯಂತೇಽವಿಲಾ ಅಪಿ || 06 ||

ಪೂಜ್ಯೇಷ್ಟೇವ ವಿಶೇಷೇಣ ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯಂ ಮುಖ್ಯಕಾರಣಮ್ |

ಅತೋ ದೋಷಾತಿದೂರತ್ವಾತ್ ಸಂಶಯಸ್ಯಾಪ್ಯಸಮ್ಭವಾತ್ || 07 ||

ದೋಷಾಣಾಂ ವಿಷ್ಣುಗತ್ವಸ್ಯ ಪ್ರಾಜ್ಞಬುದ್ಧಿವ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ |

ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯಾರ್ಥಮಭಿಪ್ರೇತ್ಯ ದೋಷಶಬ್ದಾಶ್ಚ ವಿಷ್ಣವಿ || 08 ||

ವಾಸುದೇವಶ್ರುತಿಶ್ಚಾಹ ನೈವ ವಿಷ್ಣಾವಮಙ್ಗಲಮ್ ||

ಮಙ್ಗಲಾಮಙ್ಗಲೇಽನ್ಯತ್ರ ತತೋ ನಾಮಙ್ಗಲಂ ವದೇತ್ || 09 ||

ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ ವಿಷ್ಣೌ ದೋಷೋ ನಾಮಙ್ಗಲೋಕ್ತಿತಃ |

ಬಹುಭುಕ್ತಂ ಯಥಾ ದೋಷೋ ನೃಷು ನೈವ ಹರೌ ಕ್ವಚಿತ್ || 10 ||

ಏವಂ ದುಃಖ್ಯಾದಿಶಬ್ದಾಶ್ಚ ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯಪೇಕ್ಷಯೋದಿತಾಃ |

ನೈವ ದೋಷ ಹರೌ ತದ್ಗಬುದ್ಧ್ಯೋಕ್ತಾ ದೋಷಕಾರಿಣಃ || 11 ||

ತಸ್ಮಾತ್ ತೇ ದೋಷಶಬ್ದಾಶ್ಚ ತತ್ತ್ವವ ಗುಣವಾಚಕಾಃ |

|| ಜ್ಯೋತಿರುಪಕ್ರಮಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಜಾತಮೋತಂ ಹರೌ ಯಸ್ಮಾಜ್ಜ್ಯೋತಿಃ, ಷಃ ಪ್ರಾಣರೂಪತಃ || 12 ||

ಆಯಚೇತಶ್ಚಾಯಜೇತೋ, ವಸನಿಶ್ಚ ವಸಂಸ್ತತಃ |
ವಿಗತಚ್ಛಾದನತ್ವಾತ್ ತು ಗಚ್ಛ, ಭೂತಕ್ಷಯಜ್ಞರಃ || 13 ||

ಭುಜ್ಞೇತ್ಯುಕ್ತೋ, ಹರಿಹುಂ ಚ ಹುತಮಸ್ಮಿನ್ ಜಗದ್ಯತಃ |
ಸ್ಫುಟತ್ವಾತ್ ಫಡಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಃ, ಕವ ರಕ್ಷಣ ಇತ್ಯತಃ || 14 ||

ಕವಚಂ, ವರ್ತತೇ ಯಸ್ಮಾತ್ ಷಡ್ಗುಣತ್ವೇನ ಸರ್ವದಾ |
ವಷಟ್, ತದ್ಗತ್ವತನೇಷಾಂ ವೌಷಡಿತ್ಯೇವ ಕಥ್ಯತೇ || 15 ||

ಸ್ವೀಯಂ ಸ್ವೀಕುರುತೇ ಯಸ್ಮಾತ್ ಸ್ವಾಹೇತ್ಯುಕ್ತೋ ಜನಾರ್ದನಃ |
ನಮನ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಗುಣಾ ಯಸ್ಮಾನ್ನಮ ಇತ್ಯೇವ ಕಥ್ಯತೇ || 16 ||

ಇತ್ಯಶೇಷಕ್ರಿಯಾನಾಮಶಬ್ದೈರೇಕೋ ಜನಾರ್ದನಃ |
ಉಚ್ಯತೇ ಮುಖ್ಯತೋ ಯಸ್ಮಾತ್ ಪದವರ್ಣಸ್ವರಾತ್ಮಭಿಃ || 17 ||

ತಸ್ಮಾದನಂತಗುಣತಾ ಶ್ರುತಿತಾತ್ಪರ್ಯತೋಽಸ್ಯ ಹಿ |
ವಿಜ್ಞಾನಾರ್ಥತ್ವತಃ ಸರ್ವಶಬ್ದಾನಂ ನಾಸ್ತಿ ದೂಷಣಮ್ || 18 ||

ಅಜ್ಞೇಕೃತೇಽಪಿ ನೈವಾಸ್ತಿ ದೋಷೋ ವಾಕ್ಯಸಮನ್ವಯೇ |
ತದರ್ಥತ್ವೇನ ಕರ್ಮಾದೇಃ ಸಮ್ಭವಾದಲ್ಪಬುದ್ಧಯೇ || 19 ||

"ಕಸ್ಲಂಧನಾಂ ಯೋಗಮ್ " ಇತಿ ಶ್ರುತೇರ್ಯೋಗಾರ್ಥತತ್ವವಿತ್ |
ಬ್ರಹ್ಮೈಕೋ ನೈವ ಚಾನ್ಯೋಽಸ್ತಿ ಕ ಇತ್ಯಸ್ಯೋಭಯಾರ್ಥತಃ || 20 ||

ತಸ್ಯಾಪಿ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಮೇವೇತಿ ನಿಶ್ಚಯಾತ್ |
ನಿತ್ಯಯೋಗೋಽಪಿ ಶಬ್ದಾನಾಮರ್ಥೈರ್ನೈವ ನಿಷಿದ್ಯತೇ || 21 ||

|| ಪ್ರಕೃತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

ಸ್ತ್ರೀಶಬ್ದಾಶ್ಚ ನಿಷೇಧಾರ್ಥಾಃ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಬ್ರಹ್ಮವಾಚಕಾಃ |
ವಿರೋಧಿಸರ್ವಬಾಹುಲ್ಯಕಾರಣಸ್ತ್ರೀನಿಷೇಧಿನಾಮ್ || 22 ||

ಪೃಥಕ್ ಸಮನ್ವಯಾರ್ಥಾನಿ ಸ್ಥಾನಾನೈತಾನಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಸರ್ವಮಾನೈರ್ವಿರೋಧಶ್ಚ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತೇರಪ್ಯಶಕ್ಯತಾ || 23 ||

ಪರಸ್ಪರವಿರೋಧಶ್ಚ ವಿರೋಧಃ ಕಾರ್ಯತದ್ವತೋಃ |
ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗತ್ವಂ ನಿಷೇಧಶ್ಚ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷೇಷು ಯುಕ್ತಯಃ || 24 ||

ದೋಷಾತ್ಯಸ್ಪೃಷ್ಟಿನಿಯಮಃ ಶಬ್ದಾರ್ಥಾನೇಕತಾ ತಥಾ |
ಬಹುರೂಪತ್ವಮೀಶಸ್ಯ ವ್ಯಕ್ತವ್ಯಕ್ತಿವಿಶೇಷಿತಾ || 25 ||

ಉತ್ಪಾದನಂ ಸ್ವದೇಹಾಚ್ಚ ದುರ್ಜನಾವ್ಯಕ್ತತಾ ತಥಾ |
ಇತ್ಯಾದ್ಯಾ ಯುಕ್ತಯಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಸಿದ್ಧಾಂತಸ್ಥಾಪಕಾಃ ಇಹ || 26 ||

ಅನ್ವಯಃ ಸರ್ವಶಬ್ದಾನಾಮಶಕ್ಯೋ ಜ್ಞಾತುಮಿಷಾ |
ಇತಿ ಯಲ್ಲೋಕವೈಮುಖ್ಯಂ ಜೈಮಿನ್ಯಾದಿಮತಂ ವದನ್ || 27 ||

ವಿದ್ಯಾಧಿನಾಥೋ ಭಗವಾನಪಾಚಕೇ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭುಃ |
ಸ್ವಶಿಷ್ಯಾಣಾಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ್ಯ ಧ್ವಂ ಮತಮಾತ್ಮೀಯಮಂಶತಃ || 28 ||

ವಿಜ್ಞಾತಂ ತೈರ್ಜಗಾದಾತ್ರ ತಾರತಮ್ಯಂ ನೃಣಾಂ ವದನ್ |
ತೇಷು ತೇಷು ಪದಾರ್ಥೇಷು ರೂಢಿರಙ್ಗೇಕೃತಾ ಯತಃ || 29 ||

ಪ್ರಯೋಜನಬಹುತ್ವೇನ ತಸ್ಯ ತಸ್ಯಾವಿರೋಧತಃ |
ಉಪದೇಶಾದಿಸಾಮರ್ಥ್ಯಾದ್ವಿಷ್ಣೌ ಶಕ್ತಿಶ್ಚ ಗೃಹ್ಯತೇ || 30 ||

ತಥಾಽಪ್ಯೇತದ್ವಿರೋಧೇ ತು ತದ್ವಾಚಿತ್ವಮಪೋದ್ಯತೇ |
ಅವಿರೋಧೇ ತು ಬಹುರ್ಥಾ ಏತನ್ಮೂಲತಯಾ ಮತಾಃ || 31 ||

ಇತೋ ಹಿ ರೂಢತಾನ್ಯಾಶಾಮುಪಜೀವ್ಯತ್ವಮತ್ರ ಹಿ |
ತತ್ಸಿದ್ಧಿನ್ತದಪೇಕ್ಷಾ ಚ ಸಾಪೇಕ್ಷಾ ಚ ಹರೀಚ್ಛಯಾ || 32 ||

ತಸ್ಮಾತ್ ಪರಮಮುಖ್ಯತ್ವಂ ವಿಷ್ಣಾವನ್ಯತ್ರ ಮುಖ್ಯತಾ |
ಉಪಲಕ್ಷಣಾ ಚ ಗೌಣೀ ಚ ತಿಸ್ರಃ ಶಬ್ದಸ್ಯ ವೃತ್ತಯಃ || 33 ||

ಪ್ರವೃತ್ತಿಹೇತೋರ್ಬಾಹುಲ್ಯಂ ಜ್ಞೇಯಂ ಪರಮಮುಖ್ಯತಾ |
ತತ್ರ ಪ್ರಯೋಗಬಾಹುಲ್ಯಂ ಯದಿ ತತ್ಪರತಾ ಕಿಮು || 34 ||

ಉಭಯಂ ದೃಶ್ಯತೇ ವಿಷ್ಣೌ ಶಬ್ದಾನಾಮಪಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಪ್ರಯೋಗಮಾತ್ರಬಾಹುಲ್ಯಂ ರೂಢಿರಿತ್ಯಭಿದೀಯತೇ || 35 ||

ಪ್ರಯೋಗಯುಕ್ತಸಾದೃಶ್ಯಂ ಸಮ್ಪನ್ನೋ ವಾಪ್ಯಮುಖ್ಯತಃ |
ವೃತ್ತಿಹೇತುರಿತಿ ಜ್ಞೇಯಃ ಪೂರ್ವಾಯೋಗೇಽಪರಗ್ರಹಃ || 36 ||

ಏತಮೇವ ತಥಾ ಸಂತಂ ಶತರ್ಚೀತ್ಯಾದಿನಾಮಭಿಃ |
ಆಚಕ್ಷತ ಇತಿ ಹ್ಯತ್ರ ಸಂತಮಿತ್ಯವಧಾರಣಾತ್ || 37 ||

ಯೋಗಸ್ಯ ರೂಢೇಃ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಮ್ ವಿದ್ವದ್ರೂಢಿಂ ಚ ತತ್ರಗಾಮ್ |
ಬಹುಶೋ ದರ್ಶಯತ್ಯಜ್ಞಸ್ತಾತ್ಪರ್ಯಾತ್ ಸನಿರುಕ್ತಿಕಮ್ || 38 ||

ಅ ಇತಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಕಥಿತಂ ತದ್ವ್ಯಾ ಖ್ಯಾನಾತ್ಮತಾ ತಥಾ |
ಶಬ್ದಾನಾಮಪಿ ಸರ್ವೇಷಾಂ ನಾಮವಿತ್ಯ ತಕೃತ್ಯತಾ || 39 ||

ವಿಷ್ಣುನಾಮಾರ್ಥರೂಪತ್ವಂ ಸಂಹಿತಾದೇರಥಾಬ್ರವೀತ್ |
ಣಕಾರಂ ಚ ಷಕಾರಂ ಚ ಬಲಚೇಷ್ಟಾತ್ಮಕಂ ವದನ್ || 40 ||

ತಜ್ಞಾ ನಪುರ್ವಕತ್ವೇನ ಸಂಹಿತಾಧ್ಯಯನಂ ತಥಾ |
ಉಪಸರ್ಗತ್ವತೋ ವೇಸ್ತು ತಾಚ್ಛೀಲ್ಯಾರ್ಥಾದುನಸ್ತಥಾ || 41 ||

ಣಕಾರಶ್ಚ ಷಕಾರಶ್ಚ ನಾಮರೂಪತಯಾ ಮತೌ |
ತಸ್ಮಾತ್ ಸಮನ್ವಯೋ ವಿಷ್ಣೌ ಸ್ವರವರ್ಣಪದಾತ್ಮನಃ || 42 ||

ಅಪಿ ವೇದಸ್ಯ ಕಿಮುತ ವಾಕ್ಯರೂಪೇಣ ಸಂಘತಿಃ |
ಘೋಷಾಃ ಸರ್ವೇಽಪಿ ವೇದಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ವೇದಾಶ್ಚ ಯತ್ಪದಮ್ || 43 ||

ಇನ್ದ್ರಮ್ ಮಿತ್ರಂ ಯಮಿನ್ದ್ರಂ ಚ ಪ್ರಥಮಃ ಸಂಘ್ಯತಿನ್ದ್ರಥಾ |
ನಾಮಧಾಃ ಸರ್ವೇದೇವಾನಾಮೇಕ ಇತ್ಯಾದಿಕಾ ಶ್ರುತಿಃ || 44 ||

ಪ್ರಮಾಣಮುಕ್ತವಿಷಯೇ ತದೇವೋಕ್ತಮಪಕ್ರಮಾತ್ |
ಇತಿ ಸ್ವಯಂ ಭಗವತಾ ಬ್ರವತಾಽಶೇಷಮನ್ವಯಮ್ || 45 ||

ನ ಶಬ್ದವಾಚ್ಯತೈವಾತ್ರ ಪ್ರಧಾನಸ್ಯ ನಿಷಿದ್ಧತೇ |
ಸರ್ವೇವೇದೇತಿಹಾಸೇಷು ಪುರಾಣೇಷು ಚ ಸಂಘಹಾತ್ || 46 ||

"ಸತ್ಯಂ ರಜಸ್ತಮ ಇತಿ ಗುಣಾಃ ಪ್ರಕೃತಿಸಮ್ಭವಾಃ |
ನಿಬದ್ಧಂತಿ ಮಹಾಬಾಹೋ ದೇಹೇ ದೇಹಿನಮವ್ಯಯಮ್" || 47 ||

ಇತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯರೂಪೇಣ ಯತ್ರಾರ್ಥೋ ನಾನ್ಯ ಇಷ್ಟತೇ |
ತೇಜೋಽಬನ್ನಾತ್ಮಕಂ ವಾಽಪಿ ಯದ್ಯುಪಾದಾನಮಿಷ್ಟತೇ || 48 ||

ಅನಾದ್ಯೇವಾಪರಾಧಃ ಕಃ ಪ್ರಧಾನಮಿತಿ ಚೋದಿತೇ |
"ಅಜಾಮೇಕಾಮ್ " ಇತಿ ಪ್ರಾಹ ಶ್ರುತಿರೇತಾಂ ಯದಾ ತದಾ || 49 ||

ಕೋ ದೋಷಃ ಸರ್ವಾರ್ಥೈವಾಸ್ತಿ ಪರಿಣಾಮಿ ಜಡಂ ಯದಿ |
ಅಸ್ಮಾಕಂ ಪರಮುಖ್ಯಾರ್ಥೋ ಭಗವಾನೇಕ ಏವ ತು || 50 ||

ಮುಖ್ಯಮಾತ್ರತಯಾ ರೂಢಂ ಸರ್ವಮಭ್ಯುಪಗಮ್ಯತೇ |
ಸರ್ವೇಷಾಮಪಿ ಶಬ್ದಾನಾಂ ಗೌಣಾದ್ಯಂ ತದಯೋಗತಃ || 51 ||

ಅರ್ಥದ್ವಯಮಭಿಪ್ರೇತ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತೇ ಹರಿರುಕ್ತವಾನ್ |

" ಕಾರ್ಯಾಣಾಂ ಕಾರಣಂ ಪೂರ್ವಂ ಲಚಸಾಂ ವಾಚ್ಯಮುತ್ತಮಮ್ || 52 ||

ಯೋಗಾನಾಂ ಪರಮಾಂ ಸಿದ್ಧಿಂ ಪರಮಂ ತೇ ಪದಂ ವಿದುಃ " |

ಇತಿ ಬುದ್ಧೌ ಸಮಾರೋಹಾದುಭಯೋರ್ಯೋಗರೂಢಯೋಃ || 53 ||

ತ್ಯಾಗೇ ಚ ಕಾರಣಾಭಾವಾದುಭಯಾರ್ಥತ್ವಮಿಷ್ಯತೇ |

ವಿಪರೀತಪ್ರಮಾಭಾವೇ ಪೂರ್ವಾಹೋಹಸ್ತುಕಾರಣಮ್ || 54 ||

ಸಾ ಭವೇದ್ಯತ್ರ ನ ವ್ಯರ್ಥಃ ಪೂರ್ವಾರೋಹೋ ಭ್ರಮೋ ಯಥಾ |

ಅತೋ ಜಗದುಪಾದಾನಂ ಪ್ರಧಾನಂ ವಕ್ತಿ ಸಾ ಶ್ರುತಿಃ || 55 ||

‘ಯತ್ತತ್ ತ್ರಿಗುಣಮವ್ಯಕ್ತಂ ನಿತ್ಯಂ ಸದಸದಾತ್ಮಕಮ್ |

ಪ್ರಧಾನಂ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಪ್ರಾಹುರವಿಶೇಷಂ ವಿಶೇಷವತ್ || 56 ||

ಪಞ್ಚಭಿಃ ಪಞ್ಚಭಿರ್ಬ್ರಹ್ಮ ಚತುರ್ಭಿದರ್ಶಭಿಸ್ತಥಾ |

ಏತಚ್ಚತುರ್ವಿಂಶತಿಕಂ ಗಣಂ ಪ್ರಾಧಾನಿಕಂ ವಿದುಃ || 57 ||

ಇತಿ ಭಾಗವತೇ ಪ್ರಾಹ ವಿದ್ಯಾಧೀಶಃ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭುಃ |

ನ ಚ ಪ್ರಕೃತಿಶಬ್ದೇನ ಬ್ರಹ್ಮೋಪಾದಾನಮುಚ್ಯತೇ || 58 ||

‘ಅವಿಕಾರಃ ಸದಾ ಶುದ್ಧೋ ನಿತ್ಯ ಆತ್ಮಾ ಸದಾ ಹರಿಃ |

ಸದೈಕರೂಪವಿಜ್ಞಾನಬಲ ಆನಂದರೂಪಕಃ ’ || 59 ||

‘ನಿರ್ವಿಕಾರೋಽಕ್ಷರಃ ಶುದ್ಧೋ ನಿರಾತಜ್ಞೋಽಜರೋಽಮರಃ |

ಅವಿಶ್ವೋ ವಿಶ್ವಕರ್ತಾಽಜೋ ಯಃ ಪರಃ ಸೋಽಭಿಧೀಯತೇ’ || 60 ||

‘ನಿರ್ವಿಕಾರಮನೌಪಮ್ಯಂ ಸದೈಕರಸಮಕ್ಷಯಮ್ |

ಬ್ರಹ್ಮೈತಿ ಪರಮಾತ್ಮೈತಿ ಯಂ ವಿದುವೈದಿಕಾ ಜನಾಃ’ || 61 ||

ಇತಿ ಶ್ರುತಿಪುರಾಣೋಕ್ತಾ ನ ವಿಕಾರೀ ಜನಾರ್ದನಃ |
ಪರಾಧೀನವಿಶೇಷಾಪ್ತೀರನಿವರ್ತ್ಯಾನ್ಯಥಾಭವಃ || 62 ||

ಕ್ಷೀರಾದಿವದ್ವಿಕಾರಃ ಸ್ಯಾನ್ಮೈವ ಸ ಸ್ಯಾದ್ಧರೇಃ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಅಪಾದಾನತ್ವಮೇವಾಸ್ಯ ಯದ್ಯುಪಾದಾನತೇಷ್ಯತೇ || 63 ||

ಅಜ್ಞೇಕೃತಂ ತತ್ತಿತ್ಯವನ್ನ ತು ವಿಶ್ವಾತ್ಮನಾ ಭವಃ |
ನ ಚೋರ್ಣನಾಭಿಜನಿತೃಮಾತ್ಮಾಣಾಂ ಚ ವಿಕಾರತಾ || 64 ||

ಚೇತನತ್ವಾತ್ ತದನ್ನಂ ಹಿ ಕಾರ್ಯರೂಪತಯಾ ಭವೇತ್ |
ಅಪಾದಾನತಯಾ ವಿಶ್ವಕರ್ತೃತ್ವಂ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕಮ್ || 65 ||

ಉಕ್ತಂ ಭಾಲ್ಗವಿಶಾಖಾಯಾಂ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೇ ಚ ಸಾದರಮ್ |
'ಇಚ್ಛಾಮಾತ್ರಾತ್ ಪ್ರಭೋಃ ಸೃಷ್ಟಿರವಿಕಾರಸ್ಯ ಸರ್ವದಾ || 66 ||

ಸ್ವಭಾವೋಽಯಮನಂತಸ್ಯ ರಜೋ ಯೇನಾಭವಜ್ಜಗತ್ ' |
'ಸ್ವದೇಹಾದಿಚ್ಛಯಾ ವಿಶ್ವಂ ಭುಕ್ತಪೂರ್ವಂ ಜನಾರ್ದನಃ || 67 ||

ಸಸರ್ಜ ಮಾತಾಪಿತೃವದೂರ್ಣನಾಭಿವದೇವ ವಾ |
ಪ್ರಧಾನಂ ಪರಿಣಾಮ್ಯೇಶೋ ನಿರ್ವಿಕಾರಃ ಸ್ವಯಂ ಸದಾ' || 68 ||

ನ ಚೇತನ ವಿಕಾರಃ ಸ್ಯಾದ್ಯತ್ರ ಕ್ವಾಪಿ ಹ್ಯಚೇತನಮ್ |
ನಾಚೇತನವಿಕಾರೋಽಪಿ ಚೇತನಃ ಸ್ಯಾತ್ ಕದಾಚನ || 69 ||

ನ ಚಾನ್ಯಸ್ಯಾನ್ಯರೂಪತ್ವಂ ವಿಕೃತತ್ವೇಽಪಿ ದೃಶ್ಯತೇ |
ನ ಕ್ಷೀರಾದನ್ಯತಾ ದಧ್ನಃ ಕೇನಚಿದ್ಭೃಶ್ಯತೇ ಕ್ವಚಿತ್ || 70 ||

ಸರ್ವಜ್ಞಾದ್ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽನ್ಯತ್ವಂ ಜಗತೋ ಹ್ಯನುಭೂಯತೇ |
ಅಭೇದಃ ಸತ್ವಮಾತ್ರೇಣ ಸ್ಯಾತ್ ಖರ್ವಸ್ವರ್ಣಯೋರಪಿ || 71 ||

ಭಾಗೇನ ಪರಿಣಾಮಶ್ಚೇದ್ಭಾಗಯೋರ್ಭೇದ ಏವ ಹಿ |
ಯೋ ಭಾಗೋ ನ ವಿಕಾರೀ ಸ್ಯಾತ್ ಸ ಏವಾಸ್ಮಾಕಮೀಶ್ವರಃ || 72 ||

ಭಿನ್ನಾನಾಂ ಸಮುದಾಯಸ್ಯನಾಮ ಬ್ರಹ್ಮತಿ ತದ್ಭವೇತ್ |
ಬ್ರಹ್ಮೋಪಾದಾನತಾ ನ ಸ್ಯಾತ್ ತದಾ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಹಿ ಕ್ವಚಿತ್ || 73 ||

ಶೃಙ್ಗಾರೋ, ಸವಿಲೋಮಭ್ಯೋ ದೂರ್ವಾ, ಗೋಮಯತಸ್ತಥಾ |
ವೃಶ್ಚೀಕಶ್ಚೇತ್ಯೇವಮಾದ್ಯೇಷ್ವಪಾದಾನತ್ವಮಿಷ್ಯತೇ || 74 ||

ಉಪಾದಾನೈಕದೇಶತ್ವಂ ಯದ್ಯಪ್ಯತ್ರ ಪ್ರದೃಶ್ಯತೇ |
ಅಪ್ಯಪಾದಾನತೈವಾತ್ರ ದೃಷ್ಟಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಭವೇತ್ || 75 ||

ನ ಹ್ಯುಪಾದಾನತೈವಾತ್ರ ಬಾಹ್ಯಾವಯವಗೌರವಾತ್ |
ನ ಚಾಚೇತನತಸ್ತತ್ರ ಚೇತನಸ್ಯ ಸಮುದ್ಭವಃ || 76 ||

ಉಪಾದಾನತಯಾ ಕಿಂ ತರ್ಹ್ಯುಪಾದಾನಂ ಹ್ಯಚೇತನಮ್ |
ಕಾರ್ಯದೇಹಗತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಚೇತನಸ್ಯ ಪ್ರದೃಶ್ಯತೇ || 77 ||

ಸಚ್ಚ ತ್ಯಚ್ಚಾಭವದಿತಿ ನಾಸ್ಯ ವಿಶ್ವತ್ವಮುಚ್ಯತೇ |
'ತತ್ಸೃಷ್ಟೇ' ತಿ ಗಿರೈವಾಸ್ಯ ಪೂರ್ವಂ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಸಿದ್ಧಿತಃ || 78 ||

ಸತ್ತಾತ್ ತತೇರ್ವೈದಿಕತ್ತಾತ್ ಸಮ್ಯಗ್ಗುಕ್ತುಮಶಕ್ಯತಃ |
ಆಶ್ರಯತ್ತಾತ್ ಸ್ವಾಶ್ರಯತ್ತಾತ್ ಜ್ಞಾನತ್ವಾದ್ಧರ್ವಿದತ್ಯತಃ || 79 ||

ಸತ್ತತೇರ್ಯಾತನಾಚ್ಚೈವ ಹ್ಯಪ್ರಾಪ್ತತ್ವಾಚ್ಚ ದುರ್ಜನೈಃ |
ನಿತ್ಯಸಾಧುಗುಣವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನರೂಪತ್ಯತಃ ಸದಾ || 80 ||

ಜಗದ್ಗತೇನ ರೂಪೇಣ ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಹಿ ತಥೋಚ್ಯತೇ |
ವ್ಯಕ್ತಿರುಕ್ತಗುಣಾನಾಂ ಹಿ ಪುರುಷಾಪೇಕ್ಷಯಾ ನೃಣಾಮ್ || 81 ||

ಭವೇದಭವದಿತ್ಯಾದ್ಯಃ ಪ್ರಯೋಗಶ್ಚಾತ್ರ ಯುಜ್ಯತೇ |
ತಸ್ಮಾದಶೇಷಕರ್ತೃಕೋ ನಿರ್ವಿಕಾರೋ ರಮಾಪತಿಃ || 82 ||

ಶಬ್ದೈಃ ಪ್ರಕೃತಿರಿತ್ಯಾದ್ಯೈಃ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗೈರಭಿಧೀಯತೇ |
ಬಹು ಸ್ಯಾಮಿತಿ ತಸ್ಯೈವ ಹ್ಯುಕ್ತಮಾರ್ಗೇಣ ಯುಜ್ಯತೇ || 83 ||

ತತ್ತದ್ಗತೇನ ರೂಪೇಣ ತದರ್ಥಂ ಹ್ಯಸೃಜಜ್ಜಗತ್ |
ಯಚ್ಚಾವಿಕೃತಮೇವೈಕಂ ಬ್ರಹ್ಮ ವಿಶ್ವಾತ್ಮನಾ ಮೃಷಾ || 84 ||

ದೃಶ್ಯತೇ ಮನ್ದದೃಷ್ಟೈವ ಸ ಸರ್ಗ ಇತಿ ಕಥ್ಯತೇ |
ಸಾ ಮನ್ದದೃಷ್ಟಿಸ್ತಸ್ಯೈವ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಕಿಂ ತತೋಽನ್ಯಗಾ || 85 ||

ಬ್ರಹ್ಮಣಶ್ಚೇತ್ ಕ್ವ ಸಾರ್ವಜ್ಞಮನ್ಯಗಾ ಚೇತ್ ಸ್ವತೋಽನ್ಯತಾ |
ನದೇಹಯೋಗಿನೋ ದೃಷ್ಟಿರಿತಿ ತತ್ಕಾರಣಂ ಸ್ವತಃ || 86 ||

ದೇಹಿನಃ ಕಾರಣಯುತಾ ದೇಹಾಶ್ಚ ಯದಿ ನ ಭ್ರಮಾತ್ |
ಕಿಂ ಭ್ರಾಂತಿಕಲ್ಪಿತಂ ತತ್ರ ಭೇದೋಽಪಿ ಭ್ರಮಜೋ ಯದಿ || 87 ||

ಭ್ರಾನ್ತೇರಜ್ಞಾನಮೂಲತ್ವಾತ್ ತಸ್ಯ ಭೇದವ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ |
ನಾಜ್ಞಾನಕಲ್ಪಕಂ ಕಿಂಚಿದನ್ಯೋನ್ಯಾಶ್ರಯತಾ ಯತಃ || 88 ||

ಭ್ರಮತ್ವೇ ತ್ವಿಯಮುಕ್ತಿಶ್ಚ ತದಂತಃಪತನಾನ್ ಹಿ |
ವ್ಯಾವಹಾರಿಕತಾ ಚಾಸ್ಯ ಸ್ಯಾದಬಾಧ್ಯತ್ವ ಏವ ಹಿ || 89 ||

ಬಾಧ್ಯಂ ನಾರ್ಥಕ್ರಿಯಾಕಾರಿ ನ ಚ ಸ್ವಪ್ನೋಽಪಿ ನೋ ಮೃಷಾ |
ವಾಸನಾಜನಿತತ್ವೇನ ತಸ್ಯಾಪ್ಯಜ್ಞೇಕೃತತ್ವತಃ || 90 ||

"ಸ ಹಿ ಕರ್ತೇ " ತಿ ವಾಕ್ಯಾಚ್ಚ ಜಾಗ್ರತ್ವ ಮಿತಿ ಹಿ ಭ್ರಮಃ |
ಸರ್ಪಭ್ರಮಾದಾವಪಿ ಹಿ ಜ್ಞಾನಮನೈವ ತಾದೃಶಮ್ || 91 ||

ತದೇವಾರ್ಥ ಕ್ರಿಯಾಕಾರಿ ತತ್ ಸದೇವಾರ್ಥಕಾರಕಮ್ |

ಬ್ರಹ್ಮ ತ್ವರ್ಥಕ್ರಿಯಾಕಾರಿ ಪರತಃ ಸ್ವತ ಏವ ವಾ || 92 ||

ಅಜ್ಞೇಕೃತಂ ಹಿ ತೇನೈವ ಪರತಸ್ತೇ ನ ಚ ಪ್ರಮಾ |

ಅಮುಖ್ಯಸತ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಸಾಧಕತ್ವೇ ಸದಾಽಽವಯೋಃ || 93 ||

ನ ಹಿ ಸಂಪ್ರತಿಪತ್ತಿಃ ಸ್ಯಾದತಸ್ತಿಷ್ಠತು ಸಾ ಪ್ರಮಾ |

ನ ಹಿ ವಿಪ್ರತಿಪನ್ನೇನ ಶಕ್ಯಂ ಸಾಧಯಿತುಂ ಕ್ವಚಿತ್ || 94 ||

ಸಾಧಕತ್ವಂ ತು ಸತ್ಯಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಿಣೋ ಹ್ಯಾವಯೋರ್ವಯೋಃ |

ಸಮ್ಯಕ್ ಸಮ್ಪ್ರತಿಪನ್ನಂ ತನ್ನ ವಿವರ್ತಮತಂ ಭವೇತ್ || 95 ||

ಯದಿ ನಾಜ್ಞೇಕೃತಂ ಕಿಂಚಿದನಜ್ಞೇಕೃತತಾಽಪಿ ಹಿ |

ನಾಜ್ಞೇಕೃತೇತಿ ಮೂಕಃ ಸ್ಯಾದಿತಿ ನಾಸ್ಮದ್ವಿವಾದಿತಾ || 96 ||

‘ವಿಶ್ವಂ ಸತ್ಯಂ’ ‘ಯಚ್ಚಿಕೇತ’ ‘ಪ್ರ ಘಾನ್ವಸ್ಯ’ ‘ಯಥಾರ್ಥತಃ’ |

ಇತ್ಯಾದ್ಯಾಃ ಶ್ರುತಯಃ ಸರ್ವಾ ವಿಶ್ವಸತ್ಯತ್ವವಾಚಿಕಾಃ || 97 ||

ಸತ್ಯತ್ವಂ ಗಗನಾದೇಶ್ಚ ಸಾಕ್ಷಿಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಾಧಿತಮ್ |

ಸಾಕ್ಷಿಸಿದ್ಧಸ್ಯ ನ ಕ್ವಾಪಿ ಬಾಧ್ಯತ್ವಂ ತದದೋಷತಃ || 98 ||

ಸರ್ವಕಾಲೇಷ್ವಬಾಧ್ಯತ್ವಂ ಸಾಕ್ಷಿಣೈವ ಪ್ರತೀಯತೇ |

ಕಾಲೋ ಹಿ ಸಾಕ್ಷಿಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಃ ಸುಷುಪ್ತೌ ಚ ಪ್ರತೀತಿತಃ || 99 ||

ಅತೀತಾನಾಗತೌ ಕಾಲಾವಪಿ ನಾಸಾಕ್ಷಿಗೋಚರೌ |

ಪಕ್ಷೀಕರ್ತುಮಶಕ್ಯತ್ವಾನ್ನಾನುಮಾ ತತ್ರ ವರ್ತತೇ || 100 ||

ತದೇತದಿತಿ ಸರ್ವಂ ಚ ದೃಶ್ಯಂ ವಾ ಸ್ಮೃತಿಗೋಚರಮ್ |

ಸಾಕ್ಷಿಸಿದ್ಧೇನ ಕಾಲೇನ ಖಚಿತಂ ಹ್ಯೇವ ವರ್ತತೇ || 101 ||

ತಸ್ಮಾನ್ನ ತಂ ವಿನಾ ಕಿಂಚಿತ್ ಸ್ಮರ್ತುಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಥಾಪಿ ವಾ |
ಶಕ್ಯಂ ತನ್ನಿತ್ಯಸಿದ್ಧೇರ್ಹಿ ನಾನುಮಾವಸರೋ ಭವೇತ್ || 102 ||

ಅತೋಽದೋಷಪ್ರತೀತಸ್ಯ ಸತ್ಯತ್ವಂ ಸಾಕ್ಷಿಣಾ ಮತಮ್ |
ಪರೀಕ್ಷಾದೇಶ್ಚ ಸತ್ಯತ್ವಂ ತೇನ ಹ್ಯೇವ ಮತಂ ಭವೇತ್ || 103 ||

ಅನ್ಯಥಾ ಶ್ರುತಿಯುಕ್ತಾದಿಪ್ರಮಾಣೈಶ್ಚ ಸಹೈವ ತು |
ಅಕಸ್ಮಾದ್ವಿನಿವೃತ್ತಿಶ್ಚ ಕಿಂ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ನ ಶಿಷ್ಯ ತೇ || 104 ||

ಇತಃ ಪೂರ್ವಂ ತಥಾ ಭಾವಾದ್ಯದಿ ನೋ ಸಂಸ್ಕರ್ತೇರ್ಗತಿಃ |
ವಾಕ್ಯಾನುಮಾದಿತಶ್ಚೇತ್ ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ರಾ ಮಾಣ್ಯಂ ಚ ಸಾಕ್ಷಿತಃ || 105 ||

ತತ್ರಾ ಮಾಣ್ಯಂ ಯಥಾ ಸಾಕ್ಷೀ ಸ್ಥಾಪಯತ್ಯೇವಮೇವ ಹಿ |
ಸರ್ವಕಾಲೇಷ್ವಪಿ ಸ್ಥೈರ್ಯಾದ್ವ್ಯ ಭಿಚಾರಮಪೋಹ್ಯ ಚ || 106 ||

ಏವಮಕ್ಷಜಮಾನತ್ವಸಿದ್ಧಾಂ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಸತ್ಯತಾಮ್ |
ಕಿಮಿತಿ ಸ್ಥಾಪಯೇನ್ನಾಯಂ ನಿರ್ದೋಷಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿತಃ || 107 ||

ಏಕಜ್ಞಾನಕೃತಂ ವಿಶ್ವಮಿತಿ ಯಚ್ಚೋಚ್ಯತೇ ಮೃಷಾ |
ಬಹುಜ್ಞಾನಕೃತಂ ವಿಶ್ವಮಿತಿ ತಸ್ಯೋತ್ತರಂ ಭವೇತ್ || 108 ||

ಪರಸ್ಯ ಸತ್ಯತಾಂ ಜಾನನ್ನಪಿ ಯಃ ಸ್ವಾತ್ಮತನ್ಮರಃ |
ಪರೋ ನಾಸ್ತೀತಿ ವದತಿ ಕಿಮಿತ್ಯನ್ಮತ್ತವದ್ವದೇತ್ || 109 ||

ಪರಾಭಾವೇ ಹಿ ವಾಗ್ವ್ಯರ್ಥಾ ಯದಿ ನೈವೋಚ್ಯತೇ ತದಾ |
ಕಶಾವೇತ್ರಾದಿಕಂ ಸತ್ಯ ತನ್ಮರಸ್ಯೋತ್ತರಂ ವದೇತ್ || 110 ||

‘ಪ್ರಪಿಪ್ಸೋ ಯದಿ ವಿದ್ಯೇತ ನಿವರ್ತೇತ ನ ಸಂಶಯಃ |
ಮಾಯಾಮಾತ್ರಮಿದಂ ದ್ವೈತಮದ್ವೈತಂ ಪರಮಾರ್ಥತಃ || 111 ||

ವಿಕಲ್ಪೋ ವಿನಿವರ್ತೇತ ಕಲ್ಪಿತೋ ಯದಿ ಕೇನಚಿತ್ |
ಉಪದೇಶಾದಯಂ ವಾದೋ ಜ್ಞಾತೇ ದ್ವೈತಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ' || 112 ||

ಇತ್ಯತ್ರ ಯದಿಶಬ್ದೌ ಚ ನಿವರ್ತೇತೇತಿ ಚ ದ್ವಯಮ್ |
ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಸತ್ಯತಾಮಾಹುಃ ವಿದ್ಯೇತೋತ್ಪತ್ತಿಮೇವ ಚ || 113 ||

ವಿದೋತ್ಪತ್ತಾವಿತಿ ಹ್ಯಸ್ಮಾದ್ಧಾತೋರುತ್ಪತ್ತಿರೇವ ಹಿ |
ನಿವೃತ್ತಿವ್ಯಾಪ್ತಿಯುಕ್ ಪ್ರಾಯಃ ಪ್ರಪಿಂಚೋ ಭೇದಪಿಂಚಕಃ || 114 ||

'ಜೀವೇಶ್ವರಭಿದಾ ಚೈವ ಜಡೇಶ್ವರಭಿದಾ ತಥಾ |
ಜೀವಭೇದೋ ಮಿಥಶ್ಚೈವ ಜಡಜೀವಾಭಿದಾ ತಥಾ || 115 ||

ಮಿಥಶ್ಚಜಡಭೇದೋಽಯಂ ಪ್ರಪಿಂಚೋ ಭೇದಪಿಂಚಕಃ |
ಸೋಽಯಂ ಸತ್ಯೋ ಹ್ಯನಾದಿಶ್ಚ ಸಾದಿಶ್ಚೇನ್ನಾಶಮಾಪ್ನುಯಾತ್ || 116 ||

ದ್ವೈತಂ ನ ವಿದ್ಯತ ಇತಿ ತಸ್ಮಾದ್ಜ್ಞಾನಿನಾಂ ಮತಮ್ ' |
ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ ಮಿತಂ ತ್ರಾತಂ ಮಾಯಾಘೃಹರಿವಿದ್ಯಯಾ || 117 ||

ಉತ್ತಮೋಽರ್ಥೋ ಹರಿಸ್ತ್ವೇಕಸ್ತದನ್ಯನ್ಮಧ್ಯಮಾಧಮಮ್ |
ವಾಚಾಽಽರಬ್ಧಂ ತು ಸಾಙ್ಗೇತ್ಯನಾಮ ಸ್ಯಾದ್ವಿಕೃತಂ ಬಹು || 118 ||

ನಿತ್ಯಂ ತು ನಾಮಧೇಯಂ ಯನ್ಮುಕ್ತಿಕೇತ್ಯಾದಿ ವೈದಿಕಮ್ |
ಪ್ರಾಧಾನ್ಯಾತ್ ತತ್ಪರಿಜ್ಞಾನಾತ್ ಪ್ರಾಕೃತಾಜ್ಞೋಽಪಿ ಪೂರುಷಃ || 119 ||

ವಿದ್ವಾನಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಸದ್ವಿರೇವಂ ನಿತ್ಯಪರಾತ್ಮವಿತ್ |
ಸದಾತನಂ ಸತ್ಯಮಿತಿ ನಿತ್ಯಮೋವೋಚ್ಯತೇ ಬುಧೈಃ || 120 ||

ಪ್ರಯೋಗಶ್ಚೋತ್ತರತ್ರಾಸ್ತಿ " ಜರಾ ಯದ್ಯೇನಮಾಪ್ನುಯಾತ್ |
ದೇಹಃ ಪ್ರಧ್ವಂಸತೇ ವಾಽಯಂ ಕಿಂ ತತೋಽಸ್ಯಾತಿಶಿಷ್ಯತೇ || 121 ||

ಹನ್ಯತೇ ನ ವಧೇನಾಯಂ ಜರಯಾ ಚ ನ ಜೀರ್ಯತಿ |
ಏತತ್ ಸತ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಮ್ " ಇತಿ ನಿತ್ಯತ್ವ ಏವ ಹಿ || 122 ||

ವಾಚಾಽಽರಮ್ಭಣಮಿತ್ಯುಕ್ತೇ ಮಿಥ್ಯೇತ್ಯಶ್ರುತಕಲ್ಪನಮ್ |
ಪುನರುಕ್ತಿನಾಮಧೇಯಮಿತಿತ್ಯಸ್ಯ ನಿರರ್ಥತಾ || 123 ||

ಏಕಃ ಪಿಣ್ಡೋ ಮಣಿಶ್ಚೇತಿ ಪದವೈಯರ್ಥ್ಯಮೇವ ಚ |
ವಿಕಾರಿತ್ವವಿವಕ್ಷಾಯಾಂ ನ ಚೈಕನಖಕೃಂತನಮ್ || 124 ||

ಸರ್ವಂ ಕಾಷ್ಟಾಯಸಂ ಚ ಸ್ಯಾದತಃ ಸಾದೃಶ್ಯ ಏವ ಚ |
ವಿವಕ್ಷಾಽತ್ರ ತು ನಿತ್ಯತ್ವೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯೇ ಚೋಕ್ತವತ್ಮನಾ || 125 ||

ಪ್ರಾಧಾನ್ಯಪ್ರತಿಪತ್ಯರ್ಥಂ ಸೃಷ್ಟ್ಯಾದೇಶ್ಚೇಷ ವಿಸ್ತರಃ |
ತಸ್ಮಾತ್ ಕೇನಾಪಿ ಮಾರ್ಗೇಣ ನ ವಿವರ್ತಮತಂ ಭವೇತ್ || 126 ||

ತದಸಂಖ್ಯಾ ತದೋಷೇತಂ ಹೇಯಮೇವ ಶುಭಾರ್ಥಿಭಿಃ |
ಅಸಂಖ್ಯ ತ್ವೇನ ದೋಷಾಣಾಂ ಗ್ರನ್ಥಾಧಿಕೃಭಯಾದಪಿ || 127 ||

ಉಪರಮ್ಯತೇ ತತೋ ವಿಷ್ಣುರಿಚ್ಛಾಪೂರ್ವಕಮಶ್ರಮಃ |
ಕರೋತಿ ಪಿತೃವದ್ವಿಶ್ವಂ ಪೂರ್ಣಾಶೇಷಗುಣಾತ್ಮಕಃ || 128 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಾನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ಚತುರ್ಥಃ ಪಾದಃ || 1-4 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಾನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಃ (ಸಮನ್ವಯಾಧ್ಯಾಯಃ)

ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಃ (ಅವಿರೋಧಾಧ್ಯಾಯಃ) || 1 ||

ಉಕ್ತಃ ಸಮನ್ವಯಃ ಸಾಕ್ಷಾದವಿರೋಧೋಽತ್ರ ಸಾಧ್ಯತೇ |
ಚತುರ್ವಿಧಸ್ಯ ತಸ್ಯಾದೌ ಯೌಕ್ತಸ್ತತ್ರಾಹಿ ಚ ಸ್ಮೃತೇಃ || 01 ||

ತಸ್ಮಾಶ್ಚತುಃಸ್ವರೂಪತ್ವಾತ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ಚತುರಾತ್ಮಕಾಃ |

ಪಾದಾಃ ಸರ್ವೇ ತದಂಶಾಶ್ಚ ಮೂರ್ತೀನಾಂ ವರ್ಣಮಾಗಮಾತ್ || 02 ||

ಆಪ್ತತಾ ಸಮತಾದೃಷ್ಟಿಶ್ರುತಿಸಾಮ್ಯಬಲೋದ್ಭವಾಃ |

ಸರ್ವಾನುಸಾರೋ ಲಭುತಾ ವಿಶೇಷಾದರ್ಶನಾಫಲೇ || 03 ||

ಇಷ್ಟಾಸಿದ್ಧಿಶ್ಚ ನಿಯಮಃ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷೇಷು ಯುಕ್ತಯಃ |

ಏತಾ ಏವ ತ್ವತಿಬಲಾಃ ಸಿದ್ಧಾಂತಸ್ಯ ನಿಯಾಮಕಾಃ || 04 ||

|| ಸ್ಮತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

ಆಪ್ತೈಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರೋಕ್ತಮರ್ಥಂ ಕಥಂ ಶೃತಿಃ |

ಪಿಪೀಲಿಕಾಲಿಪಿನಿಭಾ ವಾರಯೇತ್ ಸರ್ವಗಾ ಹಿ ತೇ || 05 ||

ಇತಿ ಚೇದ್ ಯದ್ಯಶೇಷಜ್ಞಾ ರುದ್ರಾದ್ಯಾ ಹರಿಪೂರ್ವಕಾಃ |

ಕಿ ನಾಶೇಷವಿದೋ ಮಾನಂ ಹ್ಯುಭಯತ್ರ ಸಮಂ ಭವೇತ್ || 06 ||

ನ ಚಾಪ್ತಿನಿಶ್ಚಯಸ್ತತ್ರ ಶಕ್ಯತೇ ವ್ಯಭಿಚಾರತಃ |

ನ ಚಾಸ್ಯಾ ವ್ಯಭಿಚಾರೇಽಪಿ ಹೀಯತೇ ಮಾನತಾ ಕ್ವಚಿತ್ || 07 ||

ನಿದೋಷವಾಕ್ಯಮೂಲತ್ವಾನ್ನ ಚ ತದ್ಯುಕ್ತಿಮೂಲತಾ |

ವೇದೋಕ್ತಸ್ಯಾಧಿಕಾರಸ್ಯ ದುರ್ನಿರೂಪತ್ವತಃ ಸದಾ || 08 ||

ನಿಯಮೋ ವ್ಯಭಿಚಾರೋ ವಾ ನೈವ ಜ್ಞಾತುಂ ಹಿ ಶಕ್ಯತೇ |

ಅಧಿಕಾರೋ ಹಿ ಸುಲಭಃ ಕಥಿತೋಽನ್ಯಾಗಮೋಷ್ಟಲಮ್ || 09 ||

ವೇದೋಕ್ತೋ ಹ್ಯಧಿರಾರಸ್ತು ದುರ್ಲಭಃ ಸರ್ವಮಾನುಷೈಃ |

ಅನ್ಯಾಗಮೇಷು ವಿಪ್ರತ್ಯಮಪಿ ಚಿಣ್ಣಾಲಜನ್ಮನಾಮ್ || 10 ||

ಮಣ್ಣಲಾಂತಃ ಪ್ರವೇಶೇನ ಕ್ರಮಶಃ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯತೇ |

ಅಧಿಕಾರಂ ದುರಾಪಾದ್ಯಮುಕ್ತಾಃ ತಿಸುಲಭಂ ಪುನಃ || 11 ||

ಅಶಕ್ಯಂ ಸಾಧನಂ ಚೋಕ್ತಾಃ ಸುಶಕಂ ತತ್ಪಲಾಪ್ತಯೇ |

ಉಚ್ಯತೇಽತಸ್ತದುತ್ತಂ ಹಿ ವ್ಯಭಿಚಾರೀ ಫಲೇಽಪಿ ತು || 12 ||

ಕಥಂ ಪ್ರಮಾಣತಾಂ ಗಚ್ಛೇತ್

|| ನವಿಲಕ್ಷಣತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ ||

.....ನಿತ್ಯತ್ವಾತ್ ಪುರುಷೋದ್ಯವೈಃ |

ಉಜ್ಜಿತಂ ಸರ್ವದೋಷೈಶ್ಚ ಕಥಂ ನೋ ಮಾನತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ || 13 ||

"ವಿರೂಪ ನಿತ್ಯಯಾ ವಾಚಾ" "ನಿತ್ಯಯಾಽನಿತ್ಯಯಾ ಸದಾ" |

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿಭಿರ್ವೇದೇ ನಿತ್ಯ ಇತ್ಯವಗಮ್ಯತೇ || 14 ||

ಪಿಪೀಲಿಕಾಲಿಪಿಶ್ಚಾಪಿ ಪ್ರಮಾಣಮವಿರೋಧತಃ |

ಯಥಾ ದ್ರೌಣೇರುಲೂಕೇನ ಕೃತಮಪ್ಯಾಸ ಬೋಧಕಮ್ || 15 ||

ಅವಿರುದ್ಧಂ ವಿರುದ್ಧಂ ತು ವಿರೋಧಾದೇವ ಬಾಧಿತಮ್ |

ವಿರೋಧಾದರ್ಶನಾತ್ ತಸ್ಮಾದ್ವೇದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿಷ್ಯತೇ || 16 ||

ತನ್ಮೂಲಾತ್ ಸ್ಮೃತೀನಾಂ ಚ ವಿರೋಧೋ ಯತ್ರ ನ ಕ್ವಚಿತ್ |

ವಿರೋಧೋಽಪಿ ಸ ಏವೋಕ್ತಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಣಾಗಮೇನ ವಾ || 17 ||

ಆಗಮೇನಾಗಮಸ್ಯೈವ ವಿರೋಧೇ ಯುಕ್ತಿರಿಷ್ಯತೇ |

ಉಪಜೀವ್ಯವಿರೋಧೇ ತು ವೇದಸ್ಯಾನ್ಯಾರ್ಥಕಲ್ಪನಾ || 18 ||

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮುಪಜೀವ್ಯಂ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರಾಯೋ ಯುಕ್ತಿರಪಿ ಕ್ವಚಿತ್ |

ಆಗಮೈಕಪ್ರಮಾಣೇಷು ತಸ್ಯೈವ ಹ್ಯುಪಜೀವ್ಯತಾ || 19 ||

ಯುಕ್ತೋಽಯುಕ್ತಶ್ಚ ಯದ್ಯರ್ಥ ಆಗಮಸ್ಯ ಪ್ರತೀಯತೇ |
ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ರ ಯುಕ್ತ ಏವಾರ್ಥಃ ಯುಕ್ತಿಶ್ಚ ತ್ರಿವಿಧಾ ಮತಾ || 20 ||

ವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗಾ ಯಸ್ಯಾ ಯುಕ್ತಿಗಾಃಸಗಮಗಾ ತಥಾ |
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಗಮಮೂಲಾ ತು ಯುಕ್ತಿಸ್ತತ್ರ ಬಲೀಯಸೀ || 21 ||

ಯಥಾರ್ಥಮೇವ ಮಾನತ್ವಂ ತನ್ಮುಖ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಶಬ್ದಯೋಃ |
ಅರ್ಥತ್ವಮರ್ಯತೈವ ಸ್ಯಾನ್ನ ಕ್ರಿಯಾರ್ಥೇಷು ಸಾ ಮತಾ || 22 ||

ಜ್ಞಾನಾರ್ಥೇ ಜ್ಞೇಯತಾ ಮುಖ್ಯಾ ಶಬ್ದಾರ್ಥೇ ತದನಂತರಮ್ |
ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನಜನಕಾ ಯಥಾರ್ಥಾ ಯುಕ್ತಯಃ ಸ್ಮೃತಾಃ || 23 ||

ಅನುಪ್ರಮಾಣಮೇತಾನಿ ಹ್ಯಕ್ಷಯುಕ್ತಿವಚಾಂಸ್ಯತಃ |
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ನಾನುವಾದಸ್ಯ ಸ್ಮೃತೇರಪಿ ವಿಹೀಯತೇ || 24 ||

ಯಾರ್ಥಾರ್ಥಮೇವ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಶಬ್ದಾರ್ಥೋ ಯದ್ವಿವಕ್ಷಿತ |
ಆಙ್ಗೀಕೃತಂ ಚೇತ್ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಸ್ಮೃತ್ಯಾದೇಃ ಕಾ ವಿರುದ್ಧತಾ || 25 ||

ನ ಚಾಫಲತ್ವಂ ವ್ಯಕ್ತವ್ಯಂ ಸರ್ವಸ್ಮತ್ಯನುವಾದಯೋಃ |
ಫಲವತ್ವಂ ನ ಚಾಸ್ಮಾಭಿಃ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಹಿ ವಿವಕ್ಷಿತಮ್ || 26 ||

ತೃಣಾದಿದರ್ಶನೇ ಕಿಂ ಚ ಫಲವತ್ತ್ವಂ ನಿಗದ್ಯತೇ |
ಸುಖದುಃಖಾದಿಕಂ ಕಿಂಚಿತ್ ಸ್ಮೃತಾವಪಿ ಹಿ ದೃಶ್ಯತೇ || 27 ||

ನ ಪರಿಚ್ಛೇದಕಾರ್ಯೇವ ಪ್ರಮಾಣಮಿತಿ ಚ ಪ್ರಮಾ |
ನಿರ್ದೋಷಾಕ್ಷೋದ್ಭವಂ ಹ್ಯತ್ರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಿತಿ ಗೀಯತೇ || 28 ||

ಪ್ರಾಕೃತಂ ಶುದ್ಧಚೈತನ್ಯಮಕ್ಷಂ ತು ದ್ವಿವಿಧಂ ಮತಮ್ |
ಶುದ್ಧಮೀಶರಮಾಮುಕ್ತೇಷ್ವನ್ಯತ್ರ ಪ್ರಾಕೃತೈರ್ಯುತಮ್ || 29 ||

ನಿರೋಷಮೇವ ಚೈತನ್ಯಮನ್ಯತೋಭಯಮಿಷ್ಯತೇ |
ಸುಖದುಃಖಾದಿವಿಷಯಂ ಶುದ್ಧಂ ಸಂಸಾರಗೇಷ್ವಪಿ || 30 ||

ನಿರೋಷತ್ವಾತಿನಿಯಮಾತ್ ತದ್ಬಲಿಷ್ಠತಮಂ ಮತಮ್ |
ಪಞ್ಚೇನ್ವಿಯಮನೋಭೇದಾತ್ ಪ್ರಾಕೃತಂ ಷಡ್ವಿಧಂ ಸ್ಮೃತಮ್ || 31 ||

ಅನುಮಾ ಯುಕ್ತಿರೇವೋಕ್ತಾವ್ಯಾಪ್ತಿರೇವ ತು ಸಾ ಸ್ಮೃತಾ |
ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತಾರ್ಥಸಿದ್ಧ್ಯರ್ಥಂ ವ್ಯಾಪ್ತಿರೇವ ಯದೋದಿತಾ || 32 ||

ಅವಶಿಷ್ಟಂ ಕಿಮತ್ರಾಸ್ತಿ ಲಿಂಗಂ ತತ್ರ ವಿಜಾನತಃ |
ಯದಿ ಲಿಂಗಮಸಿದ್ಧಂ ಸ್ಯಾತ್ ಕುತ ಏವಾಸ್ಯ ಮಾನತಾ || 33 ||

ಯದಿ ಸ್ಮಾರಕಮಾತ್ರಂ ಸ್ಯಾತ್ ಸ್ಮರ್ತುರ್ನಾತ್ರ ಪ್ರಯೋಜನಮ್ |
ನ ಪಞ್ಚಾವಯವೋಕ್ತೌ ಚ ವಿವಾದಾವಸಿತಿರ್ಭವೇತ್ || 34 ||

ದೃಷ್ಟಾಂತಾದಿಷು ಚೈವಂ ಸ್ಯಾತ್ ಸಾಧನಂ ಪುನರೇವ ತು |
ಲಿಂಗೋಕ್ತಾವಪಿ ಚೈವಂ ಸ್ಯಾದನುಮಾವಸಿತಿರ್ಭವಾ || 35 ||

ವಿರೋಧೋಽಸಂಭವಶ್ಚೈವ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಯುಕ್ತೇಸ್ತು ದೂಷಣಮ್ |
ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯಾಮಸಮ್ಯನ್ಯೋ ಯುಕ್ತೇರುಕ್ತಾಹ್ಯಸಂಭವಿಃ || 36 ||

ವಿರೋಧೋಽಪಿ ತ್ರಿದೈವ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾರ್ಥವಿರುದ್ಧತಾ |
ಲಿಂಗರಾಹಿತ್ಯಮವ್ಯಾಪ್ತಿನ್ಯೂನಾಧಿಕೈ ತು ವಾಚಿಕೇ || 37 ||

ಸಾಧ್ಯವ್ಯಾಪಕವೈಲೋಮ್ಯಮವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ಸಾಧನಸ್ಯ ಚ |
ದುರ್ಬಲೇನ ವಿರೋಧೋಽಪಿ ನ ಪ್ರಮಾಣಮಸಾಧಕಮ್ || 38 ||

ಸ್ವವಾಕ್ಯೇನ ವಿರೋಧೋಽಪಿ ನೈವ ಸಾಧಕತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ |
ಸಂವಾದಾನುಕ್ತಿಸಂಯುಕ್ತಾ ಏತ ಏವ ತು ನಿಗ್ರಹಾಃ || 39 ||

ವಾದೋ ಜಲೋ ವಿತಣ್ಣೇತಿ ಕಥಾಸ್ತಿಸ್ತೋ ವಿಜಾನತಾಮ್ |
ಸ್ವಾರ್ಥಂ ಪರಾರ್ಥಮಪಿ ವಾ ತತ್ತ್ವನಿರ್ಣಯಸಾಧಿನೀ || 40 ||

ಕೇವಲಂ ತು ಕಥಾ ವಾದೋ ಜಲೋಽರ್ಥಾದಿವ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ |
ಸತಾಮೇವ ಕಥಾ ಜ್ಞೇಯಾ ವಿತಣ್ಣಾ ತ್ವಸತಾಂ ಸತಾಮ್ || 41 ||

ಅಪ್ರಕಾಶ್ಯ ಸ್ವನಿದ್ಧಾಂತಮಸತಾಂ ಪಕ್ಷದೂಷಣಮ್ |
ಉತ್ತೇ ತ್ಯಃ ಪ್ರಥಮಂ ಮಾನೇ ವಕ್ತವ್ಯೇ ತಸ್ಯ ದೂಷಣಮ್ || 42 ||

ವಿದ್ಯಾಪರೀಕ್ಷಾಪೂರ್ವಕ ವಿತಣ್ಣ ಜಲ್ಪ ಏವ ಚ ||
ಉಚ್ಚನೀಚತ್ವನಿರ್ಣೇತಿಯತೋ ಜಯಪರಾಜಯೌ || 43 ||

ವಿನೈವ ತತ್ತ್ವನಿರ್ಣೇತಿಂ ನ ಹಿ ಜಲ್ಪಾದಿನಾ ಕ್ವಚಿತ್ ||
ಉಚ್ಚನೀಚತ್ವವಿಜ್ಞಾನಮಿತಿ ವಿದ್ಯಾಪರೀಕ್ಷಣಮ್ || 44 ||

ವಾದೇನ ಚೋಚ್ಚನೀಚತ್ವವಿಜ್ಞಾನಂ ಭವತಿ ಸ್ಫುಟಮ್ |
ಇತಿ ವಾದಸ್ಯ ಪೂರ್ವತ್ವಂ ತತ್ಸಿದ್ಧೌ ವ್ಯರ್ಥತಾಽನ್ಯಯೋಃ || 45 ||

ಬಹುವಿದ್ಯತ್ವನಿದ್ಧೌ ತು ನೈವ ವಾದೋಽಪಿ ಕಾರಣಮ್ |
ಸಭಾಸಭಾಪ್ರಾಶ್ನೀಕಪೂರ್ವಸ್ತು ಸ್ವರ್ಧಿನಾಮಪಿ || 46 ||

ವಾದಾ ಏವೋಭಯಾರ್ಥಃ ಸ್ಯಾನ್ನಿರ್ಣೇತಿಜಯಕಾರಕಃ |
ತತ್ತ್ವಾಪ್ರಕಾಶ ಏವೈಕೋ ವಿತಣ್ಣಾಜಲ್ಪಯೋಃ ಫಲಮ್ || 47 ||

ವಿನಾ ವಾದೇನ ವಿದ್ಯಾಯಾ ಯದಿ ಶಕ್ಯಂ ಪರೀಕ್ಷಣಮ್ |
ಸ್ಯಾಜ್ಜಲ್ಪಾದಿರಪಿ ಕ್ವಾಪಿ ವಾದ್ಏವಾನ್ಯಥಾ ಭವೇತ್ || 48 ||

ಜಲ್ಪ ಇತ್ಯಪಿ ನಾಮ ಸ್ಯಾದ್ವಾದಸ್ಯೈತಾದ್ಯಶಸ್ಯ ತು |
ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಮಾತ್ರಸಾಧ್ಯತ್ವಮಪಿ ಸ್ಯಾದ್ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ವತ್ || 49 ||

ಸಂವಾದೇ ವಾದಿನೋಃ ಕ್ವಾಪಿ ವಿವಾದೇ ಹೇತುರಿಷ್ಟತೇ |

ಸಭಾ ಸಭಾಪತಿಶ್ಚೈವ ಪ್ರಾಶ್ನಿಕಾಶ್ಚೈವ ವೈಷ್ಣವಾಃ || 50 ||

ರಾಗದ್ವೇಷವಿಹೀನಾಶ್ಚ ಸ್ಯುಃ ಸಭ್ಯಾಃ ಸರ್ವವೇದಿನಃ |

ಪ್ರಾಶ್ನಿಕಾಶ್ಚೈತದಜ್ಞಾನೇ ಸಭ್ಯಾಶ್ಚೈಷಾಂ ಚ ದೂರಗಾಃ || 51 ||

ಪ್ರಮಾಣಂ ನಿರ್ಣಯಾಯ ಸ್ಯುಃ ಪಕ್ಷಪಾತವಿವರ್ಜಿತಾಃ |

ಉಭಾಭ್ಯಾಂ ಸಾಧನಂ ಚೈವ ದೂಷಣಂ ವಾದಜಲ್ಪಯೋಃ || 52 ||

ಸದ್ಧಿರಾಗಮ ಏವೈಕಃ ಪ್ರಯೋಜ್ಯೋಽಭೀಷ್ಟಸಾಧಕಃ |

ಸ್ವಸಿದ್ಧಾಂತಾನುಸಾರೇಣ ಹ್ಯಸದ್ಧಿರನುಮೋಚ್ಯತೇ || 53 ||

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಗಮವೈರೂಪ್ಯಮಾಶ್ರಿತ್ಯಾನ್ಯಾರ್ಥತೈವ ತು |

ಆಗಮೇ ದರ್ಶನೀಯಾಽತ್ರ ದೋಷೋ ಲಿಙ್ಗವಿಲೋಮತಾ || 54 ||

ಲಿಙ್ಗಾನುಕೂಲ್ಯಂ ಸ್ವಾರ್ಥಸ್ಯ ಶ್ರುತ್ಯಾದೀನಾಮನುಗ್ರಹಃ |

ತ್ರಿಪಿಞ್ಚಾವಯವಾಮೇವ ಯುಗ್ಮಾವಯವಿನೀಮಪಿ || 55 ||

ನಿಯಮಾದ್ಯೋಽನುಮಾಂ ಬ್ರೂಯಾತ್ ತಂ ಬ್ರೂಯಾದ್ಯದಿ ತಾದೃಶೀ |

ನಾನುಮೇತಿ ತದಾ ಕೇನ ಸಾಧ್ಯಾವಯವಕಲ್ಪನಾ || 56 ||

ನಿಯತಾವಯವಾಸಿದ್ಧೌ ವ್ಯಾಪ್ತಿಮಾತ್ರೇಣ ಸಾಧನಮ್ |

ಕರ್ತವ್ಯಮೇವ ತೇನ ಸ್ಯಾತ್ ತಸ್ಮಾತ್ ಸೈವಾನುಮಾ ಮತಾ || 57 ||

ಅನುಭೂತಿಃ ಪ್ರಮಾಣಂ ಚೇತ್ ಕೋನ ಸ್ಮೃತಿರಪೋದ್ಯತೇ |

ಪೂರ್ವಾನುಭೂತೇ ಕಿಂ ಮಾನಮಿತ್ಯುಕ್ತೇ ಸ್ಯಾತ್ ಕಿಮುತ್ತರಮ್ || 58 ||

ಮಾನಸಂ ತದ್ಧಿ ವಿಜ್ಞಾನಂ ತಚ್ಚ ಸಾಕ್ಷಿಪ್ರಮಾಣಕಮ್ |

ಅತೀತಾನಾಗತಂ ಯದ್ವದ್ಯೋಗಿಭಿದ್ವ್ಯಶ್ಯತೇಽಞ್ಜಸಾ || 59 ||

ಏವಂ ಪೂರ್ವಾನುಭೂತಂ ಚ ಮನಸ್ಯೈವಾವಗಮ್ಯತೇ |
ವಿಜ್ಞಾತಂ ಮನಸಾ ಪೂರ್ವಂ ಮಯೈತತ್ ಕೃತಮಿತ್ಯಪಿ || 60 ||

ಸಾಕ್ಷಾದನುಭವಾತ್ ಸಿದ್ಧಂ ಕಥಮೇವ ಹ್ಯಪೋದ್ಯತೇ |
ಏವಂಲಕ್ಷಣಕೇ ಮಾನತ್ರಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿವಸ್ತುಷು || 61 ||

ಪ್ರಮಾಣಂ ವೇದ ಏವೈಕಸ್ತತ್ರಾ ಮಾಣ್ಯಂ ಚ ಸಾಧಿತಮ್ |

|| ಅಭಿಮಾನ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

ತಥಾಪಿ ಮೃಜ್ಜಲಾದೀನಾಂ ಬುದ್ಧಿವಾಗಾದಿವಾಚಕಃ || 62 ||

ದೃಷ್ಟವ್ಯಾಪ್ತಿವಿರುದ್ಧತ್ವಾತ್ ತತ್ರ ಮಾನಂ ಕಥಂ ಭವೇತ್ |
ತತ್ತನ್ನಾಮಕಃ ಕಶ್ಚಿತ್ ಪುಮಾನನ್ಯೋ ಭವೇದಿತಿ || 63 ||

ಯುಕ್ತ್ಯಾಗಮವಿರೋಧೇನ ಪ್ರಾಪ್ತಮತ್ರಾಭಿಧೀಯತೇ |
ಬಾಲರೂಢಿಂ ವಿನೈವಾಪಿ ವಿದ್ವದ್ರೂಢಿಸಮಾಶ್ರಯೇತ್ || 64 ||

ತತ್ತನ್ನಾಮಾನ ಏವೈತೇ ತತ್ತದ್ವಸ್ತು ಭಿಮಾನಿನಃ |
ಸಂತಿ ತೇಷಾಂ ವಿಶೇಷೇಣ ಶಕ್ತಿರನ್ಯೇಭ್ಯ ಉಚ್ಯತೇ || 65 ||

ವ್ಯಾಪ್ತಿಶ್ಲೋಕ್ತಾನುಸಾರೇಣ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಚಾಧಿಕಾರಿಭಿಃ |
ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಸ್ತುನಶ್ಚೈವ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಃ ಶಾಸ್ತ್ರಲಿಂಗತಃ || 66 ||

ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಃ ಸಾ ಬಲವತೀ ಮೂರ್ಛಾವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿತೋ ಹಿ ಯತ್ |
ದೃಢಯುಕ್ತಿವಿರೋಧೇ ತು ಸರ್ವತ್ರ ನ್ಯಾಯ ಈದೃಶಃ || 67 ||

|| ಅಸದಧಿಕರಣಮ್ ||

ಅಲ್ಪವಾಕ್ಯಯುತಾ ಯುಕ್ತಿರ್ಬಹುಲೈವ ವಿರೋಧಿನೀ |
ಯತ್ರ ತತ್ರ ಕಥಂ ವಸ್ತುನಿರ್ಣಯಃ ಸ್ಯಾದಿತಿರಿತೇ || 68 ||

ವಿರೋಧಿಯುಕ್ತಿಬಾಹುಲ್ಯಾದಿತಿ ನ್ಯಾಯೋ ವಿನಿಶ್ಚಿತಃ |
ಯುಕ್ತೇಸ್ತು ಯುಕ್ತಿಬಾಹುಲ್ಯಮಾಗಮಾದಾಗಮಸ್ಯ ಚ || 69 ||

ಕಥಂ ನ ನಿರ್ಣಯಂ ಕುರ್ಯಾದಿತ್ಯಸತ್ಕಾರಣಂ ನ ಹಿ |
ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥೋ ಭವತಿ ಕ್ವಾಪಿ ಶ್ರುತಿಪ್ರಾಯೋಪಪತ್ತಿಭಿಃ || 70 ||

ಅವಿರೋಧಶ್ಚತುರ್ಥೇ ತು ಪಾದೇ ಸಮ್ಯಕ್ ಸಮರ್ಥತೇ |
ಅಸತ್ಕಾರ್ಯಂ ಯಥಾ ದೃಷ್ಟಂ ವಸ್ತುತ್ವಾತ್ ಕಾರಣಂ ತಥಾ || 71 ||

ಇತಿ ಚೇನ್ನ ನಿಷೇಧೈಕಸ್ವರೂಪಸ್ಯ ನ ಕರ್ತೃತಾ |
ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಪ್ರವೃತ್ತಿರ್ಹಿ ಕರ್ತೃತ್ವಮಿತಿ ನಿಶ್ಚಿತಮ್ || 72 ||

ಪ್ರತಿಷೇಧಾತ್ಮಕತ್ವಂ ತು ಭಾವಸ್ಯಾಭಾವಧರ್ಮತಃ |
ಧರ್ಮಧರ್ಮ್ಯೈಕೈಶ್ಚೈವ ನ ತು ತನ್ಮಾತ್ರತಾ ಭವೇತ್ || 73 ||

ಅಭಾವಸ್ಯ ಚ ಭಾವೇಽಪಿ ಧರ್ಮೋಽಥಾಪಿ ಹಿ ಧರ್ಮಿಣಃ |
ತಾದೃಕ್ತಂ ಮಾತ್ರತೇಹೋಕ್ತಾ ಬುದ್ಧಿರಾಹಿತ್ಯಮೇವ ತತ್ || 74 ||

ವಿಶೇಷ್ಯತ್ಯೇವ ಧರ್ಮಿತ್ವಂ ಪರಧಮಪ್ರತಿಪತ್ತಿಷು |
ನಿಷೇಧವಿಧಿರೂಪತ್ವಂ ಭಾವಾಭಾವತ್ವಮತ್ರ ಹಿ || 75 ||

ಸರ್ವನಾಶೇಷ್ಯಪಿ ಸದಾ ಶಿಷ್ಟತ್ವಾದ್ಯಸ್ಯ ಕಸ್ಯ ನುಃ |
ನಾಶೋಽಯಂ ವಿಮತೋಽಪಿ ಸ್ಯಾತ್ ನಾಶತ್ವಾತ್ ಕರ್ತೃಶೇಷವಾನ್ || 76 ||

ನ ಚಾಶೇಷನ್ಯನಾಶಸ್ತು ದೃಷ್ಟೋ ದೃಶ್ಯೋಽಸ್ತಿ ವಾ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಾಶ್ರಯತ್ವೇನ ಸ್ವೀಕಾರ್ಯೋಽಪಿ ನರೋ ಲಯೇ || 77 ||

ಅನಾದಿತ್ವಂ ವಿನಾ ದೃಷ್ಟಂ ಕಥಂ ಸ್ಯಾತ್ ಕಾರಣಂ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಪೂರ್ವದೃಷ್ಟಾತ್ ಪರಾದೃಷ್ಟಂ ಯದಿ ನೈವೋತ್ತರಮ್ ಕುತಃ || 78 ||

ಅದೃಷ್ಟಂ ಕಾರಣಂ ನೋ ಚೇಲ್ಲಯೇ ಮಾನಂ ಚ ಕಿ ಭವೇತ್ |
ಉತ್ಪತ್ತಿನಾಶಕಾರೀ ಚ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ದೃಶ್ಯತೇ ಕ್ಷಚಿತ್ || 79 ||

ತದ್ಬ್ರಹ್ಮಾನೇನ ಸರ್ವತ್ರ ಕರ್ತಾ ಕಿನ ನಾನುಮೀಯತೇ |
ಆಗಮಾನುಗೃಹೀತಾ ತು ಮಾನಮೇಷಾಽನುಮಾಽಪಿ ತು || 80 ||

ಆಗಮಾನುಗ್ರಹಾಭಾವೇ ನ ತರ್ಕಃ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ |
ಅಕ್ಷಜಾಗಮಮೂಲಸ್ಯ ಸ್ಯಾದೇವಾಸ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಃ || 81 ||

ಅನ್ಯಥಾಽಸ್ಯಾಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಚ ಸ್ವವಾಚಾ ವ್ಯಾಹತೈವ ಹಿ |
ನ ಚ ಶಿಷ್ಟಾಗೃಹೀತತ್ವಂ ನಿರೀಶಾದೀಶವಾದಿನಃ || 82 ||

ಅತೋಽವಶಿಷ್ಟಜೀವಾದಿಕರ್ತೃತಾಽತ್ರ ನಿಷಿದ್ಧತೇ |
ತನ್ಮನೋಽಕುರುತೇತ್ಯಾದೇರಸತೋ ಮನಸೋ ಜನಿಃ || 83 ||

ನಿವಾರಿತಾ ತು ಪೂರ್ವತ್ರ ಹ್ಯಕಸ್ಮಾದಿತಿ ತದ್ವಿನಾ |
ಅಸತೋ ವಿಶ್ವಜನನಮಾಶಙ್ಕಾತ್ರ ನಿಷಿದ್ಧತೇ || 84 ||

ಪ್ರಾಪಕಂ ವಾಕ್ಯಮಾತ್ರಂ ತು ಪರಿಹಾರೋಽವಿಶೇಷಿತಃ |
ಕ್ಷಚಿಜ್ಜೀವಾಕೃತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚೇತನಾದೇವ ಚಾಕೃತಮ್ || 85 ||

ತದ್ವದೇವಾನುಮಾಽನ್ಯತ್ರ ವಸ್ತುತ್ವಾತ್ ಕ್ರಿಯತೇ ಶ್ರುತೇಃ |

|| ಭೂಕ್ತಧಿಕರಣಮ್ ||

ನಾನ್ಯದನ್ಯತ್ವಮಾಪನ್ನಂ ಕ್ಷಚಿದ್ಬ್ರಹ್ಮಂ ಕಥಿಷ್ಯನ || 86 ||

ಅತೋ ಜೀವಸ್ಯ ನ ಬ್ರಹ್ಮಭಾವಃ ಸ್ಯಾದ್ಧಿ ಕದಾಚನ |
ಕ್ಷಚಿದ್ಧಿನ್ನತಯಾ ದೃಷ್ಟಂ ತದಭಿನ್ನತಯಾ ಕಥಮ್ || 87 ||

ದೃಶ್ಯೇನ್ನೋ ದೃಷ್ಟಪೂರ್ವಂ ಹಿ ತಾದೃಶಂ ನ ಚ ದೃಶ್ಯತೇ |
ಭೋಕ್ತೃತ್ವಾಪತ್ತಿತ ಇತಿ ಯನ್ಮತಂ ತತ್ ಕುತೋ ಹರಿಃ || 88 ||

ಭೋಕ್ತೃಪತ್ತೇರಿತಿ ಪ್ರಾಹ.....|

|| ಆರಮ್ಭಣಾಧಿಕರಣಮ್ ||

.....ಕಥಂ ಚ ತದನನ್ಯತಾ |
ಜಗತ್ಸ್ವ ವಿಹಾರತ್ವ ಉಕ್ತನ್ಯಾಯೇನ ಸಾಧಿತೇ || 89 ||

ಸ್ವತನ್ತ್ರಕಾರಣಾನ್ಯತ್ವಂ ತೇನ ಹೃತ್ಯ ನಿಷಿದ್ಧತೇ |
"ದ್ರವ್ಯಂ ಕರ್ಮ ಚ ಕಾಲಶ್ಚ ಸ್ವಭಾವಾಶ್ಚೇತನಾ ಧೃತಿಃ || 90 ||

ಯತ್ರಸಾದಾದಿಮೇ ಸನ್ತಿ ನ ಸನ್ತಿ ಯದುಪೇಕ್ಷಯಾ |
ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ ತದ್ವಶಸ್ಯ ಭಾವೋ 'ನ ಪರ' ಇತ್ಯತಃ || 91 ||

ಶಕ್ತೋಽಪಿ ಹ್ಯನ್ಯಥಾ ಕರ್ತುಂ ಸ್ವೇಚ್ಛಾನಿಯಮತೋ ಹರಿಃ |
ಕಾರಣೈರ್ನಿಯತ್ಯೇರೇವ ಕರೋತೀದಂ ಜಗತ್ ಸದಾ || 92 ||

ನಿತ್ಯಭೇದೋ ನಿಮಿತ್ತೇನ ಹ್ಯುಪಾದಾನೇನ ತು ದ್ವಯಮ್ |
ಅಸದ್ಯತ್ಕಾರ್ಯರೂಪೇಣ ಕಾರಣಾತ್ಮತಯಾಽಸ್ಮಿ ಹಿ || 93 ||

ಅನವಸ್ಥಾನ್ಯಥಾ ಹಿ ಸ್ಯಾತ್ ಸರ್ವತ್ರೋತ್ಪತ್ತಿನಾಶಯೋಃ |
"ಶಕ್ತೋಽಪಿ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರಕರ್ತುಃ ಕರ್ತುಮನ್ಯಥಾ || 94 ||

ಸ್ವಭಿನ್ನಂ ಕಾರಣಾಭಿನ್ನಂ ಭಿನ್ನಂ ವಿಶ್ವಂ ಕರೋತ್ಯಜಃ" |
ಇತಿ ಶ್ರುತೇರವಸಿತ ಉಕ್ತಾರ್ಥೋಽಯಮಶೇಷತಃ || 95 ||

|| ಇತರವ್ಯಪದೇಶಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಅನಂಶಸ್ಯಾಪಿ ಜೀವಸ್ಯ ಕಿಂಚಿತ್ಸಾಮರ್ಥ್ಯಯೋಜನಾಮ್ |
ಕಾರ್ಯೇಷು ಯಃ ಕರೋತ್ಯದ್ಧಾ ನಮಸ್ತಸ್ಮೈ ಸ್ವಯಮ್ಭವೇ || 96 ||

ಯದಿ ಭಾಗೇನ ಕಾರ್ಯೇಷು ಜೀವಶಕ್ತಿಂ ನ ಯೋಜಯೇತ್ |
ಹರಿಸ್ತದಾ ಹಿ ಸರ್ವತ್ರ ಕೃತ್ಸ್ನ ಯತ್ನೋಽಶಿತಾಽಪಿ ವಾ || 97 ||

ಅಂಶಿನೋ ಹಿ ಪಟಾದ್ಯಾ ಯೇ ಭಿನ್ನೈರೇವ ಪರಸ್ಪರಮ್ |
ಅಂಶೈರಂಶಿನ ಉಚ್ಯಂತೇ ನೈವಮೇವ ಹಿ ಚೇತನಾಃ || 98 ||

ಅತೋಽನಂಶಿನೋ ಇತ್ಯೇವ ಶ್ರುತಿರೇತೇಷು ವರ್ತತೇ |
ಅಪ್ಯನೇಕಸ್ವರೂಪೇಷು ವಿಶೇಷಾದೇವ ಕೇವಲಮ್ || 99 ||

ಬಹುಸ್ವರೂಪತಾಖ್ಯಾ ತು ತೇಷ್ವಸ್ತೇವ ಹಿ ಸಾಂಶತಾ |
ಬಹುತ್ವೇನಾವಿನಾಭಾವಾದ್ಭಿನ್ನತಾ ನಿಯಮಾದ್ಭವೇತ್ || 100 ||

ಯದಿ ನೈವಂ ನಿಯಮಕೃದ್ಭಗವಾನ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ |

|| ಶಬ್ದಮೂಲತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ತಸ್ಯ ತ್ವಶೇಷಶಕ್ತಿತ್ವಾದ್ಯುಚ್ಯತೇ ಸರ್ವಮೇವ ಚ || 101 ||

ವಿರೋಧಃ ಸರ್ವವೈಶಿಷ್ಟ್ಯೇ ಯೋ ದ್ವಿತೀಯೇ ನಿರಸ್ಯತೇ |
ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ತ್ವಧ್ಯಾಯೇ ತದನೈ ತತ್ರ ತತ್ರಗಾಃ || 102 ||

ಸೃಷ್ಟಿಸಂಹಾರವಾಕ್ಯಾನಾಂ ಜೀವರೂಪಾಭಿಧಾಯಿನಾಮ್ |
ಅಪ್ಯನ್ಯೋನ್ಯಾವಿರೋಧಸ್ತು ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಗೋಚರಃ || 103 ||

ಮಾನಮೇಯವಿಶೇಷೇಣ ಪುನರುಕ್ತೀರ್ನ ಜಾಯತೇ |

|| ನಪ್ರಯೋಜನಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಸದಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿರೀಶಸ್ಯ ಸ್ವಭಾವಾದೇವ ಕೇವಲಮ್ || 104 ||

ಅಜ್ಞಚೇಷ್ಠಾ ಯಥಾ ಪುಂಸಃ ಕಾಶ್ಚಿದುದ್ದೇಶವರ್ಜಿತಾಃ |

" ದೇವಸ್ಯೈಷ ಸ್ವಭಾವೋಽಯಮ್ " ಇತ್ಯಾಹ ಶ್ರುತಿರಜ್ಞನಾ || 105 ||

ಕ್ರೀಡಾಂ ಪ್ರಯೋಜನಂ ಕೃತ್ವಾ ಸೃಷ್ಟಿಃ ಶ್ರುತಿವಿರೋಧಿನೀ |

ಇತಿ ಕೇವಲಲೀಲೈವ ನಿರ್ಣಿತಾ ಪ್ರಭುಣಾ ಸ್ವಯಮ್ || 106 ||

ಆತ್ಮಪ್ರಯೋಜನಾರ್ಥಾಯ ಸ್ಪೃಹಾಂ ಶ್ರುತಿರವಾರಯತ್ |

ನ ಪ್ರಯೋಜನವತ್ತ್ವೇನೇತ್ಯತ ಆಹ ಜಗದ್ಗುರುಃ || 107 ||

" ಇಚ್ಛಾಮಾತ್ರಂ ಪ್ರಭೋಃ ಸೃಷ್ಟಿರಿತಿ ಸೃಷ್ಟೌ ವಿನಿಶ್ಚಿತಾಃ "

ಇತಿ ಪ್ರಶಂಸಯಾ ಕಾಮಶ್ರುತಿಭ್ಯಶ್ಚೈವ ಯುಕ್ತತಃ || 108 ||

ಮಹಾತಾತ್ಪರ್ಯಯುಕ್ತೇಶ್ಚ ನೇಚ್ಛಾಮಾತ್ರಂ ನಿಷಿದ್ಧತೇ |

ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಾಃ ಶ್ರುತಯೋ ಯಸ್ಮಾತ್ ಸ ಚ ತಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದತಃ || 109 ||

ಉನ್ನಿನೀಷತಿ ವಾಕ್ಯಾಚ್ಚ ಲೋಕದೃಷ್ಟಾನುಸಾರತಃ |

ಇಚ್ಛಾನಿಮಿತ್ತಕೋ ಯಸ್ಮಾತ್ ತದಭಾವೇ ಕುತಃ ಶ್ರುತಿಃ || 110 ||

ಮಾಹಾತಾತ್ಪರ್ಯಹರಿತಾ ಪ್ರಮಾಣತ್ವಂ ಗಮಿಷ್ಯತಿ |

ಯಾಥಾರ್ಥ್ಯಮೇವ ಮಾನತ್ವಮಪಿ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಯೋಜಕಮ್ || 111 ||

ಮಾನತ್ವಮೇತಿ ತತ್ರಾಪಿ ಯತ್ಸಂಪೂರ್ಣಪ್ರಯೋಜನಮ್ ||

|| ವೈಷಮ್ಯನೈರ್ಘೃಣ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ವೈಷಮ್ಯಂ ಚೈವ ನೈರ್ಘೃಣ್ಯಂ ವೇದಾಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಕಾರಣಮ್ || 112 ||

ನಾಜ್ಞೇಕಾರ್ಯಮತೋಽನ್ಯತ್ ತು ನ ವೈಷಮ್ಯಾದಿನಾಮಕಮ್ |

|| ಸರ್ವಧರ್ಮೋಪತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

ಯದಧೀನಾ ಗುಣಾಶ್ಚೈವ ದೋಷಾ ಅಪಿ ಹಿ ಸರ್ವಶಃ || 113 ||

ಗುಣಾಸ್ತಸ್ಯ ಕಥಂ ನ ಸ್ಯುಃ ಸ್ಯುದೋಷಾಶ್ಚ ಕಥಂ ಪುನಃ |
ಸರ್ವಧರ್ಮೋಪಪತ್ತೇಸ್ತದ್ವಾಕ್ಯೈರಪಿ ಹಿ ತಾದೃಶೈಃ || 114 ||

ನಿದೋಷಾಶೇಷಗುಣಕೋ ನಿರ್ಣೇತೋ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಃ |

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯೇ ಪ್ರಥಮಃ ಪಾದಃ || 2-1 ||

ದ್ವಿತೀಯಃ ಪಾದಃ || 02-02 ||

ಸ್ಮೃತಿಯುಕ್ತಿಶ್ರುತಿಗುಣಯುಕ್ತಯೋ ಬಹುಯುಕ್ತಯಃ || 01 ||

ಏವಂ ಚತುರ್ವಿಧಾ ನೈವ ವಿರುದ್ಧನ್ತೇನ್ವಯಂ ಪ್ರತಿ |
ಇತಿ ಪ್ರಥಮಪಾದೇನ ನಿರ್ಣೇತೇಪ್ಯಭಿಯೋಗತಃ || 02 ||

ದರ್ಶನಾನಾಂ ಪ್ರವೃತ್ತತ್ವಾನ್ಮನ್ನ ಆಶಂಕತೇ ಪುನಃ |
ಅನಾದಿಕಾಲತೋ ವೃತ್ತಾಃ ಸಮಯಾ ಹಿ ಪ್ರವಾಹತಃ || 03 ||

ನ ಚೋಚ್ಛೇದೋಽಸ್ತಿ ಕನ್ಯಾಪಿ ಸಮಯಸ್ಯೇತ್ಯತೋ ವಿಭುಃ |
ಭ್ರಾಂತಿಮೂಲತ್ವಮೇತೇಷಾಂ ಪೃಥಗ್ಗರ್ಶಯತಿ ಸ್ಫುಟಮ್ || 04 ||

ತರ್ಕೈರ್ಧೃಢತಮೈರೇವ ವಾಕ್ಯೈಶ್ಚಾಗಮವಾದಿನಾಮ್ |
ದೌರ್ಬಾಚ್ಛುಧ್ಧಬುದ್ಧೀನಾಂ ಬಾಹುಲ್ಯಾದಲ್ಪವೇದಿನಾಮ್ || 05 ||

ತಾಮಸತ್ವಾಚ್ಚ ಲೋಕಸ್ಯ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಪ್ರಸಕ್ತಿತಃ |
ವಿದ್ವೇಷಾತ್ ಪರಮೇ ತತ್ತ್ವೇ ತತ್ತ್ವ ವೇದಿಷು ಚಾನಿಶಮ್ || 06 ||

ಅನಾದಿವಾಸನಾಯೋಗಾದಸುರಾಣಾಂ ಬಹುತ್ವತಃ |
ದುರಾಗ್ರಹಗೃಹೀತತ್ವಾದ್ವರ್ತನೇ ಸಮಯಾಃ ಸದಾ || 07 ||

ತಥಾಽಪಿ ಶುದ್ಧಬುದ್ಧೀನಾಮೀಶಾನುಗ್ರಹಯೋಗಿನಾಮ್ |
ಸುಯುಕ್ತಯಸ್ತಮೋ ಹನ್ಯುರಾಗಮಾನುಗತಾಃ ಸದಾ || 08 ||

ಇತಿ ವಿದ್ಯಾಪತಿಃ ಸಮ್ಯಕ್ ಸಮಯಾನಾಂ ನಿರಾಕೃತಿಮ್ |
ಚಕಾರ ನಿಜಭಕ್ತಾನಾಂ ಬುದ್ಧಿಶಾಣತ್ವಸಿದ್ಧಯೇ || 09 ||

|| ರಚನಾನುಪಪತ್ತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

ಚೇತನಾಚೇತನಂ ತತ್ತ್ವದ್ವಯಮೇವ ನಿರೀಶ್ವರಾಃ |
ಆಹುಸ್ತತ್ಪೃಷ್ಠಪೃಷ್ಠತ್ವವಿಭಾಗಸ್ಥಮಚೇತನಮ್ || 10 ||

ಚೇತನಂ ತದಸಂಸ್ಥಾತಂ ಭಿನ್ನಮನ್ಯದ್ಭಿರ್ದೋಷಿತಮ್ |
ಅಚೇತನಸ್ಯ ಕರ್ತೃತ್ವಂ ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯೇಣ ನಿಗದ್ಯತೇ || 11 ||

ಪರಸ್ಪರವಿಭೇದಶ್ಚ ಕಾರ್ಯಾಣಾಮಾಲಯಂ ಭವೇತ್ |
ಭೋಕ್ತೃತಾಂ ಚೇತನಸ್ಯಾಹುಃ ಕೇಚಿತ್ ತಾಮಪಿ ನಾಪರೇ || 12 ||

ಸ್ವರೂಪಚೈತನ್ಯಬಲಾತ್ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಾಚ್ಚ ಭೋಗಿತಾಮ್ |
ಪ್ರಕೃತೇಶ್ಚ ಸ್ವರೂಪಸ್ಯ ವಿವೇಕಾಗ್ರಹಮೇವ ತು || 13 ||

ಅಭೋಗವಾದಿನೋ ಭೋಗಮಾಹುರ್ಭೇದಗ್ರಹಾತ್ ತಯೋಃ |
ಭೋಗಿನಾಂ ಮುಕ್ತಿರುದ್ಧಷ್ಟಾ ಸ ಏವಾಭೋಗವಾದಿನಾಮ್ || 14 ||

ಈಶಸ್ಯಾಸಂಜ್ಞಹಾದೇವ ನ ಯುಕ್ತೌ ತಾವುಭಾವಪಿ |
ಚೇತನೇಚ್ಛಾನುಸಾರೇಣ ಯದಾ ದೃಷ್ಟಃ ಪಟೋದ್ಭವಃ || 15 ||

ಏತಾದೃಶತ್ವಮನ್ಯಸ್ಯ ವಸ್ತುತ್ವಾತ್ ಕೇನ ವಾಯುತೇ |
ನ ಚ ಕಾಚಿತ್ ಪ್ರಮೋಕ್ತಾರ್ಥೇ ಶ್ರುತಿರೇವ ಪ್ರಮಾ ಹಿ ನಃ || 16 ||

ಆಪ್ತಮುಕ್ತಮಾರ್ಗೇಣ ವಕ್ತುರ್ನೈವೋಪಪದ್ಯತೇ |
ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ವತಸ್ತಸ್ಯ ಸ್ವೀಕಾರಾದಪಿ ಮಾಯಿವತ್ || 17 ||

ಸ್ವೋಕ್ತಾಖಿಲನಿಷೇಧೀ ಸ್ಯಾನ್ನ ಚ ಕಿಂಚಿತ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ತಿ |
'ಇದಂ ನಾಚೇತನವಶಂ ವಸ್ತುತ್ವಾತ್ ಪ್ರತಿಪನ್ನವತ್' || 18 ||

ಇತ್ಯೇವ ಪ್ರತಿಷಿದ್ಧಸ್ಯ ಕೇನ ಮೂಲಾಽನುಮಾ ಭವೇತ್ |
ಸ್ವತಸ್ತವೃತ್ತೀ ರಚನಾ ಸಾ ಚೈವಾಚೇತನೇ ಕುತಃ || 19 ||

ಅಚೇತನತ್ವಂ ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯ ಮಿತಿ ಚಾತ್ಮಪ್ರಮಾಹತಮ್ |
ಸ್ವೇಚ್ಛಾನುಸಾರಿತಾಮೇವ ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯಂ ಹಿ ವಿದೋ ವಿದುಃ || 20 ||

ಕುತ ಇಚ್ಛಾಚೇತನಸ್ಯ ನೇಚ್ಛಂ ಚೇತ್ ಕಿಮಚೇತನಮ್ |
ಇಚ್ಛಾಮ್ಯಹಮಿತಿ ಹ್ಯೇವ ನಿಜಾನುಭವರೋಧತಃ || 21 ||

ಅಚೇತನೇಚ್ಛಾಪಗತಾ ಯದಿ ಭೇದಾಗ್ರಹೋಽತ್ರ ಚ |
ಕಥಂ ಸ ನ ಘಟಸ್ಯ ಸ್ಯಾನ್ಮನೋ ಮ ಇತಿ ಭೇದತಃ || 22 ||

ಮನಸೋಽಪಿ ಗೃಹೀತತ್ವಾತ್ ಉಭಯಾತ್ಮಕತಾ ಯತಃ |
ಕಾಮಸ್ಯ ತು ಮನಃ ಕಾಮಃ ಪ್ರಯಾಪ್ರಯವಿಭೇದತಃ || 23 ||

ದ್ವೈವಿದ್ಯಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಚಾಸ್ಯ ತಸ್ಮಾದ್ಭೇದಾಗ್ರಹಃ ಕುತಃ |
ರಚನಾನುಪಪತ್ತೇಸ್ತನ್ನ ಸರ್ವಜ್ಞಾನುಮಾಗತಮ್ || 24 ||

ಅಚೇತನಂ ಜಗತ್ಕರ್ತೃ ಪರೋಽಂಬಾದಿ ಚ ನೋಪಮಾ |
ಏತತ್ರ ಶಾಸ್ತಿವಚನಾಚ್ಚೇತನಾಚೇತನಸ್ಯ ಚ || 25 ||

ದ್ವೈವಿದ್ಯೇಽಪಿ ತು ಕಾಮಾದೇಃ ಕುತಃ ಸ್ವಾಮಿತ್ವಮಾತ್ಮನಃ |
ಸಾಕ್ಷಾದನುಭವಾರೂಢಂ ಶಕ್ಯತೇಽವೋದಿತುಂ ಕ್ವಚಿತ್ || 26 ||

ಇಚ್ಛಾಸ್ವಾಮಿತ್ವಮೇವೋಕ್ತಮಿಚ್ಛಾವತ್ತ್ವಂ ನ ಚಾಪರಮ್ |

ಕಿಂಚಿತ್ತದ್ವಶಗತ್ವೇಽಪಿ ಸ್ವಾಮಿತ್ವಂ ಲೋಕವದ್ಭವೇತ್ || 27 ||

ಸರ್ವಾತ್ಮತನ್ತ್ರಕಾಮಾದೇಃ ಕಿಮುತ್ಯೇವ ಪರೇಶಿತುಃ |

ನ ಚಾನುಭವಗಂ ಕಾಮಸ್ವಾಮಿತ್ವಂ ವೇದವಾಗಪಿ || 28 ||

ಶಕ್ತಾಽಪವದಿತುಂ ತಸ್ಮಾತ್ ಸಾ ತದನ್ಯಾಭಿಧಾಯಿನೀ |

ಮೋಕ್ಷಕಾಮೋ ಭವೇದನ್ಯೋ ಯದಿ ಮುಕ್ತಾಧ್ಯವಿಷ್ಯತಃ || 29 ||

ಮೋಕ್ಷಕಾಮಸ್ಯ ಕಿಂ ತೇನ ಸ್ವನಾಶಾರ್ಥಂ ಚ ಕೋ ಯತೇತ್ |

ಕರ್ತೃತ್ವಂ ಯಸ್ಯ ತಸ್ಯೈವ ಭೋಕ್ತೃತ್ವಮುಪಲಭ್ಯತೇ || 30 ||

ವಿಭಾಗೇ ಚ ತಯೋರ್ಮಾನಂ ನೈವ ಕಿಂಚಿತ್ ಕ್ವಚಿದ್ಭವೇತ್ |

ಸರ್ವಮಾನವಿರೋಧೈಕದುರ್ದೀಕ್ಷಾದೀಕ್ಷಿತಸ್ತ ಯಮ್ || 31 ||

ಮಾಯಾವಾದ್ಯುಪಮಾಂ ಯಾಯಾತ್ ತಚ್ಚ ಶಬ್ದಾನ್ನಿರಾಕೃತಃ |

|| ಅನ್ಯತ್ರಾಭಾವಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಸಾಂಖ್ಯ ಸ್ತುನೇಶ್ವರೋ ಬ್ರೂತೇ ಕ್ಷೇತ್ರಾನುಗ್ರಹಶಕ್ತಿಮಾನ್ || 32 ||

ಅನೇಶ್ವರಃ ಸ್ವಯಂಭಾತಃ ಕ್ಷೇಶಕರ್ಮಾದಿವರ್ಜಿತಃ |

ಕ್ಷೇತ್ರಶಕ್ತಿಮತೀ ಚೈವ ಪ್ರಕೃತಿರ್ಬೀಜಶಕ್ತಿಮಾನ್ || 33 ||

ಜೀವಃ ಪರ್ಜನ್ಯವದ್ಭೈವಶಕ್ತಿಮಾನೇಶ್ವರಃ ಸ್ಮೃತಃ |

ಪ್ರಥಿವೀವತ್ ಪ್ರಧಾನಂ ತಜ್ಜೀವಃ ಸನ್ನಿಧಿಮಾತ್ರತಃ || 34 ||

ಜೀವಾವಪನಕರ್ತೃವೇತ್ಯತ್ರ ಪ್ರಾಹ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭುಃ |

ಅನ್ಯತ್ರ ಕಾಽಪಿ ಶಕ್ತಿರ್ನ ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯೇಣೇಶ ಏವ ಹಿ || 35 ||

ಶಕ್ತಿಸ್ತಾಃ ಪ್ರೇರಯತ್ಯಜ್ಞಸ್ತದದೀನಾಶ್ಚ ಸರ್ವದಾ |
ಸತ್ತಾಪ್ರಧಾನಪುರುಷಶಕ್ತೀನಾಂ ಚ ಪ್ರತೀತಯಃ || 36 ||

ಪ್ರವೃತ್ತಯಶ್ಚ ತಾಃ ಸರ್ವಾ ನಿತ್ಯಂ ನಿತ್ಯಾತ್ಮನಾ ಯತಃ |
ತಥಾ ನಿತ್ಯತಯಾ ನಿತ್ಯಂ ನಿತ್ಯಶಕ್ತ್ಯಾ ಸ್ವಯೇಶ್ವರಃ || 37 ||

ನಿಯಾಮಯತಿ ನಿತ್ಯಂ ಚ " ನ ಋತೇ ತ್ವದಿ"ತಿ ಶ್ರುತೇಃ |
ಸ್ವಭಾವಜೀವಕರ್ಮಾಣಿ ದ್ರವ್ಯಂ ಕಾಲಃ ಶ್ರುತಿಃ ಕ್ರಿಯಾಃ || 38 ||

ಯತ್ರಸಾದಾದಿಮೇ ಸನ್ತಿ ನ ಸನ್ತಿ ಯದುಪೇಕ್ಷಯಾ |
ಇತಿ ಶ್ರುತೇರ್ನ ಸತ್ತಾದ್ಯಾ ಅಪಿ ನಾರಾಯಣಂ ವಿನಾ || 39 ||

ತತ್ ಪತಂಜಲಿವಿನ್ಧ್ಯಾ ದಿಮತಂ ನ ಪುರುಷಾರ್ಥದಮ್ |

|| ಅಭ್ಯುಪಗಮಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಚಾರ್ವಾಕೈರುಚ್ಯತೇ ಮಾನಮಕ್ಷಜಂ ನಾಪರಂ ಕ್ವಚಿತ್ || 40 ||

ದೇಹ ಆತ್ಮಾ ಪುಮರ್ಥಶ್ಚ ಕಾಮಾರ್ಥಾಭ್ಯಾಂ ವಿನಾ ನ ಹಿ |
ಯದೈವಂ ದರ್ಶನೇನಾಸ್ಯ ಕೋಽರ್ಥಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗೋಚರಃ || 41 ||

ಲಬ್ಧಸ್ತೇನೈವ ಹಿ ನರೈಃ ಶಾಸ್ತ್ರಾತ್ ಕಿಂ ಮೋಹನಂ ವಿನಾ |
ಸ್ವಪರಾರ್ಥವಿಹೀನತ್ವಾತ್ ಸ್ವಮತೇನೈವ ನಿಷ್ಠಲಮ್ || 42 ||

ಕಿಮಿತ್ಯುನ್ಮತ್ತವಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಂ ವೃಥಾ ಪ್ರಲಪತಿ ಸ್ವಯಮ್ |
ದೇಹಾದನ್ಯೋಽನುಭವತ ಆತ್ಮಾ ಭಾತಿ ಶರೀರಿಣಾಮ್ || 43 ||

ಮಮ ದೇಹ ಇತಿ ವ್ಯಕ್ತಂ ಮಮಾರ್ಥ ಇತಿವತ್ ಸದಾ |
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಯೈವ ಮಾನತ್ವಮಿತಿ ಕೇನಾವಸೀಯತೇ || 44 ||

ಯದಿ ತತ್ಸಾಧಕಂ ವೇದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೇ ನ ಕಥಂ ಭವೇತ್ |
ನ ಚಾನ್ಯಮಾನತಾ ಕ್ವಾಪಿ ಪ್ರಮಾಣೇನಾವಸೀಯತೇ || 45 ||

ಸ್ವಮತೇನಾರ್ಥರಹಿತಃ ಉಪೇಕ್ಷ್ಯಃ ಪಕ್ಷ ಈದೃಶಃ |

|| ಪುರುಷಾಶ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಸನ್ನಿಧಾನಾಚ್ಚೇತನಸ್ಯ ವರ್ತತೇ ಯದ್ಯಚೇತನಮ್ || 46 ||

ತಥಾಽಪ್ಯಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವತ್ವಾದುಕ್ತದೋಷಃ ಸಮೋ ಭವೇತ್ |
ಅಜ್ಞೇತ್ವಂ ಪುರುಷಸ್ಯೈವ ಸರ್ವೈರಪ್ಯನುಭೂಯತೇ || 47 ||

ತದಜ್ಞತ್ವೇಕ್ವಿತ್ತಶ್ಚೈವ ಸ್ಯಾತ್ ಸರ್ವಸ್ಯಾಪಲಾಪಕಃ |
ಕಿಮು ಸರ್ವೇಶ್ವರಸ್ಯಾಸ್ಯ ಹೃಪಲಾಪಾದ್ಯತೋಽಖಿಲಮ್ || 48 ||

|| ಅನ್ಯಥಾನುಮಿತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

ಅಜ್ಞೇತ್ವಂ ಯದಿ ತಸ್ಯೈವ ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯಂ ಚೇನ್ನ ಚಾಖಿಲಮ್ |
ತತ್ಪ್ರೇರಣೇಽಪ್ಯಶಕ್ತತ್ವಾತ್ ಸ್ವತನ್ತ್ರೋಽನ್ಯೋ ಹೃಪೇಕ್ಷಿತಃ || 49 ||

ನ ಚ ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯಮಸ್ಯೈವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದಿವಿರೋಧತಃ |
ಹಿತಾಕ್ರಿಯಾದಿದೋಷಾಚ್ಚ ಭದ್ರಂ ನಾನೀಶ್ವರಂ ಮತಮ್ || 50 ||

ಸಂಸಾರಿಣೋಽನ್ಯಂ ಸರ್ವೇಶಂ ಸರ್ವಶಕ್ತಿಮನೌಪಮಮ್ |
ಚೇತನಾಚೇತನಸ್ಯಾಸ್ಯ ಸತ್ತ್ವಾ ದೇಸ್ತದಧೀನತಾಮ್ || 51 ||

ನಾಜ್ಞೇಕುರ್ವಂತಿ ಯೇ ತೇಷಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಚ ಸಮಾ ಇಮೇ |
ತಸ್ಮಾಚ್ಛ್ರುತಿಪ್ರಮಾಣೇನ ಯುಕ್ತಿಭಿಶ್ಚ ಪರೋ ಹರಿಃ || 52 ||

ಅಜ್ಞೇಕಾರ್ಯತಮೋ ನಿತ್ಯಃ ಸರ್ವೈರಪಿ ಸುನಿಶ್ಚಿತಮ್ |

|| ವೈಶೇಷಿಕಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ನಿತ್ಯಜ್ಞಾನಪ್ರಯತ್ನೇಚ್ಛಂ ಸಂಜ್ಞಾ ದೈವಿ ಪಿಪ್ಪಳಿಃ || 53 ||

ಯುಕ್ತಮೀಶಂ ವದಂತೋಽನೈ ತದಿಚ್ಛಾದ್ಯಷ್ಟಜೋದಿತಾಃ |
ಪರಮಾಣವಶ್ಚತುರ್ವರ್ಗಾಃ ಸಂಯುಜ್ಯಂತೇ ದ್ವಿಶೋಽಖಿಲಾಃ || 54 ||

ಪರಮಾಣುದ್ವಯೇನೈವ ದ್ವ್ಯಣುಕಂ ನಾಮ ಜಾಯತೇ |
ದ್ವ್ಯಣುಕತ್ರಯೇಣ ತ್ರ್ಯಣುಕಂ ತೈಶ್ಚತುರ್ಭಿಸ್ತದಾತ್ಮಕಮ್ || 55 ||

ತತಸ್ತನಿಯಮೇನೈವ ಖಣ್ಡಾವಯವಿನಾಂ ಭವಃ |
ತತಶ್ಚಾನಿಯಮೇನೈವ ಸರ್ವಾವಯವಿಸಮ್ಭವಃ || 56 ||

ಕಾರಣಂ ಸಮವಾಯ್ಯಾಖ್ಯಂ ಪರಮಾಣ್ವಾದಿರತ್ರ ಹಿ |
ಈಶೇಚ್ಛಾದ್ಯಷ್ಟಕಾಲಾಸ್ತು ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಾರಣಂ ಮತಮ್ || 57 ||

ಸಮಾನ್ಯಾನ್ವವಿಶೇಷೌ ಚ ಸಮವಾಯಶ್ಚ ತತ್ರ ಯಮ್ |
ನಿತ್ಯಂ, ಕ್ರಿಯಾ ಅನಿತ್ಯಾಶ್ಚ ಗುಣದ್ರವ್ಯೇ ದ್ವಿರೋಪಕೇ || 58 ||

ಕಾರ್ಯೇ ಗುಣಕ್ರಿಯಾಣಾಂ ತು ಸಮವಾಯ್ಯನ್ಯಕಾರಣಮ್ |
ಕಾರಣಸ್ಥಾ ಗುಣಾದ್ಯಾಸ್ತು ಸಂಯೋಗೋ ದ್ರವ್ಯಕಾರಣಮ್ || 59 ||

ಏವಂ ಸ್ಥಿತೇಽಪಿ ಸಿದ್ಧಾಂತೇ ವಿಶೇಷಸ್ತತ್ರ ಕಲ್ಪಿತಃ |
ದ್ವ್ಯಣುಕೇ ಪರಮಾಣೌ ಚ ಹ್ರಸ್ವತ್ವಂ ಪರಿಮಣ್ಣಲಮ್ || 60 ||

ನ ಕಾರಣಂ ಕಾರ್ಯಗುಣೇ ವೈರೂಪ್ಯಂ ತತ್ರ ಕಾರಣಮ್ |
ಇತ್ಯಾಹುಸ್ತಾನಥೋವಾಚ ವಿದ್ಯಾಧೀಶಃ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭುಃ || 61 ||

ಮಹತ್ತ್ವಂ ಚೈವ ದೀರ್ಘತ್ವಂ ತ್ರ್ಯಣುಕಾದ್ಯೇಷು ಕಲ್ಪಿತಮ್ |
ತಸ್ಮಾಚ್ಚ ಸದೃಶಂ ಕಾರ್ಯಂ ತತ್ಕಾರ್ಯೇಷೂಪಜಾಯತೇ || 62 ||

ಯಥಾ ತಥೈವ ಹ್ರಸ್ವತ್ಪಾತ್ ಪಾರಿಮಣ್ಣಿಲ್ಯತೋಽಪಿ ಹಿ |
ಜಾಯೇತ ಸದೃಶಂ ಕಾರ್ಯೇ ಪರಿಮಾಣಂ ಸಮ್ಪ್ರತ್ಯತಃ || 63 ||

ನ ಚೇನ್ಮಹತ್ತ್ವ ತಶ್ಚೈವ ದೀರ್ಘತ್ವಾದಪಿ ನೋ ಭವೇತ್ |
ಸದೃಶಸ್ಯ ಹಿ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ನೈವ ಯೋಗಃ ಕಥಂನ || 64 ||

ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವಮೇವ ಸ್ಯಾದ್ಯತಃ ಕಾರ್ಯೇಷ್ವಣುತ್ವತಃ |
ಇತಿ ಚೇನ್ನ ಮಹತ್ತ್ವಂ ಚ ಪರಮಾಣಾವಣಾವಪಿ || 65 ||

ಕಥಂ ತ್ರ್ಯಣುಕಪೂರ್ವೇಷು ನಾಣುತ್ವಮಪಿ ಕಥ್ಯತೇ |
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತ್ವತದನ್ಯತ್ವೇ ಪುರುಷಾಪೇಕ್ಷಯಾಽಖಿಲೇ || 66 ||

ಅಣುತ್ವಂ ಚ ಮಹತ್ತ್ವಂ ಚ ಯತೋ ವಸ್ತುವ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ |
ತಾರತಮ್ಯಸ್ಥಿತಾ ಯಸ್ಮಾತ್ ಪದಾರ್ಥಾಃ ಸರ್ವ ಏವ ಚ || 67 ||

ಯಥಾ ಮಹತ್ತ್ವ ವಿಶ್ರಾಂತಿನ್ತಥಾಽಣುತ್ವಸ್ಯ ಚೇಷ್ಯತೇ |
ಪರಿಮಾಣತ್ವತಶ್ಚೇನ್ನ ಮಹತ್ತ್ವ ಸ್ಯಾಪಿ ವಿಶ್ರಮಃ || 68 ||

ದೃಶ್ಯತೇಽನಂತ ಇತ್ಯೇವ ತಥಾನನ್ತಮಣಾವಪಿ |
ನ ಮಹತ್ತ್ವ ಗುಣತ ಏತಾವಾನಿತಿ ಹೀಶ್ವರಃ || 69 ||

ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಸ್ತಥಾಣೋಶ್ಚ ನೈತಾವಾದ್ಭಾಗತಾ ಕ್ವಚಿತ್ |
ವಿಶ್ರಾಂತೋ ಯದ್ಯನಂತಾಂಶಃ ಕಶ್ಚಿದಸ್ತೀತಿ ಗಮ್ಯತೇ || 70 ||

ನಾವಸಾಯಯಿತುಂ ಶಕ್ಯೋ ವಿರೋಧಾದೇವ ಕೇವಲಮ್ |
ಕೇವಲಂ ಸಾಕ್ಷಿಮಾನೇನ ಕಾಲೋ ದೇಶೋಽಪಿ ನಾನ್ತವಾನ್ || 71 ||

ಅಪರ್ಯವಸಿತಿಶ್ಚಾಣೋರ್ವ್ಯಶ್ಯತೇ ಸಾಕ್ಷಿಣಾ ದ್ವಯೋಃ |
ಯದಿ ನೋ ಸಾಕ್ಷಿಗಮ್ಯಂ ತನ್ಮಹತ್ತ್ವಂ ಕೇನ ಗಮ್ಯತೇ || 72 ||

ವಿಶ್ರಾಂತಿಸ್ತಾರತಮ್ಯೇನ ದೃಶ್ಯತೇ ಹ್ಯನುಮಾನತಃ |
ಯದ್ಯಾಗಮಾದನಂತಂ ತನ್ಮಹತ್ತ್ವಮವಗಮ್ಯತೇ || 73 ||

ಅನಂತಮೇವ ಚಾಣುತ್ವಂ ಕುತೋ ನೈವಾವಸೀಯತೇ |
ಮಹತ್ತಾ ಣುತ್ವಯೋರ್ನೈವ ವಿಶ್ರಾಂತಿರುಪಲಭ್ಯತೇ || 74 ||

ಅನ್ಯದೇವ ಹ್ಯನಂತತ್ವಮ್ ಮಹತ್ತಾ ಣುತ್ವಯೋ ಸಮಮ್ |
ಬಹುತ್ವಾಲ್ಪತ್ವಯೋರ್ಯದ್ವತ್ಸಂಜ್ಞಾ ಯಾಮುಪಲಭ್ಯತೇ || 75 ||

ಆನನ್ಯಮೇಕಭಾಗಾನಾಂ ತಾವತ್ತ್ವಂ ಹ್ಯೇವ ಗಮ್ಯತೇ |
ಅಣೀಯಾಂಶ್ಚ ಮಹೀಯಾಂಶ್ಚ ಭಗವಾನಾಗಮೋದಿತಃ || 76 ||

ಆನನ್ಯವಾಚಕಃ ಶಬ್ದೋ ದ್ವಿಧಾಽಽನನ್ಯೇಽಪಿ ಮಾನತಾಮ್ |
ಯಾತಿ ನೈವ, ಗುಣಾಲ್ಪತ್ವಂ ಕಾಲಾಲ್ಪತ್ವಂ ಚ ಮಾನಗಮ್ || 77 ||

ಸರ್ವಕಾಲಗತಸ್ಯಾಲ್ಪಕಾಲೇಽಪಿ ಸ್ಯಾದವಸ್ತುಧಿತಿಃ |
ಮಹಾಗುಣಸ್ಯ ಚಾಲ್ಪೋಽಪಿ ಗುಣಃ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಚೇದ್ಭವೇತ್ || 78 ||

ತಾವತ್ತ್ವಮೇವ ನೈವ ಸ್ಯಾದ್ದೇಶೇಽಪ್ಯೇತನ್ನ ನೋ ಮತಮ್ |
ಮಹತೋಽಲ್ಪತ್ವಮಪಿ ಹಿ ವ್ಯೋಮವತ್ ಪ್ರಾಹ ವೇದವಿತ್ || 79 ||

ಯದ್ಯಲ್ಪದೇಶಸಂಸ್ಥಾನಂ ನ ಸರ್ವತ್ರಾಪಿ ನೋ ಭವೇತ್ |
ಸ್ಥಿತಸ್ಯ ಹ್ಯಲ್ಪದೇಶೇಷು ಸರ್ವಗತ್ವಂ ಭವೇದ್ಭವಮ್ || 80 ||

ಏಕತ್ರಾಪ್ಯನವಸ್ಥಸ್ಯ ಕುತ ಏವಾವಿಲಸ್ಯತಾ |
ಶೂನ್ಯತ್ವಮೇವ ತಸ್ಯ ಸ್ಯಾದ್ಯಸ್ಯೈಕತ್ರಾಪಿ ನ ಸ್ಥಿತಿಃ || 81 ||

ಅತೋ ನಾಣುತ್ವವಿಶ್ರಾಂತಿರ್ನ ಮಹತ್ತ್ವಸ್ಯ ಚ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಉಭಯಾನನ್ಯಯುಕ್ ತಸ್ಮಾತ್ ಯದಿ ಮುಖ್ಯಂ ಮಹದ್ಭವೇತ್ || 82 ||

ತಚ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸರ್ವಾನನ್ಯಯುತಂ ಸದಾ |
ಯದಿ ಸಾಕ್ಷೀ ಸ್ವಯಮ್ಭೂತೋ ನ ಮಾನಂ ಕೇನ ಗಮ್ಯತೇ || 83 ||

ಅಕ್ಷಜಾದೇಶ್ಚ ಮಾನತ್ವಮನವಸ್ಥಾಽನ್ಯಥಾ ಭವೇತ್ |
ಅತಃ ಸರ್ವಪದಾರ್ಥಾನಾಂ ಭಾಗಾಃ ಸನ್ಯೇವ ಸರ್ವದಾ || 84 ||

ಸರ್ವದಿಕ್ಷ್ವಪಿ ಸಮ್ಭನ್ಯಾದವಿಭಾಗಃ ಪರಾಣುತಾ |
ತತ್ಸಂಯೋಗಾದನಿಯತಾತ್ ಪದಾರ್ಥಾನಾಂ ಜನಿರ್ಭವೇತ್ || 85 ||

ದ್ವಯೋರೇವ ತು ಸಂಯೋಗ ಇತಿ ಕೇನಾವಸೀಯತೇ |
ಕಾರಣಸ್ಯ ಗುಣಾಸ್ತೇನ ಭವೇಯುಃ ಕಾರ್ಯಗಾ ಅಪಿ || 86 ||

ತಾರತಮ್ಯೇನ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಮಹಾಂತಶ್ಚಾಣವೋ ಯತಃ |
ನ ಚ ತತ್ಪ್ರೋಕ್ತಸೃಷ್ಟೌ ತು ಮಾನಂ ಕೇವಲಕಲ್ಪನಾ || 87 ||

ಕಥಂ ಸಾಕ್ಷಿಮಿತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಶಕ್ತುಯಾದ್ವಾರಣೇ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಯದಿ ಸಾಕ್ಷಿಮಿತಂ ನೈತನ್ನಾನುಮಾ ತತ್ರ ವರ್ತತೇ || 88 ||

ಪಕ್ಷೀಕರ್ತುಮಶಕ್ಯತ್ವಾತ್ ಕುತ ಏವಾನುಮಾ ಭವೇತ್ |
ಯತ್ರ ನಾಸ್ತಿ ಪದನ್ಯಾಸಃ ಕಸ್ತಂ ವಿಷಯಮಾಪ್ನುಯಾತ್ || 89 ||

ದೇಶಾಂತರಾದಿಶಬ್ದಾಶ್ಚ ಶಶಶೃಜ್ಞಾದಿಶಬ್ದವತ್ |
ಸದೃಶಂ ಚ ಸಚಾತೀಯಂ ನಾಸ್ಮತ್ಪಕ್ಷೇ ಕಿಮೇವ ಹಿ || 90 ||

ಯೇನೈವ ಚ ಪ್ರಕಾರೇಣಾತ್ಮಸಿದ್ಧಮನುಮೀಯತೇ |
ತೇನೈವ ಶಶ ಶೃಜ್ಞಾದೇಃ ಶಕ್ಯಮಸ್ತಿತ್ವಕಲ್ಪನಮ್ || 91 ||

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾಗಮೋ ವಾಽಪಿ ಭವೇದ್ಯತ್ರ ನಿಯಾಮಕಃ |
ಸೈವ ವ್ಯಾಪ್ತಿರ್ಭವೇನ್ಮಾನಂ ನಾನ್ಯಾ ಸನ್ನಿಗ್ಧಮೂಲತಃ || 92 ||

ಸಹದರ್ಶನಮಾತ್ರೇಣ ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿರವಸೀಯತೇ |

ಯದೈವಾವ್ಯತಿರೇಕೇಸ್ಯ ಹ್ಯಕ್ಷಜಂ ವಾಸಗಮೋ ಭವೇತ್ || 93 ||

ತನ್ನಿರ್ಧಾರಿತಯುಕ್ತಿರ್ವಾ ವ್ಯಾಪ್ತಿಃ ಸೈವಾಪರಾ ನ ಹಿ |

ಅನ್ಯಥಾ ಸಪ್ತಮರಸಭಾವೋಽಪ್ಯನುಮಾಸಪತೇತ್ || 94 ||

ಅನಿಷ್ಠಾನಿ ಚ ಸರ್ವಾಣಿ ಹ್ಯನುಮಾ ಕಾಮಚಾರಿಣೀ |

ಕಾರ್ಯಕಾರಣಯೋಶ್ಚೈವ ಗುಣಾದೇಃ ಪಞ್ಚಕಸ್ಯ ಚ || 95 ||

ಭಿನ್ನಸ್ಯೈವ ತು ಸಮ್ಭುಃ ಸಮವಾಯೋಽನ್ಯ ಈರ್ಯತೇ |

ಭಿನ್ನತ್ವಸಾಮ್ಯತಸ್ತಸ್ಯ ತಾಭ್ಯಾಂ ಯೋಗೋ ಭವೇದ್ಭವಮ್ || 96 ||

ಸ ಸ್ವನಿರ್ವಾಹಕಶ್ಚೇತ್ ಸ್ಯಾದ್ಭವ್ಯಮೇವ ತಥಾ ನ ಕಿಮ್ |

ವಿಶೇಷಸ್ತದ್ಗತತ್ವಾದಿಯದ್ಯಭಿನ್ನೇಽವಸೀಯತೇ || 97 ||

ಗುಣಕ್ರಿಯಾದಿರೂಪಸ್ಯ ನಿಷೇಧಃ ಕೇನ ಹೇತುನಾ |

ದ್ರವ್ಯಮೇವ ತತೋಽನಂತವಿಶೇಷಾತ್ಮತಯಾ ಸದಾ || 98 ||

ನಾನಾವ್ಯವಹೃತೇರ್ಹೇತುರನಂತತ್ವಂ ವಿಶೇಷತಃ |

ವಿಶೇಷಶ್ಚ ವಿಶೇಷೀ ನಃ ಸ್ವೇನೈವ ಸಮವಾಯವತ್ || 99 ||

ಕಲ್ಪನಾಗುರುತಾದೋಷಾತ್ ಪದಾರ್ಥಾಂತರತಾ ನ ಹಿ |

ಕಲ್ಪಯಿತ್ವಾ ಷಟ್ ಪದಾರ್ಥಾನ್ ಸಾಭಾವಾನಪಿ ಕೇವಲಮ್ || 100 ||

ಏಕಸ್ಮಿನ್ ಸ ವಿಶೇಷಶ್ಚೇತ್ ಕಿಂ ಪೂರ್ವಂ ತಸ್ಯ ವಿಸ್ಮೃತಿಃ |

ಯೇನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧೇನ ವ್ಯವಹಾರೋಽಖಿಲೋ ಭವೇತ್ || 101 ||

ಭಾವಾಭಾವವಿಭಾಗೇನ ಯಂ ವಿನಾ ನ ಕಥಿಷ್ಯನ |

ಏತಾದ್ಯಶೇ ವಿಶೇಷೇಽಸ್ಮಿನ್ ಕೋ ದ್ವೇಷೋ ವಾದಿನಾಂ ಭವೇತ್ || 102 ||

ಅಭೇದೇನ ಪ್ರತೀತಿಶ್ಚ ಕಾರ್ಯಕಾರಣಪೂರ್ವಕೇ |

ಅಭಾವಾನೇ ಪದಾರ್ಥೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸವಿಶೇಷಾಽವಸೀಯತೇ || 103 ||

ಸಾಮಾನ್ಯಾದಿಪದಾರ್ಥೇಷು ತನ್ನಿಷ್ಠತ್ವಾದಯೋಽಖಿಲಾಃ |

ಕಥಂ ಧರ್ಮಾ ನಿವಾರ್ಯಂತೇ ವಸ್ತುಕೈಽಪಿ ಹಿ ವಾದಿಭಿಃ || 104 ||

ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ತತ್ತನಿಷ್ಠತ್ವಂ ಗುಣಾದೇವ್ಯಾಪಿತಾದಿಕಃ |

ಕಥಂ ವಿಶೇಷೋ ನೈವಾಸ್ತಿ ಸ ಚ ಧರ್ಮೋಽಪರೋ ಯದಿ || 105 ||

ಷಟ್ಪದಾರ್ಥಾತಿರೇಕಃ ಸ್ಯಾತ್ ಪದಾರ್ಥಾನಿಯಮೇಽಪಿ ಹಿ |

ಧರ್ಮಸ್ಯ ಧರ್ಮಸಂತಾನಾದನವಸ್ಥಾಽನಿರ್ಭವೇತ್ || 106 ||

ಸಾಮಾನ್ಯಸ್ಯಾಪಿ ಸಾಮಾನ್ಯಂ ಗುಣಸ್ಯಾಪಿ ಗುಣೋ ಹೃತಃ |

ನಾಜ್ಞೇಕೃತಃ ಸ ಚ ಯದಿ ನಾನವಸ್ಥಾ ಕ್ವಚಿತ್ತ್ವೇತ್ || 107 ||

ಅಸ್ಮತ್ಪಕ್ಷೇ ಗುಣಾದ್ಯಾಶ್ಚ ತದ್ವನ್ತೋ ಹಿ ವಿಶೇಷತಃ |

ಅನನ್ಯತ್ವಾನ್ನಾನವಸ್ಥಾ ಭೇದೋ ನಾಶೇ ಭವೇತ್ ತಥಾ || 108 ||

ವಿಶೇಷಮೇವ ಸಂಶ್ರಿತ್ಯ ವಿಶೇಷೋ ಬಲವಾನ್ ಯತಃ |

ದೃಷ್ಟಿಪ್ರಮಾಣತಶ್ಚೈವ ವಿರೋಧೋ ದರ್ಶನೇ ಕಥಮ್ || 109 ||

ವಿರೋಧೋ ಹ್ಯವಿರೋಧಶ್ಚ ಯತೇ ದರ್ಶನಮಾನಕೌ |

ತತೋ ದೃಷ್ಟೇ ವಿರೋಧಸ್ತು ಸದ್ಧಿರಾಪಾದ್ಯತೇ ಕಥಮ್ || 110 ||

ಅಭಿನ್ನೋ ಭಗವಾನ್ ಸ್ವೇನ ತದನ್ಯೇನ ವಿಭೇದವಾನ್ |

ನಿತ್ಯಾ ಧರ್ಮಾಸ್ತದೀಯಾಸ್ತು ಸರ್ವೇಽಸ್ಮಾನ್ನೈವ ಭೇದಿನಃ || 111 ||

ಸಾಮಸ್ತೋಚ್ಛೇದಿನೋಽನ್ಯತ್ರ ಧರ್ಮಾ ಉಭಯರೂಪಿಣಃ |

ಭಾವೇ ತ ಏವ ಚೋಚ್ಛೇದಾತ್ ತದನ್ಯೇ ಚ ಸಮಸ್ತಶಃ || 112 ||

ಅಂಶಾಂಶಿನೋರಭೇದೇನ ತ್ವಂಶಸಂಯೋಗ ಏವ ಹಿ |

ಅಂಶಿನೋ ನಾನವಸ್ಥಾತೋ ಯದ್ಯಪ್ಯಂಶೇಷವಿಶ್ರಮಃ || 113 ||

ಏಕಸ್ಮಿನ್ ಜಾತ ಏವಾನ್ಯಃ ಸಂಯೋಗೋ ಜಾಯತೇ ಯದಿ |

ಅನವಸ್ಥಾ ತದೈವ ಸ್ಯಾತ್ ಸಂಯೋಗೈಕೈ ಭವೇತ್ ಕ್ವ ಸಾ || 114 ||

ಅಂಶೇ ಸಂಯೋಗದೃಷ್ಟೇಶ್ಚ ದೃಷ್ಟೇ ಕಾ ಸಾಽನವಸ್ಥಿತಿಃ |

ಯದ್ಯಂಶಗೋ ನ ಸಂಯೋಗಃ ಕಾರ್ಯೇಷು ಪ್ರಥಿಮಾ ಕಥಮ್ || 115 ||

ಪರಮಾಣೋರಣೋರ್ನಾಸ್ತಿ ಮಹತ್ತೇತ್ಯದ್ಭುತಂ ವಚಃ |

ಅಣೀನಾಂ ಪ್ರಥಿಮಾಪೇಕ್ಷಾಂ ವನೈವ ತ್ರ್ಯಣುಕೇಽಪಿ ಸಃ || 116 ||

ಪರಮಾಣೋರ್ಮಹತ್ವಂ ಚ ವಿನೇತ್ಯೇತದ್ವಚಃ ಕಥಮ್ |

ಅಂಶಿನೋಽಂಶೈರಭೇದೋಽಯಮಂಶೇನ ತು ಭಿದಾಽಭಿದಾ || 117 ||

ಸರ್ವಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಿಷಯಃ ಕಥಮೇವ ಹ್ಯಪೋದ್ಯತೇ |

ಸಂಯೋಗಶ್ಚ ವಿಭಾಗಶ್ಚ ಭೇದಶ್ಚೈವ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ || 118 ||

ಅನ್ಯೋನ್ಯಪ್ರತಿಯೋಗೇನ ಹ್ಯುಭಯೋರಪಿ ದೃಶ್ಯತೇ |

ಭಿನ್ನಾ ಇತಿ ತು ಭೇದಾನಾಂ ಸಮುದಾಯೋ ಹಿ ದೃಶ್ಯತೇ || 119 ||

ಯಥೈವ ಚ ಪದಾರ್ಥಾನಾಮನಯೋರ್ಭೇದ ಇತ್ಯಪಿ |

ಇತೋಽಮುಷ್ಯಾಮುತೋಽಪ್ಯಸ್ಯ ಭೇದೋ ದೃಷ್ಟೋದ್ವಿಧರ್ಮಿಕಃ || 120 ||

ತತ್ತ್ಯಕವಚನಂ ಯತ್ತದ್ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಭೋಜನಂ ಯಥಾ |

ನರತ್ವಾದಿಕಮಪ್ಯೇವಂ ತತ್ತದ್ಧರ್ಮತಯೇಯತೇ || 121 ||

ನ ಸರ್ವಧರ್ಮ ಏಕೋಽಸ್ತಿ ಸಮುದಾಯಸ್ತುಭಿನ್ನಗಃ |

ಏತಾದ್ಯಶಂ ಚ ಸಾದೃಶ್ಯಂ ಪದಾರ್ಥೇಷು ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ || 122 ||

ಏಕಸ್ಮಿನ್ ಸ ವಿನಷ್ಟೇಷಿ ಯತೋಽನ್ಯತ್ಯೈವ ದೃಶ್ಯತೇ |
ಕುತೋ ಭಸ್ಮತ್ಪ್ರಮಾಪ್ತಸ್ಯ ನರತ್ವಂ ಪುನರಿಷ್ಯತೇ || 123 ||

ಏಕತ್ವೇ ನಾಸ್ತಿಮಾನಂ ಚ ಶ್ರುತಿರಪ್ಯಾಹ ಸಾದರಮ್ |
"ಭಿನ್ನಾಶ್ಚ ಭಿನ್ನಧರ್ಮಾಶ್ಚ ಪದಾರ್ಥಾ ಅಖಿಲಾ ಅಪಿ || 124 ||

ಸ್ವೈಃ ಸ್ವೈರ್ಧರ್ಮೈರಭಿನ್ನಾಶ್ಚ ಸ್ವರೂಪೈರಪಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಅನಿವೃತ್ತವಿನಾಶಾಸ್ತು ಧರ್ಮಾ ಉಭಯರೂಪಕಾಃ || 125 ||

ನ ಕೇನಚಿದಭಿನ್ನೋಽತೋ ಭಗವಾನ್ ಸ್ವೈರ್ಗುಣೈರ್ವಿನಾ" |
ಇತಿ ವ್ಯತ್ಯತ್ತಿರಪಿ ಹಿ ಸಾದೃಶ್ಯೇನೈವ ಗಮ್ಯತೇ || 126 ||

ಸರ್ವೇಷು ಯುಗಪಚ್ಛಬ್ದಃ ಸದೃಶೇಷು ಪ್ರವರ್ತತೇ |
ತಥಾಽಪಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಸ್ತೇ ಕವಚನಾಚ್ಚ ವಿಶೇಷತಃ || 127 ||

ಅಭೀಷ್ಟಾವಗತಿಶ್ಚ ಸ್ಯಾಚ್ಚಕ್ತಿಃ ಸಾದೃಶ್ಯಗಾ ಯತಃ |
ತಾದೃಶೋಽಯಂ ಚ ತಚ್ಛಬ್ದ ಇತಿ ಜ್ಞಾಪಯತಿ ಸ್ಫುಟಮ್ || 128 ||

ಜಾತಿತಶ್ಚೇತ್ ಕಥಂ ತಾಸು ತತ್ರ ಚೇದನವಸ್ಥಿತಿಃ |
ತಥೈವ ವ್ಯಕ್ತಿವಿಜ್ಞಾನಂ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಾಭಾವದೂಷಿತಮ್ || 129 ||

ಯದಿ ತಚ್ಚಾಸ್ತಿತಸ್ಯಾಪಿ ವಿಶೇಷೇಷ್ಟನವಸ್ಥಿತಿಃ |
ಕಥಂ ಸ್ವರೂಪತ್ವಮಪಿ ಜ್ಞಾಯತೇಽನುಗತಂ ಯದಿ || 130 ||

ಏಕವ್ಯತ್ಯತ್ತಿಪರ್ಯಂತಮನವಸ್ಥಾದಿದೂಷಿತಮ್ |
ಕಲ್ಪನಾಗೌರವಾತ್ ತೇನ ಯುಕ್ತಾ ನಾನುಗಲ್ಪನಾ || 131 ||

ಔಪಾಧಿಕವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ಯಮಪಿ ತ್ವದಸ್ತು ಕಿಂ ತತಃ |
ಅನ್ಯತ್ ತದೇವ ಚೇದಗ್ನಿಮತ್ತ್ವಂ ಕಿಂ ತತ್ರ ಭಣ್ಯತೇ || 132 ||

ಅಗ್ನಿಸಂಯೋಗಮಾತ್ರಂ ಚೇದ್ಭವೇತ್ ತತ್ಸಿದ್ಧಸಾಧನಮ್ |
ಭೂಧರಸ್ಯಾಗ್ನಿಸಂಯೋಗೋ ಯದಿ ಷಷ್ಠ್ಯರ್ಥ ಏವ ಕಃ || 133 ||

ಸಮವಾಯೋ ಯದಿ ಹ್ಯಸ್ಯ ಚೈಕತ್ವಾತ್ ಸಿದ್ಧಸಾಧನಮ್ |
ಯದ್ಯಸ್ಯಾಪಾಧಿಕೋ ಭೇದಃ ಕುತ ಏಕತ್ವಮಿಷ್ಯತೇ || 134 ||

ನಾನಿರ್ವಾಚ್ಯಂ ಹಿ ತೇನೇಷ್ವಮತ ಔಪಾಧಿಕಾನ್ಯಯೋಃ |
ಸತ್ಯತ್ವಾತ್ ಕೋ ವಿಶೇಷಃ ಸ್ಯಾನ್ಮಾಯಾವಾದ್ಯನ್ಯಥಾ ಭವೇತ್ || 135 ||

ಉಪಾಧಿಜನ್ಯಂ ತದ್ಗಮ್ಯಮಿತಿ ಚೌಪಾಧಿಕಂ ಭವೇತ್ |
ಉಭಯತ್ರಾಪ್ಯನಂತಾಃ ಸ್ಯುಃ ಸಮವಾಯಾಽಇತಸ್ತತಃ || 136 ||

ಭಿನ್ನತ್ವಂ ಚೈವ ತೇಷ್ವಸ್ತಿಕೋ ವಿಶೇಷ ಉಪಾಧಿಗೇ |
ಅವಿದ್ಯಮಾನ ಏವಾನ್ಯಃ ಸಮವಾಯೋಧಿಗಮ್ಯತೇ || 137 ||

ಉಪಾಧಿನಾ ತದ್ಗಮಕಮನುಮಾನಂ ನ ಮಾ ಭವೇತ್ |
ಏವಮೋವಾಸತಃ ಸತ್ತಾಸಮವಾಯೋ ಜನಿರ್ಮತಾ || 138 ||

ತತ್ರಾಪಿ ಹ್ಯುಕ್ತದೋಷಾಣಾಂ ನೈವ ಕಿಂಚಿನ್ನಿವಾರಕಮ್ |
ಅಸ್ಮತ್ಪಕ್ಷೇ ವಿಶೇಷಸ್ಯ ಸರ್ವತ್ರಾಜ್ಞೇಕೃತತ್ವತಃ || 139 ||

ನಾಸ್ತಿ ದೋಷಃ ಕ್ವಚಿದ್ಭಾವೋ ಹ್ಯಭಾವಶ್ಚ ಸ ಏವ ಹಿ |
ಅಭಾವಸ್ಯ ಚ ಧರ್ಮಾಃ ಸ್ಯುರ್ಭಾವಸ್ತೇಷಾಂ ಚ ತೇಽಖಿಲಾಃ || 140 ||

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾನತಃ ಸರ್ವಮೇತನ್ನೋ ವಾರಣಕ್ಷಮಮ್ |
ಸರ್ವೇ ಭಾವಾ ಅಭಾವಾಶ್ಚ ಪದಾರ್ಥಾಸ್ತೇನ ಸರ್ವದಾ || 141 ||

ತಥಾಽಪಿ ಪ್ರಥಮಂ ಬುದ್ಧೇರ್ಯೋ ನಿಷೇಧಸ್ಯ ಗೋಚರಃ |
ಸೋಽಭಾವೋ ವಿಧಿಬುದ್ಧೇಸ್ತು ಗೋಚರಃ ಪ್ರಥಮಂ ಪರಃ || 142 ||

ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಧ್ವಸ್ತಭೇದಾದಿ ಸದಿತ್ಯೇವಾವಗಮ್ಯತೇ |

ಅಸ್ಯಭಾವೋಽಸಿ ಚ ಧ್ವಂಸೋ ದೇಹಾಭಾವಶ್ಚ ಭಸ್ಮತಾ || 143 ||

ಇತ್ಯಾದಿ ಯುಜ್ಯತೇ ಸರ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದಿಪ್ರಮಾಣತಃ|

ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಭಾವಭೇದೌ ಚ ಪೃಥಕ್ತ್ವಂ ಚ ಪೃಥಕ ಪೃಥಕ್ || 144 ||

ಯತ್ ಕಲ್ಪಯಂತಿ ತಚ್ಚೈವ ಕಲ್ಪನಾಗೌರವಾದ್ಧತಮ್ |

ಪರ್ಯಾಯತ್ವೇನ ತೇ ಶಬ್ದಾ ಜ್ಞಾಯಂತೇ ಸರ್ವ ಏವ ಹಿ || 145 ||

ಭೇದಸ್ಯ ತು ಸ್ವರೂಪತ್ವೇ ಯೇ ವದಂತಿ ಚ ಶೂನ್ಯತಾಮ್ |

ಅದ್ಭುತಾಸ್ತೇ ಯತೋಽನ್ಯಸ್ಯ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಮಿಷ್ಯತೇ || 146 ||

ಪ್ರತಿಯೋಗಿನೋ ಹಿ ಭೇದೋಽಯಂ ನ ತು ಸ್ವಸ್ಮಾತ್ ಕಥಿಷ್ವನ |

ವಿಭಾಗೇನಾಲ್ಪತ್ವೈವ ಸ್ಯಾತ್ ಕುತ ಏವ ಚ ಶೂನ್ಯತಾ || 147 ||

ನ ಶೂನ್ಯಾನಾಂ ಹಿ ಸಂಯೋಗಾದ್ಭಾವೋ ವಸ್ತುನ ಇಷ್ಯತೇ |

ವಿದಾರಣಾರ್ಥೋ ಧಾತುಶ್ಚ ವಿಭಾಗಗುಣವಾಚಕಃ || 148 ||

ಅವಿದಾರಣೇಽಪಿ ಹ್ಯಾನ್ಯಸ್ಯ ಭಿನ್ನಾವೋಷ್ಠೌ ತು ತಸ್ಯ ಚ |

ಅತ ಉನ್ಮತ್ತವಾಕ್ಯತ್ವಾನ್ಮಾಯಾವಾದೋ ಹ್ಯುಪೇಕ್ಷಿತಃ || 149 ||

ನ ಚಾಮನ್ತಸದಾನನ್ದಸ್ಯನ್ದನನ್ತಗುಣಾರ್ಣವಃ |

ಈಶ್ವರೋಽಷ್ಟಗುಣತ್ವೇನ ಪ್ರಮೇಯೋಽಪ್ರಮಿತತ್ವತಃ || 150 ||

"ಮಯ್ಯನನ್ತಗುಣೇಽನಂತೇ ಗುಣತೋಽನನ್ತವಿಗ್ರಹೇ" |

"ಅನನ್ತಗುಣಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಶಕ್ತಿಜ್ಞಾನಮಹಾರ್ಣವಃ || 151 ||

"ನಾರಾಯಣಃ ಪರೋಽಶೇಷಚೇತನೇಭ್ಯಃ ಪರಂ ಪದಮ್"

ಇತ್ಯಾದಿವೇದತದ್ವಾಕ್ಯೈರನನ್ತಶ್ಚಾವಸೀಯತೇ || 152 ||

ಅನನ್ತಗುಣತಾ ವಿಷ್ಣೋಃ ಕಥಮೇವ ಹೃಪೋದ್ಯತೇ |
ಯದ್ಯನನ್ತವಿಶೇಷಾಶ್ಚ ತಜ್ಞಾ ನಾದೇರ್ನಿವಾರಿತಾಃ || 153 ||

ಕಥಂ ತತ್ತದ್ವಿಷಯತಾ ಸಾರ್ವಜ್ಞಾರ್ಥಂ ವಿಧೀಯತೇ |
ಔಪಾಧಿಕವಿಶೇಷಸ್ತು ಪೂರ್ವಮೇವ ನಿರಾಕೃತಃ || 154 ||

ಸ್ವಪ್ರಕಾಶತ್ವಮಪಿ ತು ಯೈರ್ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ನಿವಾರಿತಮ್ |
ಕಥಂ ಸರ್ವಜ್ಞತಾ ತಸ್ಯ ಸ್ವಜ್ಞಾನಾಧಿಗಮಂ ವಿನಾ || 155 ||

ಜ್ಞಾನಂ ವಿಶ್ವಾಧಿಗಂ ತ್ವೇಕಂ ತಜ್ಞಾ ನಾವಿಷಯಂ ಪರಮ್ |
ಇತಿ ಜ್ಞಾನದ್ವಯೇನೈವ ಸರ್ವವಿತ್ ಪರಮೇಶ್ವರಃ || 156 ||

ಇತಿ ಚೇದೇಷ ಏವಾರ್ಥಸ್ತಜ್ಞಾ ನಾವಸಿತೋ ಯದಿ |
ಸ್ವಪ್ರಾಕಾಶತ್ವಮೇವ ಸ್ಯಾಜ್ಞಾನಂ ಹ್ಯೇತದ್ವಿಶೇಷಣಮ್ || 157 ||

ಜ್ಞಾನಾನ್ತರೇಣ ಚೇದತ್ರ ಭವೇದೇವಾನವಸ್ಥಿತಿಃ |
ಸ್ವಪ್ರಕಾಶತ್ವಮೇತಸ್ಮಾದ್ಧುರ್ನಿವಾರಂ ಸಮಾಪತೇತ್ || 158 ||

ಸುಖವಾನ್ ದುಃಖವಾಂಶ್ಚ ಸ್ಯಾದಿತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಶ್ಚ ನೋ ಭವೇತ್ |
ನಿರ್ದುಃಖತ್ವಂ ಮಹಾನಂದಃ ಶ್ರುತ್ಯೈವೇಶಸ್ಯ ಭಣ್ಯತೇ || 159 ||

ಯೋಽಶನಾಯಾಪಿಪಾಸೇ ಚ ಶೋಕಾದೀಂಶ್ಚಾತಿವರ್ತತೇ |
ಆನಂದಂ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ವಿದ್ವಾನ್ ವಿಪಾಪ್ಮೈತ್ಯಾದಿಕಾ ಚ ಸಾ || 160 ||

ಈಶ್ವರಸ್ಯ ತಥೇಷ್ಟತ್ವಂ ದುಃಖಿತ್ವೋಪಾಧಿರಿತ್ಯಪಿ |
ಉಕ್ತೇ ಕಿಮುತ್ತರಂ ಬ್ರೂಯಾತ್ ಶ್ರುತ್ಯನಾದರತತ್ಪರಃ || 161 ||

ನ ಚಾತ್ಮದುಃಖಿತೇಚ್ಛಾ ಸ್ಯಾದತ ಏತನ್ನಿವಾರ್ಯತೇ |
ಸಹದರ್ಶನಮಾತ್ರೇಣ ಶ್ರುತಿನಾಮಪಲಾಪಕಃ || 162 ||

ಯಜ್ಞಾದೇರಪಿ ಪಾಪಸ್ಯ ಹೇತುತ್ವಂ ಹಿಂಸಯಾ ಯುತೇಃ |
ನಾನುಮಾತಿ ಕಥಂ ತತ್ರ ಯದ್ಯುಪಾಧಿನಿಷಿದ್ಧತಾ || 163 ||

ಅದುವಿತ್ವೇನ ಚಾನುಕ್ತಿಃ ಕಥಂ ನೋಪಾಧಿತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ |
'ಅದುಃಖಮಿತರತ್ ಸರ್ವಂ ಜೀವಾ ಏವ ತು ದುಃಖಿನಃ || 164 ||

ತೇಷಾಂ ದುಃಖಪ್ರಹಾಣಾಯ ಶ್ರುತಿರೇಷಾ ಪ್ರವರ್ತತೇ |
ಇತಿ ಶ್ರುತಿರ್ಹಿ ಪರಮಾ ಶ್ರುತ್ಯುಕ್ತಿಯದಿ ಕಾರಣಮ್ || 165 ||

ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಮನುಮಾನೇನ ಗಲಸ್ತನಸಮೇನ ಹಿ |
ಅನುಮಾನೇನ ಯದ್ಯರ್ಥಃ ಶ್ರುತಿದೃಷ್ಟೋಽಪ್ಯಪೋದ್ಯತೇ || 166 ||

ಪೂರ್ವೋಕ್ತೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ನೇಶ್ವರೋ ಧರ್ಮ ಏವ ಚ |
ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ಕಲಂ ಚ ತೇನಾತ್ರ ಶ್ರುತಿರೇವ ಪ್ರಮಾ ಭವೇತ್ || 167 ||

ಈಶಸ್ಯಾನುಮಯಾ ಸಿದ್ಧೇಃ ಶ್ರುತಿರ್ಧರ್ಮಿಪ್ರಮಾ ಭವೇತ್ |
ತಯಾ ಸರ್ವಗುಣೈಃ ಪೂರ್ಣಃ ಉಕ್ತ ಈಶೋ ಯತಸ್ತತಃ || 168 ||

ಅನಾನನ್ನಾನುಮಾ ತಸ್ಯ ಧರ್ಮಿಗ್ರಾಹಿವಿರೋಧತಃ |
ನ ಪ್ರಮಾಣಂ ಭವೇತ್ ತಸ್ಮಾನ್ನಾನುಮಾಽತ್ರೋಪಯೋಗಿನೀ || 169 ||

ನಿತ್ಯೇಚ್ಛತ್ವಾತ್ ಪರೇಶಸ್ಯ ಪರಮಾಣುಸದಾತ್ವತಃ |
ಅದೃಷ್ಟಕಾಲಯೋಶ್ಚೈವ ಭಾವಾತ್ ಕಾರ್ಯಂ ಸದಾ ಭವೇತ್ || 170 ||

ನ ಹಿ ಕಾಲವಿಭೇದೋಽಸ್ತಿ ತತ್ಪಕ್ಷೇಽಸ್ಮನ್ನತೇ ಹರೇಃ |
ವಿಶೇಷಕಾಲ ಏವೈತತ್ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ದೀಚ್ಛಾ ಸದಾತನಾ || 171 ||

ವಿಶೇಷಾಶ್ಚೈವ ಕಾಲಸ್ಯ ಹರೇರಿಚ್ಛಾವಶಾಃ ಸದಾ |
'ಸರ್ವೇ ನಿಮೇಷಾ' ಇತಿ ಹಿ ಶ್ರುತಿರೇವಾಹ ಸಾದರಮ್ || 172 ||

ಉದೀರಯತಿ ಕಾಲಾಖ್ಯಾಂ ಶಕ್ತಿಮಿತ್ಯಸ್ಯ ವಾಗದಿ |
ಕಾಲಸ್ಯ ಕಾಲಗತ್ವೇನ ನ ವಿರೋಧೋಽಪಿ ಕಶ್ಚನ || 173 ||

ಅಸಂಖ್ಯಾ ತವಿಶೇಷತ್ವಾದಿಚ್ಛಾಯಾ ಅಪಿ ಸರ್ವದಾ |
'ಈಶೋ ದೇಶಶ್ಚ ಕಾಲಶ್ಚ ಸ್ವಗತಾ ಏವ ಸರ್ವದಾ || 174 ||

ಈಶಾಧೀನೌ ಚ ತೌ ನಿತ್ಯಂ ತದಾಧಾರೌ ಚ ತದ್ಗತೌ
ಇತಿ ಶ್ರುತಿರಪಿ ಪ್ರಾಹ ಕಾಲೇ ಸ್ತೋದ್ಧಿಷ್ಟ ಏವ ತು || 175 ||

ತತ್ಕಾಲಸೃಷ್ಟಿಮೇವಾತೋ ವಾಙ್ಗತೀಶಃ ಸದೈವ ಹಿ |
ಸ್ಯಾತ್ ಕಾಲಃ ಸ ತದೈವೇತಿ ಕಾಲಸ್ಯ ಸ್ವಗತತ್ವತಃ || 176 ||

ಸ್ವಭಾವಾದೇವ ಹಿಚ್ಛೇಷಾ " ದೇವಸ್ಯೇಷ " ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ |
ಸ್ವಭಾವೋಽಪಿ ಪರೇಶೇಚ್ಛಾವಶ ಇತ್ಯುದಿತಃ ಪುರಾ || 177 ||

ನಿತ್ಯಾ ಅನಿತ್ಯಾಶ್ಚ ತತಸ್ತದಧೀನಾ ಇತಿ ಶ್ರುತಿಃ |
ರೂಪಸ್ವರ್ಶಾದಿಹೇತುಭ್ಯಃ ಪರಮಾಣೋನಿತ್ಯತಾ || 178 ||

ಅನುಮೇಯಾ ಶ್ರುತೀನಾಂ ಚ ವಿರುದ್ಧತ್ವಾನ್ನ ತನ್ಮತಮ್ |
ಉಪಾದೇಯಮತಶ್ಚಾಯಮವಿರುದ್ಧಃ ಸಮನ್ವಯಃ || 179 ||

|| ಸಮುದಾಯಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ವೈಭಾಷಿಕಾಶ್ಚ ಸೌತ್ರಾಂತಾಃ ಸ್ವರಸಕ್ಷಣಿಕಂ ಜಗತ್ |
ಆಣೂನಾಂ ಸಮುದಾಯಂ ಚ ಕಾಲಕರ್ಮನಿಮಿತ್ತತಃ || 180 ||

ಉತ್ಪತ್ತಿಕಾಲೇ ಯುಕ್ತಾನಾಮಾತ್ಮಾನಾಂ ಚ ಕ್ಷಣಸ್ಥಿತಮ್ |
ನಿತ್ಯಂ ಸಂತಾನಮೇತೇಷಾಂ ಪಞ್ಚಸ್ಕನ್ಧಾತ್ಮನಾ ಸ್ಥಿತಮ್ || 181 ||

ಸಂಸಾರರೂಪವಿಜ್ಞಾನಸಂಜ್ಞಾದುಃಖಾತ್ಮನಾ ಸ್ಥಿತಿಃ |
ದುಃಖಾಭಾವಂ ಸುಖಂ ಚಾಹುರರೂಪಜ್ಞಾನಸಂತತಿಮ್ || 182 ||

ಮೋಕ್ಷಂ ಸ ಸಮುದಾಯೋ ಹಿ ನೈಕಸ್ಮಾದೇವ ಯುಜ್ಯತೇ |
ನೋಭಯೋಶ್ಚೋಭಯತ್ವಂ ಯತ್ ಸಮುದಾಯವ್ಯಪೇಕ್ಷಯಾ || 183 ||

ಆತೋಽನ್ಯೋನ್ಯಾಶ್ರಯತ್ವೇನ ಸಮುದಾಯೋ ನ ಯುಜ್ಯತೇ |
ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಪೇಕ್ಷಯಾ ಪುಂಸಃ ಸಮುದಾಯತ್ವವೇದನಮ್ || 184 ||

ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ಸದಾತನತ್ವೇಽಪಿ ತಚ್ಚ ಸಾಮೀಪ್ಯಹೇತುಕಮ್ |
ಇತಿ ಚೇತ್ ಕಾರ್ಯಸಮ್ಭೂತಿಮಾತ್ರವ್ಯಾಪ್ತಿಕಾರಣಮ್ || 185 ||

ನ ತು ಕಾರ್ಯವಿಶೇಷೇಷು ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಕಾರಣಂ ಭವೇತ್ |
ಅತೋಽರ್ಥೇನ್ವಿಯಸಂಯೋಗಿರೂಪಕಾರಣತಾತ್ಮನಃ || 186 ||

ಸಂಯೋಗಿರೂಪರಾಹಿತ್ಯನ್ನೈವ ತಜ್ಞಾ ನತಾಽಪಿ ಹಿ |
ವಿಶೇಷಕಾರ್ಯಜನಕಂ ಯದಿ ಕಾರಣಮಿಷ್ಯತೇ || 187 ||

ಕುತಃ ಸಮಾನರೂಪತ್ವಂ ಕಾರ್ಯಾಣಾಮಪಿ ಸರ್ವಶಃ |
ಅತೋಽನಿಯತ್ಯಾ ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ವ್ಯಸ್ಯ ಕಸ್ಯಾಪಿ ಕಾರಣಮ್ || 188 ||

ಅದೃಷ್ಟಮಪಿ ತಸ್ಯೈವ ವಿಶೇಷಾಪಾದಕಂ ಕುತಃ |
ಯಸ್ಯ ಕಸ್ಯಾಪಿ ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ವಿಶೇಷಮುಪಪಾದಯೇತ್ || 189 ||

ಕಾರ್ಯಂ ಚ ಕಾರಣಂ ಚೈವ ಯತ್ಕಿಂಚಿದ್ವ್ಯಸ್ಯ ಕಸ್ಯಚಿತ್ |
ಭವೇನ್ನಿಯಾಮಕಾಭಾವಾದಿದಮಸ್ಯೈವ ಕಾರಣಮ್ || 190 ||

ಇತಿ ನಿತ್ಯವಿನಾಶಿತ್ವೇ ಕೇನ ಮಾನೇನ ಗಮ್ಯತೇ |
ಇದಂ ನ ಜಾಯತೇಽಮುಷ್ಮಾದಿತ್ಯತ್ರಾಪಿ ನ ಕಾರಣಮ್ || 191 ||

ವಿನಾಶೋತ್ಪತ್ತಯಶ್ಚೈವ ನ ದೃಶ್ಯಂತೇ ಸದಾತನಾಃ |
ದೃಶ್ಯತೇ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾತಃ ಸ್ಥಿರತ್ವಂ ಸರ್ವವಸ್ತುಷು || 192 ||

ಫಲಾದೀನಾಂ ವಿಶೇಷೇಣ ಸರ್ವತ್ರಾಪ್ಯನುಮೀಯತೇ |
ಸತ್ತೇನ ಕ್ಷಣಿಕತ್ವಂ ಚೇದಾಕಾಶಸ್ಯಾವಿಶೇಷತಃ || 193 ||

ಅವಿಶೇಷೋಽಖಿಲಸ್ಯಾಪಿ ಸತ್ತಾತ್ ಕಿ ನಾನುಮೀಯತೇ |
ಯದ್ಯಾಕಾಶಸ್ಯ ಸತ್ತಂ ನ ಕುತ ಏವ ನರಾದಿಷು || 194 ||

ಸಧರ್ಮಿಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಮಭಾವಸ್ಯ ನಿಯಾಮಕಮ್ |
ತೌ ವಿನಾ ನ ಹ್ಯಭಾವಶ್ಚ ಕ್ವಚಿದ್ಭಿಷ್ಠಃ ಕದಾಚನ || 195 ||

ಅಧರ್ಮಿಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಮಾಕಾಶಸ್ಯಾವಗಮ್ಯತೇ |
ಸ್ವೀಕಾರತ್ಯಾಗತೋಽದೃಷ್ಟದೃಷ್ಟಯೋಃ ಸರ್ವವಸ್ತುಷು || 196 ||

ಗುಣಾನುನ್ಮತ್ತ ಏವಾಸೌ ವಿದಧಾತ್ಯಧಿಕಂ ಪುನಃ |
ಉತ್ತರೋತ್ತತ್ತಿಮಾತ್ರೇಣ ವಿನಾಶಾತ್ ಪೂರ್ವವಸ್ತುನಃ || 197 ||

ನ ಸಂಸ್ಕಾರಾರ್ಪಕಂ ಚ ಯುಜ್ಯತೇ ಕಸ್ಯಚಿತ್ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಅತೋ ಜ್ಞಾತಂ ಮಯೇತ್ಯಾದಿ ನ ಜ್ಞೇಯಮನುಮಾ ಕುತಃ || 198 ||

ಏಕತ್ವಮನುಭೂತಿಸ್ಥಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ನಿರ್ಮಾನಿಕಾ ಭಿದಾ |
ಕುತ ಆತ್ಮಾದಿಕೇಷು ಸ್ಯಾದ್ಭಿಲೈವಾನುಭವೋ ಯತಃ || 199 ||

ಕಾರ್ಯಕಾರಣಯೋಶ್ಚೈಕಕಾಲೀನತ್ವಂ ವಿನಾ ಕಥಮ್ |
ಪೂರ್ವಸಂಸ್ಕಾರಯೋಗೀ ಸ್ಯಾದುತ್ತರೋ ನಿಯಮೇನ ಚ || 200 ||

ಸಮೃದ್ಧಾ ಏವ ಸಂಸ್ಕಾರಮನ್ಯತ್ರಾದಧತೇಽಖಿಲಾಃ |
ಅಸಮೃದ್ಧಃ ಕಥಂ ಪೂರ್ವ ಉತ್ತರೇ ವಾಸನಾಕರಃ || 201 ||

ಏಕಕಾಲಯಾ ಯೋಗಂ ವಿನಾ ಸಂಸ್ಕಾರತಃ ಕಥಮ್ |
ಕ್ಷಣಮಾತ್ರ ಮವಸ್ಥಾನಂ ಸ್ವೀಕೃತಂ ಸರ್ವವಸ್ತುಷು || 202 ||

ಪೂರ್ವಮಧ್ಯಾಪರಕಲಾರಹಿತಃ ಕ್ಷಣ ಇಷ್ಯತೇ |
ಪೂರ್ವಭಾವಭವಂ ಕಾರ್ಯಮುತ ತನ್ನಾ ಶಸಮ್ಭವಮ್ || 203 ||

ಯೌಗಪದ್ಯಂ ಸತಿ ಭವೇದುತ್ಪಾದ್ಯಾನಾಮಶೇಷತಃ |
ವಿನಾಶೇ ಚೇನ್ನ ತತ್ಕಾರ್ಯಂ ಕಾರ್ಯೋತ್ಪತ್ತೌ ಚ ಕಾ ಪ್ರಮಾ || 204 ||

ಅಭೇದೇಽಪಿ ವಿಶೇಷೇಣ ದೇಹದೀಪಫಲಾದಿಷು |
ವಿಶೇಷದರ್ಶನಂ ಯುಕ್ತಮಸ್ಮಾಕಮನುಭೂತಿತಃ || 205 ||

ವಿಶೇಷದರ್ಶನಂ ಮಾನಂ ಯದಿ ನ ಸ್ಥೈರ್ಯದೃಕ್ ಕುತಃ |
ದಿಕ್ಸು ಖೇ ಚ ಖದೃಷ್ಟಾಂತಾದ್ಯಾವೌ ಸಚ್ಚೇತ್ ಕ್ವಚಿದ್ಭವೇತ್ || 206 ||

ವಿಶ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ತಯೋರ್ಯೋಽನುಮಿತಂ ವದೇತ್ |
ಮಾಯಾವಾದಿವದೇವಾಸಾವುಪೇಕ್ಷ್ಯೋ ಭೂತಿಮಿಚ್ಛತಾ || 207 ||

ಸರ್ವಪ್ರಮಾಣಸಿದ್ಧಂ ಯದ್ಬುದ್ಧೇರ್ಭೇದೇನ ಸರ್ವದಾ |
ಕಥಂ ನು ತಸ್ಯ ಬುದ್ಧಿತ್ವಂ ವಿಶ್ವಮನ್ಯಚ್ಚ ಕಿಮ್ಪ್ರಮಮ್ || 208 ||

ಸರ್ವಲೋಕೋ ವಿಭೇತ್ಯಇಷ್ಟೋ ಯಸ್ಮಾದನುಭವಾತ್ ತದಾ |
ತಸ್ಯಾಪಲಾಪಿನಃ ಕಿಂ ನ ನಿಷ್ಪ್ರಮಾಣಕವಾದಿನಃ || 209 ||

ಸೋಽಹಂ ತದಿದಮೇವಾಹಂ ಸುಖೀ ಸದ್ಗಗನಂ ದಿಶಃ |
ಸತ್ಯಾ ಇತ್ಯಾದ್ಯನುಭವಾಃ ಸದಾ ತತ್ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಾಃ || 210 ||

ಅತೋ ನಿರ್ಮಾನಮಖಿಲಪ್ರಮಾಣಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಮ್ |
ದುರ್ಮತಂ ಕೋಽನುಗೃಹ್ಣೀಯಾದ್ವಿನಾಸುರತತಿಂ ಕ್ವಚಿತ್ || 211 ||

|| ಅಸದಧಿಕರಣಮ್ ||

ಅಪರಃ ಶೂನ್ಯಮಖಿಲಂ ಮನೋವಾಚಾಮಗೋಚರಮ್ |
ನಿರ್ವಿಶೇಷಂ ಸ್ವಯಂಭಾತಂ ನಿರ್ಲೇಪಮಜರಾಮರಮ್ || 212 ||

ಅಶೇಷದೋಷರಹಿತಮನಂತಂ ದೇಶಕಾಲತಃ|
ವಸ್ತುತಶ್ಚ ತದಸ್ಮಿತಿ ನಿತ್ಯೋಪಾಸಪರೋಕ್ಷಿತಮ್ || 213 ||

ರಾಗಾದಿದೋಷರಹಿತಂ ತದ್ಭಾವಂ ಯೋಗಿನಂ ನಯೇತ್ |
ತಸ್ಯೈವಾನಾದಿಸಂವೃತ್ಯಾ ನಾನಾಭೇದಾತ್ಮಕಂ ಜಗತ್ || 214 ||

ಸದಿವಾಭಾತಿ ಸತ್ಯತ್ವಂ ಸಾಂವೃತಂ ತಸ್ಯ ಚೇಷ್ಯತೇ |
ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕಸತ್ವಂ ತು ಶೂನ್ಯಾದನ್ಯಸ್ಯ ನ ಕ್ವಚಿತ್ || 215 ||

ಸಾಂವೃತೇನೈವ ಸತ್ತ್ವೇನ ವ್ಯವಹಾರೋಽಖಿಲೋ ಭವೇತ್ |
ಶೂನ್ಯಾತ್ ಸಂವೃತಿಯೋಗೇನ ವಿಶ್ವಮೇತತ್ ಪ್ರವರ್ತತೇ || 216 ||

ಸೃಷ್ಟಿಕಾಲೇ ಪುನಶ್ಚಾನ್ತೇ ಸ್ತಿಮಿತಂ ಶೂನ್ಯತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ |
ಇತಿ ಬ್ರೂತೇ ತಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಜಗಾದ ಜಗತಾಂ ಗುರುಃ || 217 ||

ನಾನತೋ ಜಗತೋ ಭಾವೋ ನ ಹಿ ದೃಷ್ಟಾಽನತೋ ಜನಿಃ |
ಸತಃ ಕ್ವಚಿತ್ ಪ್ರಮಾಣಂ ಚ ದೃಷ್ಟಿರೇವಾಖಿಲಾದ್ವರಮ್ || 218 ||

ಯದ್ಯೇವಂ ಸಪ್ತಮರಸಾನ್ಮಧುರಾದಿವ ಪೀನತಾ |
ಭವೇಜ್ಜನಸ್ಯ ಮಾರ್ಜಾರಶೃಙ್ಗಂ ಗೋರಿವ ಘಾತಕಮ್ || 219 ||

ಕಾರ್ಯಾರ್ಥೀ ಕಾರಣಂ ಸಚ್ಚ ನೋಪಾದದ್ಯಾತ್ ಕಥಂನ |
ನ ಪ್ರವರ್ತೇತ ಚೇಷ್ಟಾಯ ಶೂನ್ಯಾದೇವೇಷ್ಟಸಮ್ಯವಾತ್ || 220 ||

ದೇಶಕಾಲಾದಿನಿಯಮೋ ನ ಹಿ ಶೂನ್ಯಾತ್ ಸತೋ ಭವೇತ್ |
ಪುರುಷೇಚ್ಛಾನುಸಾರೇಣ ಯದಿ ಕಿಂಚಿತ್ ಪ್ರಜಾಯತೇ || 221 ||

ಕಿಂ ನಾನುಮೀಯತೇ ತದ್ವದ್ವಸ್ತುತ್ವಾತ್ ಪುರುಷೋದ್ಭವಃ |
ಸರ್ವಸ್ಯಾಪಿ ನ ಚಾಭಾವೋ ವಿಶ್ವಂ ಸದಿತಿ ಗಮ್ಯತೇ || 222 ||

ಯತೋಽನುಭವವಿರೋಧೇ ತು ವಚನಂ ವಾದಿನಃ ಕುತಃ |
ಸ್ವಪ್ನಭ್ರಾನ್ತಿವದೇವೇದಂ ಸಂವೃತ್ಯೈವೋಪಲಭ್ಯತೇ || 223 ||

ಯದಿ ಸತ್ತೇನ ಕಿಂಚಿತ್ ಭ್ರಮೋ ನೈವ ನಿವರ್ತತೇ |
ಅನಾದೇರಸ್ಯ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ನಿವೃತ್ತಿಯದಿ ಚೇಷ್ಯತೇ || 224 ||

ನಿವೃತ್ತಿಶ್ಚ ನಿವರ್ತೇತ ತಸ್ಯಾ ಭ್ರಾನ್ತಿತ್ವಸಮ್ಭವಾತ್ |
ದೃಷ್ಟಸ್ಯ ಭ್ರಾನ್ತಿತೋ ಚೇತ್ ಸ್ಯಾದದೃಷ್ಟೇ ನ ಭ್ರಮಃ ಕುತಃ || 225 ||

ಗವಾಮಶ್ಯುಷ್ಣಭಾವೇನ ನ ಹಿ ಸ್ಯಾಚ್ಛಶ್ಯುಷ್ಣತಾ |
ಅಸ್ಮಾಕಂ ತು ಪ್ರಮಾಣೇನ ಪ್ರಸಾದಾದೀಶ್ವರಸ್ಯ ಚ || 226 ||

ಉಕ್ತಭಜ್ಞಾಃ ಸಗಮಾನಾಂ ಚ ಪ್ರಮಾಣ್ಯಾದ್ಯುಜ್ಯತೇಽಖಿಲಮ್ |
ದೃಶ್ಯತ್ವಾದ್ವಿಮತಂ ಮಿಥ್ಯಾ ಸ್ವಪ್ನವಚ್ಛೇದಿಯಂ ಚ ಮಾ || 227 ||

ಮಿಥ್ಯಾ ಚೇತ್ ಸಾಧ್ಯಸಿದ್ಧಿರ್ನ ವ್ಯಭಿಚಾರೋ ನ ಚೇದ್ಭವೇತ್ |
ಸಾಧಕತ್ವಮಸತ್ಯಸ್ಯ ಸಾಧ್ಯಂ ವಿಪ್ರತಿಪತ್ತಿತಃ || 228 ||

ತಸ್ಯ ಚೇತ್ಯನವಸ್ಥಾ ಸ್ಯಾತ್ ಸತ್ತಂ ಚಾಸ್ಯಾನುಭೂತಿತಃ |
ಅನುಭೂತಿವಿರೋಧೇನ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವೇ ಮಾ ನ ಕಾಚನ || 229 ||

ಅತೀತಾನಾಗತೌ ಕಾಲಾವಪಿ ನಃ ಸಾಕ್ಷಿಗೋಚರೌ |
ತತ್ಸಮ್ಭ್ರಾನ್ತಿಯಾ ಸತ್ತಮಪಿ ದೃಷ್ಟಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಿಗಮ್ || 230 ||

ದೃಢದೃಷ್ಟಂ ತು ಯದ್ವೃಷ್ಟಂ ದೃಷ್ಟಾಭಾಸಸ್ತತೋಽಪರಮ್ |
ಭ್ರಾನ್ತೀಃ ಸಂವೃತಿಸತ್ಯಸ್ಯ ವಿಶೇಷೋ ವ್ಯಭಿಚಾರವಾನ್ || 231 ||

ತೇನಾಪ್ಯಜ್ಞೇಕೃತಃ ಸಮ್ಯಕ್ ಸ ನಃ ಸತ್ಯತ್ವಮೇವ ಹಿ |
ವಿಜ್ಞಾನದ್ವ್ಯಭಿಚಾರೋಽಸ್ಯ ಕದಾಚಿತ್ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಪ್ರಮಾ || 232 ||

ನೈವ ದೃಷ್ಟಾ ಪ್ರಮಾ ಸಾ ಚ ನ ಭವೇತ್ ಸ್ವವಿರೋಧತಃ |
ಭೇದೋ ವಿಶೇಷಧರ್ಮ್ಯಾದಿಗ್ರಹಣಾಪೇಕ್ಷಯಾ ಯದಿ || 233 ||

ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಶ್ರಯತಾಹೇತೋರ್ದರ್ಗ್ರಾಹ್ಯ ಇತಿ ಯನ್ನ ತತ್ |
ಸ್ವರೂಪಂ ವಸ್ತುನೋ ಭೇದಃ ಯನ್ನ ತಸ್ಯ ಗ್ರಹೇಽಗ್ರಹಃ || 234 ||

ಅನ್ಯಥಾಽಸ್ಯಾಮುನಾ ಭೇದ ಇತಿ ವಕ್ತುಂ ನ ಶಕ್ಯತೇ |
ಅಗ್ರಹೀತೋ ಯದಾ ಭೇದಸ್ತದಾ ಸ್ವಸ್ಯಾದಿತಿ ಗ್ರಹಃ || 235 ||

ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರತೀತಿವಿರೋಧಾಚ್ಚ ನ ಹಿ ಕಶ್ಚಿತ್ ತಥಾ ವದೇತ್ |
ಧರ್ಮಿತ್ವಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವತದ್ಭೇದಾ ಯುಗಪದ್ಯದಿ || 236 ||

ವಿಶೇಷಣಂ ವಿಶೇಷ್ಯಂ ಚ ತದ್ಭಾವಶ್ಚೈವ ಗೃಹ್ಯತೇ |
ಕೋ ವಿರೋಧಃ ಸ್ವರೂಪೇಣ ಗ್ರಹೀತೋ ಭೇದ ಏವ ತು || 237 ||

ಅನ್ಯಾಮುಷ್ಮಾದಿತಿ ಪುನರ್ವಿಶೇಷೇಣೈವ ಗೃಹ್ಯತೇ |
ಕಿಂ ಭೇದಃ ಕಥಂ ಗ್ರಾಹ್ಯ ಇತಿ ಯಃ ಪರಿಪೃಚ್ಛತಿ || 238 ||

ಧರ್ಮ್ಯಾದಿಭೇದಗ್ರಹಣಾತ್ ತೇನೋಕ್ತೋಽನ್ಯೋನ್ಯಸಂಶ್ರಯಃ |
ಅನ್ಯತ್ವಾಗ್ರಹಣೇ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಕಥಮನ್ಯೋನ್ಯಸಂಶ್ರಯಃ || 239 ||

ಅನ್ಯತ್ವಂ ಯದಿ ಸಿದ್ಧಂ ಸ್ಯಾತ್ ಕಥಮನ್ಯೋನ್ಯಸಂಶ್ರಯಃ |
ಏತಾದೃಶಸ್ಯ ವಕ್ತಾರಾವುಭೌ ಜಾತ್ಯುತ್ತರಾಕರೌ || 240 ||

ಮಾಯೀ ಮಾಧ್ಯಮಿಕಶ್ಚೈವ ತದುಪೇಕ್ಷೌ ಬುಭೂಷುಭಿಃ |
ಯಚ್ಛೂನ್ಯವಾದಿನಃ ಶೂನ್ಯಂ ತದೇವ ಬ್ರಹ್ಮ ಮಾಯಿನಃ || 241 ||

ನ ಹಿ ಲಕ್ಷಣಭೇದೋಽಸ್ತಿ ನಿರ್ವಿಶೇಷತ್ವತಸ್ತಯೋಃ |
ಅನ್ಯತಾದಿವಿರೋಧಿತ್ವಮುಭಯೋಶ್ಚ ಸ್ವಲಕ್ಷಣಮ್ || 242 ||

ಸ್ವವಾಕ್ಯಾಭಾವಸಂವಾದಾನ್ನ ಕೃತ್ಯಂ ಪ್ರತಿವಾದಿನಃ |
ತತ್ಪಕ್ಷ ಇತಿ ವೈಧರ್ಮ್ಯಾನ್ನ ಸ್ವಪ್ನಾದಿವದಿತ್ಯಜಃ || 243 ||

ಅಪ್ರಯತ್ನಾನ್ನಿರಾಚಕ್ರೇ ಚೇತಿ ದೃಷ್ಟಿವಿರುದ್ಧತಾಮ್ |
ನಿಷ್ಪ್ರಮಾಣತ್ವಮಪ್ಯಸ್ಯ ಸೂಚಯಾಮಾಸ ವಿಶ್ವಕೃತ್ || 245 ||

|| ಅನುಪಲಬ್ಧ ಧಿಕರಣಮ್ ||

ಜ್ಞಾನಮೇವೈಕಮಖಿಲಜ್ಞೇಯಾಕಾರಂ ಪ್ರಭಾಸತೇ |
ತತ್ರ ಸಂತತಿಭೇದಶ್ಚ ಸ್ವಭೇದೋ ಭೇದ ಏವ ಚ || 246 ||

ಕಲ್ಪಿತಾಃ ಪ್ರತಿಭಾಸಂತೇ ನಾನಾಸಂವೃತಿಭೂಮಿಷು |
ಇತ್ಯೇತದಪಿ ನೋ ಯುಕ್ತಂ ನ ಹಿ ಜ್ಞಾನತಯಾ ಜಗತ್ || 247 ||

ಭಾಸತೇಽನುಭವಸ್ಯೈವ ವಿರುದ್ಧತ್ವಾದಪೇಶಲಮ್ |
ತನ್ಮತಂ ಕ್ಷಣಿಕತ್ವಾಚ್ಚ ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಸ್ಥಿರರೂಪತಃ || 248 ||

ಜ್ಞೇಯಸ್ಯೋಕ್ತಪ್ರಕಾರೇಣ ಸರ್ವಶ್ರುತಿವಿರೋಧತಃ |
ಅನುಭೂತಿವಿರುದ್ಧತ್ವಾದಪಿ ಪಕ್ಷಾ ಇಮೇಽಶಿವಾಃ || 249 ||

|| ನೈಕಸ್ಮಿನ್ನಧಿಕರಣಮ್ ||

ಆಹ ಕ್ಷಪಣಕೋ ವಿಶ್ವಂ ಸದಸದ್ಧ ಯಮದ್ಧಯಮ್ |
ದ್ವಯಾದ್ಧಯಮತತ್ಸರ್ವಂ ಸಪ್ತಭಜ್ಞ ಸದಾತನಮ್ || 250 ||

ನೈತತ್ಪದಾರ್ಥ ಏಕಸ್ಮಿನ್ಯುಕ್ತಂ ದೃಷ್ಟಿವಿರೋಧತಃ |
ಭಾವಾಭಾವತಯಾ ವಿಶ್ವಂ ಯೇನ ರೂಪೇಣ ಮೀಯತೇ || 251 ||

ತದ್ರೂಪಮೇವ ತದಿತಿ ನಿಯಮಃ ಕೇನ ವಾಯುತೇ |
ತತ್ತದ್ವೋಷನಿವೃತ್ಯರ್ಥಂ ಸ್ವೀಕೃತಾ ತತ್ತದಾತ್ಮತಾ || 252 ||

ಯದಿ ತೈರಖಿಲೈರ್ದೋಷೈರ್ಲಿಪ್ಯತೇ ಚಲದರ್ಶನಃ |
ಅತಿಹಾಯ ಪ್ರಮಾಣಾಪ್ತಂ ನಿಯಮಂ ಸದಸತ್ತಯಾ || 253 ||

ಅಶೇಷಮಾವಿರುದ್ಧಂ ಚ ನಿರ್ಮಾನಂ ವ್ಯಾಹತಂ ಸದಾ |
ಸರ್ವಪ್ರಕಾರಂ ವದತೋ ದೃಷ್ಟಹಾನಿರಮಗ್ರಹಃ || 254 ||

ಸ್ವವ್ಯಾಹತತ್ವಮಿತ್ಯಾದ್ಯಾ ದೋಷಾಃ ಸರ್ವೇ ಭವಂತಿ ಹಿ |
ವಕ್ತಿ ಸ್ವಪ್ರಭಮಾತ್ಮಾನಂ ದೇಹಮಾನಂ ತದಪ್ಯಲಮ್ || 255 ||

ದುಷ್ಟಂ ನಾನಾಶರೀರೇಷು ಪ್ರವೇಶಾದನ್ಯಥಾಭವಾತ್ |
ಅನ್ಯಥಾಭಾವಿ ಯದ್ವಸ್ತು ತದನಿತ್ಯಮಿತಿ ಸ್ಥಿತಿಃ || 256 ||

ತನ್ಮತೇ ತದನಿತ್ಯತ್ವಂ ಪುಧ್ಗಲಸ್ಯಾನಿವಾರಿತಮ್ |
ನಾನಿತ್ಯತಾಽಸ್ಮತ್ಪಕ್ಷೇ ತ ಚೈತನ್ಯಾದೇರ್ವಿಶೇಷಿಣಃ || 257 ||

ಲಕ್ಷಣಸ್ಯ ನಿವೃತ್ತೌ ತು ಸ್ಯಾನ್ನ ತಚ್ಚೇತನೇ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಓತಪ್ರೋತಾತ್ಮಕತ್ವಂ ತು ಪಟೇ ದೇಹೇಽಙ್ಗಸಂಸ್ಥಿತಿಃ || 258 ||

ಇತ್ಯಾದಿಲಕ್ಷಣಸ್ಯೈವ ನಿವೃತ್ತೌ ಸ್ಯಾದನಿತ್ಯತಾ |
ಭೌತಿಕಂ ತ್ವೇವ ರೂಪಾದಿ ವ್ಯಾಪ್ತಂ ನಾಶೇನ ನೋ ಮತೇ || 259 ||

ನೈವಂ ತಸ್ಯಾನ್ಯಥಾಭಾವೋ ಯಸ್ಯಾನಿತ್ಯತ್ವಮೀರಿತಮ್ |
ರೂಪಾದಿಯುಕ್ತಸ್ಯ ತಥಾ ಜಗನ್ನಾಶಿತ್ವಸಿದ್ಧಯೇ || 260 ||

ವ್ಯಾಪ್ತಾ ತಯಾಽನ್ಯಥಾಭಾವಾದಾತ್ಮನೋಽನಿತ್ಯತಾ ಭವೇತ್ |
ನಿತ್ಯೋರ್ಧ್ವಗತಿರಪ್ಯೇಷಾ ಯಾ ಮುಕ್ತಿರಿತಿ ಕಥ್ಯತೇ || 261 ||

ಅಲೋಕಾಕಾಶಮಾಪ್ತಸ್ಯ ಕಥಂ ನ ವಿಕೃತಿಶ್ಚ ಸಾ |
ಕೀದೃಶಶ್ಚಾನ್ಯಥಾಭಾವೋ ನಾಶಹೇತುತಯೇಷ್ಯತೇ || 262 ||

ಸಂಸ್ಥಾನಾಪಗಮಶ್ಚೇತ್ ಸ ನ ಹಿ ಭೂಸಾಗರಾದಿಷು |
ಯಃ ಕಶ್ಚಿದನ್ಯಥಾಭಾವೋ ಯದಿ ಮುಕ್ತಿಶ್ಚ ತಾದೃಶೀ || 263 ||

ದೇಹಮಾನೇ ವಿಕಾರಃ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಸ್ಥಾಸ್ತೂನನಾತ್ಮನಃ |
ಆಹ ಹಸ್ತ್ಯಾದಿದೇಹೇಷು ಹ್ಯಪಿ ಸ್ಯಾದನ್ಯಥಾಭವಃ || 264 ||

ಅಣುದೇಹಸ್ಯ ಜೀವಸ್ಯ ಗಜತ್ವೇ ವಿಕೃತಿರ್ಹಿ ಯಾ |
ದೇಹವ್ಯಾಪ್ತೌ ವಿಶೇಷಃ ಕಸ್ತನ್ಯಾಃ ಸ್ಥಾಸ್ತುತನೌ ಚ ನುಃ || 265 ||

ಗೀತಾತ್ ಪುಷ್ಪಫಲಾವಾಪ್ತಿಃ ಸ್ವರ್ಶಾತ್ ಕಾರ್ಯಂ ರಸಾದ್ ಸ್ಥಿತಿಃ |
ಅಪಿ ವೃಕ್ಷಸ್ಯ ದೃಶ್ಯಂತ ಇತಿ ನಾನಾತ್ಮನಾ ಭವೇತ್ || 266 ||

ಏವಂ ಚಾತ್ಮಾಕಾತ್ಸ್ವಮಿತಿ ತತ ಏವಾಹ ವೇದವಿತ್ |

|| ಪತ್ಯುರಧಿಕರಣಮ್ ||

ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಾದಿಕೈಃ ಸರ್ವೈರ್ಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಸದಾಶಿವಮ್ || 267 ||

ಜಗದ್ವಿಚಿತ್ರರಚನಾಕರ್ತಾರಂ ದೋಷವರ್ಜಿತಮ್ |
ಆಹುಃ ಪಾಶುಪತಸ್ತಚ್ಚ ಬಹುಶ್ರುತಿವಿರೋಧತಃ || 268 ||

ನೋಪಾದೇಯಂ ಮತಂ ಹ್ಯಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಸ್ತುಹಿ ಗರ್ತಗಮ್ |
ಉತ್ಪಿಪೇಷ ಶಿರಸ್ತಸ್ಯ ಗೃಣೀಷೇ ಸತ್ವತಿಂ ಪದಮ್ || 269 ||

ಯದ್ವಿಷ್ಣೋರುಪಮಂ ಹಂತುಂ ರುದ್ರಮಾಕೃಷ್ಯತೇ ಮಯಾ |
ಧನುರ್ಯಂ ಕಾಮಯೇ ತಂ ತಮುಗ್ರಂ ಮಾ ಶಿಶ್ನುದೇವತಾ || 270 ||

ಘ್ನನ್ಶಿಶ್ನುದೇವಾನೇಕೋಽಸಾವಾಸೀನ್ನಾರಾಯಣಃ ಪರಃ |
ತಸ್ಮಾದ್ರುದ್ರಃ ಸಮ್ಪ್ರಸಾದಶ್ಚಾಭೂತಾಂ ವೈಷ್ಣವಂ ಮಖಮ್ || 271 ||

ಯಜ್ಞೇನ ಯಜ್ಞಮಯಜನ್ತಾಬಧ್ನ್ ಪುರುಷಂ ಪಶುಮ್ |
ಯೋ ಭೂತಾನಾಮಧಿಪತೀ ರುದ್ರಸ್ತನಿಚರೋ ವೃಷಾ || 272 ||

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿಸಾಮರ್ಥ್ಯಾತ್ ಪರತನ್ತ್ಯಂ ಜನಿರ್ಮೃತಿಃ |
ಪರಾಧೀನಪದಪ್ರಾಪ್ತಿರಜ್ಞತ್ವಂ ಪ್ರಲಯೇಽಭವಃ || 273 ||

ಪ್ರತೀಯಂತೇ ಸದೋಷತ್ವಾನ್ನೇಶಃ ಪಶುಪತಿಸ್ತತಃ |
ಅಶರೀರತ್ವತಸ್ತಸ್ಯ ಸಮ್ಪನ್ನೋ ಜಗತಾ ಕ್ವಚಿತ್ || 274 ||

ಕರ್ತೃತ್ವೇನ ನ ಯುಜ್ಯೇತ ದೇಹಿನೋ ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿತಃ |
ನ ಚ ದೇಹಾದಿವದ್ವಿಶ್ವಮಸ್ಯ ಸ್ಯಾದ್ಭೋಗಸಮ್ಭವಾತ್ || 275 ||

ಅಧಿಷ್ಠಾನೇ ಸ್ಥಿತಃ ಕರ್ತಾ ಕಾರ್ಯಂ ಕುರ್ವನ್ ಪ್ರತೀಯತೇ |
ನಾಸ್ಯಾಧಿಷ್ಠಾನಯೋಗೋಽಸ್ತಿ ಭೂತಾನಾಂ ಪ್ರಲಯೇ ತದಾ || 276 ||

ಅದೇಹಶ್ಚೇದಸರ್ವಜ್ಞಃ ಶಿಲಾಕಾಷ್ಠಾದಿವತ್ ಸದಾ |
ದೇಹೀ ಚೇದನ್ತವಾನೇವ ಯಜ್ಞದತ್ತನಿದರ್ಶನಾತ್ || 277 ||

ನ ಚೈತದಖಿಲಂ ವಿಷ್ಣೌ ಶ್ರುತಿಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಗೌರವಾತ್ |
ಮನೋಬದ್ಧ್ಯ ಜ್ಞತಾಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ಲಕ್ಷಯಾಮೋ ಯ ಏವ ಸಃ || 278 ||

ಸ ಏವ ದೇಹೋ ವಿಜ್ಞಾನಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಶಕ್ತಿರೂರ್ಜೀತಾ |
ದೇಹೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ನ ತೇ ವಿಷ್ಣೋ ವಾಸುದೇವೋಽಗ್ರತೋ ಭವೇತ್ || 279 ||

ಏಕೋ ನಾರಾಯಣ ಆಸೀನ್ನ ಬ್ರಹ್ಮಾ ನ ಚ ಶಙ್ಕರಃ |
ಅಜಸ್ಯ ನಾಭಾವಧ್ಯೇಕಮರ್ಪಿತಂ ಮಾತ್ರಯಾ ಪರಃ || 280 ||

ಸದ್ದೇಹಃ ಸುಖಗನ್ಧಶ್ಚ ಜ್ಞಾನಭಾಃ ಸತ್ಪರಾಕ್ರಮಃ |
ಜ್ಞಾನಜ್ಞಾನಃ ಸುಖಸುಖಃ ಸ ವಿಷ್ಣುಃ ಪರಮೋಽಕ್ಷರಃ || 281 ||

ಆನನ್ನ ಏಕ ಏವಾಗ್ರ ಆಸೀನ್ನಾರಾಯಣಃ ಪ್ರಭುಃ |
ಪ್ರಿಯಂ ತಸ್ಯ ಶಿರೋ ಮೋದಪ್ರಮೋದೌ ಚ ಭುಜೌ ಹರೇಃ || 282 ||

ಆನಂದೋ ಮಧ್ಯತೋ ಬ್ರಹ್ಮ ಪುಚ್ಛಂ ನಾನ್ಯದಭೂತ್ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಮನಸೋಽಸ್ಯಾಭವದ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ಲಲಾಟಾದಪಿ ಶಙ್ಕರಃ || 283 ||

ಪಕ್ಷಯೋರ್ಗರುಡಃ ಶೇಷೋ ಮುಖಾದಾಸ ಸರಸ್ವತೀ |
ಸಹಸ್ರಶೀರ್ಷಾ ಪುರುಷಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಃ ಸಹಸ್ರಪಾತ್ || 284 ||

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿಸಂದರ್ಭಬಲಾನ್ನಿತ್ಯಗುಣಾತ್ಮನಃ |
ವಿಷ್ಣೋರ್ದೇಹಾಜ್ಜಗತ್ಸರ್ವಮಾವಿರಾಸೀದಿತೀಯತೇ || 285 ||

ಮಾನವತ್ವಾ ದ್ವಿರೋಧಃ ಕೋ ನಾಮಾನಂ ಕ್ವಚಿದಿಷ್ಟತೇ |
ಅವಿರೋಧೋ ವಿರೋಧಶ್ಚ ಮಾನೇನೈವ ಹಿ ಗಮ್ಯತೇ || 286 ||

ಅತ ಉಕ್ತಂ ಸಮಸ್ತಂ ಚ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಯುಜ್ಯತೇ |
ಶಿವಾದಿನಾಮಯುಕ್ತಾಶ್ಚ ಶ್ರುತಯೋ ವಿಷ್ಣುವಾಚಕಾಃ || 287 ||

ನಾಮಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಯಮೇಕೋ ಯೋ ದೇವನಾಮಧಾಃ |
ವಿಷ್ಣುನಾಮಾನಿ ನಾನ್ಯಸ್ಯ ಸರ್ವನಾಮಾ ಹರಿಃ ಸ್ವಯಮ್ || 288 ||

ನ ನಾರಾಯಣನಾಮಾನಿ ತದನ್ಯೇಷ್ಟಪರೇ ಹೌ |
ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಯಸ್ತತ್ರ ಮಾನಂ ಚೋಕ್ತಃ ಸಮನ್ವಯಃ || 289 ||

ಪುರಾಣಾನಿ ಪುರಾಣಾದ್ಯೈರ್ವಿರುದ್ಧತ್ವಾನ್ನ ತತ್ರಮಾ |
ತದ್ವಿರುದ್ಧೇಷು ನೋ ಮಾನಂ ಪೂರ್ವಾಪರವಿರೋಧತಃ || 290 ||

ಸಮಬ್ರಾಹ್ಮವಿರೋಧಾಚ್ಚ ನಿಯಮಾದ್ವೈಷ್ಟವೇಷ್ಟವಿ |
ಮೋಹಾರ್ಥಮುಕ್ತಶ್ಚೈವ ವಿಷ್ಣುರೇಕೋ ಗುಣಾರ್ಣವಃ || 291 ||

ಸ್ವಸ್ಥಸೂರ್ಯಗಣೇಶಾದಿಮತಾನಿ ನ್ಯಾಯತೋಽಮುತಃ |

ನಿರಾಕೃತ್ಯಾನ್ಯಶೇಷೇಣ ಸಿದ್ಧಾಂತಸ್ಯಾವಶೇಷತಃ || 292 ||

|| ಉತ್ಪತ್ತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

ನಿರಾಕೃತೌ ವಿಶೇಷಸ್ಯ ಭಾವಾಚ್ಚಕ್ತಿಮತಂ ಪೃಥಕ್ |

ದೂಷ್ಯತೇ ಮಹತೀ ದೇವೀ ಹ್ರೀಂಕಾರೀ ಸರ್ವಕಾರಣಮ್ || 293 ||

ತ್ರಿಪುರಾ ಭೈರವೀತ್ಯಾದಿನಾಮಭಿಃ ಸಾಽಭಿಧೀಯತೇ |

ತಸ್ಯಾಃ ಸದಾಶಿವಾದ್ಯಾಶ್ಚ ಜಾಯಂತೇ ದೇವಮಾನವಾಃ || 294 ||

ಭೂತಭೌತಿಕಮಪ್ಯೇತದಿತಿ ತನ್ನೋಪಪದ್ಯತೇ |

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುಮ್ನುಃ ಸದಾ ಸೃಷ್ಟಿಃ ಸ್ತ್ರೀಪುಮ್ನೋ ವಾ ವಿಶೇಷತಃ || 295 ||

ಕೇವಲಾಭ್ಯೋ ನ ಹಿ ಸ್ತ್ರೀಭ್ಯಸ್ತತ ಉತ್ಪತ್ತ್ಯಸಮ್ಭವಾತ್ |

ನಾಚ್ಯಂ ಮಹಾವಾಮಮತಂ ವಾಮೈರನ್ಯೈ ರುದೀರ್ಯತೇ || 296 ||

ಶಿವೋಪಸರ್ಜನಾ ಶಕ್ತಿಃ ಸಸರ್ಜೇದಂ ಸಮಂತತಃ |

ಇತಿ ತಚೋಚೋಪಪನ್ನಂ ನ ಶಿವಸ್ಯಾಕರಣತ್ವತಃ || 297 ||

ಅದೇಹತ್ವಾದಪಿ ಹ್ಯನ್ಯೇ ಬ್ರೂಯುಃ ಸರ್ವಜ್ಞಮೀಶ್ವರಮ್ |

ಅಣುವಾಮಾ ನ ತದ್ಯುಕ್ತಮೀಶವಾದಪ್ರವೇಶನಾತ್ || 298 ||

ಸಾರ್ವಜ್ಞಾದಿಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಗುರುಕಲ್ಪನಯಾ ದ್ವಯಮ್ |

ನ ಯುಜ್ಯತೇ ಹ್ಯತಸ್ತೀಶ ಏಕ ಏವ ಪ್ರಯೋಜಕಃ || 299 ||

ಉಕ್ತದೋಷಶ್ಚ ತತ್ಪಕ್ಷ ಇತಿ ನೈವಾತ್ರ ದೂಷ್ಯತೇ |

ಶ್ರುತಿಸ್ಮೃತೀತಿಹಾಸಾನಾಂ ಸಾಮಸ್ಯೇನ ವಿರೋಧತಃ || 300 ||

ಸತಾಂ ಜುಗುಪ್ಸಿತತ್ವಾಚ್ಚ ನಾಜ್ಞೇಕಾರ್ಯಂ ಹಿ ತನ್ಮತಮ್ |

ಪಞ್ಚರಾತ್ರನಿಷೇಧಾರ್ಥಮೇತಾನ್ಯಾಚಕ್ಷತೇ ಯದಿ || 301 ||

ಸೂತ್ರಾಣ್ಯತಿವಿರುದ್ಧಂ ತದ್ಯತ ಆಹ ಸ ಭಾರತೇ |

"ಪಞ್ಚರಾತ್ರಸ್ಯ ಕೃತ್ಸ್ಮಸ್ಯ ವಕ್ತಾ ನಾರಾಯಣಃ ಸ್ವಯಮ್ || 302 ||

ಜ್ಞಾನೇಷ್ಟೇತೇಷು ರಾಜೇನ್ದ್ರ ಸರ್ವೇಷ್ಟೇತದ್ವಿಶಿಷ್ಯತೇ |

ಪಞ್ಚರಾತ್ರವಿದೋ ಯೇ ತು ಯಥಾಕ್ರಮಪರಾ ನೃಪ || 303 ||

ಏಕಾನ್ತಭಾವೋಪಗತಾ ವಾಸುದೇವಂ ವಿಶಂತಿ ತೇ " |

ಇತಿ, ಗೀತಾ ಚ ತಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಸಂಕ್ಷೇಪ ಇತಿ ಹೀರಿತಮ್ || 304 ||

'ವೇದೇನ ಪಞ್ಚರಾತ್ರೇಣ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಯಜ್ಞೇನ ಚೈವ ಹಿ |

ದೃಶ್ಯೋಽಹಂ ನಾನ್ಯಥಾ ದೃಶ್ಯೋ ವರ್ಷಕೋಟಿಶತ್ಯೈರಪಿ' || 305 ||

ಇತಿ ವಾರಾಹವಚನಂ ಶ್ಲೋಕಾ ಇತಿ ವಚಃ ಶ್ರುತೌ |

'ವೇದೈಶ್ಚ ಪಞ್ಚರಾತ್ರೈಶ್ಚ ಧ್ಯೇಯೋ ನಾರಾಯಣಃ ಪರಃ || 306 ||

ಪಞ್ಚರಾತ್ರಂ ಚ ವೇದಾಶ್ಚ ವಿದ್ಯೈಕೈವ ದ್ವಿಧೇಯತೇ |

ಇತ್ಯಾದಿವೇದವಚನೈಃ ಪಞ್ಚರಾತ್ರಮಪೋದ್ಯತೇ || 307 ||

ಕಥಮೇವಾತ್ರ ದೋಷಃ ಕ ಉತ್ಪತ್ತಿಜ್ಞೋಽತ ಇತ್ಯಪಿ |

ಇಹೈವೋಕ್ತಾ ನ ಚಾಭೂತಭಾವಸ್ತತ್ರಾಪಿ ಕಥ್ಯತೇ || 308 ||

'ಅನಾದಿಕರ್ಮಣೋ ಬದ್ಧೋ ಜೀವಃ ಸಂಸಾರಮಣ್ಣಲೇ |

ವಾಸುದೇವೇಚ್ಛಯಾ ನಿತ್ಯಂ ಭ್ರಮತೀ' ತಿ ಹಿ ತದ್ವಚಃ || 309 ||

ನ ಹಿ ಸಂಸಾರಸಾದಿತ್ವಂ ಪಞ್ಚರಾತ್ರೋದಿತಂ ಕ್ವಚಿತ್ |

ಜೀವಾಭಿಮಾನಿಶೇಷಸ್ಯ ನಾಮ್ನಾ ಸಂಕುರ್ಷಣಸ್ಯ ತು || 310 ||

ವಾಸುದೇವಾಚ್ಛನಿಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾಪ್ರದ್ಯುಮ್ನಸ್ಯ ತತಸ್ತಥಾ |

ಮನೋಽಭಿಮಾನಿನಃ ಕಾಮಸ್ಯೈವಂ ಸಾಕ್ಷಾಧರೇಃ ಕ್ವಚಿತ್ || 311 ||

ಸಜ್ಜುಷ್ಣಾಢಿನಾಢ್ಢೈವ ನಿತ್ಯಾಚಿನ್ಢೋರುಶಕ್ತಿತಃ |

ವ್ಯೂಹ ಉಕ್ತೋಽನ್ಯಥಾಽನೂದ್ಯ ಕಥಂ ದುಷ್ವತ್ವಢುಚ್ಯತೇ || 312 ||

'ಯದಿ ವಿದ್ಯಾಚ್ಚತುರ್ವೇದಾನ್' ಇತಿ ವದ್ವೇದಪೂರಣಢ್ |

ಪಞ್ಚರಾತ್ರಾದಿತಿ ಕುತೋ ದ್ವೇಷಃ ಶಾಣ್ಡಿಲ್ಯವರ್ತನೇ || 313 ||

ಅತಃ ಪರಢುಶಾಸ್ತ್ರೋರುದ್ವೇಷಾದುದಿತಢಾಸುರೈಃ |

ದೂಷಣಂ ಪಞ್ಚರಾತ್ರಸ್ಯ ವಿಕ್ಷಾಯಾಢುಪಿ ನ ಕ್ಷಢುಢು || 314 ||

ಅತೋಽಶೇಷಜಗದ್ಭೂತಾ ನಿರ್ದೋಷೋರುಗುಣಾರ್ಣವಃ |

ನಾರಾಯಣ ಶ್ರುತಿಗಣತಾತ್ಪರ್ಯಾದವಸೀಯತೇ || 315 ||

ಅನ್ಢತಢುಃ ಪ್ರವಿಶಂತಿ ಯೇ ತ್ವವಿದ್ಯಾಢುಪಾಸತೇ |

ತತೋ ಭೂಯ ಇವಾಯಾಂತಿ ಏತಸ್ಯಾ ನೈವ ನಿನ್ಢಕಾಃ || 316 ||

ತತೋ ವಿದ್ಯಾಢುವಿದ್ಯಾಂ ಚ ಯೋ ಜಾನಾತ್ಯುಭಯಂ ಸಹ |

ದೋಷಜ್ಞಾನಾದತೀತ್ಯೈತಾಂ ವಿದ್ಯಯಾಽಢುತಢುಶ್ಚ ತೇ || 317 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಢುದಾನನ್ಢತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ

ಶ್ರೀಢುದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಾನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಃ ಪಾದಃ || 2-2 ||

ತ್ಯತೀಯಃ ಪಾದಃ || 02-03 ||

ಅಥಾಶೇಷಸಢಾಢ್ಢಾ ಯವಿರೋಧಾಪಾಕೃತಿಂ ಪ್ರಭುಃ |

ಕರಿಷ್ಯನ್ ಅಧಿದೈವಾಧಿಭೂತಜೀವಪರಾತ್ಢುನಾಢು || 01 ||

ಸ್ವರೂಪನಿರ್ಣಯಾಯೈವ ವಚನಾನಾಂ ಪರಸ್ಪರಢುಢು |

ಪಾದೇನಾನೇನಾವಿರೋಧಂ ದರ್ಶಯತ್ಯಢುತಢುತಃ || 02 ||

ಅನುಭೂತಿಯುಕ್ತಿಬಹುವಾದ್ವೈಲೋಮ್ಯಂ ಚ ತತೋಽಧಿಕಮ್ |
ಏತತ್ಸರ್ವಂ ಸತಃ ಸಾಮ್ಯಂ ದ್ವಾರವೈಯರ್ಥ್ಯಮೇವ ಚ || 03 ||

ದೃಷ್ಟಯುಕ್ತನುಸಾರಿತ್ವಮುಕ್ತಾನ್ಯಾರ್ಥಾವಿರೋಧತಃ |
ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಮಸ್ವೀಕಾರೇ ಬಹುವಾಕ್ಯಾನುವರ್ತಿತಾ || 04 ||

ಲೋಕದೃಷ್ಟಾನುಸಾರಿತ್ವಂ ಜೀವಸಾಮ್ಯಮನಾದಿತಾ |
ತತ್ರ ತತ್ರ ಪರಿಜ್ಞಾನಂ ಗುಣಸಾಮ್ಯಶ್ರುತೀ ತಥಾ || 05 ||

ಉತ್ಪತ್ತಿಮತ್ತಂ ಸ್ವಗುಣಾನನುಭೂತ್ಯಲ್ಪಕಲ್ಪನೇ |
ನಾನಾಶ್ರುತಿಶ್ಚ ವೈಚಿತ್ರ್ಯಂ ಯುಕ್ತಯಃ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಗಾಃ || 06 ||

ವ್ಯವಸ್ತಾನುಪಪತ್ತಿಶ್ಚ ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯಮನುಸಾರಿತಾ |
ಮುಖ್ಯತಾ ಶಕ್ತಿಮತ್ತಂ ಚ ವೈರೂಪ್ಯಂ ಸರ್ವಸಂಭವಃ || 07 ||

ಗತ್ಯಾದಿರೀಶಶಕ್ತಿಶ್ಚ ಸರ್ವಮಾನವಿರೋಧಿತಾ |
ಅಭೀಷ್ಟಾಸಿದ್ಧಿಸುವ್ಯಕ್ತೇ ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧಿರ್ವಿಪರ್ಯಯಃ || 08 ||

ವಿಶೇಷಕಾರಣಂ ಚೇತಿ ಸಿದ್ಧಾಂತಸ್ಯೈವ ಸಾಧಿಕಾಃ |

|| ವಿಯದಧಿಕರಣಮ್ ||

ಪ್ರಕೃತಿಃ ಪುರುಷಃ ಕಾಲೋ ವೇದಾಸ್ತದಭಿಮಾನಿನಃ || 09 ||

ಮಹದಾದ್ಯಾಶ್ಚ ಚಾಯನ್ತೇ ಪರಾಧೀನವಿಶೇಷಿತಾ |
ಇದಂ ಸರ್ವಂ ಸಸರ್ಜೇತಿ ಜನಿಮತ್ತ ಮಿಹೋದಿತಮ್ || 10 ||

ಅವಕಾಶಮಾತ್ರಮಾಕಾಶಃ ಕಥಮುತ್ಪದ್ಯತೇಽನ್ಯಥಾ |
ಯದ್ಯನಾಕಾಶತಾ ಪೂರ್ವಂ ಕಿಂ ಮೂರ್ತನಿಬಿಡಂ ಜಗತ್ || 11 ||

ಮೂರ್ತಸಮ್ಪೂರ್ಣತಾ ಚೈವ ಯದ್ಯನಾಕಾಶತಾ ಭವೇತ್ |
ಮೂರ್ತದ್ರವ್ಯಾಣಿ ಚಾಕಾಶೇ ಸ್ಥಿತಾನ್ಯೇವ ಹಿ ಸರ್ವದಾ || 12 ||

ಅತ ಆಕಾಶಶಬ್ದೋಕ್ತಸ್ತದ್ಧೇವೋಽತ್ರ ವಿನಾಯಕಃ |
ದೇಹೋತ್ಪತ್ತ್ಯಾ ಸಮುತ್ಪನ್ನ ಇತಿ ಶ್ರುತ್ಯಾಽಭಿಧೀಯತೇ || 13 ||

ಭೂತಮಪ್ಯಸಿತಂ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಗೋಚರಮೇವ ತು |
ಉತ್ಪದ್ಯತೇಽವ್ಯಾಕೃತಂ ಹಿ ಗಗನಂ ಸಾಕ್ಷಿಗೋಚರಮ್ || 14 ||

ಪ್ರದೇಶ ಇತಿ ವಿಜ್ಞೇಯಂ ನಿತ್ಯಂ ನೋತ್ಪದ್ಯತೇ ಹಿ ತತ್ |
ತಥಾಽಪಿ ಮೂರ್ತಸಮ್ಪನ್ನಪರತನ್ತ್ರವಿಶೇಷಯುಕ್ || 15 ||

ಖಮೇವೋತ್ಪತ್ತಿಮನ್ನಾಮ ಶ್ರುತಿಶಬ್ದವಿವಕ್ಷಿತಮ್ |
ಪ್ರಕೃತಿಃ ಪರುಷಃ ಕಾಲ ಇತ್ಯೇತೇ ಚ ಸಮಸ್ತಶಃ || 16 ||

ಈಶಾಧೀನವಿಶೇಷೇಣ ಜನ್ಯಾ ಇತ್ಯೇವ ಕೀರ್ತಿತಾಃ |
ಕಾಲಪ್ರವಾಹ ಏವೈಕೋ ನಿತ್ಯೋ ನ ತು ವಿಶೇಷವಾನ್ || 17 ||

ಪುರುಷವ್ಯಕ್ತಕಾಲಾನಾಂ ರಮೈವೈಕಾಭಿಮಾನಿನೀ |
ಸಿಸೃಕ್ಷುತ್ವವಿಶೇಷಂ ತತ್ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಗವದಿಚ್ಛಯಾ || 18 ||

ಪ್ರಾಪ್ತೈವ ಸೃಷ್ಟೇತ್ಯುದಿತಾ ಪ್ರಧಾನಂ ವಿಕೃತೇರಪಿ |
ಪುಮಾಂಸೋ ದೇಹಸಮ್ಪನ್ನಾತ್ ಸೃಷ್ಟಿಮನ್ತ ಇತೀರಿತಾಃ || 19 ||

|| ಮಾತರಿಶ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಏವಂ ಪುಲಯಕಾಲೇಽಪಿ ಪ್ರತಿಭಾತಪಾರಾವರಃ |
ಮುಖ್ಯವಾಯುರ್ನಿತ್ಯಸಮಃ ಶರೀರೋತ್ಪತ್ತಿಕಾರಣಾತ್ || 20 ||

ಪರಾಧೀನವಿಶೇಷೇಣ ಜನಿಮಾನೇವ ಶಬ್ದಿತಃ |

ನೈವ ಕಿಞ್ಚಿತ್ ತತೋ ಜನ್ಮವರ್ಜಿತಂ ಪರಮಾದೃತೇ || 21 ||

ಪರಾಧೀನವಿಶೇಷತ್ವೇ ಜನ್ಮನಃ ಸ್ಥೂಲತಾಭವಃ |

ಪೂರ್ವಶಬ್ದವಿಲೋಪಶ್ಚ ಯದಿ ಜನ್ಮೈತಿ ಕೀರ್ತ್ಯತೇ || 22 ||

ರಮಾಯಾ ನೈವ ಜನ್ಮಾಸ್ತಿ ಚೈತನ್ಯಸ್ಯಾಪಿ ಕೇವಲಮ್ |

ಪ್ರಧಾನಸ್ಯ ಚ ವೇದಸ್ಯ ವೇದಸ್ಯಾಪೀಶ್ವರೇಚ್ಛಯಾ || 23 ||

ವ್ಯಕ್ತಿನಾಮ ವಿಶೇಷೋಽಸ್ತಿ ತಸ್ಮಾತ್ ತದ್ವಶತೈವ ಹಿ |

ಉತ್ಪತ್ತಿರತ್ರ ಕಥಿತಾ..... |

|| ಅಸಮ್ಭವಾಧಿಕರಣಮ್ ||

.....ಸ್ವತನ್ತ್ರತ್ವಾತ್ ಪರಾತ್ಮನಃ || 24 ||

ನೈವೋತ್ಪತ್ತಿಃ ಕಥಮಪಿ ನ ಸ್ವತನ್ತ್ರಂ ತತೋಽಪರಮ್ |

|| ವ್ಯತಿರೇಕಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಅಚ್ಛೇದ್ಯಸ್ಯಾಪಿ ಜೀವಸ್ಯ ವಿಭಾಗಂ ಬಹುಧಾ ಹರಿಃ || 25 ||

ಕೃತ್ವಾ ಭೋಗಾನ್ ಪ್ರದಾಯೈವ ಚೈಕೈಮಾಪಾದಯೇತ್ ಪುನಃ |

ಅತ ಈಶವಶಂ ಸರ್ವಂ ಚೇತನಾಚೇತನಂ ಜಗತ್ || 26 ||

ಅವಿಭಾಗಂ ವಿಭಾಗಾಯ ಯದಾ ನಯತಿ ಕೇಶವಃ |

ಕಿಮಶಕ್ಯಂ ಪರೇಶಸ್ಯ ತದೇತಿ ಹ್ಯಭಿಧೀಯತೇ || 27 ||

|| ಪ್ರಥಗಧಿಕರಣಮ್ ||

ಏವಂ ಸ್ಥಿತೇಽಪಿ ಜೀವೈಕ್ಯಂ ಕೇಚಿದಾಹುಃ ಪರಾತ್ಮನಾ |
ತದ್ಯೋಽಹಮಿತಿ ಪೂರ್ವಾಭಿಃ ಶ್ರುತಿಭಿಶ್ಚಾನುಮಾಬಲಾತ್ || 28 ||

ನ ತದ್ಯುಕ್ತಂ ಯತೋ ವಿಷ್ಣುಃ ಪೃಥಗೇವಾಭಿಧೀಯತೇ |
ಪ್ರಜ್ಞಾನೇತ್ರೋ ಲೋಕ ಇತಿ ಮುಕ್ತೌ ಭೇದೋಽಭಿಧೀಯತೇ || 29 ||

"ಏತಮಾನಂದಮ್" "ಇತ್ಯನ್ಯಾಪರಮಂ ಸಾಮ್ಯಮ್" ಇತ್ಯಪಿ |
"ಇದಂ ಜ್ಞಾನಮುಪಾಶ್ರಿತ್ಯ ಮಮ ಸಾಧರ್ಮ್ಯಮಾಗತಾಃ || 30 ||

ಸರ್ಗೇಽಪಿ ನೋಪಜಾಯಂತೇ ಪ್ರಲಯೇ ನ ವ್ಯಥಂತಿ ಚ " |
ಉಪಸಮ್ಯದ್ಯತೇ ಜ್ಯೋತಿಃ ಸ್ವರೂಪೇಣಾಭಿಪದ್ಯತೇ || 31 ||

'ತತ್ರ ಪರ್ಯೇತಿ ಜಕ್ಷಂಶ್ಚ ಕ್ರೀಡನ್ನಪಿ ಸದಾ ಸುಖೀ' |
ಆಚಕ್ಷ ಮೇ ಪರಂ ಮೋಕ್ಷಂ ಧೀರಾ ಯಂ ಪ್ರವದಂತಿ ತಮ್ || 32 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ ಆಹ ವಾಗ್ಗೇವೀ ಪರಂ ಮೋಕ್ಷಂ ಪ್ರಜಾಪತೇಃ |
ಶಾಖಾಂ ಶಾಖಾಂ ಮಹಾನದ್ಯಃ ಸಂಯಾಂತಿ ಪರಿತಃಸ್ರವಾಃ || 33 ||

ಧಾನಾಪೂಪಾ ಮಾಂಸಕಾಮಾಃ ಸದಾ ಪಾಯಸಕರ್ದಮಾಃ |
ಯಸ್ಮಿನ್ನಗ್ನಿಮುಖಾ ದೇವಾಃ ಸೇನ್ವಾಃ ಸಹಮರುದ್ಗಣಾಃ || 34 ||

ಈಚಿರೇ ಕ್ರತುಭಿಃ ಶ್ರೇಷ್ಠೈಸ್ತದಕ್ಷರಮುಪಾಸತೇ |
ಪ್ರವಿಶಂತಿ ಪರಂ ದೇವಂ ಮುಕ್ತಾಸ್ತತ್ಯೈವ ಭೋಗಿನಃ || 35 ||

ನಿರ್ಗಚ್ಛಂತಿ ಯಥಾಕಾಮಂ ಪರೇಶೇನೈವ ಚೋದಿತಾಃ |
"ಭೇದದೃಷ್ಟ್ಯಾಽಭಿಮಾನೇನ ನಿಸಿಂಹೈನಾಪಿ ಕರ್ಮಣಾ || 36 ||

ಕರ್ತೃತ್ವಾತ್ ಸಗುಣಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪುರುಷಂ ಪುರುಷರ್ಷಭಮ್ |
ಸ ಸಂಹತ್ಯ ಪುನಃ ಕಾಲೇ ಕಾಲೇನೇಶ್ವರಮೂರ್ತಿನಾ || 37 ||

ಜಾತೇ ಗುಣವ್ಯತಿಕರೇ ಯಥಾಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಜಾಯತೇ |

"ಋಚಾಂ ತ್ವಃ ಪೋಷಮಾಸ್ತೇ ಚ ಪರೇಣ ಪ್ರೇರಿತಾಃ ಸದಾ" || 38 ||

"ಯತ್ಕಾಮಸ್ತತ್ಸೃಜತ್ಯದ್ವೈವಾತ್ಮನಾ ತತ್ಸೃಜತ್ಯಪಿ"

ಸಹ್ಯವ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಕಾಮಾನ್ ಭುಂಕ್ತೇ ನಿಶ್ಚೀರ್ಣತದ್ಗುಣಃ || 39 ||

"ದುಃಖಾದೀಂಶ್ಚ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ" "ಜಗದ್ವ್ಯಾ ಪಾರವರ್ಜಿತಃ"

ಭುಂಕ್ತೇ ಭೋಗಾನ್ ಸಹ್ಯವೋಚ್ಚಾನಿತ್ಯಾದ್ಯಾಗಮಮಾನತಃ || 40 ||

ಮುಕ್ತಸ್ಯ ಭೇದಾವಗತೇಃ ಕಥಮೇವ ಹ್ಯಭಿನ್ನತಾ |

ಜೀವೇಶಯೋರ್ನಾನುಮಾ ಚ ತದಭೇದಂ ಪ್ರಮಾಪಯೇತ್ || 41 ||

ಮಿಥ್ಯೈವ ಭೇದೋ ವಿಮತೋ ಭೇದತ್ವಾಚ್ಚಿನ್ವ ಭೇದವತ್ |

ಇತಿ ಚೇತ್ ಸಾಧ್ಯಧರ್ಮೋಽಯಂ ಸತ್ ನ ಸನ್ ವಾ ನವೋಭಯಮ್ || 42 ||

ಯದಿ ಸನ್ನಪಸಿದ್ಧಾಂತಃ ಸ ಏವಾಸನ್ನಿತಿರೀತೇ |

ನೋಭಯಂ ಚೇನ್ನ ಸಿದ್ಧಂ ತದಿತಿ ಮಾನಸ್ಯ ದೂಷಣಮ್ || 43 ||

ನ ಚ ಮಾನಾಂತರೇಣೈತಚ್ಚಕ್ಯಂ ಸಾಧಯಿತುಂ ಕ್ವಚಿತ್ |

ಅನುಮಾನೇನ ಚೇತ್ ಸೈವ ಹ್ಯನವಸ್ಥಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 44 ||

ನ ಚಾಗಮಸ್ತದರ್ಥೋಽಸ್ತಿ ನಾಸದಾಸೀನ್ನ ತದ್ವದೇತ್ |

ಪರಿಶೇಷಾದನಿರ್ವಾಚ್ಯಂ ಯದಿ ಸಿದ್ಧೇತ್ ಪರಾತ್ಮನಃ || 45 ||

ಅನಿರ್ವಾಚ್ಯತ್ವಮೇವ ಸ್ಯಾತ್ ಪರಿಶಿಷ್ಟೋ ಹ್ಯನೌ ಸದಾ |

ನ ಚಾನ್ಯ ಆಗಮಸ್ತತ್ರ ಸದಸತ್ಯತಿಯೋಗಿನೀ || 46 ||

ನ ಚ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮತ್ರಾಸ್ತಿ ನ ಚಾರ್ಥಾಪತ್ತಿರಿಷ್ಯತೇ |

ಬಾಧಾಯೋಗಾತ್ ಸತ ಇತಿ ಬಾಧಾಭಾವತ ಏವ ಹಿ || 47 ||

ಇಷ್ಟಾಪತ್ತಿರ್ನ ಹಿ ಭ್ರಾನ್ತಾವಪಿ ಬಾಧೋಽವಗಮ್ಯತೇ |
ವಿಷಯಸ್ಯ ಕುತೋ ಬಾಧೋ ವಿದ್ಯಮಾನಂ ಹಿ ಬಾಧ್ಯತೇ || 48 ||

ನ ಹಿ ವನ್ಯಾಸುತೋ ವಧ್ಯೋ ಯಜ್ಞದತ್ತೋ ಹಿ ವಧ್ಯತೇ |
ಬಾಧಯೋಗಾತ್ ಸತ ಇತಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿರೇಷಾ ಕ್ಷ ದೃಶ್ಯತೇ || 49 ||

ಕಶ್ಚಾಯಂ ಬಾಧ ಉದ್ದಿಷ್ಟೋ ನ ಹಿ ನಾಶೋಽಸತೋ ಭವೇತ್ |
ನಿವೃತ್ತಿಶ್ಚಾಪ್ರವೃತ್ತಸ್ಯ ಕಥಮೇವೋಪಪದ್ಯತೇ || 50 ||

ನಾನೀದಸ್ತಿ ಭವಿಷ್ಯಚ್ಚ ತದಿತಿ ಜ್ಞಾನಮೇಯತಾ |
ಯದಿ ಬಾಧಸ್ತದಾ ಸತ್ತಂ ತೇನೈವಾಜ್ಞೇಕೃತಂ ಪುನಃ || 51 ||

ಪ್ರತೀತಿನಾಸತ ಇತಿ ವದನ್ನಜ್ಞೇಕರೋತಿ ತಾಮ್ |
ನಿಷೇಧೋ ಹ್ಯಪ್ರತೀತಸ್ಯ ಕಥಂನೋಪಪದ್ಯತೇ || 52 ||

ನ ಚೋಪಮಾ ಭವೇದತ್ರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾತ್ ಸತ್ತಮೇವ ಚ |
ಶಾಸ್ತ್ರಗಮ್ಯಪರೇಶಾನಾದ್ಭೇದಃ ಸ್ವಾತ್ಮನ ಈಯತೇ || 53 ||

ಅನುಭೂತಿವಿರೋಧೇನ ಕಥಮೇಕತ್ವಮುಚ್ಯತೇ |
ಕಿಂಚಿತ್ಕರ್ತಾ ಚ ದುಃಖೀತಿ ಸರ್ವೈರೇವಾನುಭೂಯತೇ || 54 ||

ಸರ್ವಜ್ಞೋ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವಶಕ್ತಿರಿತಿ ಶ್ರುತಃ |
ಅನುಭೂತಾದ್ಧಿ ಭೇದೇನ ಶ್ರುತಿರೇಷಾ ವದತ್ಯಮುಮ್ || 55 ||

ಉಪಜೀವ್ಯವಿರುದ್ಧಂ ತು ಕಥಮೈಕ್ಯಂ ಶ್ರುತಿರ್ವದೇತ್ |
ಅಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಯದಾ ಭೇದವಾಚಕಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 56 ||

ಸ ಏವ ಧರ್ಮಿಣೋ ಗ್ರಾಹೀ ತದಭೇದಃ ಕಥಂ ಭವೇತ್ |
ಯತ್ಸ್ವ ರೂಪಗ್ರಹೇ ಮಾನಂ ತದ್ಧರ್ಮೇ ನ ಕಥಂ ಭವೇತ್ || 57 ||

ಏಕವಿಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಪ್ತ್ಯಾ ದ್ವಯಂ ಮಾನಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ನ ಚೇದೇಕಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ತದ್ವ್ಯಯಮಪ್ಯತ್ರ ನೋ ಭವೇತ್ || 58 ||

ಧರ್ಮಿಗ್ರಾಹಿವಿರೋಧಸ್ತುತಸ್ಮಾನ್ಮಾನಸ್ಯ ದೂಷಣಮ್ |
ನೋಪಜೀವ್ಯೋ ಹ್ಯಭೇದೋಽತ್ರ ಕ್ವಚಿದ್ಭೇದಶ್ರುತೇರ್ಬಲಾತ್ || 59 ||

ನ ಚ ಮಾನಾಂತರೋಪೇಯಂ ಬ್ರಹ್ಮ ತದ್ಭವತಿ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಯೇನ ಮಾನೇನ ಚೋಪೇಯಂ ಭೇದಸ್ತೇನಾವಗಮ್ಯತೇ || 60 ||

ಸರ್ವಜ್ಞಾನಮಯ್ಯವೇಶೋ ಯದ್ಯುಪೇಯಃ ಕಥಂಜನ |
ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಗುಣೇನೈವ ತಯಾ ಭೇದೋಽವಗಮ್ಯತೇ || 61 ||

ನ ದುಃಖಾನುಭವಃ ಕ್ವಾಪಿ ಮಿಥ್ಯಾನುಭವತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ |
ನ ಹಿ ಬಾಧಃ ಕ್ವಚಿದ್ಭ್ರಷ್ಟೋ ದುಃಖಾದ್ಯನುಭವಸ್ಯ ತು || 62 ||

ಯದಿ ದುಃಖಾನುಭೂತಿಶ್ಚ ಭ್ರಾನ್ತಿರಿತ್ಯವಸೀಯತೇ |
ಅದುಃಖಿತಾಶ್ರುತಿಃ ಕೇನ ನ ಭ್ರಾನ್ತಿರಿತಿ ಗಮ್ಯತೇ || 63 ||

ಶ್ರುತಿಸ್ವರೂಪಮರ್ಥಶ್ಚ ಮಾನೇನೈವಾವಸೀಯತೇ |
ತಚ್ಚೇನ್ಮಾನಂ ಗೃಹೀತಂ ತೇ ಕಿಂ ದುಃಖಾನುಭವೇ ಭ್ರಮಃ || 64 ||

ನ ಚ ಬಾಧವಿಶೇಷೋಽಸ್ತಿ ಯದಬಾಧಿತಮೇವ ತತ್ |
ಬಾಧೋ ಯದ್ಯನುಭೂತೇಽರ್ಥೇ ಕಥಂ ನಿರ್ಣಯ ಈಯತೇ || 65 ||

ಕೋಽಪಿ ಹ್ಯರ್ಥೋ ನ ನಿಶ್ಚೇತುಂ ಶಕ್ಯತೇ ಭ್ರಮವಾದಿನಾ |
ಭ್ರಮತ್ವಮಭ್ರಮತ್ವಂ ಚ ಯದೈವಾನುಭವೋಪಗಮ್ || 66 ||

ಏಕಸ್ಯ ಭ್ರಮತಾ ತತ್ರ ಪರಸ್ಯಾಭ್ರಮತಾ ಕುತಃ |
ಭ್ರಮತ್ವಮಭ್ರಮತ್ವಂ ಚ ಸರ್ವಂ ವೇದ್ಯಂ ಹಿ ಸಾಕ್ಷಿಣಾ || 67 ||

ಸ ಚೇತ್ ಸಾಕ್ಷೀ ಕ್ವಚಿದ್ಭ್ರಷ್ಟಃ ಕಥಂ ನಿರ್ಣಯ ಈಯತೇ |
ವಿಶೇಷಾಃ ಸರ್ವ ಏವೈತೇ ಸಾಕ್ಷಿಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗೋಚರಾಃ || 68 ||

ಊರೀಕೃತ್ಯ ಚ ತಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ವ್ಯವಹಾರಃ ಪ್ರವರ್ತತೇ |
ಸಾಕ್ಷಿಣೋ ವ್ಯವಸಾಯೀ ತು ವ್ಯವಹಾರೋಽಭಿಧೀಯತೇ || 69 ||

ತಸ್ಮಾತ್ ಸರ್ವಪ್ರಸಿದ್ಧಸ್ಯ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಯ ಸಿದ್ಧಯೇ |
ಸಾಕ್ಷೀ ನಿರ್ದೋಷ ಏವೈಕಃ ಸದಾಽಙ್ಗೇಕಾರ್ಯ ಏವ ನಃ || 70 ||

ಶುದ್ಧಃ ಸಾಕ್ಷೀ ಯದಾ ಸಿದ್ಧೋ ದುಃಖಿತ್ವಂ ವಾರ್ಯತೇ ಕಥಮ್ |
ಉಪಜೀವ್ಯಪ್ರಮಾಣಂ ತದ್ಭೇದಗ್ರಾಹಕಮೇವ ಹಿ || 71 ||

ಅತೋ ಜೀವೇಶಯೋರೇಭೇದಃ ಶ್ರುತಿಸಾಮರ್ಥ್ಯಸುಸ್ಥಿರಃ |
ತಥಾಪಿ ತು ಚಿದಾನಂದಪೂರ್ವಾಸ್ತತ್ಸದೃಶಾ ಗುಣಾಃ || 72 ||

ಸಾರಸ್ವರೂಪಮಸ್ಯಾಪಿ ಮುಕ್ತಾವಪ್ಯವಶಿಷ್ಯತೇ |
ಅತೋಽಭೇದವದೇವೈತಾಃ ಶ್ರುತಯಃ ಪ್ರವದಂತಿ ಹಿ || 73 ||

ಪೌರಾಣಾನಿ ಚ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಸಾದೃಶ್ಯಾಭೇದನಂಶ್ರಯಾತ್ |
ಸಾದೃಶ್ಯಾಚ್ಚ ಪ್ರಧಾನತ್ವಾತ್ ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯ ದಪಿ ಚಾಭಿದಾಮ್ || 74 ||

ಅಹುರೀಶೇನ ಜೀವಸ್ಯ ನ ಸ್ವರೂಪಾಭಿದಾಂ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಸ್ಥಾನೈಕ್ಯಮೈಕಮತ್ಯಂ ಚ ಮುಕ್ತಸ್ಯ ತು ವಿಶಿಷ್ಯತೇ || 75 ||

ಸಾದೃಶ್ಯಂ ಚ ವಿಶೇಷೇಣ ಜಡಾನಾಂ ಧ್ವಯಮೇವ ತು |
ಭವೇತ್ ಸಾದೃಶ್ಯಮತ್ಯಲ್ಪಂ ತೃತೀಯಂ ಪರಮಾತ್ಮನಾ || 76 ||

ಈಶರೂಪಕ್ರಿಯಾಣಾಂ ಚ ಗುಣಾನಾಮಪಿ ಸರ್ವಶಃ |
ತಥೈವಾವಯವಾನಾಂ ತತ್ಸ್ವ ರೂಪೈಕ್ಯಂ ತು ಮುಖ್ಯತಃ || 77 ||

" ಯಥೋದಕಂ ದುರ್ಗೇ ವೃಷ್ಟಂ ಪರ್ವತೇಷು ವಿಧಾವತಿ |
ಏವಂ ಧರ್ಮಾನ್ ಪೃಥಕ್ ಪಶ್ಯಂತಾನೇವಾನುವಿಧಾವತಿ " || 78 ||

ಇತಿ ಶ್ರುತೇನೋಭಯಂ ಚ ಭೇದಾಭೇದಾಽಖ್ಯಮಿಷ್ಯತೇ |
"ಏಕಮೇವಾದ್ವಿತೀಯಂ ತನ್ನೇಹ ನಾನಾಸ್ತಿ ಕಿಂಚನ || 79 ||

ಮೃತ್ಯೋಃ ಸ ಮೃತ್ಯುಮಾಪ್ನೋತಿ ಯ ಇಹ ನಾನೇವ ಪಶ್ಯತಿ"
ಇತಿ ಶ್ರುತಾವಿವೇತ್ಯಸ್ಮಾದ್ಭೇದಾನಿರಾಕೃತಿಃ || 80 ||

ಇವೋಭಯೇ ಚ ಸಾದೃಶ್ಯ ಇತಿ ವಾಕ್ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ |

|| ಅಂಶಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಭೇದಸ್ಯ ಮುಕ್ತೌ ವಚನಾದಪಿ ತತ್ಪಕ್ಷನಿಗ್ರಹಃ || 81 ||

ಚೇತನತ್ವಾದಿ ಸಾದೃಶ್ಯಂ ಯದ್ಯಭೇದ ಇತೀಷ್ಯತೇ |
ಅಙ್ಗೇಕೃತಂ ತದಸ್ಮಾಭಿರ್ನ ಸ್ವರೂಪೈಕತಾ ಕ್ವಚಿತ್ || 82 ||

ನ ಕೇನಚಿದಭೇದೋಽಸ್ತಿ ಭೇದಾಭೇದೋಽಪಿ ವಾ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಸಮುದಾಯಮೃತೇ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ವಗುಣಾದೀನ್ ವಿನಾಽಪಿ ವಾ || 83 ||

ಇತಿ ಶ್ರುತೇರ್ನ ತಸ್ಯಾಸ್ತಿ ಭೇದಾಭೇದೋಽಪಿ ಕೇನಚಿತ್ |
ಅಭೇದಶ್ರುತಯೋಽಶತ್ವಾತ್ ಸಾದೃಶ್ಯಂ ಚಾಂಶತಾಸ್ಯ ತು || 84 ||

ಅಂಶಸ್ತುದ್ಧಿವಿಧೋ ಜ್ಞೇಯಃ ಸ್ವರೂಪಾಂಶೋಽನ್ಯ ಏವ ಚ |
ವಿಭಿನ್ನಾಂಶೋಽಲ್ಪಶಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾತ್ ಕಿಂಚಿತ್ಸಾದೃಶ್ಯಮಾತ್ರಯುಕ್ || 85 ||

ಅಂಶಿನೋ ಯತ್ ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಂ ಯತ್ ಸ್ವರೂಪಂ ಯಥಾ ಸ್ಥಿತಿಃ |
ಸ ಏವ ಚೇತ್ ಸ್ವರೂಪಾಂಶಃ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವಾ ಹರೇರ್ಯಥಾ || 86 ||

ಸೂರ್ಯಮಣ್ಣಲಮಾನ್ಯೇಕಸ್ತತ್ರ ಕಾಶಾಭಿಮಾನವಾನ್ |

ಸೂರ್ಯೋಽಥ ಸಪ್ತಮಾಭೇಶ್ಚ ಬಾಹ್ಯೋದಸ್ಯ ಚ ವಾರಿಪಃ || 87 ||

ಕರಿನತ್ವೇನ ಮೇರ್ವಾದೇಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಅಪಿ ದೇವತಾ |

ಧರಾದೇವ್ಯೇವಮೇವೈಕೋ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರವ್ಯಯಃ || 88 ||

ನಾನಾವತಾರರೂಪೇಣ ಸ್ಥಿತಃ ಪೂರ್ಣಗುಣಃ ಸದಾ |

ವಿಣ್ಮೂತ್ರಾದ್ಯಭಿಮಾನಿನೋ ಯಥಾಽಪಭ್ರಷ್ಟದೇವತಾಃ || 89 ||

ಸೂರ್ಯಾದಿಭ್ಯಸ್ತಥೈವಾಯಂ ಸಂಸಾರೀ ಪರಮಾತ್ ಪೃಥಕ್ |

ದೇಹದೋಷೈಶ್ಚ ದೃಷ್ಟತ್ವಾದಪಭ್ರಷ್ಟಾಖ್ಯದೇವತಾಃ || 90 ||

ಅನ್ಯಾಃ ಸೂರ್ಯಾದಿದೇವೇಭ್ಯೋ ಹ್ಯನುಗ್ರಾಹ್ಯಾಶ್ಚ ತೈಃ ಸದಾ |

ಏವಮೇವ ಪರಾದ್ವಿಷ್ಣೋಃ ಪೃಥಕ್ ಸಂಸಾರಿಣೋ ಮತಾಃ || 91 ||

ಅನುಗ್ರಾಹ್ಯಾಶ್ಚ ತೇನೈವ ತತ್ರ ಸಾದಾಚ್ಚ ಮೋಕ್ಷಿಣಃ |

ನ ತು ಮತ್ಸ್ಯಾ ದಿರೂಪಾಣಾಮನುಗ್ರಾಹ್ಯತ್ವಮಿಷ್ಯತೇ || 92 ||

ಗುಣೈರಶೇಷೈಃ ಪೂರ್ಣತ್ವಾನ್ಮುಖ್ಯಾಭೇದೋ ಪರೈರ್ನ ಚ |

ಅಂಶಾಭಾಸಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಪರಸ್ಯಾಂಶಾ ನ ಮುಖ್ಯತಃ || 93 ||

ಯಥೈಷಾ ಪುರುಷೇ ಛಾಯಾ ಏತಸ್ಮಿನ್ನೇತದಾತತಮ್ |

ನ ತು ಪುಂಪಾದವತ್ ಪಾದಾ ಜೀವಾ ಏತೇ ಪರಾತ್ಮನಃ || 94 ||

ಪೂರ್ಣಾಸ್ತಸ್ಯ ಗುಣಾ ಏವ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವತಯಾ ಸ್ಥಿತಾಃ |

ಏವಂ ಜಗಾದ ಪರಮಾ ಶ್ರುತಿನಾರಾಯಣಂ ಪರಮ್ || 95 ||

ಅಕ್ಷಯೋ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರ್ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ವಾಸೋ ಲಯೇ ಸ್ಥಿತಃ |

ಮುಕ್ತಃ ಸದಾ ಚಿನ್ಮಮಾನೋ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯೈಸ್ತಾರತಮ್ಯಗೈಃ || 96 ||

ಪ್ರಕೃತಿಃ ಪುರುಷಃ ಕಾಲೋ ವೇದಾಶ್ಚೇತಿ ಚತುಷ್ಟಯಮ್ |
ನಿತ್ಯಂ ಸ್ವರೂಪತೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಿಶೇಷಾವಾಪ್ತಿಮಾತ್ರತಃ || 97 ||

ಉತ್ಪತ್ತಿಮದಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸ್ತದಭಿಮಾನಿನೀ |
ತತೋ ಜಾತಃ ಪುಮಾನ್ನಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಾನ್ಯಾಂ ವಾಸುದೇವತಃ || 98 ||

ಸೂತ್ರಾತ್ಮಾ ಪ್ರಾಣನಾಮಾ ಚ ದೇವ್ಯೌ ಪ್ರಕೃತಿಮಾನಿನೀ |
ತತೋ ರೂಪಂ ಮಹನ್ನಾಮ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಹಚ್ಚ ತಿಃ ಶಿವಃ || 99 ||

ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಬುದ್ಧಿನಾಮೋಮಾ ತತ ಇನ್ದ್ರೋ ಮನೋಽಭಿದಃ |
ಸ್ಕಂದಶ್ಚ ತತ ಏವಾನ್ಯೇ ಸರ್ವೇ ದೇವಾಃ ಪ್ರಜಜ್ಞಿರೇ || 100 ||

ತತ್ರ ಪೂರ್ವತನಃ ಶ್ರೇಯಾನ್ ಗುಣೈಃ ಸರ್ವೈಃ ಸಮಸ್ತಶಃ |
ತೇಭ್ಯಶ್ಚ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುಸ್ತದಧೀನಾ ಇಮೇ ಸದಾ || 101 ||

ಜನ್ಮಸ್ಥಿತಿಲಯಾಜ್ಞಾನನಿಯತಿರ್ಜ್ಞಾನಸಂಸ್ಮೃತಿಃ |
ಮೋಕ್ಷಶ್ಚ ತದಧೀನತ್ವಮೇತೇಷಾಂ ನೈವ ಹೀಯತೇ || 102 ||

ಮುಕ್ತಾದಪಿ ಸ ಏವೈಕಃ ಸ್ವತನ್ತ್ರಃ ಪೂರ್ಣಸದ್ಗುಣಃ |
ಇತಿ ಶ್ರುತ್ಯುಪಪತ್ತಿಭ್ಯಾಂ ಪದೇಽಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಭುಣೋದಿತಮ್ || 103 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ತೃತೀಯಃ ಪಾದಃ || 2-3 ||

ಚತುರ್ಥಃ ಪಾದಃ || 02-04 ||

ಶ್ರುತ್ಯರ್ಥಃ ಶ್ರುತಿಯುಕ್ತಿಭ್ಯಾಂ ವಿರುದ್ಧ ಇವ ದೃಶ್ಯತೇ |
ಯತ್ರ ತನ್ನಿರ್ಣಯಂ ದೇವಃ ಸುವಿಶಿಷ್ಟೋಪಪತ್ತಿಭಿಃ || 01 ||

ಕರೋತ್ಯನೇನ ಪಾದೇನ ತತ್ರ ಸ್ವಷ್ಟಾರ್ಥವಚ್ಛುತಿಃ |
ವಿಶೇಷಶ್ರುತಿವೈರೂಪ್ಯಂ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ವ್ಯಕ್ತಸದ್ಗುಣಾಃ || 02 ||

ದೃಷ್ಟಾಯುಕ್ತಃ ಸಮಾನತ್ವಂ ಕರ್ತೃಶಕ್ತಿರ್ವಿಮಿಶ್ರಿತಾ |
ಯುಕ್ತಯಃ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷೇಷು ಸುನಿರ್ಣಿತಾಸ್ತು ತಾದೃಶಾಃ || 03 ||

ಯುಕ್ತಯೋ ನಿರ್ಣಯಸ್ಯೈವ ಸ್ವಯಂ ಭಗವತೋದಿತಾಃ |

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ಚತುರ್ಥಃ ಪಾದಃ || 2-4 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಃ (ಅವಿರೋಧಾಧ್ಯಾಯಃ)

ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಃ (ಸಾಧನಾಧ್ಯಾಯಃ) || 3 ||

ಪ್ರಥಮಃ ಪಾದಃ (03-01)

ಸ್ವಾಭಾವಿಕಾನ್ಯಥಾನಾಮಸಹಭಾವಾನ್ಯಥೋಕ್ತಯಃ || 01 ||

ಅವಿಶೇಷವಿಶೇಷೌ ಚ ಸಹಭಾವೋ ವಿಮಿಶ್ರಿತಾ |
ವಿರುದ್ಧೋಕ್ತಃ ಸಹಸ್ಮಾನಂ ವೈಯರ್ಥ್ಯಂ ಚಾನ್ಯಥಾಗತಿ || 02 ||

ಯುಕ್ತಯಃ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಸ್ಯ ಗುಣಾಧಿಕ್ಯಾರ್ಥತೋ ಭವೌ |
ಉಪಪತ್ತಿದ್ವಿರೂಪತ್ವಮಾಧಿಕ್ಯಮನುರೂಪತಾ || 03 ||

ಯೋಗ್ಯತಾ ಬಲವತ್ತ್ವಂ ಚ ವಿಭಾಗಃ ಕಾರಣಾಭವಃ |
ಕ್ಷಪ್ತಿರನ್ಯಾ ಗತಿಶ್ಚೈವ ಸಿದ್ಧಾಂತಸ್ಯೈವ ಸಾಧಕಾಃ || 04 ||

|| ಯೋನ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

ಬೀಜಪೂರುಷಯೋನೀನಾಂ ಸಜ್ಞಾತಿನಿಯಮೋಜ್ಞಿತಿಮ್ |
ಅಥಶಬ್ದೇನ ಭಗವಾನಾಹ ಕಾರಣತಶ್ಚ ತಾಮ್ || 05 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ವಿಷ್ಣುಸೂತ್ರನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ಪ್ರಥಮಃ ಪಾದಃ || 03-01 ||

ದ್ವಿತೀಯಃ ಪಾದಃ|| 3-2 ||

ಪಶ್ಚಾದದೃಷ್ಟವಿಜ್ಞಾನಕಾಲದಃಖಪೃಥಗ್ಭವಾಃ |
ಸ್ಥಾನಭೇದೋ ವಿರುದ್ಧತ್ವಂ ನ್ಯಾಯಸಾಮ್ಯಂ ಸ್ವತೋ ಭವಃ || 01 ||

ಗುಣಸಾಮಯೋಗಶ್ಚ ತರ್ಕಬಾಧೋ ವಿಲೋಮತಾ |
ನಾನಾಭಾವಃ ಪ್ರಲೋಭಶ್ಚ ಯುಕ್ತಯಃ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಗಾಃ || 02 ||

ಅಶಕ್ಯಕರ್ತೃತಾಶಕ್ತಿಃ ಸ್ವತೋಽಭೇದೋಸ್ತದೇವ ಚ |
ಅಮಾನಕ್ಷಪ್ತಿಸನ್ಮಾನವ್ಯವಸ್ಥಾತ್ಯಪ್ಲತಾಭವಾಃ || 03 ||

ವಿಶೇಷದೃಷ್ಟಿವಾಕ್ಯೇ ಚ ಪುಂಶಕ್ತಿಃ ಸುನಿದರ್ಶನಮ್ |
ಅಲೌಕಿಕತ್ವಮಾಧಿಕ್ಯಂ ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯಂ ನಿರ್ಣಯಾಪ್ರಮಾಃ || 04 ||

|| ಸನ್ನ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ವಾಸನಾಃ ಸರ್ವವಸ್ತುನಾಮನಾದ್ಯನುಭವಾಗತಾಃ |
ಸನ್ಯೇವಾಶೇಷಜೀವಾನಾಮನಾದಿಮನಸಿ ಸ್ಥಿತಾಃ || 05 ||

ತ್ರಿಗುಣಾತ್ಮಕಂ ಮನೋಽಸ್ಯೇವ ಯಾವನ್ಮುಕ್ತಿಃ ಸದಾತನಮ್ |
ತತ್ಯೇವಾಶೇಷಸಂಸ್ಕಾರಾಃ ಸಂಜ್ಞೇಯಂತೇ ಸದ್ಯೇವ ಚ || 06 ||

ಸೂಕ್ಷ್ಮತ್ವೇನ ಲಯೇ ಸಚ್ಚ ಪ್ರಾಕೃತ್ಯೆರುಪಜೀಯತೇ |
ಸೃಷ್ಟಿಕಾಲೇ ಯದಾ ತನ್ನ ಕುತಃ ಸಂಸಾರಸಂಸ್ಥಿತಿಃ || 07 ||

ಸಂಸ್ಕಾರೈರ್ಭಗವಾನೇವ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ನಾನಾವಿಧಂ ಜಗತ್ |
ಸ್ವಪ್ನಕಾಲೇ ದರ್ಶಯತಿ ಭ್ರಾಂತಿರ್ಜಾಗ್ರತ್ಸಮೇವ ಹಿ || 08 ||

ಅದೃಷ್ಟೇ ಚಾಶ್ರುತೇ ಭಾವೇ ನ ಭಾವ ಉಪಜಾಯತೇ |
ಅದೃಷ್ಟಾದಶ್ರುತಾದ್ಭಾವಾನ್ ಭಾವ ಉಪಜಾಯತೇ || 09 ||

ಇತಿ ಶ್ರುತಿಪುರಾಣೋಕ್ತಿರನಾದಿತ್ವಾತ್ ತು ಯುಜ್ಯತೇ |
ಕದಾಚಿದ್ಧರ್ಶನಾಯೋಗ್ಯಂ ಯತ್ ತತ್ರಾಪಿ ವಿಭಾಗತಃ || 10 ||

ದೃಷ್ಟಂ ಸಮಾಧಿಕರಣಂ ದೃಶ್ಯತೇತ್ರ ಸ ಜ ಭ್ರಮಃ |
ವಾಸನಾಮಾತ್ರಮೂಲತ್ವಾಜ್ಜಾಗ್ರದ್ವತ್ ಸ್ವಷ್ಟತಾ ನ ಚ || 11 ||

ಭೇದೋಽಭೇದೋಽಥವಾ ದ್ವಂದ್ವ ಮಿತಿ ಪ್ರಶ್ನೋ ನ ಯುಜ್ಯತೇ |
ದ್ರಷ್ಟುಃ ಸ್ವಪ್ನಸ್ಯ ದೃಷ್ಟತ್ವಾಧ್ಭೇದಸ್ಯೈವಾವಿಲೈರ್ಜನೈಃ || 12 ||

ಪ್ರಶ್ನದೋಷಾ ಹಿ ಚತ್ವಾರಃ ಸ್ವವ್ಯಾಹತಿರಸಂಭೃತಿಃ |
ಸಿದ್ಧಾರ್ಥತಾ ಚ ವೈಫಲ್ಯಂ ನ ತೈಃ ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ತ ನಿರ್ಣಯಃ || 13 ||

ತತ್ತ ನಿರ್ಣಯವೈಲೋಮ್ಯಂ ಸ್ಯಾದ್ವಾದೇಽಪಿ ಹಿ ನಿಗ್ರಹಃ |
ಉದ್ಭಾವನೀಯಮೇವ ಸ್ಯಾನ್ನ ಕಥಾವಸಿತಿರ್ಭವೇತ್ || 14 ||

ವಿಜಿಗೀಷುಕಥಾಯಾಂ ತು ಕಥಾವಸಿತಿಕಾರಣಮ್ |
ಪರಿಹಾರೇಽಪಿ ಸಿದ್ಧತ್ವಂ ದೂಷಣಂ ಪ್ರತಿವಾದಿನಃ || 15 ||

ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಯಾಂ ತದನ್ಯಸ್ಯ ಸಿದ್ಧತೈವ ಹಿ ಸಾಧಿಕಾ |
ಆಶ್ರಯವ್ಯಾಶ್ರಯಾಸಿದ್ಧೀ ಸಾಧ್ಯಾಸಿದ್ಧಿಶ್ಚ ದೂಷಣಮ್ || 16 ||

ಕೇಷಾಂಜ್ಞಾನ್ನ ಚ ತೇ ದೋಷಾ ವ್ಯಾಪ್ತೌ ಸತ್ಯಾಂ ಕಥಾಂಜ್ಞಾನ |
ದೋಷೋ ವ್ಯಾಹತಿರೇವಾಸ್ತಿ ನೃಶೃಜ್ಞಾಸ್ತಿತ್ವಸಾಧನೇ || 17 ||

ಯತ್ರ ವಾಹತತಾ ನಾಸ್ತಿಕೋಽತಿಸಜ್ಜೋಽಸ್ಯ ಸಾಧನೇ |
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಗಮಮೂಲಾಸ್ತು ನ್ಯಾಯಾಃ ಸರ್ವೇ ಭವಂತಿ ಹಿ || 18 ||

ನ್ಯಾಯಾಭಾಸಾ ಅಮೂಲಾಃ ಸ್ಯುಃ ನ್ಯಾಯಸ್ಯಾನ್ಯಸ್ಯ ತೌ ಪುನಃ |
ಅದೃಷ್ಟೇ ವ್ಯಭಿಚಾರೇ ತು ಸಾಧಕಂ ತದಿತಿ ಸ್ಫುಟಮ್ || 19 ||

ಜ್ಞಾಯತೇ ಸಾಕ್ಷಿಣೈವಾದ್ಧಾ ಮಾನಬಾಧೇ ನ ತದ್ಭವೇತ್ |
ಯತ್ಸಾಕ್ಷಿಣೈವ ಮಾನತ್ವಂ ಮಾನಾನಾಮವಸೀಯತೇ || 20 ||

ಅಮಾನಸ್ಯ ತು ಮಾನತ್ವಂ ಮಾನಸತ್ವಾಚ್ಚಲಂ ಭವೇತ್ |
ಉತ್ಸರ್ಗತೋಽಪಿ ಯತ್ಪ್ರಾಪ್ತಮಪವಾದವಿವರ್ಜಿತಮ್ || 21 ||

ವ್ಯಭಿಚಾರ್ಯಪವಾದೇನ ಮಾನಮೇವ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಅತೋ ಹಿ ಭೋಜನಾದೀನಾಮಿಷ್ಟಸಾಧನತಾನುಮಾ || 22 ||

ಮಾನಂ ವ್ಯವಹೃತೌ ನಿತ್ಯಂ ವ್ಯಭಿಚಾರೋ ಹಿ ತತ್ರ ಚ |
ವ್ಯಾಪ್ತತೇ ವ್ಯಾಶ್ರಯತ್ವಂ ತು ಕಥಮೇವ ಹಿ ದೂಷಣಮ್ || 23 ||

ರೋಹಿಣ್ಯುದಯ ಆಸನ್ನಃ ಕೃತ್ತಿಕಾಭ್ಯುದಿತಾ ಯತಃ |
ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ಸಾಧನಂ ನೋ ಕಿಂ ನ ಹ್ಯಾಜ್ಞೈವಾತ್ರ ಸಾಧಿಕಾ || 24 ||

ಅನ್ಯತ್ ಸದಸತೋರ್ವಿಶ್ವಮಿತಿ ಚ ವ್ಯಾಹತೇರಮಾ |
ಅಸಿದ್ಧಸಾಧನೇ ದೋಷಃ ಕೋ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯದಿ ವಿದ್ಯತೇ || 25 ||

ವ್ಯಾಪ್ತಿಶ್ಚ ವ್ಯತಿರೇಕೇಣ ತತ್ರ ತೈಶ್ಚಾವಗಮ್ಯತೇ |
ಅಪ್ರಸಿದ್ಧಸ್ಯ ಸಾಧ್ಯಸ್ಯಾ ಸಾಧಕತ್ವಂ ಯದೇಷ್ಯತೇ || 26 ||

ಲಿಙ್ಗಸ್ಯೋಕ್ತೌ ವಿಶೇಷೋಽಯಂ ಕೇನ ಮಾನೇನ ಗಮ್ಯತೇ |
ಸಾಧನಂ ಪರಮಾಣ್ವಾದೇರ್ಯದಾಽಸಿದ್ಧಸ್ಯ ಚೇಷ್ಯತೇ || 27 ||

ಯಥಾನುಭವಮೇವೈತನ್ನಾಜ್ಞೇಕಾರ್ಯಂ ಕುತಸ್ತದಾ |

ಯತ್ರ ನಾತಿಪ್ರಸಂಕ್ಷೋಽಸ್ತಿಮಾನಂ ನ ಚ ವಿಪರ್ಯಯೇ || 28 ||

ಕ್ಷಿಪ್ಪಕಲ್ಪನಯೈವಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯಮಿತ್ಯತಿರ್ದುರ್ವಚಃ |

ಪರಿಶೇಷೋ ಮಿಥಃ ಸಿದ್ಧಿಶ್ಚಕ್ರಕಸ್ವಾಶ್ರಯಾದಯಃ || 29 ||

ಅಸಿದ್ಧಸಾಧಕತ್ವೇನ ಪಞ್ಚಾವಯವತಾಂ ವಿನಾ |

ಅಜ್ಞೇಕಾರ್ಯಃ ಸಮಸ್ತೈಸ್ತನ್ನಿಯಮಃ ಕಿಂನಿಬನ್ಧನಃ || 30 ||

ಸಿದ್ಧಸಾಧನತಾಯಂ ಚ ನ ಕಥಾವಸಿತಿರ್ಭವೇತ್ |

ವ್ಯಭಿಚಾರೋ ಹೇತ್ವಸಿದ್ಧಿರೇಕಪಕ್ಷೇಽಪಿ ದೂಷಣಮ್ || 31 ||

ಸಾಧ್ಯಸಾಧನವೈಕಲ್ಯಂ ದೃಷ್ಟಾಂತಸ್ಯ ವಿಶೇಷಣೇ |

ವೈಯ್ಯುರ್ಥ್ಯಮೇಕಾಸಿದ್ಧೌ ಚ ವಿಶಿಷ್ಟಾಸಿದ್ಧಿರೇವ ಹಿ || 32 ||

ಅಪ್ರಯೋಜನತಾ ತತ್ರ ಪ್ರಥಮಪ್ರಶ್ನದೂಷಣಮ್ |

ಸಿದ್ಧಪ್ರಶ್ನಾಧಿಕಂ ಯತ್ ತದಾಧಿಕ್ಯಾಂತರ್ಗತಂ ಭವೇತ್ || 33 ||

ಅರ್ಥಾಪತ್ಯುಪಮಾಭಾವಾ ಅನುಮಾಂತರ್ಗತಾಃ ಕ್ವಚಿತ್ |

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಂತರ್ಗತೋಽಭಾವಃ ಸುಖಾದೇರ್ನಿಯಮೇನ ಚ || 34 ||

ಅನ್ಯತ್ರ ಝಟತಿ ಪ್ರಾಪ್ತಃ ಪ್ರಾರಮ್ಭಾದ್ಯಾಶ್ಚ ಯುಕ್ತಯಃ |

ಆಗಮಾರ್ಥಾವಸಿತ್ಯರ್ಥಾ ನಿಯತವ್ಯಾಪ್ತಯೋಽಖಿಲಾಃ || 35 ||

ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಕರಣಂ ಸ್ಥಾನಂ ಸಮಾಖ್ಯಾ ಚ ತಥಾವಿಧಾಃ |

ಕುರುಪಾಣ್ಡವವತ್ ತೇಷಾಮುಪಪತ್ತೇ ಪೃಥಗ್ವಚಃ || 36 ||

ಸ್ವನ್ಯಾಯೈಃ ಸಾಧನಂ ಕಾರ್ಯಂ ಪರನ್ಯಾಯೈಸ್ತು ದೂಷಣಮ್ |

ಸ್ವನ್ಯಾಯೈರ್ದೂಷಣಂ ಚ ಸ್ಯಾತ್ ಸಾಧಿತೈಃ ಪ್ರತಿವಾದಿನಃ || 37 ||

ಪ್ರಸನ್ನಾರ್ಥತಯಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ನ ಸಿದ್ಧಾಂತಸ್ಯ ದೂಷಕಾಃ |
ಭಲಂ ಜಾತಿರಿತಿ ದ್ವೇಧಾ ವ್ಯಾಹತ್ಯಂತರಮಿಷ್ಯತೇ || 38 ||

ಜಾತಿಃ ಸ್ವಾವ್ಯಾಹತಿರ್ಜ್ಞೇಯಾ ಭಲಮರ್ಥಾಂತರೋತ್ತರಮ್ |
ಏವಂ ಸಂಶೋಧಿತನ್ಯಾಯಸದಾಗಮವಿರೋಧತಃ || 39 ||

ನಾನಿರ್ವಾಚ್ಯಮಿಹ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಮಾಯಾಮಾತ್ರಪದೇನ ಹಿ |
ವಿಲಕ್ಷಣಂ ಸದಸತೋರಿತಿ ಹಿ ವ್ಯಾಹತಂ ಸ್ವತಃ || 40 ||

ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಮಪ್ಯಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಜ್ಞೇಕೃತಂ ಭವೇತ್ |
ಮಿಥ್ಯಾ ಚೇತ್ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಂ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಂ ತತೋ ನ ಹಿ || 41 ||

ಅವಿಲಕ್ಷಣತ್ವಂ ಸತ್ಯಂ ಸ್ಯಾನ್ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತತಃ |
ಅನಿರ್ವಾಚ್ಯಸ್ಯ ಸತ್ತ್ವಂ ವಾ ಯದಿ ಧರ್ಮಾ ನ ಕೇಚನ || 42 ||

ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ನೈವ ಜಿಜ್ಞಾಸ್ಯಂ ಜಿಜ್ಞಾಸ್ಯಾ ಧರ್ಮನಿರ್ಣಯಃ |
ಇದಮಿತ್ಥಮಿತಿ ಜ್ಞಾನಂ ಜಿಜ್ಞಾಸಾಯಃ ಪ್ರಯೋಜನಮ್ || 43 ||

ಇತ್ಯಂಭಾವೋ ಹಿ ಧರ್ಮೋಽಸ್ಯ ನ ಚೇನ್ನ ಪ್ರತಿಯೋಗಿತಾ |
ಇತ್ಯಂ ಭಾವಾತ್ಮಕಾನ್ ಧರ್ಮಾನಾಹುಶ್ಚ ಶ್ರುತಯೋಽಖಿಲಾಃ || 44 ||

ಅದೃಶ್ಯತ್ವಾದಯೋಽಪ್ಯಸ್ಯ ಗುಣಾ ಹಿ ಪ್ರಭುಣೋದಿತಾಃ |
ಯದಿ ಸ್ಯುಸ್ತಾದೃಶಾ ಧರ್ಮಾಃ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಾದಯೋ ನ ಕಿಮ್ || 45 ||

ಅನ್ಯಾಪೇಕ್ಷಾ ಯದಿ ಸ್ಯುಷ್ಣೇ ಸತ್ತ್ವೈವಂ ದೇಶಕಾಲಗಾ |
ದೇಶಕಾಲಾನಪೇಕ್ಷಾ ಹಿ ನ ಸತ್ತಾ ಕ್ವಾಪಿ ದೃಶ್ಯತೇ || 46 ||

ಸರ್ವಧರ್ಮೋಜ್ಜಿತಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕಿಂ ಶಾಸ್ತ್ರೇಣಾಧಿಗಮ್ಯತೇ |
ಮಿಥ್ಯಾಧರ್ಮವಿಧಾತುಶ್ಚ ವೇದಸ್ಯೈವಾಪ್ರಮಾಣತಾ || 47 ||

ಅಪ್ರಾಪ್ತಾಂ ಭ್ರಾನ್ತಿಮಾಪಾದ್ಯ ಕಿಂ ವೇದೋ ಮಾನತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ |
ನ ಹಿ ವೇದಂ ವಿನಾ ಬ್ರಹ್ಮ ವೇದ್ಯಂ ಧರ್ಮಾಶ್ಚ ತದ್ಗತಾಃ || 48 ||

ವೇದವೇದ್ಯಸ್ಯ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಂ ಯದಿ ನೈಕೈಸ್ಯ ತತ್ ಕಥಮ್ |
ಧರ್ಮಾರೂಪೋಽಪಿ ಸಾಮಾನ್ಯಧರ್ಮಾದೀನಾಂ ಹಿ ದರ್ಶನೇ || 49 ||

ಇದಂತದಾದಿಧರ್ಮಿತ್ವೇ ಧರ್ಮೋಽನ್ಯಃ ಕಲ್ಪ್ಯ ತೇಽತ್ರ ಹಿ |
ಸರ್ವಧರ್ಮವಿಹೀನಸ್ಯ ಧರ್ಮಾರೋಪಃ ಕ್ವ ದೃಶ್ಯತೇ || 50 ||

ತದರ್ಥಂ ಯದಿ ಧರ್ಮಾಣಾಮಾರೋಪಃ ಸಾಽನವಸ್ಥಿತಿಃ |
ಈಶತಜ್ಞಾ ನವೇದಾಕ್ಷಜಾನುಮಾಮಾತ್ರೈವಿವಿಧಃ || 51 ||

ಭ್ರಾನ್ತಿವಿಶ್ವಸ್ಯ ಯೇನೈವ ಮಾನಾಭಾಸೇನ ಕಲ್ಪ್ಯತೇ |
ತನ್ಮಾತ್ರಸ್ಯಾನ್ಯಥಾಭಾವೇ ಕಿಂ ನ ಸ್ಯಾದ್ವಿಶ್ವಸತ್ಯತಾ || 52 ||

ಯೋನೇದಂ ಕಲ್ಪ್ಯತೇ ಭ್ರಾನ್ತಂ ಭ್ರಾನ್ತಿಸ್ತಸ್ಯೈವ ಕಿಂ ನ ಸಾ |
ಭ್ರಾನ್ತತ್ವೇ ತಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾರೇರೀಶಾದ್ಯಭ್ರಾನ್ತಮೇವ ಹಿ || 53 ||

ಭ್ರವೇಯುರ್ಭ್ರಾನ್ತಯೋ ನೃಣಾಂ ನೈವೇಶಾದೇಃ ಕಥಂಜನ |
ಸತ್ಯತ್ವಮಕ್ಷಜಪ್ರಾಪ್ತಂ ಯದಿ ಭ್ರಾನ್ತಮಿತಿಷ್ಯತೇ || 54 ||

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಾಗಮಸ್ಯಾಪಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾದನ್ಯತಃ ಕುತಃ |
ಸಾಕ್ಷಿಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೋ ಹ್ಯೇವ ಮಾನಾನಾಂ ಮಾನತೇಯತೇ || 55 ||

ಸಾಕ್ಷಿಣಃ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶತ್ವಮನವಸ್ಥಾ ತತೋ ನ ಹಿ |
ತತ್ಕಾಲಿಕಂ ಪ್ರಮಾಣತ್ವಮಕ್ಷಜಸ್ಯ ಯದಾ ಭವೇತ್ || 56 ||

ಐಕ್ಯಾಗಮಸ್ಯ ಕಿಂ ನ ಸ್ಯಾತ್ ತಸ್ಯಾಪ್ಯೇತಾದೃಶಂ ಯದಿ |
ಐಕ್ಯಪ್ರಮಾಣಮಿಥ್ಯಾತ್ವಂ ಯದಾ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಸತ್ಯತಾ || 57 ||

ಐಕ್ಯವಾಕ್ಯಸ್ಯ ಮಾನತ್ವಂ ಯದ್ಯಬಾಧ್ಯಮಿತಿಷ್ಯತೇ |
ಅಕ್ಷಜಸ್ಯಾಪಿ ಮಾನತ್ವಂ ನಾಬಾಧ್ಯಂ ಕಿಮಿತಿಷ್ಯತೇ || 58 ||

ಅದ್ವೈತಹಾನಿಸಾಮಾನ್ಯಾನ್ನ ವಿಶೇಷಶ್ಚ ಕಶ್ಚನ |
ಯದಿ ಸ್ವತಸ್ತಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೇ ವಿಶ್ವಸತ್ತಾ ಕಥಂ ನ ತೇ || 59 ||

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಸ್ಯ ಚ ಮರ್ಯಾದಾ ಕಾಲತೋ ವ್ಯಾಹತಾ ಭವೇತ್ |
ಕಾಲಾಂತರೇಽಪ್ಯಮಾನಂ ಚೇದಿದಾನೀಂ ಮಾನತಾ ಕುತಃ || 60 ||

ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಮಾನಂ ಮೋಕ್ಷೇಽಪಿ ಮಾನಂ ಕಿಂ ನೇತಿ ಭಣ್ಯತಾಮ್ |
ಮಾನತ್ವೇಽದ್ವೈತಹಾನಿಃ ಸ್ಯಾದಮಾನತ್ವೇಽಪ್ಯಮೋಕ್ಷತಾ || 61 ||

ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಪುನರಾಪತ್ತಿರ್ಮಿಥ್ಯಾಮಾನಂ ಯದಾ ನ ಮಾ |
ಅಸ್ತಿ ಚೇನ್ಮುಕ್ತವಸ್ಥಾ ಚ ದ್ವೈತಾಪತ್ತಿರತೋಽನ್ಯಥಾ || 62 ||

ಅಮುಕ್ತತ್ವಂ ತಥಾ ಕಾಲೇ ಕಾಲಾಧೀನಾ ಹಿ ಮುಕ್ತತಾ |
ಕಾಲ ಏವಾಗಮೋಽಪ್ಯಾಹ ಮುಕ್ತಿಂ ಕಾಲನಿವರ್ತನೇ || 63 ||

ಮುಕ್ತೇರಪಿ ನಿವೃತ್ತಿಃ ಸ್ಯಾತ್ ಸಂಸಾರಿತ್ವಮತೋ ಭವೇತ್ |
ಕ್ವ ಚ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಃ ಪ್ರಾಪ್ತಮನುಮಾಗಮಬಾಧಿತಮ್ || 64 ||

ದೇಹಾತ್ಮತ್ವಂ ಯದಿ ನ ತತ್ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಃ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಮಮ ದೇಹ ಇತಿ ಹ್ಯೇವ ನ ದೇಹೋಽಹಮಿತಿ ಪ್ರಮಾ || 65 ||

ಉಪಚಾರಶ್ಚ ಕೃಷ್ಣೋಽಹಮಿತಿ ಕರ್ದಮಲೇಪನೇ |
ವಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಯದ್ವದೇವಂ ಸ್ಯಾತ್ ಯದ್ಯುಪಾಧಿಕೃತಂ ತದಾ || 66 ||

ಸ್ವತಃ ಶುಕ್ಲತ್ವವತ್ ಕಾಷ್ಠ್ಯಂ ನ ಮಮೇತಿ ಪ್ರತೀಯತೇ |
ಕಥಂ ಚ ಭೇದೋ ದೇಹಾದೇರಾತ್ಮನೋ ನ ಪ್ರತೀಯತೇ || 67 ||

ಜಾತಮಾತ್ರಾ ಮೃಗಾ ಗಾವೋ ಹಸ್ತಿನಃ ಪಕ್ಷಿಣೋ ಯುಷಾಃ |
ಭಯಾಭಯಸ್ವಭೋಗಾದೌ ಕಾರಣಾನಿ ವಿಜಾನತೇ || 68 ||

ಅಸ್ಮೃತೌ ಪೂರ್ವದೇಹಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಂ ತತ್ ಕಥಂ ಭವೇತ್ |
ಅನ್ವಯವ್ಯತಿರೇಕಾದೇರನುಸನ್ಧಾನವಿಸ್ಮೃತೌ || 69 ||

ಯದಾ ದೇಹಾಂತರಜ್ಞಾನಂ ದೇಹೈಕ್ಯಾವಸಿತಿಃ ಕುತಃ |
ವ್ಯಾಪ್ತತ್ವಾದಾತ್ಮನೋ ದೇಹೇ ವ್ಯವಹಾರೇಷ್ಯಪಾಟವಾತ್ || 70 ||

ಭೇದಜ್ಞಾನೇಽಪಿ ಚಾಜ್ಞಾರವಹಿವತ್ ಸ್ವಾವಿವಿಕ್ತವತ್ |
ಭವಂತಿ ವ್ಯವಹಾರಾಶ್ಚ ನ ಹಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗಾನಪಿ || 71 ||

ಅರ್ಥಾನ್ಯಥಾನುಭವತಃ ಪ್ರತಿಪಾದಯಿತುಂ ಕ್ಷಮಾಃ |
ಲೋಕಾಸ್ತತೋ ಹಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸಿದ್ಧಂ ನಾನ್ಯೇನ ಕೇನಚಿತ್ || 72 ||

ಶಕ್ಯಂ ವಾರಯಿತುಂ ಕ್ವಾಪಿ ತಚ್ಚೇನ್ನೋತ್ತರಗೋಚರಮ್ |
ಕಥಮೇವೋತ್ತರಃ ಕಾಲಸ್ತದ್ಗೋ ಮೋಕ್ಷಶ್ಚ ಗಮ್ಯತೇ || 73 ||

ಆಗಮೋಽಪಿ ಹಿ ಸಾಮಾನ್ಯೇ ಸಿದ್ಧೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತಃ ಪುನಃ |
ವಿಶೇಷಂ ಜ್ಞಾಪಯೇದೇವ ಕಥಂ ಶಕ್ತಿಗ್ರಹೋಽನ್ಯಥಾ || 74 ||

ಅತೀತಾನಾಗತಾರ್ಥೇಷು ಜಾತೇ ಶಕ್ತಿಗ್ರಹೇಽಖಿಲಮ್ |
ವಿಶೇಷಂ ಗಮಯೇದ್ವಾಕ್ಯಂ ನ ತದಜ್ಞಾತಶಕ್ತಿಕೇ || 75 ||

ಶಕ್ತಿಶ್ಚೇದ್ವರ್ತಮಾನೇ ಸ್ಯಾನ್ನಾತೀತಾನಾಗತಂ ವದೇತ್ |
ಯದಿ ಶಕ್ತಿಗ್ರಹೋಽನ್ಯತ್ರ ಕಥಂ ಸ ಸ್ಯಾತ್ ತದಗ್ರಹೇ || 76 ||

ಸಾಮಾನ್ಯಂ ದೃಷ್ಟಮೇವಾಸಾವನ್ಯತ್ರ ಗಮಯೇದ್ಯದಿ |
ಸಾಮಾನ್ಯವರ್ಜಿತಂ ವಸ್ತುಸ್ವರೂಪಂ ಗಮಯೇತ್ ಕಥಮ್ || 77 ||

ನ ಸ್ವರೂಪತ್ವಸಾಮಾನ್ಯಂ ಕೇನಾಪ್ಯಙ್ಗೀಕೃತಂ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಸ್ವರೂಪಂ ಚೇದನುಗತಂ ವ್ಯಾವೃತ್ತಂ ತತ್ರ ಕಿಂ ಭವೇತ್ || 78 ||

ಸರ್ವಾನುಗತಧರ್ಮಾಣಾಮನೇ ಹಿ ಸ್ವತ್ವಮಿಷ್ಯತೇ |
ಕಿಂ ವ್ಯಾವೃತ್ತಮಿತಿ ಪ್ರಶ್ನೇ ಸ್ವರೂಪಮಿತಿ ಕೇವಲಮ್ || 79 ||

ಸ್ಯಾದುತ್ತರಂ ತತೋಽನ್ಯಚ್ಛೇತ್ ತದೇವ ಸ್ವಯಮೇವ ನಃ |
ಏವಂ ವ್ಯಾವೃತ್ತರೂಪೇಽಪಿ ಯದಾ ಶಕ್ತಿಗ್ರಹೋ ಭವೇತ್ || 80 ||

ತಸ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯತೋ ಜ್ಞಾನಂ ವಿನಾ ಸ ಚ ಭವೇತ್ ಕುತಃ |
ಅತೋ ವಿಶೇಷಸಾಮಾನ್ಯರೂಪಂ ಸರ್ವಮಪೀಷ್ಯತೇ || 81 ||

ವ್ಯಾವೃತ್ತಂ ಯಚ್ಚ ಸಾಮಾನ್ಯಂ ತದೇವ ಸ್ಯಾದ್ವಿಶೇಷತಃ |
ನ ಚೈಕಧರ್ಮತಾ ತೇನ ಪದಾರ್ಥಾನಾಂ ಪರಸ್ಪರಮ್ || 82 ||

ಧರ್ಮಾಣಾಂ ಭೇದದೃಷ್ಟ್ಯೈವ ತತ್ಸಾದೃಶ್ಯಸ್ಯ ದರ್ಶನಾತ್ |
ಅತಃ ಸರ್ವಪದಾರ್ಥಶ್ಚ ಸಾಮಾನ್ಯಾತ್ ಸಾಕ್ಷಿಗೋಚರಾಃ || 83 ||

ಸರ್ವಮಿತ್ಯೇವ ವಿಜ್ಞಾನಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಕಥಮನ್ಯಥಾ |
ಕಿಂಚ್ಚಿತ್ಸಾದೃಶ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನಾದಖಿಲಸ್ಯಾಪಿ ವಸ್ತುನಃ || 84 ||

ಶಬ್ದಶಕ್ತಿಗ್ರಹಶ್ಚ ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ತತ್ಸಾದೃಶ್ಯಮಾನತಃ |
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಮಾನಸಂ ಚೈವ ಯದಾತೀತಾರ್ಥಗೋಚರಮ್ || 85 ||

ತದಾ ಸ್ಮೃತಿಪ್ರಮಾಣತ್ವಮತೀತತ್ವವಿಶೇಷಿತಮ್ |
ಆಧಿಕ್ಯಮನುಭೂತಾತ್ ತು ಯದಾತೀತತ್ವಮಿಷ್ಯತೇ || 86 ||

ಮಾನತಾ ಚ ಕಥಂ ನ ಸ್ಯಾತ್ ಸ್ಮೃತೇರ್ಭಾಧಶ್ಚ ನಾತ್ರ ಹಿ |
ಮಾನತ್ವಂ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾಯ ಅಪಿ ಸರ್ವಾನುಭೂತಿಗಮ್ || 87 ||

ಅತೀತವರ್ತಮಾನತ್ವಧರ್ಮಿಣೀ ಸಾ ಚ ದೃಶ್ಯತೇ |
ನ ಚ ಸಾ ಸ್ಮೃತಿಮಾತ್ರಾರ್ಥಾ ತದಿತನ್ವಗ್ರಹೈಕತಃ || 88 ||

ಅತೋ ನ ವರ್ತಮಾನೈಕನಿಯಮಃ ಸ್ಯಾದ್ಧರ್ಮೇಕ್ಷಜೇ |
ನ ಚ ಪ್ರಮಾಣತೋಽನ್ಯಾ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರಮಿತಿನಾಮ ಕುತ್ರಚಿತ್ || 89 ||

ಮಾನಾಭಾವಾದ್ಗೌರವಾಚ್ಚ ಕಲ್ಪನಾಯಾಃ ಕಿಮೇತಯಾ |
ಮಯೈತಜ್ಞಾ ತಮಿತಿ ತು ಸಾಕ್ಷಿಗಂ ಜ್ಞಾನಗೋಚರಮ್ || 90 ||

ಜ್ಞಾನಮೇವ ತತೋಽನ್ಯಾ ನ ಪ್ರಮಿತಿನಾಮ ದೃಶ್ಯತೇ |
ಮಾನಮಾತ್ಮಪ್ರಮೇಯಾಣಾಂ ತದುಚ್ಚಿತ್ತಿನ ಹಿ ಕ್ವಚಿತ್ || 91 ||

ಸ್ವಾಪ್ನಾನಾಮಪಿ ಚೈತೇಷಾಂ ನ ಬಾಧೋ ದೃಶ್ಯತೇ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಜಾಗ್ರತ್ಪ್ರಮಾತ್ರ ಮತ್ಯೈಕಮನ್ಯಥಾ ದೃಶ್ಯತೇ ಸ್ಫುಟಮ್ || 92 ||

ಅತೋ ಮಿಥ್ಯಾ ನ ಚ ಸ್ವಪ್ನೋ ಜಾಗ್ರದ್ವಜ್ಜಾಗ್ರದೇವ ಚ |
ಆತ್ಮವತ್ ಕ್ವಚಿದಾತ್ಮಾ ಚ ಸ್ಯಾದೇವ ಭ್ರಮಗೋಚರಃ || 93 ||

ಏತಾವತಾ ನ ಮಿಥ್ಯಾಽಽಸೌ ಸ್ವಪ್ನೇ ಜಾಗರಿತೇ ತಥಾ |
ಯದ್ಯಾತ್ಮನ್ಯನ್ಯಥಾ ದೃಶ್ಯಂ ಭ್ರಾಂತಮತ್ರಾಪಿ ತದ್ಭವೇತ್ || 94 ||

ಅಬಾಧಿತಾನುವೃತ್ತೇಸ್ತು ಸ್ವಪ್ನಾದೇರ್ಭ್ರಾಂತತಾ ಕುತಃ |
ನ ಚ ಕಾಚಿತ್ ಪ್ರಮಾ ವಿಶ್ವಭ್ರಾಂತತ್ವೇ ಸರ್ವಮೇವ ಚ || 95 ||

ಅಭ್ರಾಂತತ್ವೇ ಪ್ರಮಾಣಂ ತು ಕಥಂ ತದ್ಭ್ರಾಂತಿತಾ ಭವೇತ್ |
ಕಿಂಚಿ ಭ್ರಾಂತತ್ವವಾದೀ ಸ ಭ್ರಾಂತತ್ವಂ ಸ್ವಮತಸ್ಯ ಚ || 96 ||

ಆಜ್ಞೇಕರೋತಿ ನಿಯತಂ ತತ್ರ ಸಮ್ಪ್ರತಿಪನ್ನತಾ |
ವಾದಿನೋಸ್ತೇನ ಚಾಭ್ರಾಂತಂ ವಿಶ್ವಮೇವ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 97 ||

ಭ್ರಾನ್ತತ್ವಭ್ರಾನ್ತತಾ ಚೇತ್ ಸ್ಯಾತ್ ಕಥಂ ನಾಭ್ರಾನ್ತಿಸತ್ಯತಾ |
ಅಶೇಷದೋಷದುಷ್ಠಂ ತನ್ಮತಂ ಹೇಯಂ ಬುಭೂಷುಭಿಃ || 98 ||

ಯೇನ ಸ್ವಮತಹೇಯತ್ವಂ ಸ್ವಯಮಙ್ಗೇಕೃತಂ ಸದಾ |
ಭ್ರಾನ್ತಿತ್ವಾದ್ಧುರ್ಘಟತ್ವಸ್ಯ ಭೂಷಣತ್ವಾಚ್ಚ ಕೇವಲಮ್ || 99 ||

ಉನ್ಮತ್ತೋಽಪಿ ಕಥಂ ತಸ್ಯ ಮತಂ ಸ್ವೀಕರ್ತುಮಿಚ್ಛತಿ |
ಈಶಶಕ್ತೇರಚಿನ್ತ್ಯತ್ವಾನ್ಮಹೋನ್ಮತ್ತೈಃ ಪ್ರವರ್ತಿತಮ್ || 100 ||

ಅತಃ ಪ್ರಜ್ಞಾಽತ್ರ ಮಾಯೋಕ್ತಾ ಜೈವ್ಯಪಾದಾನಮೇವ ಸಾ |
ನಿಮಿತ್ತಮೈಶ್ವರೀ ಮುಖ್ಯಾ ನಿರ್ಮಿತಂ ತ್ರಾತಮೇವ ಚ || 101 ||

ತಾಭ್ಯಾಂ ಸಹ ಪೃಥಕ್ ಚೈವ ಮಾಯಾಮಾತ್ರಮಿತೀರ್ಯತೇ |
ಉಭಾಭ್ಯಾಂ ಮಾತಮೈಶ್ವರ್ಯಾ ತ್ರಾತಂ ಸಹ ಪೃಥಕ್ ತತಃ || 102 ||

ಪ್ರಜ್ಞಾತ್ಮಕಂ ಮನೋ ಯೇನ ಮನೋರೂಪಾಶ್ಚ ವಾಸನಾಃ |
ಧೀರ್ಭೀರಿತಿ ಮನಸ್ತೇವೇತ್ಯಾಹ ಚ ಶ್ರುತಿರಜ್ಞಸಾ || 103 ||

ಚಿದಚಿನ್ಮಿಶ್ರಮೇವೈತನ್ಮನೋ ಯಾವಚ್ಚ ಸಂಸೃತಿಃ |
ತೇನಾವಸ್ಥಾ ಇಮಾಃ ಸರ್ವಾ ಜೀವಃ ಪಶ್ಯತಿ ಸರ್ವದಾ || 104 ||

ಮನೋವಿಕಾರಾ ವಿಷಯಾಃ ಸ್ವಾಪ್ನಾ ಯದ್ಬಾಹ್ಯವನ್ನ ತೇ |
ಸ್ಥೂಲಾ ಭವನ್ಯತಸ್ತೇಷಾಂ ಸ್ಪಷ್ಟತಾ ನ ತಥಾ ಕ್ವಚಿತ್ || 105 ||

ಕ್ವಚಿತ್ ಸೃಷ್ಟಾ ಅಪಿ ಸೃಷ್ಟೇ ವಾಸನಾ ಮಾನಸೀ ಚ ಸಾ |
ಈಶೇಚ್ಛಯಾಽನ್ತರ್ದಧಾತಿ ವ್ಯಜ್ಯತೇ ಚ ಪುನಸ್ತಯಾ || 106 ||

|| ದೇಹಯೋಗಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಸೃಷ್ಟೈವ ವಾಸನಾಭಿಶ್ಚ ಪ್ರಪಿಪ್ಪಾಂ ಸ್ವಾಪ್ನಮೀಶ್ವರಃ |

ವಾಸನಾಮಾತ್ರತಾಂ ತಸ್ಯ ನೀತ್ಯಾಽನ್ತರ್ಧಾಪಯತ್ಯಜಃ || 107 ||

|| ಸಮ್ಪತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

ಸುಷುಪ್ತಿಬೋಧಮೋಹಾಂಶ್ಚ ಸ್ವವಶಸ್ತದ್ವಶಂ ಸದಾ |

ಜೀವಂ ನಯತಿ ದೇವೇಶಃ ನಾನ್ಯಃ ಕರ್ತಾಽಸ್ಯ ಕಶ್ಚನ || 108 ||

|| ನಸ್ಥಾನತೋಽಪ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

ನ ಸ್ಥಾನಭೇದತೋಽಪ್ಯಸ್ಯ ಭೇದಃ ಕಶ್ಚಿತ್ ಪರೇಶಿತುಃ |

ಸರ್ವತ್ರಾಶೇಷದೋಷೋಜ್ಞಪೂರ್ಣಕಲ್ಯಾಣಚಿದ್ಗುಣಃ || 109 ||

ತದ್ವಿರುದ್ಧಂ ತು ಯತ್ ತತ್ರ ಮಾನಂ ನೈವ ಕ್ವಚಿದ್ಭವೇತ್ |

ಮಹಾತಾತ್ಪರ್ಯರೋಧೇನ ಕಥಂ ತನ್ಮಾನಮತ್ರ ತು || 110 ||

ದುಃಖಾಪ್ಯಯಸುಖಾವಾಪ್ತಿಹೇತುತ್ವೇನೈವ ವೇದವಾಕ್ |

ಭವೇನ್ಮಾನಂ ತದೀಶಾನಾತ್ ಪ್ರಸನ್ನಾದೇವ ನಾನ್ಯಥಾ || 111 ||

ಪ್ರಸನ್ನತಾ ಗುಣೋತ್ಕರ್ಷಜ್ಞಾನಾದೇವ ಹಿ ಕೇವಲಮ್ |

ನಿದೋಷತಾಪರಿಜ್ಞಾನಾದಪಿ ನಾನ್ಯೇತ ಕೇನಚಿತ್ || 112 ||

"ಯೋ ಮಾಮಶೇಷದೋಷೋಜ್ಞಂ ಗುಣಸರ್ವಸ್ವಬೃಂಹಿತಮ್ |

ಜಾನಾತ್ಯಸ್ಮೈ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಹಂ ದದ್ಯಾಂ ಮುಕ್ತಿಂ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ" || 113 ||

"ಯೋ ಮಾಮಶೇಷಾಭ್ಯಧಿಕಂ ವಿಜಾನಾತಿ ಸ ಏವ ಮಾಮ್ |

ವಿಜಾನಾತ್ಯಖಿಲಾಂಸ್ತಸ್ಯ ದದ್ಯಾಂ ಕಾಮಾನ್ ಪರಂ ಪದಮ್ || 114 ||

'ಯೋ ಮಾಮೇವಮಸಮ್ಮೂಢಃ' 'ಕಿಂ ಮಾಂ ನಿಂದಂತಿ ಶತ್ರವಃ' |

ಇತ್ಯಾದಿವೇದಸ್ಮೃತಿಗವಾಕ್ಯೈರೇವಾವಸೀಯತೇ || 115 ||

ಲೋಕತಶ್ಚ ಪ್ರಸಾದೇನ ಮುಕ್ತಿಃ ಸಗುಣವೇದನಾತ್ |
ಮಹಾತಾತ್ಪರ್ಯಮುಖ್ಯಸ್ಯ ವಿರೋಧಾದತ ಏವ ಹಿ || 116 ||

ದೋಷಿತ್ವನಿರ್ಗುಣತ್ವಾಲ್ಪಗುಣತ್ವಾದಿ ಕಥಂನ |
ನಾರ್ಥಃ ಶ್ರುತಿಪುರಾಣಾದೇಸ್ತದ್ವಿರುದ್ಧೋಽಖಿಲಸ್ಯ ಚ || 117 ||

ಅರ್ಥಂ ಸ್ವಯಂ ವಿನಿರ್ಣಿತೋ ವಾಸುದೇವೇನ ಸಾದರಮ್ |
"ಇತಿ ಗುಹ್ಯತಮಂ ಶಾಸ್ತ್ರಮಿದಮುಕ್ತಂ ಮಯಾಽನಘ || 118 ||

ಏತದ್ಬುದ್ಧಾ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ ಸ್ಯಾತ್ ಕೃತಕೃತ್ಯಶ್ಚ ಭಾರತ |
ಇತ್ಯತೋಽಖಿಲಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರವಿರುದ್ಧತ್ವೇನ ನಾನುಮಾ || 119 ||

ವರ್ತತೇ ತತ್ರ ತೇನೇಶೋ ನಿರ್ಣಿತೋಽಖಿಲಸದ್ಗುಣಃ |
ನ ಚ ಚಿತ್ತಾ ದಭಿನ್ನತ್ವಂ ಜೀವಸ್ಯೇಶವದಾಪ್ಯತೇ || 120 ||

|| ಉಪಮಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಯತ ಆಭಾಸತಾಮೇವ ಶ್ರುತಿರಸ್ಯ ವದತ್ಯಲಮ್ |
"ಯಥೈಷಾ ಪುರುಷೇ ಭಾಯಾ ಏತಸ್ಮಿನ್ನೇತದಾತತಮ್ " || 121 ||

ಭಾಯಾ ಯಥಾ ಪುಂಸದೃಶಾ ಪುಮಧೀನಾ ಚ ದೃಶ್ಯತೇ |
ಏವಮೇವಾತ್ಮಕಾಃ ಸರ್ವೇ ಬ್ರಹ್ಮಾದ್ಯಾಃ ಪರಮಾತ್ಮನಃ " || 122 ||

"ಸತ್ತಾಪ್ರತೀತಿಕಾರ್ಯೇಷು ಪುಮಧೀನೋ ಯಥೇಯತೇ |
ಆಭಾಸ ಏವಂ ಪುರುಷಾ ಮುಕ್ತಾಶ್ಚ ಪರಮಾತ್ಮನಃ || 123 ||

"ಭಾಯಾ ವಿಷ್ಣೋ ರಮಾ ತಸ್ಯಾಶ್ಚಾಯಾ ಧಾತಾ ವಿಶೇಷಕೌ |
ತಸ್ಯೇನ್ವಕಾಮೌ ಚ ತಯೋಸ್ತಯೋರನೈಃಖಿಲಾ ಅಪಿ " || 124 ||

"ಹರೇಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಯ ಗೀಸ್ತಸ್ಯಾ ವಿಶೇಷಾವಿನ್ದ ಏತಯೋಃ |

ಮಾರಶ್ಚಾಭಾಸಕಾಃ ಸರ್ವ ಏತಯೋಸ್ತದಧೀನತಃ || 125 ||

ಸರ್ವೇಽಲ್ಪಶಕ್ತಯಶ್ಚೈವ ಪೂರ್ಣಶಕ್ತಿಃ ಪರೋ ಹರಿಃ |

ಚೇತನತ್ವೇಽಪಿ ಭಿನ್ನಾಸ್ತೇ ತಸ್ಮಾದೇತೇನ ಸರ್ವದಾ" || 126 ||

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯೇಭ್ಯೋ ಜಾಯತೇ ಭೇದ ಏವ ಹಿ |

ಆಭಾಸತ್ವಂ ಹಿ ನಿರ್ಣೇತಂ ಜೀವಸ್ಯ ಪರಮಾತ್ಮನಃ || 127 ||

ತನ್ನ ಯುಕ್ತಂ ಯದಾಭಾಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯತ್ತ ಈಯತೇ |

ಉಪಾಧ್ಯಾಯತ್ತಾಭಾವಾದಾಭಾಸತ್ವವಿರೋಧತಃ || 128 ||

ಚೇತನತ್ವೇನ ಚಾಂಶತ್ವಾತ್ ಸಮುದಾಯೈಕ್ಯಮಾಪತೇತ್ |

ಅತಃ ಪೃಥಕ್ತ್ವ ಮುದಿತಂ ಸಮುದಾಯಾಂಶಯೋರ್ಭವೇತ್ || 129 ||

ಈಶಾಖ್ಯಾ ಸಮುದಾಯೇ ಸ್ಯಾದೀಶರೂಪೇಷ್ಟಿವೋದಿತಾ |

ಅತೋ ದೇಹಾದ್ಯುಪಾಧೀನಾಮಪಾಯೇ ಸಮತಾ ಭವೇತ್ || 130 ||

ಈಶರೂಪೈರಥಾಭಾಸಾ ಮುಖ್ಯತಃ ಸೂರ್ಯಕಾದಿವತ್ |

ಯದಾ ತದೋಪಾಧ್ಯಾಯತ್ತರೂಪಾಣಾಂ ನಾಶಿತಾ ಭವೇತ್ || 131 ||

ಇತ್ಯಾಶಙ್ಕಾನಿವೃತ್ಯರ್ಥಮಾಹ ವೇದಾಧಿಪಃ ಪ್ರಭುಃ |

ಅತ ಏವೋಪಮತ್ಯೇವ ಚಾನ್ಯಾಭಾಸವಿಶೇಷಿತಾಮ್ || 132 ||

ಯದುಕ್ತಂ ತದಧೀನತ್ವಂ ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಸ್ವಶೇಷತಃ |

ಜೀವಸ್ಯ ಸದೃಶತ್ವಂ ಚ ಚಿತ್ತ ಮಾತ್ರಂ ಚ ಚಾಪರಮ್ || 133 ||

ತಾವನ್ಮಾತ್ರೇಣ ಚಾಭಾಸೋ ರೂಪಮೇಷಾಂ ಚಿದಾತ್ಮನಾಮ್ |

ನೋಪಾಧ್ಯಧೀನತಾದ್ಯೈಶ್ಚ ನಾತಿಸಾಮ್ಯಂ ನಿರರ್ಶನೇ || 134 ||

ಕಿಂಚ್ಚಿತ್ಸುಖಾದಿಸಾದ್ಯಶ್ಯಮದೀಶೇನಾಸುರಾನ್ಯತೇ |

ತತ ಆಭಾಸತೇ ನಿತ್ಯಂ ತದ್ವದಾಭಾಸತೇಽಪಿ ಚ || 135 ||

ಭಾನಮಸ್ತಿತ್ವಮಪಿ ಚೈವಾ ಸಮನ್ತಾದ್ಯತಸ್ತತಃ |

ಜೀವ ಆಭಾಸ ಉದ್ಧಿಷ್ಟಃ ಸದೈವ ಪರಮಾತ್ಮನಃ || 136 ||

ನ ಜಲಾಯತ್ತಸೂರ್ಯಾದಿಪ್ರತಿಬಿಂಬೋಪಮತ್ವತಃ |

ತದಧೀನತ್ವಮೇವೇತಿ ಕಿಂಚ್ಚಿತ್ಸಾದ್ಯಶ್ಯಮೇವ ಚ || 137 ||

ಸಂಪ್ರಕಾಶಯತಃ ಸೂತ್ರಗತಾವಖಿಲಮಾನತಃ |

ಜೀವೇಶಭೇದದೃಷ್ಟೈವ ಸಮುದಾಯೈಕತಾ ಕುತಃ || 138 ||

ಅಶೇಷದೋಷರಾಹಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಶಕ್ತಿತ್ವತೋ ಹರೇಃ |

"ಸರ್ವೋಪೇತೇ" ತಿ ಕಥಿತಮತ ಐಕ್ಯಂ ಕ್ವ ದೋಷಿಣಾ || 139 ||

ಅಶೇಷಶಕ್ತಿಯುಕ್ತಶ್ಚೇತ್ ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯಾದೋಷವಾನ್ ಕಥಮ್ |

ಅನುಸನ್ಧಾನರಹಿತಮೈಕ್ಯಂ ಚೇದೇಕತಾ ನ ತತ್ || 140 ||

ಚೇತನೈಕ್ಯೇನುಸನ್ಧಾನಂ ಪ್ರಮಾಣಂ ನೈವ ಚಾಪರಮ್ |

ಅನುಸನ್ಧಾನರಹಿತಂ ಸಮುತಾಯೈಕ್ಯಮೇವ ಚೇತ್ || 141 ||

ಚೇತನೇಷ್ಟಸ್ತು ತನ್ನಾಮಮಾತ್ರಮೇವ ಯತಸ್ತತಃ |

ಮುಕ್ತೌ ಸ್ಯಾದನುಸನ್ಧಾನಮಿತ್ಯಪಿ ಸ್ಯಾತ್ ಸುದುಷ್ಕರಮ್ || 142 ||

ಸರ್ವಜ್ಞ ಏಕತಾಂ ನಾನುಸನ್ಧತೇ ನೈವ ಸಾ ಯತಃ |

ಪಶ್ಚಾತ್ ಸ್ಯಾದನುಸನ್ಧಾನಂ ಚೇನ್ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಿತಾ ಭವೇತ್ || 143 ||

ವಿದ್ಯಮಾನಾನುಸಂಧಾನಂ ನ ಚೇದಜ್ಞತ್ವಮಾಪತೇತ್ |

ಅಸದೈಕ್ಯಂ ಭವೇತ್ ಪಶ್ಚಾದ್ಯದಿ ಸ್ಯಾತ್ ಸಪ್ತಮೋ ರಸಃ || 144 ||

ಸಮುದಾಯೈಕೈಮೇತಸ್ಮಾದ್ಗೂರತೋಽಪಾಕೃತಂ ಸದಾ |

ಅತೋಽಶೇಷಗುಣೋನ್ನದ್ಧಂ ನಿರ್ದೋಷಂ ಯಾವದೇವ ಹಿ || 145 ||

ತಾವದೇವೇಶ್ವರೋ ನಾಮ ತತ್ರ ಭೇದೋಽಪಿ ನ ಕ್ವಚಿತ್ |

"ನೇಹ ನಾನಾಸ್ತಿ ಕಿಮಪಿ ಹರಯೋಽಯಮಯಂ ಹಿ ಸಃ " || 146 ||

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿಮಾನೇನ ಜೀವಾಂಶಾಃ ಸರ್ವ ಏವ ಚ |

ನಿಯಮೇನಾನುಸನ್ಧಾನವನ್ನೋ ಯದ್ಯೇಕತಾ ಸ್ವತಃ || 147 ||

ಅಂಶಿನೋಽಶೇಷಸನ್ಧಾನಮತ್ಯಲ್ಪಸ್ಯಾಪಿ ವಿದ್ಯತೇ |

ಭುವಿ ಜಾತೇನ ಚಾಂಶೇನ ಸುಖದುಃಖಾದಿ ತದ್ಗತಮ್ || 148 ||

ಅನುಭೂಯತೇ ವಿಶೇಷಸ್ತು ಕಶ್ಚಿದೀಶಕೃತೋ ಭವೇತ್ |

ಈಶಸ್ಯಾಚಿನ್ಮಶಕ್ತಿತ್ವಾನ್ನಾಶಕ್ಯಂ ಕ್ವಾಪಿ ವಿದ್ಯತೇ || 149 ||

ಸೇಶತಾಽನುಪಪನ್ನೈವ ಯದಿ ಜೀವೈಕತಾಽಸ್ಯ ಹಿ |

ಅನೀಶಸ್ಯೇಶತೇತ್ಯೇವ ವಿರುದ್ಧಂ ಸರ್ವಮಾನತಃ || 150 ||

ಈಶತ್ವೇನೈವ ವಿಜ್ಞಾತಮನೀಶತ್ವೇನ ಚೇಚ್ಛುತಿಃ |

ಅನೀಶತ್ವೇನ ವಿಜ್ಞಾತಮೀಶತ್ವೇನಾಥವಾಽದಿಶೇತ್ || 151 ||

ಉಪಜೀವ್ಯ ವಿರೋಧೇನ ನೈವ ಮಾನತ್ವಮೇಷ್ಯತಿ |

ಅತ ಏವೇಶತಾಸಿದ್ಧೇರ್ನ ಕಿಂಚ್ಚಿತ್ಕೃಮಸ್ಯ ಚ || 152 ||

ಈಶತ್ವೇಽನೀಶಭೇದೇನ ಶ್ರುತ್ಯಾ ಸಮ್ಯಕ್ ಪ್ರಕಾಶಿತೇ |

ಅಯುಕ್ತಮಪಿ ಚಾನ್ಯತ್ರ ಯುಕ್ತಂ ಭವತಿ ತದ್ಬಲಾತ್ || 153 ||

ಅತೋಽನ್ಯತ್ರಾಪಿ ಯದ್ಭೃಷ್ಟಂ ತದೀಶೇನೈವ ಕಲ್ಪತೇ |

ಶ್ರುತ್ಯಾಭಾಸಾಪ್ತಮಪಿ ನ ಹೀಶತ್ವಪರಿಪನ್ನಿ ಯತ್ || 154 ||

ಈಶೋನೀಶೋ ಜಗನ್ನಿಧ್ಯಾ ದುಃಖೇ ಮುಕ್ತೇ ಭಿದಾ ನ ಹಿ |

ಇತಿ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾವ್ಯಾಘಾತಃ ಸರ್ವದೋಷಾಧಿಕಾಧಿಕಃ || 155 ||

ಇತಿ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೋಕ್ತಿರತಿಹೇಯಮತೋಽವಿಲೈಃ |

ಬುಭೂಷುಭಿರ್ಮತಮಿದಂ ಜೀವೇಶಾಭೇದವಾದಿನಃ || 156 ||

ನಾಯುಕ್ತಮೀಶಿತಃ ಕಿಂಚಿದೀಶತ್ವಸ್ಯಾವಿರೋಧಿ ಯತ್ |

ಯದೀಶತ್ವವಿರೋಧಿ ಸ್ಯಾತ್ ತದೇವಾಯುಕ್ತಮಜ್ಞಸಾ || 157 ||

ಈಶತ್ವಸ್ಯಾವಿರೋಧೇನ ಯೋಜಯಿತ್ವಾಽವಿಲಾಃ ಪ್ರಮಾಃ |

ಸಿದ್ಧೇಶತ್ವೇನ ಚಾಯುಕ್ತಮಪಿ ಹೀಶೇನ ಯೋಜಯೇತ್ || 158 ||

ಮಾನತಃ ಪ್ರಾಪ್ತಮವಿಲಂ ನಾಮಾನಂ ಯೋಜಯೇತ್ ಕ್ವಚಿತ್ |

ಇತಿ ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕೋಕ್ತಿರತೋ ಯುಕ್ತಮಿಹೋದಿತಮ್ || 159 ||

ಸ ಚಾಪ್ರಾಕೃತರೂಪತ್ವಾದರೂಪಃ ಸ್ವಗುಣಾತ್ಮಕಮ್ |

ರೂಪಮಸ್ಯ ಶಿರಃ ಪಾಣಿಪಾದಾದ್ಯಾತ್ಮಕಮಿಷ್ಟತೇ || 160 ||

ಅತೋ ನಾನಿತ್ಯತಾ ನೈವ ಶ್ರುತಿದ್ವಯವಿರೋಧಿತಾ |

ಯಥಾ ಹಿ ತೈಜಸಸ್ಯೈವ ಪ್ರಕಾಶಸ್ಯೋಜ್ಜಿತಾವಪಿ || 161 ||

ಆತ್ಮೈವ ಜ್ಯೋತಿರಿತ್ಯಾಹ ಜೀವಸ್ಯೇಶಂ ಶ್ರುತಿಸ್ತಥಾ |

ತದ್ಭಕ್ತಿತಾರತಮ್ಯೇನ ತಾರತಮ್ಯಂ ವಿಮುಕ್ತಿಗಮ್ || 162 ||

ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಂ ಚ ಸರ್ವೇಷಾಮಾನನ್ದಾದೇರ್ಯಥಾಕ್ರಮಮ್ |

|| ಸ್ಥಾನವಿಶೇಷಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಪ್ರತಿಬಿಂಬವದವ್ಯೇಷಾಮಾನನ್ದೋಽನ್ಯಗುಣಾ ಯಥಾ || 163 ||

ನಾರಾಯಣಗುಣಾದೀನಶ್ಚಾತ್ಯಲ್ಪಸ್ತದಪೇಕ್ಷಯಾ |

ತಸ್ಮಾದ್ಭಿನ್ನಶ್ಚ ಸತತಂ " ಅನ್ಯಜ್ಞಾ ನಂ ಪರಸ್ಯ ಚ || 164 ||

ಅನ್ಯಜ್ಞಾ ನಂ ಚ ಜೀವಾನಾಮನ್ಯ ಆನಂದ ಈಶತಾ |

ಮುಖ್ಯೇಶತಾ ಪರೇಶಸ್ಯ ಗೌಣೇ ಜೀವಸ್ಯ ಸಾ ಯತಃ " || 165 ||

ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ

|| ಪಾಲಕತ್ವಾಧಿಕರಣಮ್ ||

.....ಸೃಷ್ಟಿನಾಶೌ ತದಧೀನಾವಿತಿರಿತೇ |

ಸ್ವಭಾವತ್ವಾತ್ ಸ್ಥಿತೇರ್ನೈತದಪೇಕ್ಷೇತಿ ನ ಯುಜ್ಯತೇ || 166 ||

ಯತಃ ಸ್ವಭಾವೋಽಪ್ಯವಿಲ ಈಶಾಯತೋಽವಿಲಸ್ಯ ಚ |

|| ಅವ್ಯಕ್ತಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಅವ್ಯಕ್ತೋಽಪಿ ಸ್ವಶಕ್ತೇವ ಭಕ್ತಾನಾಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಹರಿಃ || 167 ||

|| ಭಯವ್ಯಪದೇಶಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ತದಭಿನ್ನಾ ಗುಣಾ ನಿತ್ಯಮಪಿ ಸರ್ವೇ ವಿಶೇಷತಃ |

ಗುಣತ್ವೇನ ಗುಣಿತ್ವೇನ ಭೋಕ್ತೃಭೋಗ್ಯತಯಾ ಸ್ಥಿತಾಃ || 168 ||

ವಿಶೇಷಾತ್ಮತಯಾ ತೇಷಾಂ ನಿತ್ಯಶಕ್ತ್ಯಾತ್ಮನಾ ತಥಾ |

ನಿತ್ಯಂ ಸ್ಥಿತೇರ್ನ ಧರ್ಮಾಣಾಂ ಕ್ರಿಯಾದೀನಾಮನಿತ್ಯತಾ || 169 ||

ನ ವಿಶೇಷಾತ್ಮತಾ ಚೇಯಮನಿತ್ಯಾ ಶಕ್ತಿರೂಪತಾ |

ಸೈವ ಯತ್ ಸವಿಶೇಷಾ ಸ್ಯಾದ್ವಿಶೇಷೋಽನ್ಯೋ ನ ಚಾಪ್ಯಯಮ್ || 170 ||

ಸ್ವನಿರ್ವಾಹಕತಾಹೇತೋಸ್ತಥಾಪಿ ಸ್ಯಾದ್ವಿಶೇಷತಾ |
ವಿಶೇಷತ್ವೇನ ವಿಜ್ಞಾತೇ ಪ್ರಮಾಣೈರಖಿಲೈರಪಿ || 171 ||

ಸಸರ್ಜ ಸಂಜ್ಞಾಹಾರೇತಿ ವಿಶೇಷೋ ಹ್ಯವಗಮ್ಯತೇ |
ಶ್ರುತ್ಯೈವ ಸ ಸ ಏವೇತಿ ತದಭೇದಶ್ಚ ಗಮ್ಯತೇ || 172 ||

ಭೇದೋ ಯದಿ ವಿಶೇಷಸ್ಯ ಸ ಭೇದೋ ಭೇದಿನಾ ಕಥಮ್ |
ಭಿನ್ನಶ್ಚೇದನವಸ್ಥಾ ಸ್ಯಾದಭಿನ್ನಶ್ಚೇತ್ ಪುರಾ ನ ಕಿಮ್ || 173 ||

ವಿಶೇಷೋಽಭಿನ್ನ ಏವೇತಿ ತೇನ ನಾಭ್ಯುಪಗಮ್ಯತೇ |
ಅಭಿನ್ನೋ ನಿರ್ವಿಶೇಷಶ್ಚೇದ್ಭೇದಸ್ತದ್ಭೇದತಾ ಕುತಃ || 174 ||

ಅನಾನಾನೇನ ಭಿನ್ನೋಽಯಮಿತಿ ಯತ್ ಸವಿಶೇಷತಃ |
ಭೇದ ಏವೈಷ ಬಹುಧಾ ದೃಶ್ಯತೇ ತತ್ ಕಿಮುತ್ತರಮ್ || 175 ||

ಅಭೇದಭೇದಯೋಶ್ಚೈವ ಸ್ವರೂಪತ್ವಂ ಹಿ ಭೇದಿನಃ |
ತಯೋರಪ್ಯವಿಶೇಷತ್ವೇ ಪರ್ಯಾಯತ್ವಂ ಹಿ ಶಬ್ದಯೋ || 176 ||

ಅಭೇದಭೇದಶಬ್ದೌ ಚ ಪರ್ಯಾಯಾವಿತಿ ಕೋ ವದೇತ್ |
ಭೇದೋಽನ್ಯೋನ್ಯಮಭೇದಶ್ಚ ಭೇದಿನಾ ಚೇದ್ವಿಶೇಷಿತಾ || 177 ||

ಅವಿಶೇಷೇ ಕಥಂ ಭೇದೋ ಭೇದಿನೈಕಸ್ತಥಾ ಭಿದಾ |
ಪುನಸ್ತಯೋರ್ವಿಭೇದಶ್ಚ ಭೇದಿಮಾತ್ರತ್ವತೋ ಭವೇತ್ || 178 ||

ಭೇದಿನಶ್ಚೈವ ಭೇದಸ್ಯ ವಿಶೇಷೋ ಯದಿ ಗಮ್ಯತೇ |
ಅಭೇದಾಭೇದಿನೋಶ್ಚೈವ ಕಿಂ ಭೇದೋಽಭೇದಭೇದಯೋಃ || 179 ||

ವಿಶೇಷೇಣೈವ ಸರ್ವತ್ರ ಯದಿ ವ್ಯವಹೃತಿರ್ಭವೇತ್ |
ಕಲ್ಪನಾಗೌರವಾಯೈವ ಕಿಂ ಭೇದಃ ಕಲ್ಪ ತೇ ತದಾ || 180 ||

ಐಕ್ಯಪ್ರತೀತ್ಯಭಾವೇನ ಭೇದ ಏವ ಗವಾಶ್ಚಯೋಃ |
ನ ಏವೇತಿ ಪ್ರತೀತೌ ಹಿ ವಿಶೇಷೋ ನಾಮ ಭಣ್ಯತೇ || 181 ||

ಸಚ್ಚಿದಾದೇರಪರ್ಯಾಯಸಿದ್ಧ ಧ್ವಂ ಮಾಯಿನಾಽಪಿ ಹಿ |
ಅಙ್ಗೇಕಾರ್ಯೋ ವಿಶೇಷೋಽಯಂ ಯದ್ಯಸತ್ಯವಿಶೇಷಣಮ್ || 182 ||

ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಗ್ವಾರಯಿತುಂ ಶಬ್ದಾಂತರಮಿತಿಷ್ಯತೇ |
ಮಾಯಾವಿಶೇಷರಾಹಿತ್ಯವಿಶೇಷಗವಿಶೇಷಿತಾ || 183 ||

ಸತ್ಯಸ್ಯಾಪಿ ಭವೇತ್ ಸಾ ಚ ತಥಾ ಚೇದನವಸ್ಥಿತಿಃ |
ಯದಿ ಸತ್ಯೇ ವಿಶೇಷೋ ನ ನ ತದುಕ್ತಿರ್ಭವೇತ್ ತದಾ || 184 ||

ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ಚೇತ್ ತೇನ ಲಕ್ಷ್ಯಮಿತ್ಯಪಿ ಸ್ಯಾದ್ವಿಶೇಷಿತಾ |
ಪುನಃ ಪುನರ್ಲಕ್ಷಣಾಯಾಮಪಿ ಸ್ಯಾದನವಸ್ಥಿತಿಃ || 185 ||

ಯದ್ಯಭಾವವಿಶೇಷಿತ್ವಂ ಸ್ಯಾದಙ್ಗೇಕೃತಮೇವ ತೇ |
ಅಸಾರ್ವಜ್ಞಾದಿರಾಹಿತ್ಯಮಪ್ಯೇವಂ ತೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 186 ||

ತದಾ ಸಾರ್ವಜ್ಞಮೇವ ಸ್ಯಾದ್ಭಾವಾರ್ಥತ್ವಾನ್ನ ಇಷ್ಟೋರ್ಧ್ವಯೋಃ |
ಯದಿ ನೈತಾದ್ಯಶಂ ಗ್ರಾಹ್ಯಮಸುಖತ್ವಾನಿವರ್ತನಾತ್ || 187 ||

ಅಸತ್ತಾಜ್ಞಾನತಾದೇಶ್ಚ ಸ್ಯಾದಸತ್ತಾ ದಿಕಂ ತದಾ |
ಅನೃತಾದಿವಿರೋಧಿತ್ವಂ ಯದ್ಯಸ್ಯಾಭ್ಯುಪಗಮ್ಯತೇ || 188 ||

ಅನೈಶ್ಚರ್ಯವಿರೋಧಿತ್ವಮಪ್ಯೇವಂ ಕಿಂ ನಿವಾರ್ಯತೇ |
ಅಖಣ್ಡಖಣ್ಡನಾದೇವಂ ವಿಶೇಷೋಽಖಣ್ಡವಾದಿನಾ || 189 ||

ಖಣ್ಡಿತೇನಾಪಿ ಮನಸಾ ಸ್ವೀಕಾರ್ಯೋಽನನ್ಯಥಾಗತೇಃ |
ಅಖಣ್ಡಖಣ್ಡವಾದಿಭ್ಯಾಂ ಖಣ್ಡಾಖಣ್ಡೇನ ಚೈವ ತತ್ || 190 ||

ಮಹಾದರೇಣ ಶಿರಸಿ ವಿಶೇಷೋ ಧಾರ್ಯ ಏವ ಹಿ |
ನಿದರ್ಶನತ್ರಯೇಣಾತೋ ಭಗವಾನತ್ಯಭಿನ್ನತಾಮ್ || 191 ||

ಗುಣಾನಾಮಾದರೇಣಾಹ ತಚ್ಚ ನಾಭಿಹಿತಾನ್ವಯಃ |
ಯದಾಽಶೇಷವಿಶೇಷಾಣಾಮುಕ್ತಿಃ ಸಾಮಾನ್ಯತೇ ಭವೇತ್ || 192 ||

ಪದ್ಯೇಕೇನಾಪ್ಯುತ್ತರೇಣ ವಿಶೇಷಾವಗತಿರ್ಭವೇತ್ |
ಯತೋಽಶೇಷವಿಶೇಷಾಣಾಂ ವಸ್ತುನಾಸ್ಯೇವ ಚೈಕತಾ || 193 ||

ಅತಃ ಸಾಮಾನ್ಯತೋ ಜ್ಞಾತಃ ಪದಾಂತರಬಲಾತ್ ಪುನಃ |
ಭವೇದ್ವಿಶೇಷತೋ ಜ್ಞಾತಸ್ತೇನ ಸ್ಯಾದನ್ವಿತೋಕ್ತಿತಾ || 194 ||

ಸ್ವಾರ್ಥ ಏವನ್ವಿತೋ ಯಸ್ಮಾತ್ ಕೇನಚಿತ್ತದ್ವಿಶೇಷತಃ |
ಅನೇನೇತಿ ತದುಕ್ತ್ಯೈವ ಜಾಯತೇಽನುಭವೇನ ಹಿ || 195 ||

ಯದ್ಯನನ್ವಿತಮೇವೈತತ್ ಪದಂ ಸ್ವಾರ್ಥಂ ವದೇದಿಹ |
ತಥಾಽನ್ಯಾನ್ಯವಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಕಃ ಕುರ್ಯಾದನ್ವಯಂ ಪುನಃ || 196 ||

ವ್ಯಾಪಾರೋ ನ ಹಿ ಶಬ್ದಸ್ಯ ಪರಃ ಸ್ವಾರ್ಥಪ್ರಕಾಶನಾತ್ |
ಪುಮಾನಪ್ಯೇಕವಾರೋಕ್ತ್ಯಾಕೃತಕೃತ್ಯೋ ಯದಾ ಭವೇತ್ || 197 ||

ಅನ್ವಯಸ್ಯ ಕಥಂ ಜ್ಞಾನಂ ಶಬ್ದಾರ್ಥತ್ವಂ ಯದಾಽಸ್ಯ ನ |
ಯದೈವಾನನ್ವಿತಾರ್ಥಸ್ಯ ವಚನಂ ತೈಃ ಪದೈರ್ಭವೇತ್ || 198 ||

ಅನನ್ವಿತಃ ಸ್ಯಾಚ್ಚಬ್ದಾರ್ಥೋ ನ ತದರ್ಥೋ ಹಿ ಸೋಽನ್ವಯಃ |
ನಿರಾಕಾಂಕ್ಷಪದಾನ್ಯೇವ ವಾಕ್ಯಮಿತ್ಯುಚ್ಯತೇ ಬುಧೈಃ || 199 ||

ತತ್ತದರ್ಥಾಭಿಧಾನೇನ ಸ್ಯಾನ್ನಿರಾಕಾಂಕ್ಷತಾ ಚ ಸಾ |
ಅಪೂರ್ತೇಸ್ತಾವದರ್ಥಾನಾಮಾಕಾಂಕ್ಷಾ ಪೂರ್ವಮಿಷ್ಟತೇ || 200 ||

ಕರ್ಮಕರ್ತೃಕ್ರಿಯಾಣಾಂ ತು ಪೂರ್ತೌ ಕೋಽನ್ಯೋಽನ್ವಯೋ ಭವೇತ್ |
ಅಪೂರ್ತಿಶ್ಚೇತ್ ಪದ್ಯೆರುಕ್ತಃ ಕಿಂ ನೃಶೃಙ್ಗೇಣ ಪೂರ್ಯತೇ || 201 ||

ವ್ಯಾಪಾರಶ್ಚೇತ್ ಪುನಸ್ತೇಷಾಮನುಕ್ವಾವಪಿ ಕಿಂ ನ ಸಃ |
ಉಕ್ತೇ ಬುದ್ಧಿಸ್ಥತಾಹೇತೋರ್ಯದಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಇಷ್ಟತೇ || 202 ||

ಬುದ್ಧಿಸ್ಥತ್ವಾಯ ಯತ್ನಂ ನ ಕಥಂ ಕುರ್ಯುಃ ಪುರೈವ ಚ |
ಪುರುಷಾಧೀನತಾ ತೇಷಾಂ ಯದಿ ಪಶ್ಚಾಚ್ಚ ಸಾ ಸಮಾ || 203 ||

ಪುಮಾನೇವಾನ್ವಯಾಯೈಷಾಂ ಯದಿ ಪಶ್ಚಾದ್ವಿಚೇಷ್ಟತೇ |
ಅನನ್ವಿತಾಭಾಧಾನಾನಾಂ ಸ ಏವಾರ್ಥಾನ್ತರೋಕ್ತಿಷು || 204 ||

ಯತತಾಂ ಶಬ್ದಶಕ್ತಿಶ್ಚೇತ್ ತತ್ರ ನೈವಾನ್ವಯೇ ಕಥಮ್ |
ತತ್ಕಲ್ಪನಾಗುರುತ್ವಾದಿದೋಷೇತೋಽಭಿಹಿತಾನ್ವಯಃ || 205 ||

ಅನುಭೂತಿವಿರುದ್ಧಶ್ಚ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಏವ ಮನೀಷಿಭಿಃ |
ಕರ್ತೃಶಬ್ದೇ ಹ್ಯಭಿಹಿತೇ ಧರ್ಮಸಾಮಾನ್ಯವೇದನಾತ್ || 206 ||

ವಿಶೇಷಧರ್ಮಮನ್ವಿಚ್ಛನ್ ಕಿಮಿತ್ಯೇವ ಹಿ ಪೃಚ್ಛತಿ |
ಗುಣಕ್ರಿಯಾದಿಧರ್ಮಾಣಾಂ ವಿಶೇಷೇ ಕಥಿತೇ ಪುನಃ || 207 ||

ನಿರಾಕಾಷ್ಠೋ ಭವೇದ್ಯಸ್ಮಾಚ್ಛಬ್ದಾ ಅನ್ವಿತವಾಚಕಾಃ |
ಅತೋಽನಂತಗುಣಾತ್ಮ್ಯ ಕೋ ಭಗವಾನೇಕ ಏವ ತು || 208 ||

ಉಚ್ಯತೇ ಸರ್ವವೇದ್ಯಶ್ಚ..... |

|| ಪರಾನಂದಾಧಿಕರಣಮ್ ||

..... ತೇ ಚಾವಿಲವಿಲಕ್ಷಣಾಃ
ಸರ್ವೇ ಸರ್ವಗುಣಾತ್ಮಾನಃ ಸರ್ವಕರ್ತಾರ ಏವ ತು || 209 ||

ತಥಾಪಿ ಸವಿಶೇಷಾಶ್ಚ ವಿದ್ವದ್ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿತೋಽಪಿ ಚ |

ತೈಸ್ತೈಃ ಶಬ್ದೈಶ್ಚ ಭಣ್ಯಂತೇ ಯುಜ್ಯತೇ ಚೋಪದೇಶತಃ || 210 ||

ಅನ್ಯಾನನ್ದಾದಿಸಾದೃಶ್ಯಮಾನುಕೂಲ್ಯಾದಿ ನಾಪರಮ್ |

ಪೂರ್ಣತ್ವಾದಿ ಮಹತ್ ತೇಷಾಂ ವೈಲಕ್ಷಣ್ಯಂ ಶ್ರುತೌ ಶ್ರುತಮ್ || 211 ||

"ಪೂರ್ಣೋಽಶೇಷನಿಯನ್ತಾ ಚ ಸುಸ್ವಾದುತಮ ಏಕಲಃ |

ಗುಣೋರುಸಮುದಾಯೋಽಯಂ ವಾಸುದೇವ ಸುನಿಷ್ಕಲಃ " || 212 ||

ವಾಸುದೇವಶ್ರುತಿಃ ಸೈಷಾ ಗುಣಾನ್ ವಕ್ತಿಹರೇಃ ಪರಾನ್ |

|| ಫಲಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಸ ಏವಾಶೇಷಜೀವಸ್ಥನಿಃಸಂಘ್ನಾನಾದಿಕಾಲಿಕಾನ್ || 213 ||

ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಾನ್ ಸದಾ ಪಶ್ಯನ್ ಸ್ವೇಚ್ಛಯಾ ಬೋಧಯತ್ಯಜಃ |

ಕಾಂಕ್ಷಿತ್ ತೇಷಾಂ ಫಲಂ ಚೈವ ದದಾತಿ ಸ್ವಯಮಚ್ಯುತಃ || 214||

ನ ತೇ ವಿಶೇಷಂ ಕಮಪಿ ಪ್ರೇರಣಾದಿಕಮುಚ್ಯತೇ |

ಕುರ್ಯುಃ ಕದಾಽಪಿ ತೇನಾಯಂ ಸ್ವತನ್ತ್ರೋಽನುಪಚಾರತಃ || 215 ||

ಕರ್ಮಾಣಿ ತಾನಿ ಚ ಪೃಥಕ್ ಚೇತನಾನ್ಯೇವ ಸರ್ವಶಃ |

ಅಚೇತನಶರೀರಾಣಿ ಸ್ವಕರ್ಮಫಲಭಾಷ್ಣಿ ಚ || 216 ||

ಪ್ರತ್ಯೇಕಂ ತೇಷು ಚಾನಂತಕರ್ಮಾಣ್ಯೇವಂವಿಧಾನಿ ಚ |

ತಾನಿ ಚೈವಮಿತಿಶಸ್ಯ ನಿಃಸೀಮಾ ಶಕ್ತಿರುತ್ತಮಾ || 217 ||

ಏಕೈವ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಹಿ ವರಾಹಹರಿಣೋದಿತಾ |

ಬ್ರಹ್ಮಪಾರಸ್ತವೇನೈವ ನಿಷ್ಕಾನ್ತಾ ರಾಜದೇಹತಃ || 218 ||

ಸ್ತೋತ್ರಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಾದ್ವ್ಯಾಧತ್ತಂ ಗಮಿತಾ ಪುನಃ |

ಪ್ರಾಪ್ಯಜ್ಞಾನಂ ಪರಂ ಚಾಪ ತಥಾನ್ಯಾನ್ಯದಿ ಸರ್ವಶಃ || 219 ||

ಅನನ್ತಾನ್ಯುದಿತಾನ್ಯೇವಂ ಪ್ರಭುಣಾ ಕವಿಲೇನ ಹಿ |

ಸಂಸಾರೇ ಪಚ್ಯಮಾನಾನಿ ಕರ್ಮಾಣ್ಯದಿ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ || 220 ||

ತಸ್ಮಾದನಂತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಗುಣಪೂರ್ಣೋ ಜನಾರ್ದನಃ |

ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪರಮಯಾಸ್ಸರಾಧ್ಯ ಇತಿ ಪಾದಾರ್ಥ ಈಯತೇ || 221 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತೇ

ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಾನುವ್ಯಖ್ಯಾನೇ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ದ್ವಿತೀಯಃ ಪಾದಃ || 3-2 ||

ತೃತೀಯಃ ಪಾದಃ || 3-3 ||

ವೈರಾಗ್ಯತೋ ಭಕ್ತಿದಾರ್ಢ್ಯಂ ತೇನೋಪಾಸಾ ಯದಾ ಭವೇತ್ |

ಆಪರೋಕ್ಷ್ಯಂ ಭವೇದ್ವಿಷ್ಟೋರಿತಿ ಪಾದಕ್ರಮೋ ಭವೇತ್ || 01 ||

ಯುಕ್ತೀ ಜ್ಞಾತವೇದಾರ್ಥೋ ನಿರಸ್ಯ ಸಮಯಾನ್ ಪರಾನ್ |

ಪರಸ್ಪರವಿರೋಧಂ ಚ ಪ್ರಣುದ್ಯಾಶೇಷವಾಕ್ಯಗಮ್ || 02 ||

ಅಧ್ಯಾತ್ಮಪ್ರವಣೋ ಭೂತ್ವಾ ತಸ್ಯ ಸನ್ನಿಹಿತತ್ವತಃ |

ಬಹುಯುಕ್ತವಿರೋಧಾನಾಂ ಭಾನಾತ್ ತತ್ಸನ್ನಿಹಿತಶ್ರುತೇಃ || 03 ||

ವಿರೋಧಂ ಚ ನಿರಾಕೃತ್ಯ ಶ್ರುತೀನಾಂ ಪ್ರಾಣತತ್ತ್ವ ಗಾನ್ |

ಪರಿಹೃತ್ಯ ವಿರೋಧಾಂಶ್ಚ ತತ್ಪ್ರಸಾದಾನುರಂಜಿತಃ || 04 ||

ದೇಹಕರ್ತೃತ್ವಮೀಶಸ್ಯ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತತ್ಪ್ರತಿತ್ಯತಾಸ್ತೃತೇಃ |

ವಿಶೇಷಸ್ನೇಹಮಾಪಾದ್ಯ ಸರ್ವಕರ್ತೃತ್ವತೋಽಧಿಕಮ್ || 05 ||

ನಿಷ್ಪಾದ್ಯ ಬಹುಮಾನಂ ಚ ತದನ್ಯತ್ರಾತಿದುಃಖತಃ |

ಉತ್ಪಾದ್ಯಾಧಿಕವೈರಾಗ್ಯಂ ತದ್ಗುಣಾಧಿಕ್ಯವೇದನಾತ್ || 06 ||

ಸರ್ವಸ್ಯ ತದ್ವಶತ್ವಾಚ್ಚ ದಾರ್ಢ್ಯಂ ಭಕ್ತೇರವಾಪ್ಯ ಚ |
ಯತೇತೋಪಾಸನಾಯೈವ ವಿಶಿಷ್ಟಾಚಾರ್ಯಸಮುದಾಃ || 07 ||

ಕರ್ತವ್ಯಾ ಬ್ರಹ್ಮಜಿಜ್ಞಾಸೇತ್ಯುಕ್ತೇ ಕಿಮಿತಿ ಸಂಶಯೇ |
ಅತ ಇತ್ಯುದಿತೇಽಪ್ಯಸ್ಯ ವಿಶೇಷಾನುಕ್ರೀತಃ ಪುನಃ || 08 ||

ಸೃಷ್ಟಿಬಂಧನಮೋಕ್ಷಾದಿಕರ್ತೃತ್ವಸ್ಯ ಶ್ರುತತ್ವತಃ |
ಯತೋ ಮೋಕ್ಷಾದಿದಾತಾಽಸಾವತೋ ಜಿಜ್ಞಾಸ್ಯ ಏವ ವಃ || 09 ||

ಇತ್ಯಾಹ ತತ್ತರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ವ್ಯಾಸಾಖ್ಯಂ ಜ್ಞಾನರಶ್ಮಿಮತ್ |
ಯೇನೈವ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಃ ಸ್ಯಾತ್ ಸ ಚ ಜಿಜ್ಞಾಸಯಾ ಗತಃ || 10 ||

ಸುಪ್ರಸನ್ನೋ ಭವೇದೀಶೋ ಜಿಜ್ಞಾಸಾಽತೋಽಸ್ಯ ಮುಕ್ತಿದಾ |
ಮೋಕ್ಷಾದಿದತ್ತಮೀಶಸ್ಯ ಕಥಮೇವಾವಗಮ್ಯತೇ || 11 ||

ಇತಿ ಚೇಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಯೋನಿತ್ವಾತ್ ಶಾಸ್ತ್ರಗಮ್ಯೋ ಹಿ ಮೋಕ್ಷದಃ |
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾವಸಿತೇಭ್ಯಃ ಸ್ಯಾದ್ಯದಿ ಮೋಕ್ಷಃ ಕಥಂಜನ || 12 ||

ಕಿಮಿತ್ಯನಾದಿಸಂಸಾರಮಗ್ನಾಃ ಸರ್ವಾ ಇಮಾಃ ಪ್ರಜಾಃ |
ಯಸ್ಮಾನ್ನಿ ಯಮತೋ ದುಃಖಹಾನಿಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷತೋ ಭವೇತ್ || 13 ||

ಧಾವಂತೇವ ತಮುದ್ದಿಶ್ಯ ರಾಜಾದ್ಯಮಖಿಲಾಃ ಪ್ರಜಾಃ |
ಅನುಮಾಗಮ್ಯತೋ ಮೋಕ್ಷೋ ಯದಿ ಸ್ಯಾದನುಮೈವ ಹಿ || 14 ||

ದೃಷ್ಟಪೂರುಷವನ್ಮೋಕ್ಷದಾತ್ಯತಾಂ ವಿನಿವಾರಯೇತ್ |
ತಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಗಮ್ಯ ಏವೈಕೋ ಮೋಕ್ಷದೋ ಭವತಿ ಧ್ರುವಮ್ || 15 ||

ಶಾಸ್ತ್ರಗಮ್ಯಶ್ಚ ನಾನ್ಯೋಽಸ್ತಿ ಮೋಕ್ಷದತ್ತೇನ ಕೇಶವಾತ್ |
ಮೋಕ್ಷದೋ ಹಿ ಸ್ವತನ್ತ್ರಃ ಸ್ಯಾತ್ ಪರತನ್ತ್ರಃ ಸ್ವಯಂ ಸೃತೌ || 16 ||

ವರ್ತಮಾನಃ ಕಥಂ ಶಕ್ತಃ ಪರಮೋಕ್ಷಾಯ ಕೇವಲಮ್ |
ಅನ್ಯಾಶ್ರಯೇಣ ಯದ್ಯೇಷ ದದ್ಯಾನೋಕ್ಷಂ ಸ ಏವ ಹಿ || 17 ||

ತೇನ ನಾನುಸೃತೋ ಮೋಕ್ಷಂ ನ ದದ್ಯಾದನ್ಯವಾಕ್ಯತಃ |
ಅತಸ್ತದರ್ಥಮಪಿ ಸ ಜ್ಞೇಯೋ ವಿಷ್ಟುರ್ಮುಮುಕ್ಷುಭಿಃ || 18 ||

"ಯಮೇವೈಷ" ಇತಿ ಶ್ರುತ್ಯಾ "ತಮೇವೇ" ತಿ ಚ ಸಾದರಮ್ |
ಶಾಸ್ತ್ರಯೋನಿತ್ವಮಸ್ಯೈವ ಜ್ಞಾಯತೇ ವೇದವಾದಿಭಿಃ || 19 ||

"ಯ ಏನಂ ವಿದುರಮೃತಾ" ಇತ್ಯುಕ್ತಸ್ತು ಸಮುದ್ರಗಃ |
"ತದೇವ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಮ್" ಇತಿ ಶ್ರುತ್ಯಾವಧಾರಿತಃ || 20 ||

"ಯತಃ ಪ್ರಸೂತಾ" ಇತಿ ತತಃ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಹ ತತೋ ಹರಿಃ |
ಶಾಸ್ತ್ರಯೋನಿರ್ನ ಚಾನ್ಯೋಽಸ್ತಿ ಮುಖ್ಯತಸ್ತಿ ತಿ ಗಮ್ಯತೇ || 21 ||

ಶಾಸ್ತ್ರಯೋನಿತ್ವಮೇತಸ್ಯ ಜ್ಞಾಯತೇ ಹಿ ಸಮನ್ವಯಾತ್ |
ಸಮಿತಿ ಹ್ಯುಪಸರ್ಗೇಣ ಪರಮುಖ್ಯಾರ್ಥತೋಚ್ಯತೇ || 22 ||

ಏವಂ ಪರಮಮುಖ್ಯಾರ್ಥೋ ನಾರಾಯಣ ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ |
ನಿರ್ಧಾರಣಾಯ ನಾಶಬ್ಧಮಿತಿ ವೇದಪತಿರ್ಜಗೌ || 23 ||

ಕಥಂ ಸಮನ್ವಯೋ ಜ್ಞೇಯಃ ಸ್ವಲ್ಪಶಾಖಾವಿದಾಂ ನೃಣಾಮ್ |
"ವೇದ ಹ್ಯನಂತಾಃ" ಇತಿ ಹಿ ಶ್ರುತಿರಾಹಾವ್ಯನಂತಾಮ್ || 24 ||

ಅನನ್ತವೇದನಿರ್ಣೇತಿರ್ಮಹಾಪ್ರಲಯವಾರಿಧೇಃ |
ಉತ್ತಾರಣೋಪಮೇತ್ಯಸ್ಮಾನ್ನ ಜ್ಞೇಯೋಽತ್ರ ಸಮನ್ವಯಃ || 25 ||

ಇತ್ಯಾಶಂಕಾಪನೋದಾರ್ಥಂ ಸ ಆಹ ಕರುಣಾಕರಃ |
ಅಶಕ್ಯೋತ್ತಾರಣತ್ವೇಽಪಿ ಹ್ಯಾಗಮಾಪಾರವಾರಿಧೇಃ || 26 ||

ನಿರ್ಣಯತೇ ಮಯೈವಾಯಂ ರೋಮಕೂಪಲಯೋದಿನಾ |
ಯದ್ಯಪ್ಯಶೇಷವೇದಾರ್ಥೋ ದುರ್ಗಮೋಽಖಿಲಮಾನವೈಃ || 27 ||

ಮಜ್ಞಾ ನಾವ್ಯಾಕೃತಾಕಾಶೇ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ಪರಮಾಣುತಾಮ್ |
ಇತಿ ಪ್ರಕಾಶಯನ್ ವಿಶ್ವಪತಿರಾಹ ಪ್ರಮೇಯತಾಮ್ || 28 ||

ನಿಖಿಲಸ್ಯಾಪಿ ವೇದಸ್ಯ ಗತಿಸಾಮಾನ್ಯಮಷ್ಟಾಸಾ |
ಕೋ ನಾಮ ಗತಿಸಾಮಾನ್ಯಮನನ್ತಾಗಮಸಮ್ಪದಃ || 29 ||

ಜ್ಞಾನಸೂರ್ಯಮೃತೇ ಬ್ರೂಯಾತ್ ತಮೇಕಂ ಬಾದರಾಯಣಮ್ |
ಅನ್ಯೋಽಪ್ಯಲ್ಪಮತಿಃ ಶಾಖಾಚತುಷ್ಟಿಗತಂ ವಸು || 30 ||

ಜಾನನ್ನನುಮಿತತ್ವೇನ ಬ್ರೂಯಾತ್ ತಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದತಃ |
ಇತಿ ಮುಖ್ಯತಯಾಽಶೇಷಗತಿಸಾಮಾನ್ಯವಿತ್ ಪ್ರಭುಃ || 31 ||

ಪ್ರತಿಜ್ಞೇ ದೃಢಂ ಯಸ್ಮಾದ್ಧೇವಾನಾಮಪಿ ಪೂರ್ಯತೇ |
ಅತೋ ನಿಖಿಲವೇದಾನಾಂ ಸಿದ್ಧ ಏವ ಸಮನ್ವಯಃ || 32 ||

ಇತಿ ಸುಜ್ಞಾಪಿತಾರ್ಥೋಽಪಿ ಪೃಥಕ್ ಚಾಹ ಸಮನ್ವಯಮ್ |
ತತ್ರ ಪ್ರಥಮತೋಽನ್ಯತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾನಾಂ ಸಮನ್ವಯಃ || 33 ||

ಶಬ್ದಾನಾಂ ವಾಚ್ಯ ಏವಾತ್ರ ಮಹಾಮಲ್ಲೇಶಭಗ್ನವತ್ |
ಇತೋಽತ್ಯಭ್ಯಧಿಕತ್ವೇಽಪಿ ತುರ್ಯಪಾದೋದಿತಸ್ಯ ತು || 34 ||

ಮಹಾಸಮನ್ವಯೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಾಧಿಕಾರೋಽಖಿಲಸ್ಯ ಹಿ |
ಬ್ರಹ್ಮವಾಧಿಕೃತಸ್ತತ್ರ ಮುಖ್ಯತೋಽನ್ಯೇ ಯಥಾಕ್ರಮಮ್ || 35 ||

ದುರ್ಗಮತ್ವಾಚ್ಚ ನೈವಾತ್ರ ಪ್ರಾಥಮ್ಯೇನೋದಿತೋಽಷ್ಟಾಸಾ |
ಅತೋಽನ್ಯತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾನಾಂ ಶಬ್ದಾನಾಂ ನಿರ್ಣಯಾಯ ತು || 36 ||

ಪ್ರವೃತ್ತಃ ಪ್ರಥಮಂ ದೇವಃ ತತ್ರಾನನ್ದಾದಯೋ ಗುಣಾಃ |
ಈಶಸ್ಯೈವೇತಿ ನಿರ್ಣೇತಾಃ ಶ್ರುತಿಯುಕ್ತಿಸಮಾಶ್ರಯಾತ್ || 37 ||

ದೇವತಾನ್ತರಗಾಃ ಸರ್ವೇ ಶಬ್ದವೃತ್ತಿನಿಮಿತ್ತತಃ |
ವಿಷ್ಣುಮೇವ ವದನ್ಯದ್ಧಾ ತತ್ಸಂಜ್ಞಾದುಪಚಾರತಃ || 38 ||

ಅನ್ಯದೇವಾನ್ ವದನ್ತೀಹ ವಿಶೇಷಗುಣವಕ್ತೃತಃ |
ವಿಷ್ಣುಮೇವ ಪರಂ ಬ್ರೂಯುರೇವಮನ್ಯೇಽಪ್ಯಶೇಷತಃ || 39 ||

ಇತ್ಯನ್ಯತ್ರ ಪ್ರಸಿದ್ಧೋರುಶಬ್ದರಾಶೇರಶೇಷತಃ |
ಜ್ಞಾತೇ ಸಮನ್ವಯೇ ವಿಷ್ಣೌ ಲಿಂಗೈಹ್ಯೇಷ ಸಮನ್ವಯಃ || 40 ||

ತೇಷಾಮನ್ಯಗತತ್ವೇ ತು ನ ಸ್ಯಾತ್ ಸಮ್ಯಕ್ ಸಮನ್ವಯಃ |
ಇತ್ಯೇವಾಶೇಷಲಿಂಗಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೇವ ಸಮನ್ವಯಮ್ || 41 ||

ಆಹ ಉಭಯಗತತ್ವಂ ಚ ಸ್ಯಾದತೋ ಲಿಂಗಶಬ್ದಯೋಃ |
ಇತಿ ಸಂಶಯನುತ್ಯರ್ಥಮುಭಯತ್ರ ಪ್ರತೀತಿತಃ || 42 ||

ಶಬ್ದಾನಾಂ ವರ್ತಮಾನಾನಾಂ ಸಲಿಂಗಾನಾಂ ವಿಶೇಷತಃ |
ಸಮನ್ವಯೋ ಹರಾವೇವ ಯನ್ಮೈವಾನ್ಯತ್ರ ಮುಖ್ಯತಃ || 43 ||

ಶಬ್ದಲಿಂಗಾನಿ ಚ ಯತೋ ನೈವಾನ್ಯತ್ರ ಸ್ವತನ್ತ್ರತಾ |
ಅನ್ವತನ್ತ್ರೇಷು ಶಬ್ದಸ್ಯ ವೃತ್ತಿಹೇತುರ್ನ ಮುಖ್ಯತಃ || 44 ||

ಯತೋಽತೋ ಯದಧೀನಾಸ್ತೇ ಶಬ್ದಾರ್ಥತ್ವಮಪಾಗತಾಃ |
ಅತ್ಯಲ್ಪೇನೈವ ಶಬ್ದಸ್ಯ ವೃತ್ತಿಹೇತುಗುಣೇನ ತು || 45 ||

ಅಯೋ ಯಥಾ ದಾಹಕತ್ವಂ ಸ ಏವೇಶಃ ಸ್ವತನ್ತ್ರತಃ |
ಮುಖ್ಯಶಬ್ದಾರ್ಥ ಇತಿ ಹಿ ಸ್ವೀಕರ್ತವ್ಯೋ ಮನೀಷಿಭಿಃ || 46 ||

ಇತ್ಯಾಹೈವಂ ಚ ಶಬ್ದಾನಾಂ ನಾರಾಯಣಸಮನ್ವಯೇ |

ಸಿದ್ಧೇಽಪ್ಯಶೇಷಶಬ್ದಾನಾಂ ನ ಕಥಂಚನ ಯುಜ್ಯತೇ || 47 ||

ವಿರೋಧಾದವರಾತ್ವಾದೇರಪಿ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯುತೋ ಭವೇತ್ |

ಇತಿ ಚೇದವರತ್ವಾದಿ ದ್ವಿವಿಧಂ ಹ್ಯುಪಲಭ್ಯತೇ || 48 ||

ಪರಸ್ಯಾವರತಾಹೇತುರ್ಯಃ ಸ್ವಯಂ ಪರ ಏವ ಸನ್ |

ಸೋಽಪಿ ಹ್ಯವರಶಬ್ದಾರ್ಥೋ ಯಥಾ ರಾಜಾ ಜಯೀ ಭವೇತ್ || 49 ||

ಅನ್ಯೋಽವರತ್ವಾನುಭವೀ ತಯೋಃ ಪೂರ್ವೋಽಸ್ಮಿ ಕೇಶವೇ |

ದ್ವಿತೀಯೋ ಜೀವ ಏವಾಸ್ಮಿ ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯಾನ್ನ ತು ದೂಷಣಮ್ || 50 ||

ಹರೇರೇವಮಶೇಷೇಣ ಸರ್ವಶಬ್ದಸಮನ್ವಯೇ |

ಉಕ್ತೇ ವಿರೋಧಹೀನಸ್ಯ ಸ್ಯಾತ್ ಸಮನ್ವಯತಾ ಯತಃ || 51 ||

ಅತೋಽಶೇಷವಿರೋಧಾನಾಂ ಕೃತೇಶೇನ ನಿರಾಕೃತಿಃ |

ಸಮನ್ವಯಾವಿರೋಧಾಭ್ಯಾಂ ಸಂಘಾತೇ ವಸ್ತುನಿರ್ಣಯೇ || 52 ||

ಕಿ ಮಯಾ ಕಾರ್ಯಮಿತ್ಯೇವ ಸ್ಯಾದ್ಭಿರಧಿಕಾರಿಣಃ |

ತತ್ರ ಭಕ್ತಿವಿಧಾನಾರ್ಥಮಭಕ್ತಾನರ್ಥಸಂತೌ || 53 ||

ಉಕ್ತಾಯಾಂ ಭಕ್ತಿದಾರ್ಥ್ಯಯ ಪ್ರೋಕ್ತೋಽಶೇಷಗುಣೋಚ್ಚಯೇ |

ವಕ್ತವ್ಯೋಪಾಸನಾ ನಿತ್ಯಂ ಕರ್ತವ್ಯೇತ್ಯಾದರೇಣ ಹಿ || 54 ||

ಸೋಪಾಸನಾ ಚ ದ್ವಿವಿಧಾ ಶಾಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸಸ್ವರೂಪಿಣೀ |

ಧ್ಯಾನರೂಪಾ ಪರಾ ಚೈವ ತದಂಧಂ ಧಾರಣಾದಿಕಮ್ || 55 ||

ತಥೋಭಯಾತ್ಮಕಂ ಚೈವ ಪಾದೇಽಸ್ಮಿನ್ ಬಾದರಾಯಣಃ |

ಆಹೋಪಾಸನಮಧೈವ ವಿಸ್ತರಾತ್ ಶ್ರುತಿಪೂರ್ವಕಮ್ || 56 ||

ಪೃಥಗ್ವೃಷ್ಟಿರಶಕ್ಯತ್ವಮನಿರ್ಣೇತಿಃ ಸಮುಚ್ಚಯಃ |
ವಿಶೇಷದರ್ಶನಂ ಕಾರ್ಯಲೋಪೋ ನಾನೋಕ್ತಿರಾಶುತಾ || 57 ||

ವಿಭ್ರಮೋಪಾಕೃತಿರ್ಲಿಖಮನವಸ್ಥಾವಿಶೇಷಿತಾ |
ಅಪ್ರಯೋಜನತಾ ಚಾತಿಪ್ರಸಂಕ್ಲೋದೂರಸಂಶ್ರಯಃ || 58 ||

ವಿಶಿಷ್ಟಕಾರಣಂ ಚೇಷ್ಟಾ ದೃಷ್ಟವೈರೂಪ್ಯಮುನ್ನತಿಃ |
ಅನುಕ್ತಿರಪ್ರಯತ್ನತ್ವಂ ದೃಢಬಂಧಪರಾಭವೌ || 59 ||

ಪುಂಸಾಮ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತಸನ್ಯಾಗಃ ಕಾರಣಾನಿರ್ಣಯೋ ಭ್ರಮಃ |
ವಿಶೇಷದರ್ಶಿತಾಲಾಪೋ ಗುಣಸಾಮ್ಯಂ ಪೃಥಗ್ವೃಶಿಃ || 60 ||

ಆಗಮ್ಯವರ್ತೃ ಸನ್ಯಾನಮಿಷ್ಟಂ ಫಲಮಕಲ್ಪನಾ |
ಶುದ್ಧವೈರೂಪ್ಯಮುಚ್ಚಯವಿಶೇಷದೃಶಿಃ ಕ್ರಿಯಾ || 61 ||

ಯುಕ್ತಯಃ ಪೂರ್ವಪಕ್ಷಸ್ಥಾಃ ಸುಜ್ಞೇಯತ್ವಂ ವಿಧಿಕ್ರಿಯಾ |
ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮಲ್ಪಶಕ್ತಿತ್ವಂ ಯಥಾಯೋಗ್ಯಫಲಂ ಭವಃ || 62 ||

ಫಲಸಾಮ್ಯಂ ವಿಶೇಷಶ್ಚ ಗುಣಾಧಿಕ್ಯಂ ಪ್ರಧಾನತಾ |
ಯಥಾಶಕ್ತಿಕ್ರಿಯಾ ಸನ್ನಿಃ ಪ್ರಮಾಣಬಲಮಾನತಿಃ || 63 ||

ಕಾರಣಂ ಕಾರ್ಯವೈಶೇಷ್ಯಂ ಸ್ವಭಾವೋ ವಸ್ತುದೂಷಣಮ್ |
ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಾವಿರೋಧಶ್ಚ ಪ್ರತಿಸನ್ನಿರನೂನತಾ || 64 ||

ಸಂನ್ಯಾರಪಾಟವಂ ಸ್ವೇಚ್ಛಾನಿಯತಿರ್ವಸ್ತುವೈಭವಮ್ |
ವಿಶೇಷೋಕ್ತಿರಮಾನತ್ವಂ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯಂ ಪ್ರೀತಿರಾಗಮಃ || 65 ||

ಸುಸ್ಥಿರತ್ವಂ ಕೃತಪ್ರಾಪ್ತಿರನಾದಿಗುಣವಿಸ್ತರಃ |
ಸಾಧನೋತ್ತಮತಾ ನಾನಾದೃಷ್ಟಿಃ ಶಿಷ್ಟಿಸನೂನತಾ || 66 ||

ಅವಿಘ್ನತ್ವಾವಿರೋಧೌ ಚ ಗುಣವೈಶೇಷ್ಯಮಾಗಮಃ |
ಸಿದ್ಧಾಂತನಿರ್ಣಯಾ ಹ್ಯೇತಾ ಯುಕ್ತಯೋ ವ್ಯಾಹೃತಾಃ ಸದಾ || 67 ||

|| ಸರ್ವವೇದಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಯಥಾಶಕ್ತಖಿಲಾನ್ ವೇದಾನ್ ವಿಜ್ಞಾಯೋಪಾಸನಂ ಭವೇತ್ |
ತತ್ರಾಖಿಲಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಪ್ತೀಃ ಸಮ್ಯಗ್ಬ್ರಹ್ಮಣ ಏವ ಹಿ || 68 ||

ತದನೈಷಾಂ ಯಥಾಯೋಗಮಖಿಲಜ್ಞಪ್ತೀರಿಷ್ಯತೇ |
ತಾವತೋಪಾಸನೇ ಯೋಗ್ಯೋ ಭವೇದೇವಾಖಿಲಃ ಪುಮಾನ್ || 69 ||

ಮಹತ್ತ್ವಸ್ಯ ಪರಂ ಪಾರಂ ವಿದಿತೈವ ಜನಾರ್ದನಃ |
ಸ್ತೋಷ್ಯತಾಮೇತಿ ತುಷ್ಟತ್ವಮಿತಿ ನಾಸ್ತೇವ ನಾರದಃ || 70 ||

ಕಿಂತು ನಿಶ್ಚಲಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಹ್ಯಾತ್ಮಜ್ಞಾನಾನುರೂಪತಃ |
ಯಃ ಸ್ತೋಷ್ಯತಿ ಸದಾ ಭಕ್ತಸ್ತುಷ್ಟಸ್ತಸ್ಯ ಸದಾ ಹರಿಃ || 71 ||

ಇತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯಸನ್ನರ್ಭಾದ್ಯಥಾಯೋಗ್ಯಾಖಿಲಜ್ಞತಾ |
ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಾನುರೂಪತ್ವಂ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ವಿಚಾರಣಾತ್ || 72 ||

‘ವೇದಃ ಕೃತ್ಸ್ನೋಽಧಿಗಂತವ್ಯಃ’ ‘ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಾಧ್ಯಯನಂ ಭವೇತ್’ |
ಇತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯವೈಯರ್ಥ್ಯಮನ್ಯಥಾ ನ ನಿವಾರ್ಯತೇ || 73 ||

ಅದ್ಯಾಪಿ ತೇನ ದೇವಾದ್ಯಾಃ ಶೃಣ್ವತೇ ಮನ್ವತೇ ಸದಾ |
ಧ್ಯಾಯಂತಿ ಚ ಯಥಾಯೋಗಂ ತಥಾಪ್ಯಾವಸ್ತುನಿರ್ಣಯಾತ್ || 74 ||

ಶ್ರವಣಂ ಮನನಂ ಚೈವ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಸರ್ವದೈವ ಹಿ |
ಮತಿಶ್ರುತಿಧ್ಯಾನಕಾಲವಿಶೇಷಂ ಗುರುರುತ್ತಮಃ || 75 ||

ವೇತ್ತಿತಸ್ಯೋಕ್ತಿಮಾರ್ಗೇಣ ಕುರ್ವತಃ ಸ್ಯಾದ್ಧಿ ದರ್ಶನಮ್ |
ಶ್ರವಣಂ ದೃಷ್ಟತತ್ತ್ವಸ್ಯ ಮನನಂ ಧ್ಯಾನಮೇವ ಚ || 76 ||

ವಿಶೇಷಾನಂದಸಮ್ರಾಜ್ಯಾ ಅನ್ಯಸ್ಯತಾನಿ ದೃಷ್ಟಯೇ |
ಯದಿ ತಾದ್ಯಗ್ಗುರುರ್ನಾಸ್ತಿ ನಿರ್ಣೀತಶ್ರವಣಾದಿಕಮ್ || 77 ||

ಸತ್ಸಿದ್ಧಾಂತಾನುಸಾರೇಣ ನಿರ್ಣಯಜ್ಞಾತ್ ಸಮಾಚರೇತ್ |
ಶ್ರವಣಾದಿ ವಿನಾ ನೈವ ಕ್ಷಣಂ ತಿಷ್ಠೇದಪಿ ಕ್ವಚಿತ್ || 78 ||

ಅತ್ಯಶಕ್ಯೇ ತು ನಿದ್ರಾದೌ ಪುನರೇವ ಸಮಾಚರೇತ್ |
ಅಭಾವೇ ನಿರ್ಣಯಜ್ಞಸ್ಯ ಸಚ್ಛಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೇವ ಸರ್ವದಾ || 79 ||

ಶೃಣುಯಾದ್ಯದಿ ಸಜ್ಞಾನಪ್ರಾಚುರ್ಯಮುಪಲಭ್ಯತೇ |
ಮಹದ್ವ್ಯೋ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತೇಭ್ಯೋ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಚ ಸಂಶಯಾನ್ || 80 ||

ಭಿನ್ನಾತ್ ಸ್ವತೋಽಧಿಕಾಭಾವೇ ಸ್ವಯಮೇವ ಸಮಭ್ಯಸೇತ್ |
ಬ್ರೂಯಾದಪಿ ಚ ಶಿಷ್ಯೇಭ್ಯಃ ಸತ್ಸಿದ್ಧಾಂತಮಹಾಪಯನ್ || 81 ||

ಅಶೇಷಗುಣಪೂರ್ಣತ್ವಂ ಸರ್ವದೋಷಸಮುಜ್ಜಿತಿಃ |
ವಿಷ್ಣೋರನ್ಯಚ್ಚ ತತ್ತನ್ತ ಮಿತಿ ಸಮ್ಯಗ್ನಿರ್ಣಯಃ || 82 ||

ಸ್ವತನ್ತ್ರತ್ವಂ ಸದಾ ತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಭೇದಶ್ಚ ಸರ್ವತಃ |
ಅದೋಷತ್ವಸ್ಯ ಸಿದ್ಧ ಧರ್ಮಂ ಯದಭೇದೇ ತದನ್ವಯಃ || 83 ||

ತತ್ತನ್ತ್ರತ್ವಂ ಚ ಮುಕ್ತಾನಾಮಪಿ ತದ್ಗುಣಪೂರ್ತಯೇ |
ಮುಕ್ತಾನಾಮಪಿ ಭೇದಶ್ಚ ನ ಹಿ ಭಿನ್ನಮಭಿನ್ನತಾಮ್ || 84 ||

ಗಚ್ಛದ್ವಿಷ್ಣಂ ಕ್ವಚಿತ್ ತಸ್ಯಾಪ್ಯಭಾವೋಽನುಭವೋಪಗಃ |
ಪೂರ್ವಾಭೇದೇ ದೋಷವತ್ತ ಮೀಶಸ್ಯೇತ್ಯತಿಭಿನ್ನತಾ || 85 ||

ನಾರಾಯಣೇನ ಮುಕ್ತಾನಾಮಪಿ ಸಮ್ಯಗಿತಿ ಸ್ಥಿತಿಃ |
ಭೇದಾಭೇದೇಽಪ್ಯಭೇದೇನ ದೋಷಾಣಾಮಪಿ ಸಮ್ಪವಃ || 86 ||

ನಿರ್ದೋಷತ್ವಂ ರಮಾಯಾಶ್ಚ ತದನಂತರತಾ ತಥಾ |

ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸರಸ್ವತೀ ವೀನ್ಯಶೇಷರುದ್ರಾಶ್ಚ ತತ್ಸ್ತ್ರಿಯಃ || 87 ||

ಶಕ್ರಕಾಮೌ ತದನ್ಯೇಚ ಕ್ರಮಾನ್ಮುಕ್ತಾವಪೀತಿ ಚ |

ಸತ್ಸಿದ್ಧಾನ್ತ ಇತಿ ಜ್ಞೇಯೋ ನಿರ್ಣೀತೋ ಹರಿಣಾ ಸ್ವಯಮ್ || 88 ||

ಏತದ್ವಿರೋಧಿ ಯತ್ ಸರ್ವಂ ತಮಸೇಽನ್ಯಾಯ ಕೇವಲಮ್ |

ಅನ್ಯಂತಮೋ ವಿಶಂತೀತಿ ಪ್ರಾಹ ಶ್ರುತಿರತಿಸ್ಪುಟಮ್ || 89 ||

ಇತ್ಯೇವ ಶ್ರುತಯೋಽಶೇಷಾಃ ಪಞ್ಚರಾತ್ರಾಮಥಾವಿಲಮ್ |

ಮೂಲರಾಮಾಯಣಂ ಚೈವ ಭಾರತಂ ಸ್ಮೃತಯೋಽಖಿಲಾಃ || 90 ||

ವೈಷ್ಣವಾನಿ ಪುರಾಣಾನಿ ಸಾಙ್ಖ್ಯ ಯೋಗೌ ಪರಾವಪಿ |

ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕಶ್ಚ ಮೀಮಾಂಸೇತ್ಯನಂತಃ ಶಬ್ದಸಾಗರಃ || 91 ||

ಅನಂತಾ ಯುಕ್ತಯಶ್ಚೈವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಾಗಮಮೂಲಕಾಃ |

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮೈಶ್ವರಂ ಚೈವ ರಮಾದೀನಾಮಶೇಷತಃ || 92 ||

ಮುಕ್ತಾನಾಮಪ್ಯಮುಕ್ತಾನಾಮೇತಮೇವಾರ್ಥಮುತ್ತಮಮ್ |

ಅನ್ಯಾವಕಾಶರಹಿತಂ ಪ್ರಕಾಶಯತಿ ಸಾದರಮ್ || 93 ||

ಏತದೇವ ಚ ಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರಂ ದುಃಶಾಸ್ತ್ರಂ ತು ತತಃ ಪರಮ್ |

ಸಚ್ಚಾಸ್ತ್ರಮಭ್ಯಸೇನ್ನಿತ್ಯಂ ದುಃಶಾಸ್ತ್ರಂ ಚ ಪರಿತ್ಯಜೇತ್ || 94 ||

ಅಸಂಶಯೇನ ತತ್ತಸ್ಯ ನಿರ್ಣಯೇ ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಶನಮ್ |

ಸಮ್ಯಗ್ವಿಷಮವಿಜ್ಞಾನತಾರತಮ್ಯಾನುಸಾರತಃ || 95 ||

ಫಲಂ ಭವೇತ್ ತಾರತಮ್ಯಾತ್ ಸುಖದುಃಖಾತ್ಮಕಂ ನೃಣಾಮ್ |

ಸಮ್ಯಕ್ ಚಾಧಿಕವಿಜ್ಞಾನಾತ್ ಸುಖಾಧಿಕ್ಯಂ ಭವೇನ್ನೃಣಾಮ್ || 96 ||

ಅತೋ ಯಥಾಽಽತ್ಮಶಕ್ತೈವ ಶ್ರವಣಂ ಮನನಂ ತಥಾ |

|| ಉಪಸಂಹಾರಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಕೃತ್ಯಾಽಥ ಕುರ್ವನ್ನಪಿ ವಾ ನಿಧಿಧ್ಯಾಸನಮಾಚರೇತ್ || 97 ||

|| ನವಾಧಿಕರಣಮ್ (ಅನುಬನ್ಧಾದ್ಯಧಿಕರಣಮ್) ||

ವಿಷಯೇಷು ಚ ಸಂಸರ್ಗಾತ್ ಶಾಶ್ವತಸ್ಯ ಚ ಸಂಶಯಾತ್ |
ಮನಸಾ ಚಾನ್ಯದಾಕಾಙ್ಕ್ಷಾತ್ ಪರಂ ನ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ || 98 ||

ಇತಿ ಭಾರತವಾಕ್ಯಂ ಹಿ ತೇನೈತದ್ಗೋಷವರ್ಜಿತಃ |
ಸದೋಪಾಸನಯಾ ಯುಕ್ತೋ ವಾಸುದೇವಂ ಪ್ರಪಶ್ಯತಿ || 99 ||

ದೋಷಾ ಅನಾದಿಸಮ್ಪದ್ಧಾಸ್ತೇ ಮುಕ್ತಿಪರಿಪನ್ನಿನಃ |
ಸನ್ಯೇವ ಪ್ರಾಯಶಃ ಪುಂಸ್ಸು ತೇನ ಮೋಕ್ಷೋ ನ ಜಾಯತೇ || 100 ||

ಸರ್ವೇ ತ ಏತೇ ಜೀವೇಷು ದೃಶ್ಯಂತೇ ತಾರತಮ್ಯತಃ |
ಋಜೂನಾಮೇಕ ಏವಾಸ್ತಿ ಪರಮೋತ್ಸಾಹವರ್ಜನಮ್ || 101 ||

ಸ ಗುಣಾಲ್ಪತ್ವಮಾತ್ರತ್ಯಾನ್ನರ್ಜುನತ್ವೇನ ವಿರುದ್ಧತೇ |
ಅತೋ ವಿಷ್ಣೌ ಪರಾ ಭಕ್ತಿಸ್ತದ್ಭಕ್ತೇಷು ರಮಾದಿಷು || 102 ||

ತಾರತಮ್ಯೇನ ಕರ್ತವ್ಯಾ ಪುರುಷಾರ್ಥಮಭೀಷ್ಣತಾ |
ಸ್ವಾದರಃ ಸರ್ವಜನ್ತುನಾಂ ಸಂಸಿದ್ಧೋ ಹಿ ಸ್ವಭಾವತಃ || 103 ||

ತತೋಽಧಿಕಃ ಸ್ತೋತ್ರಮೇಷು ತದಾಧಿಕ್ಯಾನುಸಾರತಃ |
ಕರ್ತವ್ಯೋ ವಾಸುದೇವಾಂತಂ ಸರ್ವಥಾ ಶುಭಮಿಚ್ಛತಾ || 104 ||

ನ ಕದಾಚಿತ್ ತ್ಯಜೇತ್ ತಂ ಚ ಕ್ರಮೇಣೈನಂ ವಿವರ್ಧಯೇತ್ |
ಸಮೇಷು ಸ್ವಾತ್ಮವತ್ ಸ್ನೇಹಃ ಸತ್ಸ್ವನ್ಯತ್ರ ತತೋ ದಯಾ || 105 ||

ಕಾರ್ಯವಮಾಪರೋಕ್ಷ್ಯೇಣ ದೃಶ್ಯತೇ ಕ್ಷಿಪ್ರಮೀಶ್ವರಃ |

ತತ್ ತಮೋಽನ್ಯಮ್ ವ್ರಜೇದ್ವಿಷ್ಟು ಸಮತ್ವಂ ಯೋಽನುಪಶ್ಯತಿ || 106 ||

ರಮಾಬ್ರಹ್ಮಶಿವಾದೀನಾಮಪಿ ಮುಕ್ತೌ ಕಥಿಷ್ಯನ |

ಕಿಮುತಾಧಿಕ್ಯ ದೃಷ್ಟೇಸ್ತು ಗುಣಾಭಾವಮತೇರಪಿ || 107 ||

ದೋಷವೇತ್ತುರಭೇದಸ್ಯ ದ್ರಷ್ಟುರ್ದ್ರಷ್ಟುಸ್ತಥೋಭಯೋಃ |

ಇತ್ಯಾಹ ಸಚ್ಚುತಿಸ್ತೇನ ಸಂಪ್ರೋಕ್ತಗುಣಸಂಯುತಃ || 108 ||

ಉಪಾಸೀತ ಹರಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮುಕ್ತಿಸ್ತೇನೈವ ಜಾಯತೇ |

ದ್ವೇಷಾದ್ಯನ್ಮುಕ್ತಿಕಥನಂ ಶ್ರುತಿವಾಕ್ಯವಿರೋಧಿ ತತ್ || 109 ||

ರಿಪವೋ ಯೇ ತು ರಾಮಸ್ಯ ವಿಮುತ್ವಾನ್ನಿರಾಮಿಣಃ |

ಅಭಿದ್ರೋಹಪದೇ ನಿತ್ಯಮನ್ಯೇ ತಮಸಿ ತೇ ಸ್ಥಿತಾಃ || 110 ||

ಹರಿದ್ವಿಷಸ್ತಮೋ ಯಾನ್ತಿ ಯೇ ಚೈವ ತದಭೇದಿನಃ |

ತನ್ನಿರ್ಗುಣತ್ವವೇತ್ತಾರಸ್ತಸ್ಯ ದೋಷವಿದೋಽಪಿ ಚ || 111 ||

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿಸಂದರ್ಭಾದ್ಧ್ವೇಷಿಣಸ್ತಮ ಈಯತೇ |

“ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುಶ್ಚಾಪಿ ಭಗವನ್ನಿನ್ದಿಯಾ ತಮಃ || 112 ||

ವಿವಿಕ್ಷುರತ್ಯಗಾತ್ ಸೂನೋಃ ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ಯಾನುಭಾವತಃ” |

“ಯದನ್ನಾತ್ ಪಿತಾ ಮಹ್ಯಂ ತ್ವದ್ಭಕ್ತೇ ಮಯಿ ಚಾಘವಾನ್ || 113 ||

ತಸ್ಮಾತ್ ಪಿತಾ ಮೇ ಪೂಯೇತ ದುರನ್ತಾದ್ಧುಸ್ತರಾದಘಾತ್” |

“ನ್ನಿನ್ದಾಂ ಭಗವತಃ ಶೃಣ್ವನ್ ತತ್ಪರಸ್ಯ ಜನಸ್ಯ ವಾ || 114 ||

ತತೋ ನಾಪ್ಯೇತಿ ಯಃ ಸೋಽಪಿ ಯಾತ್ಯಧಃ ಸುಕೃತಾಚ್ಚ್ಯುತಃ”

“ಅವಜಾನನ್ತಿ ಮಾಂ ಮೂಢಾ ಮಾನುಷೀಂ ತನುಮಾಶ್ರಿತಮ್ || 115 ||

ಪರಂ ಭಾವಮಜಾನನೋ ಮಮ ಭೂತಮಹೇಶ್ವರಮ್ |
ಮೋಘಶಾ ಮೋಘಕರ್ಮಾಣೋ ಮೋಘಜ್ಞಾನ ವಿಚೇತಸಃ || 116 ||

ರಾಕ್ಷಸೀಮಾಸುರೀಂ ಚೈವ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಮೋಹಿನೀಂ ಶ್ರಿತಾಃ” |
ಮಾಮಾತ್ಮಪರದೇಹೇಷು ಪ್ರದ್ವಿಷನ್ತೋಽಭ್ಯಸೂಯಕಾಃ || 117 ||

“ತಾನಹಂ ದ್ವಿಷತಃ ಕ್ರೂರಾನ್ ಸಂಸಾರೇಷು ನರಾಧಮಾನ್ |
ಕ್ಷಿಪಾಮ್ಯಜಸ್ರಮಶುಭಾನಾಸುರೀಷ್ಟೇವ ಯೋನಿಷು || 118 ||

ಆಸುರೀಂ ಯೋನಿಮಾಪನ್ನಾ ಮೂಢಾ ಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮನಿ |
ಮಾಮಾಪ್ರಾಪ್ಯೈವ ಕೌಂತೇಯ ತತೋ ಯಾನ್ಯಧಮಾಂ ಗತಿಮ್ || 119 ||

“ಯೋ ದ್ವಿಷ್ಯಾದ್ವಿಬುಧಶ್ರೇಷ್ಠಂ ದೇವಂ ನಾರಾಯಣಂ ಪ್ರಭುಮ್ |
ಕಥಂ ಸ ನ ಭವೇದ್ವೇಷ್ಯ ಆಲೋಕಾಂತಸ್ಯ ಕಸ್ಯಚಿತ್ || 120 ||

ಯೋ ದ್ವಿಷ್ಯಾದ್ವಿಬುಧಶ್ರೇಷ್ಠಂ ದೇವಂ ನಾರಾಯಣಂ ಪ್ರಭುಮ್ |
ಮಜ್ಜನ್ತಿ ಪಿತರಸ್ತಸ್ಯ ನರಕೇ ಶಾಶ್ವತೀ ಸಮಾಃ” || 121 ||

ಇತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯಸನ್ನೋಹೋದ್ವೇಷಿಣಸ್ತಮ ಏವ ತು |

|| ವಿದ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ನೈವ ಮೋಕ್ಷ ಇತಿ ಪ್ರಾಹುರ್ಲೋಕಾಯತಮತೇ ಸ್ಥಿತಾಃ || 122 ||

ಭೋಗಃ ಶರೀರಪರ್ಯಂತಂ ಭಸ್ಮೀಭಾವಸ್ತಮೋ ಭವೇತ್ |
ಇತಿ ತತ್ ಕೇನ ಮಾನೇನ ದೃಷ್ಟಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದಿನಾ || 123 ||

ನ ಹಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾನೇನ ಮೋಕ್ಷಾಭಾವೋಽವಸೀಯತೇ |
ಘಟತೇ ಮುಕ್ತಿದೃಷ್ಟಿಸ್ತು ಪುರುಷೇಣ ಮಹೀಯಸಾ || 124 ||

ನೇತಿ ವಕ್ತುರ್ಮಹತ್ವಂ ತು ಕಥಂಜನ ನ ವಿದ್ಯತೇ |
ಸಾಧಯನ್ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯಂ ಕಥಮೇವ ವಿಶೇಷವಾನ್ || 125 ||

ದೃಶ್ಯಂತೇ ಪುರುಷಾ ಲೋಕೇ ಪರಾಪರವಿದೋಽಪಿ ಚ |
ಅಪರೋಕ್ಷದೃಶೋ ಯೋಗನಿಷ್ಠಾಶ್ಚಮಲಚಕ್ಷುಷಃ || 126 ||

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ದೇವತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತತ್ರ ಸಾದಾಪ್ರಭೂತಯಃ |
ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನಪಾರಜ್ಞಾ ನಿಷಿದ್ಧ್ಯಂತೇ ಕಥಂ ನೃಭಿಃ || 127 ||

ದೃಶ್ಯತೇ ಚಾತಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ತೇಷಾಮತಿಮಹೌಜಸಾಮ್ |
ಯದಿ ತೇಽಪಿ ನಿಷಿದ್ಧ್ಯಂತೇ ಕಿಂ ನೋಕ್ತಿಂತೇ ನಿಷಿದ್ಧ್ಯತೇ || 128 ||

ಯದುಕ್ತವಾಕ್ಯಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೇಣೋಪಲಭ್ಯತೇ |
ವರಾದಯೋಽಪಿ ತದ್ಧತ್ತಾಃ ಸದಾ ಸತ್ಯಾ ಭವಂತಿ ಹಿ || 129 ||

ಅಪ್ರಮಾಣ್ಯ ತದುಕ್ತೇಶ್ಚ ವೃಥಾ ವಾಚಾಽವಸೀಯತೇ |
ನ ಹಿ ಪ್ರಯೋಜನಂ ಕಿಂಚಿತ್ ಪರಲೋಕನಿವಾರಣಾತ್ || 130 ||

ವೃಥಾವಾಚಂ ವೃಥಾ ಹನ್ಯಾದ್ಯತಿ ತಸ್ಯ ಕಿಮುತ್ತರಮ್ |
ಸ್ವಜೀವನವಿರೋಧಾಯ ವದನ್ ಕಿಂ ನಾಮ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ | 131 ||

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯೇ ಸಂಶಯಃ ಕಿಂ ಸ್ಯಾತ್ ತಯೋಃ ಪುರುಷಯೋರಪಿ |
ಸ್ವಜೀವನವಿರುದ್ಧೋಕ್ತಿರಜ್ಞೋ ದೃಷ್ಟಸ್ಯ ಚಾಪಿ ಯಃ || 132 ||

ಯಶ್ಚಾತೀನ್ದ್ರಯದೇವೋಕ್ತಿಶ್ಚೋತಾ ದೃಷ್ಟಪರಾವರಃ |
ಅತೀತಾನಾಗತಂ ಸರ್ವಂ ಲೋಕಾನುಭವಮಾಪಯನ್ || 133 ||

ಅತಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಗಮ್ಯತ್ವಾದ್ವೇದಮಾತ್ಮಸ್ಯ ಚ ಸ್ಫುಟಮ್ |
ಯದ್ಯಾಗಮಸ್ಯ ನೋ ಮಾತ್ಮಮಕ್ಷಜಸ್ಯ ತಥಾ ಭವೇತ್ || 134 ||

ಯದ್ಯಕ್ಷಜಸ್ಯ ಮಾತ್ಸಂ ಸ್ಯಾದಾಗಮಸ್ಯ ಕಥಂ ನ ತತ್ |
ಲೋಕವಾಕ್ಯಾದ್ವಿಶೇಷಶ್ಚಾವ್ಯಭಿಚಾರೇಣ ಸಿದ್ಧತಿ || 135 ||

ಅಸ್ತಿ ಮೋಕ್ಷೋಽಪಿ ಧರ್ಮೇಣ ಯಥಾರ್ಥಜ್ಞಾನತೋಽಪಿ ಚ |
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮನುಮಾಯಾಶ್ಚ ಜಿನಸ್ಯಾಪ್ತತ್ವಸಾಧನೇ || 136 ||

ತದ್ವಾಕ್ಯಾದ್ಧರ್ಮಸಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಪ್ತಿರ್ಭವತೀತಿ ಚ |
ಧರ್ಮೋಽಹಿಂಸಾಪರೋ ನಾನ್ಯೋ ಜ್ಞಾನಂ ಪುಧ್ಗಲದರ್ಶನಮ್ || 137 ||

ಇತಿ ಜೈನಾಃ ಕಥಂ ತತ್ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರಮಾಣಮನುಮಾನತಃ |
ವಿಷಯಾತ್ ಪ್ರತಿ ಸ್ಥಿತಂ ಹ್ಯಕ್ಷಂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಿತಿ ಗೀಯತೇ || 138 ||

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಶಬ್ದಾನುಸಾರಾದನುಮೇತಿ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಾ |
ಆಸಮನ್ತಾದ್ಗಮಯತಿ ಧರ್ಮಾಧರ್ಮೌ ಪರಂ ಪದಮ್ || 139 ||

ಯಚ್ಚಾಪ್ಯತೀನ್ತ್ರಿಯಂ ತ್ವನ್ಯತ್ ತೇನಾಸಾವಾಗಮಃ ಸ್ಮೃತಃ |
ಏತೇನ ಕಾರಣೇನೈವ ತತ್ತನ್ಮಾನತ್ವಮಿಷ್ಟತೇ || 140 ||

ಸ್ವರೂಪಂ ಹಿ ತದೇತೇಷಾಮನ್ಯಥಾಽಸಿದ್ಧಿಮಾನತಃ |
ಅತೋಽನುಮಾ ಕಥಂ ಧರ್ಮಂ ಪುಧ್ಗಲಂ ಚಾಪಿ ದರ್ಶಯೇತ್ || 141 ||

ಸ್ವರೂಪೇ ಪುಧ್ಗಲಸ್ಯೋಕ್ತಾ ದೋಷಾ ಆನಂದಮೇವ ಚ |
ನ ಮನ್ಯತೇ ಪುಧ್ಗಲಂ ಸ ದುಃಖಾಭಾವಃ ಸುಖಂ ತ್ವಿತಿ || 142 ||

ಮಾತ್ರಾಭೋಗಾತಿರೇಕೇಣ ಸುಖಾಧಿಕ್ಯಸ್ಯ ದರ್ಶನಾತ್ |
ಸುಖಸ್ಯಾಭಾವತಾ ಕೇನ ನ ಚ ಸ್ಯಾತ್ ಕಿಂ ವಿಪರ್ಯಯಃ || 143 ||

ಯದಿ ಭಾವೋಽಪಿ ಕಶ್ಚಿತ್ ಸ್ಯಾತ್ ತಸ್ಯೈವಾಭಾವತಾ ಕುತಃ |
ಯದಿ ಸರ್ವೇಽಪ್ಯಭಾವಾಃ ಸ್ಯುರನ್ಯೋನ್ಯಮಿತಿ ಭಾವತಾ || 144 ||

ಅಭಾವಾಭಾವತ್ಯವ ಸ್ಯಾತ್ ಕಿಂ ನಶ್ಚಿನ್ನಂ ತದಾ ಭವೇತ್ |
ಭಾವತ್ವಂ ವಿಧಿರೂಪತ್ವಂ ನಿಷೇಧತ್ವಮಭಾವತಾ || 145 ||

ನಿಷೇಧಸ್ಯ ನಿಷೇಧೋಽಪಿ ಭಾವಾ ಏವ ಬಲಾದ್ಭವೇತ್ |
ಪ್ರಥಮಪ್ರತಿಪತ್ತಿಸ್ತುಭಾವಾಭಾವನಿಯಾಮಿಕಾ || 146 ||

ನ ಚ ಪುದ್ಗಲವಿಜ್ಞಾನಂ ಮೋಕ್ಷದಂ ಭವತಿ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಅನ್ವಾತನ್ವಾತ್ ಪುದ್ಗಲಸ್ಯ ಜ್ಞಾತೋಽಪಿ ಸುಖದೋ ನ ಹಿ || 147 ||

ನ ಹಿ ದುಃಖಪರಿಜ್ಞಾನಾದ್ದುಃಖಿತ್ವಂ ವಿನಿವರ್ತತೇ |
ಯದಿ ಪುದ್ಗಲವಿಜ್ಞಾನಾದ್ದುಃಖೀ ಸ್ಯಾತ್ ಕಥಂಜನ || 148 ||

ದೇಹವಾನಪಿ ನಾದುಃಖಿ ಕಿಂ ಜ್ಞಾನಾದುತ್ತರಂ ಸದಾ |
ಈಶಕೃಪ್ತನುಸಾರೇಣ ಸ್ಯಾತ್ ಕಲಾದೀಶವಾದಿನಃ || 149 ||

ಕರ್ಮಹೇತುತ್ವಮಪಿ ತು ನಿಶ್ಚಿತನ್ಯಾನ್ನ ಹಿ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಅಶೇಷದುಃಖವಿಲಯೇ ನೇದಾನೀಂ ಕಾರಣಂ ಯಥಾ || 150 ||

ತಥೋತ್ತರಂ ಚ ನೈವ ಸ್ಯಾತ್ ದೃಷ್ಟಿಪೂರ್ವಾನುಮಾ ಯತಃ |
ಶಕ್ತಸ್ಯಾನ್ಯಸ್ತ ವಿಜ್ಞಾನಂ ತತ್ಪ್ರೀತಿಜನಕಂ ಯದಿ || 151 ||

ತಯೈವ ಬನ್ಧಹಾನಿಃ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಕಿಂ ನಾಮ ದೂಷಣಮ್ |
ಸ್ವಜ್ಞಾನಾದ್ಬನ್ಧಹಾನಿಸ್ತು ದೃಶ್ಯತೇ ಕಸ್ಯ ಕುತ್ರಚಿತ್ || 152 ||

ಅಹಿಂಸಾಯಾಶ್ಚ ಧರ್ಮತ್ವಂ ಕೇನ ಮಾನೇನ ಗಮ್ಯತೇ |
ಹಿಂಸಾಯಾ ಏವ ಧರ್ಮತ್ವಮಿತ್ಯುಕ್ತೇ ಸ್ಯಾತ್ ಕಿಮುತ್ತರಮ್ || 153 ||

ಧರ್ಮಸ್ಯ ಸುಖಹೇತುತ್ವಮಪಿ ಕೇನಾವಗಮ್ಯತೇ |
ಹತ್ಯಾಯಾ ಮೋಕ್ಷಹೇತುತ್ವಂ ಕುತೋ ಮಾನಾನ್ನಿವಾಯತೇ || 154 ||

ನ ಚ ಶೂನ್ಯಪರಿಜ್ಞಾನಾಚ್ಛೂನ್ಯಭಾವನಯಾಽಪಿ ಚ |

ಮೋಕ್ಷಃ ಕಥಂ ಭವೇತ್ ಯದೀದಾನೀಂ ಕಥಂ ನ ಸಃ || 155 ||

ಪರಪ್ರಸಾದನೇಚ್ಛೋಸ್ತು ವಿಲಮ್ಬೋ ನಾಮ ಯುಜ್ಯತೇ |

ಪುಮಿಚ್ಛಾಧೀನತಾ ನೋ ಚೇದ್ವಿಲಮ್ಬಃ ಕಿಂಚಿತ್ ತೋ ಭವೇತ್ || 156 ||

ಅನ್ಯತ್ರಾಪಿ ವಿಲಮ್ಬಾಸ್ತು ಸ್ಯುರೀತೇಚ್ಛಾನಿಮಿತ್ತತಃ |

ಅನ್ಯಥಾ ಕಾರಣಂ ಚೇತ್ ಸ್ಯಾತ್ ಕಿಂ ಕಾರ್ಯಂ ನೋಪಜಾಯತೇ || 157 ||

ಕಾರಣೇ ಸತಿ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ಭಾವಃ ಸುನಿಯತೋಽಸ್ಯ ಹಿ |

ವಿಜ್ಞಾನವಾದಿನಶ್ಚೈವ ವಿಜ್ಞಾನಾದ್ವೈತವೇದನಾತ್ || 158 ||

ವಿಜ್ಞಾನಭಾವನಾಚ್ಚೈವ ಮೋಕ್ಷೋ ನ ಘಟತೇ ಕ್ವಚಿತ್ |

ಅನರ್ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಬಾಹ್ಯೇ ಚ ಕ್ಷಣಿಕತ್ವಸ್ಯ ವೇದನಾತ್ || 159 ||

ಭಾವನಾಚ್ಛೋಕಮಾರ್ಗೇಣ ಮಾನಾಭಾವಾನ್ ಮುಚ್ಯತೇ |

ಪ್ರಕೃತೇಃ ಪರುಷಸ್ಯಾಪಿ ವಿವೇಕೋ ಮುಕ್ತಿಸಾಧನಮ್ || 160 ||

ಇತಿ ಸಾಜ್ಞ್ಯಾ ನ ಚೈತಸ್ಮಿನ್ಮಾನಮೀಶಾಪ್ರಸಾದತಃ |

ಶ್ರುತಯಃ ಸ್ಮೃತಯಶ್ಚೈವ ಯದೇಶಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದತಃ || 161 ||

ವದಂತಿ ನಿಯಮಾನ್ಮುಕ್ತಿಂ ತಮೃತೇತಃ ಕುತೋ ಭವೇತ್ |

ಕಣಾದಯೋಗಾಕ್ಷಪಾದಾ ಅಪೀಶಸ್ಯ ಪ್ರಸಾದತಃ || 162 ||

ಮುಕ್ತಿಂ ಬ್ರುವಾಣಾ ಅಪ್ಯಾಹುಃ ಭೋಗಾದೇವ ಚ ಕರ್ಮಣಾಮ್ |

ಕ್ಷಯಂ ಪ್ರಾಹುಃ ಕುತಶ್ಚೈತತ್ ಪ್ರಸನ್ನೇ ಜಗದೀಶ್ವರೇ || 163 ||

ಭಿದ್ಯತೇ ಹೃದಯಗ್ರನ್ಥಿಶ್ಚಿದ್ಯಂತೇ ಸರ್ವಸಂಶಯಾಃ |

ಕ್ಷೀಯಂತೇ ಚಾಸ್ಯ ಕರ್ಮಾಣಿ ತಸ್ಮಿನ್ ದೃಷ್ಟೇ ಪರಾವರೇ || 164 ||

ಭಿದ್ಯತೇ ಹೃದಯಗ್ರಸ್ಥಿಭಿದ್ಯಂತೇ ಸರ್ವಸಂಶಯಾಃ |
ಕ್ಷೀಯಂತೇ ಚಾಸ್ಯ ಕರ್ಮಾಣಿ ದೃಷ್ಟ ಏವಾತ್ಮನೀಶ್ವರೇ || 165 ||

ಇತಿ ಶ್ರುತಿಪಾರಾಣಾದಿವಚನೇಭ್ಯೋಽನ್ಯಥಾಗತೇಃ |
ನ ಚ ಪಾಶುಪತಾದ್ಯುಕ್ತಶಿವಾದೀನಾಮನುಗ್ರಹಾತ್ || 166 ||

"ನಾನ್ಯಃ ಪನ್ನಾ " ಇತಿ ಹ್ಯುಕ್ತಂ ಪುರುಷಜ್ಞಾನತಃ ಶ್ರುತೌ |
"ಸರ್ವೇ ನಿಮೇಷಾ ಜಜ್ಞಿರೇ ವಿದ್ಯುತಃ ಪುರುಷಾದಧಿಃ" || 167 ||

ಏವಂ ಪುರುಷಶಬ್ದಶ್ಚ ಪ್ರಯುಕ್ತೋಽಭಿಶಯೇ ಹರೌ |
"ನ ತಸ್ಯೇಶೇ ಕಶ್ಚನ ತಸ್ಯ ನಾಮ ಮಹದ್ಯಶಃ" || 168 ||

ಇತಿ ಚಾಧಿಪತಿಸ್ತಸ್ಯ ಪ್ರತಿಷಿಧ್ಧಃ ಸ್ವಯಂ ಶ್ರುತೌ |
"ವಿಶ್ವತಃ ಪರಮಾಂ ನಿತ್ಯಂ ವಿಶ್ವಂ ನಾರಾಯಣಂ ಹರಿಮ್ " || 169 ||

ಇತಿ ಸರ್ವಾಧಿಕತ್ವೋಕ್ತ್ಯಾ ಸಮೋಽಪಿ ವಿನಿವಾರಿತಃ |
ಸಮಾಧಿಕಸ್ಯ ರಾಹಿತ್ಯಾನ್ನೋಪಚಾರಪುಮಾನಸೌ || 170 ||

"ಪುರುಷ ಏವೇದಂ ಸರ್ವಂ ಯದ್ಭೂತಂ ಯಚ್ಚ ಭವ್ಯಮ್ |
ಉತಾಮೃತತ್ವಸ್ಯೇಶಾನೋ ಯದನ್ನೇನಾತಿರೋಹತಿ " ||171 ||

ಮುಕ್ತಾಮುಕ್ತಪರೇಶತ್ವಮಿತಿ ತಸ್ಯಾಹ ಸಾ ಶ್ರುತಿಃ |
ಅಮೃತೇಶಾನವಚನಾತ್ ಸರ್ವಸ್ಯೇಶಾನತೋದಿತಾ || 172 ||

ಯದಿ ಸರ್ವತ್ವಮುದಿತಮುತೇಶ ಇತಿ ತದ್ವೃಥಾ |
ಉತಶಬ್ದೋ ವದೇದೇಷ ಹೀಶತ್ವಸ್ಯ ಸಮುಚ್ಚಯಮ್ || 173 ||

ಪುರುಷೇಣೈವೇದಂ ವ್ಯಾಪ್ತಮಿತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ ಚಾಹ ತಂ ಪ್ರತಿ |
ಏತಾವಾನಸ್ಯ ಮಹಿಮೇತಿ ಮಹಿಮ್ನೋ ವಚೋ ಹಿ ತತ್ || 174 ||

ಸೋಮ್ಯತಸ್ಯಾಭಯಸ್ಯೇಶೋ ಮರ್ತ್ಯಮನ್ನಂ ಯದತ್ಯಗಾತ್ |
ಇತ್ಯಮುಕ್ತಾಧಿಪತ್ಯಂ ತು ಪೂರ್ವಾರ್ಥೋಕ್ತಮನುದ್ಯ ಚ || 175 ||

ಉತಾಮೃತಸ್ಯೇಶ ಇತಿ ವಿಧತ್ತೇ ಮುಕ್ತಿಗೇಶತಾಮ್ |
ಅತೋ ವಿಷ್ಣುಪರಿಜ್ಞಾನಾದೇವ ಮುಕ್ತಿರ್ನ ಚಾನ್ಯತಃ || 176 ||

ತದ್ಯಥೇತಿ ಶ್ರುತೇಶ್ವೇವ ತತ ಕರ್ಮಕ್ಷಯೋ ಭವೇತ್ |
"ಯಥೈದಾಂಸಿ ಸಮಿದ್ಧೋಽಗ್ನಿಭಸ್ಮಸ್ಮಾತ್ ಕುರುತೇಽರ್ಜುನ || 177 ||

ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಃ ಸರ್ವಕರ್ಮಾಣಿ ಭಸ್ಮಸ್ಮಾತ್ ಕುರುತೇ ತಥಾ|"
"ಸರ್ವಧರ್ಮಾನ್ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಮಾಮೇಕಂ ಶರಣಂ ವ್ರಜ || 178 ||

ಅಹಂ ತ್ವಾ ಸರ್ವಪಾಪೇಭ್ಯೋ ಮೋಕ್ಷಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಾ ಶುಚಃ |"
ಇತ್ಯಾದಿ ಭಗವದ್ವಾಕ್ಯೈರುಕ್ತಾರ್ಥಶ್ಚಾವಸೀಯತೇ || 179 ||

ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕಂ ಕರ್ಮ ಕುರ್ವನ್ನನ್ಯತ್ ಪರಿತ್ಯಜನ್ |
ಮುಚ್ಯತೇ ಸಂಸೃತೇಶ್ಚತದಪ್ಯೇತೇನ ನಿರಾಕೃತಮ್ || 180 ||

ವಿದ್ಯೈವೇತೀಮಮೇವಾರ್ಥಂ ಸ್ವಯಮೇವಾಹ ವೇದರಾಟ್ |
ವಿನಾ ಕರ್ಮ ನ ಮೋಕ್ಷಃ ಸ್ಯಾಜ್ಜ್ಞಾನೇನೇತ್ಯಪಿ ಸಾ ಶ್ರುತಿಃ || 181 ||

ನಾನ್ಯಃ ಪನ್ನಾ ಇತಿ ಹ್ಯೇವ ವಿವಾರಯತಿ ಸಾದರಮ್ |
ಅನ್ಯಥೋಪಾಸನಮಪಿ ತಮೇವಮಿತಿ ವಾದಿನೀ || 182 ||

ನಿವಾರಯತ್ಯಾದರೇಣ ನ ಪ್ರತೀಕ ಇತಿ ಪ್ರಭುಃ |
"ಅನ್ಢಂತಮಃ ಪ್ರವಿಶಂತಿ ಯೇ ತ್ವವಿದ್ಯಾಮುಪಾಸತೇ " || 183 ||

ಇತಿ ಶ್ರುತಿವಿರೋಧಾಚ್ಚ ನಾನ್ಯಥೋಪಾಸನಂ ಭವೇತ್ |
ನಚಾಪ್ಯೇಕತ್ವವಿಜ್ಞಾನಾದುಕ್ತನ್ಯಾಯೇನ ಮುಚ್ಯತೇ || 184 ||

ಇತಿ ಸರ್ವಂ ಪ್ರವಿಜ್ಞಾಯ ಸರ್ವೈಸ್ತರ್ಕೈಃ ಸದಾಗಮೈಃ |
ಉಪಾಸೀತ ಹರಿಂ ನಿತ್ಯಂ ಗುಣೈರೇವ ಸ್ವಯೋಗ್ಯತಃ || 185 ||

ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸರ್ವಗುಣೈಶ್ಚೈವ ಕ್ರಿಯಾಸಾಮಾನ್ಯತಶ್ಚ ಗೀಃ |
ಗುಣಸಾಮಾನ್ಯತೋ ರುದ್ರೋ ದ್ರವ್ಯಸಾಮಾನ್ಯತಃ ಪರೇ || 186 ||

|| ಯಾವದಧಿಕಾರಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಅಧಿಕಾರವಿಶೇಷೇಣ ಭಕ್ತಿಜ್ಞಾನಸುಖಾದಿಭಿಃ |
ವಿಶೇಷೋ ದೇವತಾದೀನಾಂ ಮೋಕ್ಷೇ ಚೈವ ವಿಶೇಷತಃ || 187 ||

ನ ತಾವತಾ ವಿರೋಧೋಽಸ್ತಿ ನಿರೋಷತ್ವಾತ್ ಸಮಸ್ತಶಃ |
ಆಭಾಸತ್ವಾತ್ ಪರೇಷಾಂ ತದವರಾಣಾಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ || 188 ||

ಯತೋಽವರಾಣಾಂ ಸರ್ವೇಽಪಿ ಗುಣಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಕ್ರಿಯಾ ಅಪಿ |
ನಿಯಮೇನೈವ ಪೂರ್ವೇಷಾಂ ಸುಪ್ರಸಾದನಿಬಂಧನಾಃ || 189 ||

ಅತಃ ಸಚ್ಚಿಷ್ಯವತ್ ತೇಷಾಂ ನೈವೇಷ್ಯಾಧಿಃ ಕಥಂನ |
ನ ಚ ಸಂಸಾರಿದೇವಾನಾಂ ಕಾಲೇಯತ್ತಾಪರೇ ಇಮೇ || 190 ||

ಸೂತ್ರೇ ಹ್ಯಾರಭಮಾತ್ರಸ್ಯ ಭೋಗೇನೈವ ಕ್ಷಯೋ ಧ್ರುವಃ |
ಅನಾರಭಸ್ಯ ಭೋಗೇನ ತ್ವಿತರೇ ಇತಿ ಚೋದಿತಃ || 191 ||

ಪೌನರುಕ್ಯೇನ ತೇನೈತೇ ಉಕ್ತಾರ್ಥೇ ಇತಿ ನಿಶ್ಚಯಃ |

|| ಇಯದಾಮನನಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಉಷಾಃ ಸ್ವಾಹಾ ಚ ಪರ್ಜನ್ಯೋ ಮಿತ್ರೋಽಗ್ನಿರ್ವರುಣೋ ವಿಧುಃ || 192 ||

ಪ್ರವಹೋಽನಿರುದ್ಧ ಇನ್ಮೋಮೇ ರುದ್ರೋ ವಾಣೀ ಚ ಮಾರುತಃ |
ಉತ್ತರೋತ್ತರತಸ್ತೇತೇ ಗುಣೈಃ ಸರ್ವೈಶ್ಚ ಮುಕ್ತಿಗಾಃ || 193 ||

ಸೂರ್ಯಧರ್ಮೌ ಯಥಾ ಸೋಮೋ ಮನುರ್ದಕ್ಷೋ ಬೃಹಸ್ಪತಿಃ |
ಶಚೀ ರತಿಶ್ಚಾನಿರುದ್ಧಸಮಾಸ್ತಾರಾ ಚ ಮಿತ್ರವತ್ || 194 ||

ಸೋಮವಚ್ಛತರೂಪಾ ತು ಪ್ರಸೂತಿರ್ವಹ್ನಿವದ್ವಿರಾಟ್ |
ಪರ್ಜನ್ಯವದ್ವಾರುಣೀ ಚ ತಥಾ ಸಂಜ್ಞಾ ಚ ರೋಹಿಣೀ || 195 ||

ಧಾರ್ಮೀ ಚ ಮಿತ್ರವತ್ತ್ವೇವ ಪ್ರಾವಹೀ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಾ |
ಮಿತ್ರಪರ್ಜನ್ಯಮಧ್ಯಸ್ಥಾವಶ್ವಿನೌ ವಿಷ್ಣುವಿತ್ತಪೌ || 196 ||

ಭೃಗುರಗ್ನಿಸಮೋ ಮಿತ್ರಸ್ತನ್ಮಧ್ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರಕಾಃ |
ವರುಣಾಗ್ನ್ಯಂತರಾ ತತ್ರ ನಾರದಃ ಪ್ರಾಯ ಇನ್ದವತ್ || 197 ||

ಕಾಮಃ ಸುಪರ್ಣೀ ಚೋಮಾವದ್ವೀನ್ದ್ರೋ ರುದ್ರವದೀರಿತಃ |
ನಿರ್ಋತಿರ್ಮಿತ್ರಸದೃಶೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಕಸೂನುವತ್ || 198 ||

ವೈವಸ್ವತೋ ಮನುಶ್ಚಾಶ್ವಿಪಶ್ಚಾದನ್ಯೇ ತತೋಽವರಾಃ |
ಚ್ಯವನೋಚಧ್ಯವೈನ್ಯಾಶ್ಚ ಶಶಬಿನ್ದುನ್ದುಶ್ಚ ಹೈಹಯಃ || 199 ||

ತದ್ವಚ್ಛ ವಿಪ್ರರಾಜನ್ಯವಿಶೇಷೋಽತ್ರಾಪಿ ಕಶ್ಚನ |
ತದ್ವತ್ಪ್ರಿಯವ್ರತಶ್ಚಾಪಿ ತದನ್ಯಾಃ ಶತದೇವತಾಃ || 200 ||

ಪರ್ಜನ್ಯಮಿತ್ರಾನ್ತರಾಲೇ ತದನ್ಯೇ ತು ತತೋಽವರಾಃ |
ಏತೇಭ್ಯೋಽಭ್ಯಧಿಕಾ ಶ್ರೀಸ್ತು ಸದಾ ಮುಕ್ತಾ ವಿಶೇಷತಃ || 201 ||

ತತ್ಸಮೋ ನಾಸ್ತಿ ಪರಮೋ ಹರಿರೇವ ನ ಚಾಪರಃ |
ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ಬೃಹತ್ಯಾಂ ತು ಸ್ವಯಂ ಭಗವತೋದಿತಮ್ || 202 ||

ತದೇತದಖಿಲಮ್ ಪ್ರಾಣ ಆಹಂಜ್ಕಾರಿಕ ಏವ ಚ |
ಇನ್ಯಾದನನ್ತರೋ..... ||

|| ದರ್ಶನಭೇದಾಧಿಕರಣಮ್ ||

..... ದೃಷ್ಟಿರಪಿ ಯೋಗ್ಯಾನುಸಾರತಃ || 203 ||

|| ಪ್ರದಾನಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಸಮ್ಯಗ್ಗುರುಪ್ರಸಾದಶ್ಚ ಮುಖ್ಯತೋ ದೃಷ್ಟಿಕಾರಣಮ್ |

|| ಗುರುಪ್ರಸಾದಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಶ್ರವಣಾದಿ ಚ ಕರ್ತವ್ಯಂ ನಾನ್ಯಥಾ ದರ್ಶನಂ ಕ್ವಚಿತ್ || 204 ||

|| ಪೂರ್ವವಿಕಲ್ಪಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಗುಣಾಧಿಕಂ ಗುರುಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ತದ್ಧೀನಂ ನಾಪ್ನುಯಾತ್ ಕ್ವಚಿತ್ |
ವಿಪರ್ಯಯಸ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಃ ಸರ್ವಥಾ ಶುಭಮಿಚ್ಛತಾ || 205 ||

ಸಮೇ ವಿಕಲ್ಪ ಏವ ಸ್ಯಾತ್ ಪೂರ್ವಾನುಜ್ಞಾ ಚ ಸರ್ವಥಾ |
ತದುತ್ತಮಗುರುಪ್ರಾಪ್ಯೈ ಪೂರ್ವಾನುಜ್ಞಾ ನ ಮೃಗ್ಯತೇ || 206 ||

ಗುರುರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಽಖಿಲಾನಾಂ ಚ ವಿದ್ಯಾ ಚೈವ ಸರಸ್ವತೀ |
ದೇವತಾ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವೇಷಾಮವಿಶೇಷತಃ || 207 ||

ತತ್ರ ಸಾದೇನ ಮುಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾನ್ನಾನ್ಯಥಾ ತು ಕಥಂವನ |
ಸ್ವೋತ್ತಮಾಸ್ತುಕ್ರಮೇಣೈವ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಗುರವಃ ಸ್ಮೃತಾಃ || 208 ||

ಉಪದೇಶೋ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತು ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ಮುಕ್ತಯೇ |

|| ತಾದ್ವಿದ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಸಾಧನೇಭ್ಯೋಽಧಿಕಾ ಭಕ್ತಿನೈವಾನ್ಯತ್ ತಾದ್ಯಶಂ ಕ್ವಚಿತ್ || 209 ||

ಭಕ್ತಿಶ್ಚೈವ ಹರಾವೇವ ಮುಖ್ಯಾಽನ್ಯತ್ರ ಯಥಾಕ್ರಮಮ್ |
ಸ್ವಾಧಿಕಾ ತ್ವೇವ ಸರ್ವತ್ರ ಸ್ತೋತ್ರಮೇಷು ಕ್ರಮೇಣ ಚ || 210 ||

ಅನುವರ್ತತೇ ಚ ಸಾ ಭಕ್ತಿರ್ಮುಕ್ತಾವಾನಂದರೂಪಿಣೀ |
ತತ್ಪೂರ್ವಕೋಪಾಸನೈವಂ ಕರ್ತವ್ಯಾ ಮುಕ್ತಯೇ ಗುಣೈಃ || 211 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಿಸೂತ್ರಾನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ತೃತೀಯಃ ಪಾದಃ || 3-3 ||

ಚತುರ್ಥಃ ಪಾದಃ || 03-04 ||

|| ಪುರುಷಾರ್ಥಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಏವಮುತ್ಪನ್ನನಿದೋಷಭಗವದ್ಧರ್ಶನಾತ್ ಸದಾ |
ಅಪೇಕ್ಷಿತಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿರಾರಭಸ್ಯಾನತಿಕ್ರಮಾತ್ || 01 ||

ದೇವರ್ಷಿಮಾನುಷಾದೀನಾಂ ತತ್ತಜ್ಞಾತ್ಯನುಸಾರತಃ |
ಜೈಮಿನ್ಯುಕ್ತಂ ಮಾನುಷಾಣಾಂ ತದ್ವಿಶೇಷಾಶ್ಚ ಕೇಚನ || 02 ||

ಸಾಮಾನ್ಯಂ ಭಗವತ್ಪ್ರೋಕ್ತಂ ದೇವಾದೀನಾಂ ವಿಶೇಷತಃ |
ಬಲವದ್ವಿರೋಧಿಸದ್ಭಾವೇ ಜೈಮಿನ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತಿರಿಷ್ಯತೇ || 03 ||

|| ಕಾಮಾಚಾರಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ವಿಕರ್ಮಲೇಪೋ ನೈವಾಸ್ತಿ ಸಮ್ಯಗ್ಗೃಹ್ಣಿಮತಾಂ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಗುಣಹಾನಿಶ್ಚ ನೈವಾಸ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತ್ವವಿಕರ್ಮತಃ || 04 ||

ದೇವಾನಾಮಪಿ ನ ಪ್ರಾಯಃ ಕ್ಲಪ್ತಸ್ಯ ತು ಕಥಂನ |
ಪ್ರಾಪ್ತಹ್ರಾಸೋ ಭವೇತ್ ಕ್ವಾಪಿ ಮಹತಾ ತು ವಿಕರ್ಮಣಾ || 05 ||

ತಥಾಽಪಿ ತತ್ ಕ್ಲೃಪ್ತಮೇವ ತಸ್ಮಾನ್ನ ನಿಯಮೋಜ್ಞಿತಿಃ |

ಚನ್ದ್ರಸುಗ್ರೀವಯೋಶ್ಚೈವ ಸ್ವೋಚ್ಚದಾರಪರಿಗ್ರಹಾತ್ || 06 ||

ಪ್ರಾಪ್ತಹಾನಿರಭೂನ್ನೈವ ಕ್ಲೃಪ್ತಹಾನಿಃ ಕಥಿಷ್ಯನ |

ಹ್ರಾಸೋಽಪಿ ಮಾನುಷಾದೀನಾಮಾನಂದಸ್ಯ ವಿಕರ್ಮಣಾ || 07 ||

ಭವೇನ್ಮುಕ್ತೌ ವಿಶೇಷೇಣ ಸ್ವೋಚ್ಚಾನಾಮಪರಾಧತಃ |

ಜ್ಞಾನೋತ್ತರಸ್ಯ ಪಾಪಸ್ಯ ಚತುರ್ಥೇಽಲೇಪ ಉಚ್ಯತೇ || 08 ||

ಅಶುಚಿತ್ವಾದಿಕಂ ಚಾಸ್ಯ ನ ಭವೇದಿತಿ ತತ್ಪಲಮ್ |

ಅತ್ರ ಜ್ಞಾನಫಲಸ್ಯೈವ ಮುಕ್ತೇರ್ನಿಯತತೋಚ್ಯತೇ || 09 ||

ಪ್ರಾರಬ್ಧಕರ್ಮಜಸ್ಯೈವ ವಿಷಭಕ್ಷಾನ್ಮೃತೇರಿವ |

ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ಯಾಪ್ಯವಿವರ್ತ್ಯಸ್ಯ ಕಿಂಚಿದ್ಭುಕ್ತಸ್ಯ ಸಂವಿದಾ || 10 ||

ಉಪಮರ್ದ ಇಹ ಪ್ರಾಕ್ತೋ ದೇವಾದೀನಾಂ ಯಥಾಕ್ರಮಮ್ |

ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ತ್ವಭೋಗೋ ಹಿ ಪ್ರಾರಬ್ಧಸ್ಯೈವ ಕರ್ಮಣಃ || 11 ||

ನ ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಶಿನೋಽಪಿ ಸ್ಯಾತ್ ಫಲಹ್ರಾಸಸ್ತು ವಿದ್ಯತೇ |

ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ಫಲಹ್ರಾಸೋ ಯದಿ ನಾರಬ್ಧಕರ್ಮಣಃ || 12 ||

ಸ್ಯಾತ್ ಕಾಮ್ಯ ವಿಧಿವೈಯರ್ಥ್ಯಮಿತ್ಯುಕ್ತನಿಯಮೋ ಭವೇತ್ |

ಏವಮಾದ್ಯಪಿ ಸಮ್ಪ್ರೋಕ್ತಂ ತನ್ತ್ರಭಾಗವತೇ ಸ್ಫುಟಮ್ || 13 ||

ತಾರತಮ್ಯಂ ಫಲೇ ನೋ ಚೇದ್ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಂ ಕಥಂ ಶ್ರುತಿಃ |

ಅವ್ಯಜಿನೋಽಕಾಮಹತ ಇತಿ ಮುಕ್ತಿಂ ನಿಗದ್ಯ ಚ || 14 ||

ಆನಂದತಾರತಮ್ಯಂ ಚ ತೇಷಾಂ ಬ್ರೂಯಾತ್ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ |

ಸಂಸಾರ ಏವ ಚೇದೇತತ್ ತಾರತಮ್ಯಂ ನಿಗದ್ಯ ಚ || 15 ||

ಆಕಾಮಹತಶಬ್ದಾರ್ಥೋಽವ್ಯಜಿನತ್ವಂ ಚ ನೋ ಭವೇತ್ |

"ಕಾಮಸ್ಯ ಯತ್ರಾಪ್ತಾಃ ಕಾಮಾಸ್ತತ್ರ ಮಾಮಮೃತಂ ಕೃಧಿ" || 16 ||

ಇತಿ ಯಲ್ಲಕ್ಷಣಂ ಮುಕ್ತೇಃ ಶ್ರುತಿರಾಹ ಬಲೀಯಸೀ |

ಕಾಮಾಹತಿಃ ಕುತೋಽನ್ಯತ್ರ ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಮಸ್ಯ ಸಾ ಭವೇತ್ || 17 ||

ಅಪ್ರಯತ್ನೇನ ಕಾಮಾನಾಮಾವಾಪ್ತಿಃ ಸಾ ಯದಾ ಭವೇತ್ |

ತೈದೈವಾಕಾಮಹತತಾ ಕುತ ಏವಾನ್ಯಥಾ ಭವೇತ್ || 18 ||

ಚೇತನಸ್ಯ ತ್ವಸುಪ್ತಸ್ಯ ಕುತ್ರ ದೃಷ್ಟಾ ಹ್ಯಕಾಮತಾ |

ಅವ್ಯಕ್ತಿರೇವ ಕಾಮಾನಾಂ ನ ನಾಶೋ ಮೋಹಸುಪ್ತಯೋಃ || 19 ||

ಯತ್ಕಾಮಃ ಸ್ವಾಪ್ನಮಾಪ್ನೋತಿ ತದೇವೋತ್ಥಾಪಿತಃ ಪುನಃ |

ಅವಶೋಽಪಿ ವ್ಯಾಹರತಿ ಕುತಃ ಸುಪ್ತಾವಕಾಮತಾ || 20 ||

ಸರ್ವಕಾಮಾನವಾಪ್ನೋತಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಹ ಮುಕ್ತಗಃ |

ಪರ್ಯೇತಿ ತತ್ರ ಜಕ್ಷಂಶ್ಚ ಕ್ರೀಡನ್ ರತಿಮವಾಪ್ನುಯಾತ್ || 21 ||

ಕಾಮಾನ್ನಿ ಕಾಮರೂಪೀ ಸನ್ನಿಮಾನ್ ಲೋಕಾಂಶ್ಚ ಸಂಚರನ್ |

ಆಸ್ತೇ ಗಾಯನ್ ಸಾಮ ಮುಕ್ತ ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಿಸದ್ಬಲಾತ್ || 22 ||

ಅಕಾಮಃ ಸ್ಯಾತ್ ಕಥಂ ಮುಕ್ತಃ ಕಾಮಾ ಯೋಽಸ್ಯ ಹೃದಿ ಶ್ರಿತಾಃ |

ಇತ್ಯಂತಃಕರಣಸ್ಥಾನಾಂ ಕಾಮಾನಾಂ ಮೋಕ್ಷಮೇವ ಹಿ || 23 ||

ಆಹ ಶ್ರುತಿಹೃದೀತ್ಯೇವ ನ ಚೇದ್ವ್ಯರ್ಥಂ ವಿಶೇಷಣಮ್ |

ಹೃದ್ಯೇವ ತೇಷಾಂ ಶ್ರಯಣಮಿತಿ ಪಕ್ಷೋ ನ ಭಾಸತೇ || 24 ||

ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಕಾಮಿತಾಮಾಹ ಪೃಥಕ್ ಶಾಖಾಸು ಯಚ್ಛ್ರುತಿಃ |

ಅತೋಽಕಾಮಹತತ್ವಂ ತು ಮುಕ್ತಾನಾಮೇವ ಮುಖ್ಯತಃ || 25 ||

ಮುಖ್ಯಾರ್ಥಸ್ಯ ವೃಥಾ ತ್ಯಾಗೋ ಮಾಯಿನಾಮೇವ ಭೂಷಣಮ್ |
ಅಪಾಪತ್ವಮದುಃಖತ್ವಂ ಚಾವೃಜಿನತ್ವಮಿಹೋದಿತಮ್ || 26 ||

ಅಪ್ರಿಯಂ ವೃಜಿನಂ ದುಃಖಮಕಂ ತೋದ ಇತೀರ್ಯತೇ |
ತತ್ಕಾರಣತ್ವಾತ್ ಪಾಪಂ ವಾ ವೃಜಿನಂ ನಾಮ ಕಥ್ಯತೇ || 27 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸ್ವಯಮೀಶೇನ ನಾಮರ್ಥಃ ಶಬ್ದನಿರ್ಣಯೇ |
ಅಪಾಪತ್ವಂ ಚ ವೈವಾಸ್ತಿ ಯಾವತ್ ಸಂಸಾರಮಸ್ಯ ಹಿ || 28 ||

ಆರಬ್ಧಪಾಪಮನ್ವೇದ ದುಃಖಂ ಚ ಜ್ಞಾನಿನೋಽಪಿ ಹಿ |
ತಸ್ಮಾತ್ ತಸ್ಮಾದಕಾಮತ್ವಮಿತಿ ಚಾಶ್ರುತಕಲ್ಪನಾ || 29 ||

ಅಕಾಮಹತ ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ಶ್ರುತಹಾನಿರಪಿ ಸ್ಫುಟಾ |
ಕುತ್ರಚಿತ್ ಕಾಮಿನಃ ಪುಂಸಃ ಕಾಮಾಭಾವಾತ್ ಕ್ವಚಿತ್ ಕ್ವಚಿತ್ || 30 ||

ಇನ್ಪಾದಿ ಸುಖಭೋಗೋಽಸ್ತೀತ್ಯನುಭೂತಿರ್ಹಿ ಕುಪ್ಯತಿ |
ತಸ್ಮಾದಮುಕ್ತಸುಖಗಂ ತಾರತಮ್ಯಂ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ || 31 ||

ಉಕ್ತಾ ಯಶ್ಚೇತಿ ಮುಕ್ತಾನಾಂ ತಾರತಮ್ಯಂ ಸುಖೇಃ ಶ್ರುತಿಃ |
ಆಹೇತಿ ಪೇಶಲಂ ತಚ್ಚ ಚಶಬ್ದಾದೇವ ಗಮ್ಯತೇ || 32 ||

ರಾಧಃ ಸಂಸಿದ್ಧ ಇತ್ಯೇವ ಮುಕ್ತ ಏವಾವಗಮ್ಯತೇ |
ಸಾಧುನಾ ವಿಷ್ಣುನಾ ಯುಕ್ತೋ ಮುಕ್ತಃ ಸಾಧುಯುವಾ ಮತಃ || 33 ||

ಯೌವನಂ ನಿತ್ಯಮೇತಸ್ಯ ಮುಕ್ತಸ್ಯೇತಿ ಯುವಾ ಸ ಚ |
ಫಲಮಧ್ಯಯನಸ್ಯಾಪ್ತಂ ತೇನಾಧ್ಯಾಯಕ ಈರಿತಃ || 34 ||

ನಿರ್ಹಾಸಾನಂದಸಮ್ರಾಪ್ತ್ಯಾ ಚಾಶಿಷ್ಠ ಇತಿ ಗೀಯತೇ |
ಸ್ಥಿತಸ್ಯಾನನ್ಯಥಾಪ್ರಾಪ್ತೇದ್ರ್ಯಧಿಷ್ಠ ಇತಿ ಚೋದಿತಃ || 35 ||

ಬಲಿಷ್ಠಶ್ಚ ಸ್ವಭಾವೇನ ಮುಕ್ತೋ ಭವತಿ ಕೇವಲಮ್ |
ತಸ್ಯೇಯಂ ಪೃಥಿವೀತ್ಯಾದಿ ಪೂರ್ವಭಾವವ್ಯವೇಕ್ಷಯಾ || 36 ||

ನ ಏಕ ಇತಿ ಸಂಸಾರಗತಮುಕ್ತಾ ಸುಖಂ ಪುನಃ|
ಶ್ರೋತಿಯಸ್ಯೇತಿ ವದತಿ ಮುಕ್ತಾಚ್ಛತಗುಣಾತ್ಮಕಮ್ || 37 ||

ಸಂಸಾರಗಾಚ್ಛ ಸಂಸಾರಗತಸ್ಯೈವ ಶತಾಧಿಕಮ್ |
ಮುಕ್ತಾನ್ಮುಕ್ತಸ್ಯ ಯುಕ್ತಂ ಸ್ಯಾಚ್ಛುತ್ಯುಕ್ತಮಭಿವೀಕ್ಷಿತಃ || 38 ||

ಯುಕ್ತಂ ಚ ಸಾಧನಾಧಿಕ್ಯಾತ್ ಸಾಧ್ಯಾದಿಕ್ಯಂ ಸುರಾದಿಷು |
ನಾಧಿಕ್ಯಂ ಯದಿ ಸಾಧ್ಯೇ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರಯತ್ನಃ ಸಾಧನೇ ಕುತಃ || 39 ||

ಯತ್ನಶ್ಚ ದೃಶ್ಯತೇ ತೇಷಾಂ ಮಹಾನೇವ ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ |
ಯತ್ರ ಸಾಧನಬಾಹುಲ್ಯಂ ಸಾಧ್ಯಬಾಹುಲ್ಯಮತ್ರ ಚ || 40 ||

ದೃಷ್ಟಂ ನಿಯಮತೋ ನೋ ಚೇನ್ನ ಯತ್ನಂ ಕುರ್ಯುರಣ್ಣಸಾ |
ಕೃಚ್ಛೇಣ ಸಾಧನಾದೇವ ನ ಮುಕ್ತವದುದೀರ್ಯತೇ || 41 ||

‘ದಶಕಲ್ಪಂ ತಪಶ್ಚೀರ್ಣಂ ರುದ್ರೇಣ ಲವಣಾರ್ಣವೇ |
ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸುಖಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಕ್ಲಿಷ್ಟೇನ ಲವಣಾಮ್ಭಸಾ || 42 ||

ಶಕ್ರೇಣ ವರ್ಷಕೋಟಿಶ್ಚ ಧೂಮಃ ಪೀತೋಽತಿದುಃಖತಃ |
ವರ್ಷಾಯುತಂ ಚ ಸೂರ್ಯೇಣ ತಪೋಽವಾಕ್ಯಿರಸಾ ಕೃತಮ್ || 43 ||

ಸುದುಃಖೇನ ಸುಖಂ ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಧರ್ಮೇಣಾಕಾಶಶಾಯಿನಾ |
ಪೀತಾ ಮರೀಚಯೋ ವರ್ಷಸಾಹಸ್ರಮತಿಸಾದರಮ್ || 44 ||

ಅತಿಕೃಚ್ಛೇಣ ಕುರ್ವಂತಿ ಯತ್ನಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿದೋಽಪಿ ಚ |
ಇತ್ಯೇತದವಿಲಂ ಮೋಕ್ಷೇ ವಿಶೇಷಾಭಾವತಃ ಕಥಮ್ || 45 ||

'ದೈವೀ ಸಮ್ಪದ್ವಿಮೋಕ್ಷಾಯಾ ನಿಬನ್ಧಾಯಸುರೀಮತಾ' |

ಇತಿ ಮೋಕ್ಷವಿಶೇಷಶ್ಚ ಸ್ವಯಂ ಭಗವತೋದಿತಃ || 46 ||

'ತಮೇವ ಯೂಯಂ ಭಜತಾತ್ಮವೃತ್ತಿಭಿರ್ಮನೋವಚಃಕಾಯಗುಣೈಃ ಸ್ವಕರ್ಮಭಿಃ |

ಅಮಾಯಿನಃ ಕಾಮದುಘಾಙ್ಗೈ ಪಜ್ಞಜಂ ಯಥಾದಿಕಾರಾವಸಿತಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ' || 47 ||

"ಅಕ್ಷಣ್ಣಂತಃ ಕರ್ಣವಂತಃ ಸಖಾಯೋ ಮನೋಜವೇಷ್ವಸಮಾ ಬಭೂವುಃ |

ಆದಘ್ನಾಸ ಉಪಕಕ್ಷಾಸ ಉ ತ್ವೇ ಹ್ರದಾ ಇವ ಸ್ನಾತ್ವಾ ಉ ತ್ವೇ ದದೃಶ್ರೇ " || 48 ||

ಇತ್ಯಾದೀನಿ ಚ ವಾಕ್ಯಾನಿ ತಾರತಮ್ಯಂ ವಿಮುಕ್ತಿಗಮ್ |

ವ್ಯಕ್ತಂ ವದಂತಿ ತತ್ ಕೇನ ಸಾಮ್ಯಂ ಮುಕ್ತೇಷು ಗಮ್ಯತೇ || 49 ||

ದುಃಖಾದ್ಯಭಾವಸಾಮ್ಯಂ ಚ ಸಾಮ್ಯವಾಖ್ಯಾರ್ಥ ಈಯತೇ |

ಭಕ್ತ್ಯಾದಿಗುಣಸದ್ಭಾವೇ ಹೃತುಲ್ಯತ್ವಂ ಚ ಭಾರತೇ || 50 ||

ಉಕ್ತಂ ಸಾಧನ ವೈಶೇಷ್ಯಮಪಿ ಸರ್ವತ್ರ ಕಥ್ಯತೇ |

"ದುರ್ಜ್ಞೇಯಂ ಘೋರರೂಪಸ್ಯ ತೈಲೋಕ್ಯಧ್ವಂಸಿನಃ ಪ್ರಭೋಃ || 51 ||

ದೈವತೈರ್ಮುನಿಭಿಃ ಸಿದ್ಧೈರ್ಮಹಾಯೋಗಿಭಿರೇವ ಚ |

ನಿತ್ಯಯುಕ್ತೈರ್ಮಹಾಭಾಗೈರ್ವಿಮೋಹಕ್ಲೇಶಸಾಧ್ವಸೈಃ || 52 ||

ಮಹೋತ್ಸಾಹೈರ್ಮಹಾಧೈರ್ಯೈಃ ಸತ್ತ್ವಸ್ಥೈರ್ವ್ಯವಸಾಯಿಭಿಃ |

ಅತೀತಾನಾಗತಜ್ಞಾನಪ್ರಭಾವಾಪ್ಯಯವೇದಿಭಿಃ || 53 ||

ಶೌಚಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಸನ್ನೋಷತಪಃಸತ್ಯದಯಾನ್ವಿತೈಃ |

ಕಿಮು ಮರ್ತ್ಯುರ್ಭಯಭ್ರಾನ್ತಿದ್ವಂಸಮೋಹರುಜಾನ್ವಿತೈಃ || 54 ||

"ಕಸ್ತಂ ಮದಾಮದಂ ದೇವಂ ಮದನ್ಯೋ ಜ್ಞಾತುಮರ್ಹತಿ "

"ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಕಿಂಚಿಜ್ಞಾನಾತಿ ನ ತದನ್ಯೋ ಹಿ ಕಶ್ಚನ" || 55 ||

"ಮುಕ್ತಾನಾಮಪಿ ಸಿದ್ಧಾನಾಂ ನಾರಾಯಣಪರಾಯಣಃ |
ಸುದುರ್ಲಭಃ ಪ್ರಶಾಂತಾತ್ಮಾ ಕೋಟಿಷ್ಠಪಿ ಮಹಾಮತೇ " || 56 ||

'ಇಯಂ ವಿಸೃಷ್ಟಿಯತ ಆ ಬಭೂವ ಯದಿ ವಾ ದಧೇ ಯದಿ ವಾ ನ |
ಯೋ ಅಸ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷಃ ಪರಮೇ ವ್ಯೋಮನ್ ಸೋ ಅಙ್ಗ ವೇದ ಯದಿ ವಾ ನ ವೇದ || 57 ||

"ಯಃ ಸ್ವಾತ್ಮಮಾಯಾವಿಭವಂ ಸ್ವಯಂ ಗತೋ ನಾಹಂ ನಭಸ್ವಾಂಸ್ತಮಥಾಪರೇ ಕುತಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಾಪಿ ಯಂ ವೇತ್ತಿ ನ ವೇಹ ಸಮ್ಯಕ್ ಅನ್ಯೇ ಕುತೋ ದೇವಮುನೀನ್ದ್ರಮರ್ತ್ಯಾಃ"
||58||

'ನಮಸ್ತೇಽಮಿತತತ್ವಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಾದೀನಾಂ ಚ ಸೂತಯೇ |
ನಿರ್ಗುಣಾಯ ಚ ಸತ್ಕಾಷ್ಠಾಂ ನಾಹಂ ವೇದಾಪರೇ ಕುತಃ' || 59 ||

'ನಾಹಂ ಪರಾಯುರ್ಘುಷಯೋ ನ ಮರೀಚಿಮುಖ್ಯಾ ಜಾನಂತಿ ಯದ್ವಿರಚಿತಂ ಖಲು
ಸತ್ತ ಸಜ್ಞಾಃ |
ಯನ್ಮಾಯಯಾ ಮುಷಿತಚೇತಸ ಈಶದೈತ್ಯಮರ್ತ್ಯಾದಯಃ ಕಿಮುತ
ಶಶ್ವದಭದ್ರವೃತ್ತಾಃ' ||60||

'ಅಹಂ ಮಹೇನ್ದ್ರೋ ನಿರ್ಘುತಿಃ ಪ್ರಚೇತಾಃ ಸೋಮೋಽಗ್ನಿರೀಶಃ ಪವನೋಽಕೋ ವಿರಿಷ್ಠಾಃ |
ಆದಿತ್ಯವಿಶ್ವೇ ವಸವೋಽಥ ಸಾಧ್ಯಾ ಮರುದ್ಗಣಾ ರುದ್ರಗಣಾಃ ಸಸಿದ್ಧಾಃ || 61 ||

ಅನ್ಯೇ ಚ ಯೇ ವಿಶ್ವಸೃಜೋಽಮರೇಶಾ ಭೃಗ್ವಾದಯೋಽಸ್ಪೃಷ್ಟರಜಸ್ತಮಸ್ತಾಃ |
ಯಸ್ಯೇಹಿತಂ ನ ವಿದುಃ ಸ್ಪೃಷ್ಟಮಾಯಾಃ ಸತ್ತ ಪ್ರಧಾನಾ ಅಪಿ ಕಿಂ ತತೋಽನ್ಯೇ || 62 ||

'ಸರ್ವಸ್ಯಾದೌ ಸ್ಮತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ತಸ್ಮಾದ್ವೇವಾದನಂತರಃ |
ಜಾನಾತಿ ದೇವಪ್ರವರಂ ಭೂಯಶ್ಚಾತೋಽಧಿಕಂ ನೃಪ' || 63 ||

"ನ ತ್ವಾಮತಿಶಯಿಷ್ಯಂತಿ ಮುಕ್ತಾವಪಿ ಕಥಿಷ್ಯಂತ |
ಮಧ್ಯಕ್ತಿಯೋಗಾಜ್ಞಾ ನಾಚ್ಚ ಸರ್ವಾನತಿಶಯಿಷ್ಯಂತಿ " || 64 ||

"ಯಥಾ ಭಕ್ತಿವಿಶೇಷೋಽತ್ರ ದೃಶ್ಯತೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮೇ |
ತಥಾ ಮುಕ್ತಿವಿಶೇಷೋಽಪಿ ಜ್ಞಾನಿನಾಂ ಲಿಙ್ಗಭೇದನೇ" || 65 ||

"ನಾಯುಜ್ಯಂ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತಾ ಅಪಿ ದೇವಾದಯೋಽಖಿಲಾಃ |
ತಾರತಮ್ಯಾದ್ಧಿ ತಿಷ್ಠಂತಿ ತಾರತಮ್ಯಂ ಹಿ ಸಾಧನೇ " || 66 ||

"ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರೇಷು ಕಶ್ಚಿದ್ಯತತಿ ಸಿದ್ಧಯೇ |
ಯತತಾಮಪಿ ಸಿದ್ಧಾನಾಂ ಕಶ್ಚಿನ್ಮಾಂ ವೇತ್ತಿ ತತ್ತ್ವತಃ" || 67 ||

"ಯ ಇಮಂ ಪರಮಂ ಗುಹ್ಯಂ ಮಧ್ಯಕೇಷ್ವಭಿಧಾಸ್ಯತಿ |
ಭಕ್ತಿಂ ಮಯಿ ಪರಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಾಮೇವೈಷ್ಯತ್ಯಸಂಶಯಃ || 68 ||

ನ ಚ ತಸ್ಮಾನ್ಮನುಷ್ಯೇಷು ಕಶ್ಚಿನ್ಮೇ ಪ್ರಿಯಕೃತ್ತಮಃ |
ಭವಿತಾ ನ ಚ ಮೇ ತಸ್ಮಾದನ್ಯಃ ಪ್ರಿಯತರೋ ಭುವಿ || 69 ||

ಅಧ್ಯೇಷ್ಯತೇ ಚ ಯ ಇಮಂ ಧರ್ಮ್ಯಂ ಸಂವಾದಮಾವಯೋಃ |
ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞೇನ ತೇನಾಹಮಿಷ್ಟಃ ಸ್ಯಾಮಿತಿ ಮೇ ಮತಿಃ || 70 ||

ಶ್ರದ್ಧಾವನನಸೂಯಶ್ಚ ಶೃಣುಯಾದಪಿ ಯೋ ನರಃ |
ಸೋಽಪಿ ಮುಕ್ತಃ ಶುಭಾನ್ ಲೋಕಾನ್ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾತ್ ಪುಣ್ಯ ಕರ್ಮಣಾಮ್ " || 71||

"ಧ್ಯಾನೇನಾತ್ಮನಿ ಪಶ್ಯಂತಿ ಕೇಚಿದಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮನಾ |
ಅನ್ಯೇ ಸಾಷ್ಟೇನ ಯೋಗೇನ ಕರ್ಮಯೋಗೇನ ಚಾಪರೇ || 72 ||

ಅನ್ಯೇ ತ್ವೇವಮಜಾನಂತಃ ಶ್ರುತ್ವಾನ್ಯೇಭ್ಯಃ ಉಪಾಸತೇ |
ತೇಽಪಿ ಚಾತಿತರನ್ಯೇವ ಮೃತ್ಯುಂ ಶ್ರುತಿಪರಾಯಣಾಃ" || 73 ||

"ಸುಸೂಕ್ಷ್ಮರವ್ಯಶೇಷೈಶ್ಚ ವಿಶೇಷೈಃ ಸಹ ಪಶ್ಯತಿ |
ಸ್ವಾತ್ಮನಾಂ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವರೂಪೋಽಪಿ ಸರ್ವದಾ || 74 ||

ಸರ್ವತ್ರ ಚಾನ್ಯದಪ್ಯೇವಂ ತೇನಾದೃಷ್ಟಂ ನ ಹಿ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಸರ್ವತ್ರ ಸರ್ವದೇವೈಶಂ ಪಶ್ಯತ್ಯೇವ ರಮಾಽಪಿ ತು || 75 ||

ನ ತು ಸರ್ವೈರ್ವಿಶೇಷೈಸ್ತಂ ಪಶ್ಯನ್ವಪ್ಯನ್ಯತೋಽಧಿಕಮ್ |
ಸ್ವಾತ್ಮಾನಮನ್ಯಚ್ಚಾಶೇಷಂ ಪಶ್ಯತ್ಯೇವ ಹಿ ಸರ್ವದಾ || 76 ||

ಬ್ರಹ್ಮಾ ತು ಸರ್ವಗಂ ಪಶ್ಯೇದ್ಗುಣಾನಪ್ಯನ್ಯತೋಽಧಿಕಮ್ |
ನ ತು ಸರ್ವೇಷು ಕಾಲೇಷು ತಥಾ ಪಶ್ಯತ್ಯಮುಕ್ತಿಗಃ || 77 ||

ಮುಕ್ತಸ್ತು ಸರ್ವದಾ ಪಶ್ಯೇತ್ ಸರ್ವಗತ್ವೇನ ಚಾಪಿ ತು |
ನ ರಮಾವದ್ವಿಶೇಷಾಣಾಂ ದರ್ಶನಂ ಶಕ್ಷುಯಾತ್ ಕ್ವಚಿತ್ || 78 ||

ಸ್ವಾತ್ಮಾನಮನ್ಯಚ್ಚ ಸದಾ ವಿಶೇಷೈರವಿಲೈರಪಿ |
ಪಶ್ಯತ್ಯನ್ವಸ್ತಥಾ ವಾಣೀ ವಿಶೇಷಾಂಸ್ತಾವತೋ ನ ತು || 79 ||

ತ್ಯೈಗುಣ್ಯಾತ್ ಪರತಃ ಪಶ್ಯೇದ್ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಶತಗುಣಂ ಹರಿಮ್ |
ಗಿರಿಶೋ ಗರುಡಶ್ಚೈವ ತಮೋಮಾತ್ರಗತಂ ಹರಿಮ್ || 80 ||

ಪಶ್ಯೇದ್ವಿಶೇಷಾನಪಿ ಹಿ ವಾಣೀದೃಷ್ಟಾನ್ನ ಪಶ್ಯತಿ |
ಉಮಾ ಸುಪರ್ಣೀ ಚ ಮಹತ್ತತ್ತಂ ಯಾವತ್ ಪ್ರಪಶ್ಯತಿ || 81 ||

ರುದ್ರದೃಷ್ಟಾನ್ ವಿಶೇಷಾಂಶ್ಚ ನೈವ ಪಶ್ಯೇತ್ ಕದಾಚನ |
ಸ್ವರೂಪಮನ್ಯರೂಪಂ ಚ ಮುಕ್ತಾ ದೇವಾಃ ಸಮಸ್ತಶಃ || 82 ||

ಜಾನನೀನ್ವಶ್ಚ ಕಾಮಶ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮ ಯಾವದಹಚ್ಛೃತಿಃ |
ಪಶ್ಯನ್ತೋ ಮನುದಕ್ಷಾದ್ಯಾ ಬುಧಿತತ್ತಸ್ಥಿತಂ ಹರಿಮ್ || 83 ||

ಪಶ್ಯಂತಿ ಸೋಮಸೂರ್ಯೌ ತು ಮನಃಸ್ಥಂ ಪರಮೇಶ್ವರಮ್ |
ಅನ್ಯೇ ಭೂತಸ್ಥಿತಂ ವಿಷ್ಣುಂ ದೇವಾಃ ಪಶ್ಯಂತಿ ಸರ್ವದಾ || 84 ||

ಬಹುಸಾಹಸ್ರವರ್ಷೇಣ ಮಹತ್ತತ್ವೇ ಕ್ವಚಿತ್ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಅನ್ಯೇ ಚೈವ ಯಥಾಯೋಗ್ಯಮಣ್ಣಾನ್ವರ್ತಿನಂ ಹರಿಮ್ || 85 ||

ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಪತಿಂ ಚೈವ ಹೃದ್ಯೇವಾನ್ಯೇ ತು ಕೇಚನ |
ಕದಾಚಿದೇವ ತತ್ರಾಪಿ ಕೇಚಿತ್ ಪಶ್ಯನ್ನಿ ಕೇಶವಮ್ || 86 ||

ಉಮಾ ಯಾವದನನ್ತಾಂಶಾನ್ ಪೂರ್ವದೃಷ್ಟೇಭ್ಯ ಏವ ತು |
ವಿಶೇಷಾನ್ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಪಶ್ಚಾದುಕ್ತಾನ್ ವಿಚಕ್ಷತೇ || 87 ||

ಶಕ್ರಕಾಮಾದಯಶ್ಚೈವ ವಿಶೇಷಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಸ್ಥಿತಾನ್ |
ಉಮಾದಿಭಿಃ ಪ್ರಬುದ್ಧೇಭ್ಯಃ ಶತಾಂಶಾನೇವ ಚಕ್ಷತೇ || 88 ||

ಇತ್ಯಾದಿವೇದಸ್ಯ ತಿಗವಚನೇಭ್ಯೋ ಯಥಾರ್ಥತಃ |
ತಾರತಮ್ಯಂ ಚ ಮುಕ್ತಾನಾಂ ಸಾಧನಾನಾಂ ಚ ದೃಶ್ಯತೇ || 89 ||

ಸಾಧ್ಯಸಾಧನವೈರೂಪ್ಯಮದೃಷ್ಟಂ ಕೇನ ಕಲ್ಯತೇ |
ವೈಷಮ್ಯಂ ನಿರ್ಘೃಣತ್ವಂ ಚ ತೇನ ಸ್ಯಾತಾಂ ಪರಸ್ಯ ಚ || 90 ||

ಸಾಪೇಕ್ಷತ್ವಾದಿತಿ ಚ ತೌ ವಿದ್ಯಾಧೀಶೇನ ವಾರಿತೌ |
ತಾರತಮ್ಯಾತ್ ಸಾಧನಾನಾಂ ಸಾಧ್ಯತಾದೃಕ್ಷ ಮೀಶತಃ || 91 ||

ಅವೈಷಮ್ಯಾದಿಹೇತುಃ ಸ್ಯಾತ್ ಸದೈವ ಪರಮೇಶ್ವರೇ |
ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯೇ ವಿದ್ಯಮಾನೇಽಪಿ ಸಾಧನಾದೌ ಪರೇಶಿತುಃ || 92 ||

ಅಪೇಕ್ಷ್ಯಾನಾದಿವೈಚಿತ್ರ್ಯಂ ನ ದೋಷ ಇತಿ ತದ್ವಚಃ |
ನಾನಾದಿತ್ವಾದಿತಿ ಹ್ಯುಕ್ತಮುಪಪದ್ಯತ ಇತ್ಯಪಿ || 93 ||

ಅಪೇಕ್ಷ್ಯೋಪಾಯವೈಷಮ್ಯಮುಪೇಯಸ್ಯ ತಥಾ ಸ್ಥಿತಿಃ |
ಮಯಾ ಕಯಾ ವಿರುದ್ಧಾ ಸ್ಯಾದ್ರಾಜಾದಾವಪಿ ದೃಶ್ಯತೇ || 94 ||

ತ್ಯಾಗೋ ದೃಷ್ಟಸ್ಯ ಚಾದೃಷ್ಟಕಲ್ಪನೇತಿ ಸುದುಷ್ಟರೌ |

ಮಾಯಿಭ್ಯೋಽನ್ಯೇನ ಕೇನಾಪಿ ತತ್ಕಿಮನ್ಯೈಶ್ಚ ವಾದಿಭಿಃ || 95 ||

ಮಾಯಿನೋಽತ್ರಾನುಗಮ್ಯಂತೇ ಶ್ರುತಹಾನ್ಯಶ್ರುತಗ್ರಹೌ |

ಅಪ್ಯತ್ರ ಮಾಯಿನಾಂ ಲಿಙ್ಗೇ ತತ್ ಕೇ ದೋಷಾಸ್ತತೋಽಧಿಕಾಃ || 96 ||

ನಿಃಶೇಷಗತದೋಷಾಣಾಂ ಬಹುಭಿರ್ಜನ್ಮಭಿಃ ಪುನಃ |

ಸ್ಯಾದಾಪರೋಕ್ಷ್ಯಂ ಹಿ ಹರೇದ್ವೇರ್ಷೇಷ್ಯಾದಿಸ್ತತಃ ಕುತಃ || 97 ||

ಭವೇಯುರ್ಯದಿ ಚೇರ್ಷಾದ್ಯಾಃ ಸಮೇಷ್ಟಪಿ ಕುತೋ ನ ತೇ |

ತಪ್ಯಮಾನಾಃ ಸಮಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದ್ವೇಷೇಷ್ಯಾದಿ ಯುತಾ ಅಪಿ || 98 ||

ದೃಶ್ಯಂತೇ ಬಹವೋ ಲೋಕೇ ದೋಷಾ ಏವಾತ್ರ ಕಾರಣಮ್ |

ಯದಿ ನಿರ್ದೋಷತಾ ತತ್ರ ಕಿಮಾಧಿಕೈನ ದೂಷ್ಯತೇ || 99 ||

ಯದ್ಯನ್ಯದರ್ಶನಾಭಾವಾದೀಷ್ಯಾದಿವಿವಿವಾಯುರ್ತೇ |

ಅದರ್ಶನಾದರತ್ಯಾದಿಃ ಕಥಂ ತೇನ ನಿವಾಯುರ್ತೇ || 100 ||

ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಪ್ಯರತಿದ್ವೇಷ್ಠಾ ಪೂರ್ವಮೇಕಾಕಿನಃ ಶ್ರುತೌ |

ನೈವ ರೇಮೇ ಸ ಚೈಕಾಕೀ ತಸ್ಮಾನ್ನ ರಮತೇ ಕ್ವಚಿತ್ || 101 ||

ದ್ವಿತೀಯಮೈಚ್ಛತ್ ತೇನಾಸಾವಿತಿ ಶ್ರುತಯ ಉದಿರೇ |

ಯದೀಚ್ಛಾ ತತ್ರ ನೈವಾಸ್ತೀತ್ಯೇವ ತತ್ ಕಲ್ಪ್ಯತೇ ಮೃಷಾ || 102 ||

ಶ್ರುತ್ಯುಕ್ತನಿರ್ದೋಷತೈವ ಕಿಂ ನಾಙ್ಗೇಕ್ರಿಯತೇ ಸ್ವಯಮ್ |

ತಾರತಮ್ಯಂ ಚ ಕಾಮಂ ಚ ಶ್ರುತಮೇವಾತಿಹಾಯ ತು || 103 ||

ಅಶ್ರುತಾ ಸಮತಾ ಕೇನ ಕಲ್ಪ್ಯತೇ ಯುಕ್ತಿಮಾನಿನಾ |

ಕಿಂ ತನ್ಮಾನಂ ಸಮತ್ವೇ ತೇ ಮುಕ್ತಾನಾಮುಪಲಭ್ಯತೇ || 104 ||

ವೃಧಾಽಯಮಾಗ್ರಹಃ ಕೇನ ಶ್ರುತಹಾನ್ಯಶ್ರುತಗ್ರಹೇ |
ಮೋಕ್ಷೇಽಪಿ ತಾರತಮ್ಯೇತಶ್ಚೇತನತ್ವಾತ್ ಪುರಾ ಯಥಾ || 105 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತ ಉತ್ತರಂ ಕಿಂ ತೇ ಕಲ್ಪನಾಮಾತ್ರವಾದಿನಃ |
ನ ಚ ದುಃಖಾದಿಕಂ ಕಲ್ಪಂ ನಿರ್ದುಃಖತ್ವಶ್ರುತೇರ್ಬಲಾತ್ || 106 ||

ಶೋಕಂ ತರತ್ಯಾತ್ಮವೇತ್ತಾತೀರ್ಣಃ ಸರ್ವಾನದುಃಖಭಾಕ್ |
'ಯೇನಾನನ್ದೇವ ಭವತಿ ನ ಶೋಚತಿ ಕದಾಚನ' || 107 ||

'ಕಿಲ್ಬಿಷಸ್ಪೃತ್ತಿತುಷಣಿರರಂ ಹಿತ ಇಹೇಶ್ವರಃ'
'ಯಂ ಯಮಂತಮಭಿಪ್ರೇಪ್ಸುಃ ಸ ಸಂಜ್ಞಲ್ವಾಧ್ಯವೇದಿಹ' || 108 ||

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಯೋ ಮಾನಂ ನಿರ್ದುಃಖತ್ವಾದಿಸಮ್ಪದಿ |
ಅತೋ ದುಃಖಾದ್ಯನುಮಯಾ ನಾವಕಾಶೋಽತ್ರ ಲಭ್ಯತೇ || 109 ||

ತಾರತಮ್ಯಾನುಮಾ ತೇನ ಭವೇನ್ನಾತಿಪ್ರಸಂಜ್ಞನೀ |
ಶ್ರುತಿಯುಕ್ತಿಬಲಾದೇವಂ ತಾರತಮ್ಯಂ ವಿಭಾವ್ಯತೇ || 110 ||

ಮುಕ್ತಾವಪಿ ತತಃ ಕೇಽತ್ರ ವಿರೋಧಂ ಕರ್ತುಮೀಶತೇ |

|| ಆಧಿಕಾರಿಕಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಅನಾದಿಯೋಗ್ಯತಾಂ ಚೈವ ಕಲಿವಾಮೀಶ್ವರಾವಧಿಮ್ || 111 ||

ಕೋ ನಿವಾರಯಿತುಂ ಶಕ್ತೋ ಯುಕ್ತಾಗಮಬಲೋದ್ಧತಾಮ್ |
ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽನ್ಯತ್ರ ಆಧಿಕ್ಯಯುಕ್ತಃ ಕಾಲೋ ವಿವಾದವಾನ್ || 112 ||

ಕಾಲೋ ಹ್ಯಯಂ ಯಥೇತ್ಯಾದಿ ಮಾಽನುಮಾ ಮಾನಿನೋ ಭವೇತ್ |
ಅನ್ಯಶಬ್ದೋ ಹರಿಶ್ರೀಸ್ವಸಮೇಭ್ಯೋಽನ್ಯವಿವಕ್ಷಯಾ || 113 ||

ಪ್ರಯುಕ್ತೋ ನೈವ ದೋಷಾಯ ರುದ್ರಾದಿಷು ಚ ಯುಕ್ತತಃ |
ಉತ್ತಮತ್ವಂ ತು ಮುಕ್ತಾನಾಮಪಿ ನ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಭವೇತ್ || 114 ||

ವ್ಯಕ್ತಿಃ ಸುಖಸ್ಯ ತು ಭವೇನ್ನ ತ್ವಾಧಿಕ್ಯಂ ಸುಖಸ್ಯ ಚ |
ಬಲಜ್ಞಾನಾಧಿಕತ್ವಂ ಚ ತೇಭ್ಯೋಽಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಃ ಸದಾ |
ಆಧಿಕಸ್ಯ ತ್ವನಿತ್ಯತ್ವೇ ನ ಕಿಂಚಿನ್ಮಾನಮೀಯತೇ || 115 ||

ಶೃಣ್ವೇ ವೀರ ಉಗ್ರಮುಗ್ರಂ ದಮಾಯನ್ನನ್ಯಮನ್ಯಮತಿನೇನೀಯಮಾನಃ |
ಏಧಮಾನದ್ವಿಳುಭಯಸ್ಯ ರಾಜಾ ಚೋಷ್ಣೋಯತೇ ವಿಶ ಇನ್ಮೋ ಮನುಷ್ಯಾನ್ || 116 ||

ಪರಾ ಪೂರ್ವೇಷಾಂ ಸಖ್ಯಾ ವೃಣಕ್ತಿ ವಿತರ್ತುರಾಣೋ ಅಪರೇಭಿರೇತಿ |
ಅನಾನುಭೂತೀರವಧೂನ್ವಾನಃ ಪೂರ್ವೀರಿನ್ದ್ರಃ ಶರದಸ್ತರ್ತರೀತಿ || 117 ||

ದಿವೇ ದಿವೇ ಸದೃಶೀರನ್ಯಮರ್ಧಂ ಕೃಷ್ಣಾ ಅಸೇಧದಪ ಸದ್ಮನೋಜಾಃ |
ಅಹಂ ದಾಸಾ ವೃಷಭೋ ವನ್ನ ಯನ್ಮೋದವ್ರಜೇ ವರ್ಚಿನಂ ಶಮ್ಬರಂ ಚ || 118 ||

ತಂ ಭೂತಿರಿತಿ ದೇವಾ ಉಪಾಸಾನ್ವಕ್ತಿರೇ ತೇ ಬಭೂವುಸ್ತಸ್ಮಾದ್ಧಾಪ್ಯೇತರ್ಹಿ ಸುಪ್ತೋ |
ಭೂರ್ಭುರಿತ್ಯೇವ ಪ್ರಶ್ವಸಿತ್ಯಭೂತಿರಿತ್ಯಸುರಾಸ್ತೇ ಹ ಪರಾಬಭೂವುಃ || 119 ||

ಗಮಯಿತ್ವಾನ್ಯನ್ನವತರಂ ಕಲ್ಯಾಣತರಂ ರೂಪಂ ಕುರುತೇ ಪಿತ್ಯಂ ವಾ ಗಾನ್ಧರ್ವಂ
ವಾ ದೈವಂ ವಾ ಪ್ರಾಜಪತ್ಯಂ ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಂ ವಾಸನ್ಯೇಷಾಂ ಭೂತಾನಾಮ್ || 120 ||

"ಪ್ರಯಾಂತಿ ಪರಮಾಂ ಸಿದ್ಧಿಮೈಹಿಕಾಮುಷ್ಮಿಕೀಂ ದ್ರುತಮ್ |
ಯಾ ನ ಪ್ರಾಪ್ಯಸುರೈಃ ಸರ್ವೈರಕ್ಷಯ್ಯಾ ಕ್ಲೇಶವರ್ಜಿತಾ || 121 ||

ನ ತಾಂ ಗತಿಂ ಪ್ರಪದ್ಯಂತೇ ವಿನಾ ಭಾಗವತಾನ್ ನರಾನ್ | "
"ಅವಜಾನಂತಿ ಮಾಂ ಮೂಢಾ ಮಾನುಷೀಂ ತನುಮಾಶ್ರಿತಾಮ್ || 122 ||

ಪರಂ ಭಾವಮಜಾನನೋ ಮಮ ಭೂತಮಹೇಶ್ವರಮ್ |
ಮೋಘಶಾ ಮೋಘಕರ್ಮಾಣೋ ಮೋಘಜ್ಞಾನಾ ವಿಚೇತಸಃ || 123 ||

ರಾಕ್ಷಸೀಮಾಸುರೀಂ ಚೈವ ಪ್ರಕೃತಿಂ ಮೋಹಿನೀಂ ಶ್ರಿತಾಃ |
ಮಹಾತ್ಮಾನಸ್ತು ಮಾಂ ಪಾರ್ಥ ದೈವೀಂ ಪ್ರಕೃತಿಮಾಶ್ರಿತಾಃ || 124 ||

ಭಜನ್ಯನನ್ಯಮನಸೋ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಭೂತಾದಿಮವ್ಯಯಮ್ |
ಅಭಯಂ ಸತ್ತ ಸುಂಶುದ್ಧಿರ್ಜ್ಞಾನಯೋಗವ್ಯವಸ್ಥಿತಿಃ || 125 ||

ದಾನಂ ದಮಶ್ಚ ಯಜ್ಞಾಶ್ಚ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಸ್ತಪ ಆರ್ಜವಮ್ |
ಅಹಿಂಸಾ ಸತ್ಯಮಕ್ರೋಧಸ್ತ್ಯಾಗಃ ಶಾಂತಿರಪೈಶುನಮ್ || 126 ||

ದಯಾ ಭೂತೇಷ್ವಲೋಲುತ್ಸಂ ಮಾರ್ದವಂ ಹೀರಚಾಪಲಮ್ |
ತೇಜಃ ಕ್ಷಮಾ ಧೃತಿಃ ಶೌಚಮದ್ರೋಹೋ ನಾತಿಮಾನಿತಾ || 127 ||

ಭವಂತಿ ಸಮುದಂ ದೈವೀಮಭಿಜಾತಸ್ಯ ಭಾರತ |
ದಮ್ಭೋ ದಪೋಃಫಿಮಾನಶ್ಚ ಕ್ರೋಧಃ ಪಾರುಷ್ಯಮೇವ ಚ || 128 ||

ಅಜ್ಞಾನಂ ಚಾಭಿಜಾತಸ್ಯ ಪಾರ್ಥ ಸಮುದಮಾಸುರೀಮ್ "
" ಮಾಮಾತ್ಮಪರದೇಹೇಷು ಪ್ರದ್ವಿಷನ್ತೋಽಭ್ಯಸೂಯಕಾಃ || 129 ||

ತಾನಹಂ ದ್ವಿಷತಃ ಕ್ರೂರಾನ್ ಸಂಸಾರೇಷು ನರಾಧಮಾನ್ |
ಕ್ಷಿಪಾಮ್ಯಜಸ್ರಮಶುಭನಾಸುರಿಷ್ಟೇವ ಯೋನಿಷು || 130 ||

ಆಸುರೀಂ ಯೋನಿಮಾಪನ್ನಾ ಮೂಢಾ ಜನ್ಮನಿ ಜನ್ಮನಿ |
ಮಾಮಪ್ರಾಪ್ಯೈವ ಕೌಂತೇಯ ತತೋ ಯಾನ್ವಧಮಾಂ ಗತಿಮ್ " || 131 ||

"ದ್ವಿವಿಧೋ ಭೂತಸರ್ಗೋಽತ್ರ ದೈವ ಆಸುರ ಏವ ಚ |
ವಿಷ್ಟುಭಕ್ತಿಪರೋ ದೈವೋ ವಿಪರೀತಸ್ತಥಾಽಸುರಃ || 132 ||

ದೇವಾನಾಂ ಪರಮೋ ಧರ್ಮಃ ಸದಾ ಯಜ್ಞಾದಿಕಾಃ ಕ್ರಿಯಾಃ |
ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಸ್ತತ್ತ ವೇದಿತ್ವಂ ವಿಷ್ಣುಪೂಜಾರತಿಃ ಸ್ಮೃತಿಃ || 133 ||

ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಬಾಹುಶಾಲಿತ್ವಂ ಮಾತ್ಸರ್ಯಂ ಯುದ್ಧಸತ್ತ್ವಿಯಾ |
ನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರವೇದಿತ್ವಂ ಶಿವಪೂಜಾರತಿಃ ಸ್ಮೃತಿಃ || 134 ||

ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾಚಾರವತ್ತ್ವಂ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯೋ ಭಕ್ತಿರಚ್ಯುತೇ |
ಶಿವೇ ಸೂರ್ಯೇ ತಥಾ ದೇವ್ಯಾಂ ಸ್ವಭಾವೋ ಮಾನುಷಃ ಸ್ಮೃತಃ || 135 ||

ಅನಾದಿವೈಷ್ಣವಾ ಏವ ದೇವತಾಸ್ತು ಸ್ವಭಾವತಃ |
ವಿಪರೀತಾಸ್ತತೋ ದೈತ್ಯಾಃ ಸದೈವಾನಾದಿಕಾಲತಃ || 136 ||

ಮಾನುಷಾ ಮಿಶ್ರಮತಯೋ ವಿಮಿಶ್ರಗತಯೋಽಪಿ ಚ |
ಇತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯಸನ್ನರ್ಭೈರ್ಜ್ಞಾಯತೇಽನಾದಿಯೋಗ್ಯತಾ || 137 ||

ಯದ್ಯನಾದಿವಿಶೇಷೋ ನ ಸಾಮೃತಂ ಕಥಮೇವ ಸಃ |
ಅದೃಷ್ಟಾದೇವ ಚಾದೃಷ್ಟಂ ಸ್ವೀಕೃತಂ ಸರ್ವವಾದಿಭಿಃ || 138 ||

ಆಕಸ್ಮಿಕೋ ವಿಶೇಷಶ್ಚೇದದೃಷ್ಟೇ ಕ್ವಚಿದಿಷ್ಟತೇ |
ಸರ್ವತ್ರಾಕಸ್ಮಿಕತ್ವಂ ಸ್ಯಾನ್ನಾದೃಷ್ಟಾಪೇಕ್ಷತಾ ಭವೇತ್ || 139 ||

ಆದೃಷ್ಟಾಚ್ಛೇದ್ವಿಶೇಷೋಽಯಮನಾದಿತ್ವಂ ಕುತೋ ನ ತತ್ |
"ನ ಚಾನ್ಯಭೇದವದ್ವಿಷ್ಟಾ ಭೇದಸ್ತದ್ದರ್ಶಿನಾಮಪಿ || 140 ||

ದೃಶ್ಯತೇ ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞೈವ ಬಹುರೂಪೇಷು ದೃಶ್ಯತೇ |
ಬಹುತ್ವಂ ಚ ವಿಶೇಷೇಣ ನ ಭೇದೇನ ಕಥಿಷ್ಯನ || 141 ||

ಪ್ರತ್ಯಭಿಜ್ಞಾ ಚ ಯೇಷಾಂ ನ ತೇಽಪಿ ತನ್ಮುಷ್ಠದೃಷ್ಟಯಃ |
ಭೇದಂ ನೈವ ಪ್ರಪಶ್ಯಂತಿ ಭೇದಮನ್ಯೇಭ್ಯ ಏವ ಚ || 142 ||

ಪಶ್ಯನ್ಯೇವಂ ಹರಿಸ್ತೇಷಾಂ ಸನ್ನರ್ಶಯತಿ ನಾನ್ಯಥಾ" |
ಏವಂ ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತಾಯಾಂ ವಚನಂ ನ ಪುರಾಣಗಮ್ || 143 ||

ಲೋಕದರ್ಶನವಾದ್ಯೇವ ವೇದರೋಧಾಯ ಶಕ್ನುಯಾತ್ |
ಅಪರೀಕ್ಷಿತದೃಷ್ಟಿಶ್ಚ ಪರೀಕ್ಷಾಪೂರ್ವದರ್ಶನಮ್ || 144 ||

ನಿಷೇದ್ಧಂ ಶಕ್ನುಯಾತ್ ಕ್ವಾಪಿ ದೇವದತ್ತಾದಿದೃಷ್ಟಿವತ್ |
ನ ಚ ನಿಶ್ಚಿತಭೇದಸ್ಯ ದರ್ಶನೇಽಸ್ಮಿ ಪುರಾಣಗಮ್ || 145 ||

ವಾಕ್ಯಂ ಕ್ವಚಿದ್ಧಿ ಸಂಮುಗ್ಧಂ ದರ್ಶನಂ ತತ್ರ ಗಮ್ಯತೇ |
ಅಪರೀಕ್ಷಿತಮೇವಾತ್ರ ವೇಧಾದಿಕಮಧೀಶಿತುಃ || 146 ||

ಪರೀಕ್ಷಾದರ್ಶನೇ ನೈವ ದೃಶ್ಯತೇ ಕೇನಚಿತ್ ಕ್ವಚಿತ್ |
ನಿದೋಷಮೇವ ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾ ದದರ್ಶಾಶೇಷರೂಪಿಣಮ್ || 147 ||

ನಿದೋಷಮೇವ ರುದ್ರೋಽದ್ರಾಙ್ ನಿದೋಷಂ ತಂ ಪುರನ್ದರಃ |
ನಿದೋಷಾಣ್ಯಸ್ಯ ರೂಪಾಣಿ ದೃಷ್ಟಾನ್ಯೇವಂ ಸುರೋತ್ತಮೈಃ || 148 ||

ಅನ್ಯೇ ಸದೋಷಾಃ ಸರ್ವೇಽಪಿ ನಿದೋಷೋ ಹರಿರೇಕಲಃ " |
ಇತಿ ಬರ್ಹಶ್ರುತೇಶ್ಚೈವ ಸದೋಷಂ ನಾಸ್ಯ ದರ್ಶನಮ್ || 149 ||

"ಅವಿದ್ಧೋ ವಿಧವದ್ವಿಷ್ಟುರಜಾತೋ ಜಾತವನ್ಮೃಷಾ |
ಅಬದ್ಧೋ ಬದ್ಧವಚ್ಚೈವ ದರ್ಶಯತ್ಯಮಿತದ್ಯುತಿಃ " || 150 ||

ಇತಿ ಪೈಙ್ಗುಶ್ರುತಿಶ್ಚೈವ ಪ್ರಾಹ ನಿದೋಷತಾಂ ಹರೇಃ |
"ಅಪರೀಕ್ಷಿತದೃಷ್ಟೈವ ಸದೋಷೋ ದೃಶ್ಯತೇ ಹರಿಃ || 151 ||

ಪರೀಕ್ಷಾದರ್ಶನೇ ನೈವ ದೃಶ್ಯೋ ದೋಷೋ ಹರೇಃ ಕ್ವಚಿತ್ " |
ಇತಿ ಪೈಙ್ಗುಶ್ರುತಿಶ್ಚಾಹ ಪ್ರಮಾಣಂ ಹಿ ಪರೀಕ್ಷಿತುಮ್ || 152 ||

ನ ಪರೀಕ್ಷಾಽನವಸ್ಥಾ ಸ್ಯಾತ್ ಸಾಕ್ಷಿಸಿದ್ಧೇ ತ್ವಸಂಶಯಾತ್ |
ಮಾನಸೇ ದರ್ಶನೇ ದೋಷಾಃ ಸ್ಯುರ್ನ ವೈ ಸಾಕ್ಷಿದರ್ಶನೇ || 153 ||

ಸುದೃಢೋ ನಿರ್ಣಯೋ ಯತ್ರ ಜ್ಞೇಯಂ ತತ್ ಸಾಕ್ಷಿದರ್ಶನಮ್ |
ಇಚ್ಛಾ ಜ್ಞಾನಂ ಸುಖಂ ದುಃಖಂ ಭಯಾಭಯಕೃಪಾದಯಃ || 154 ||

ಸಾಕ್ಷಿಸಿದ್ಧಾ ನ ಕಶ್ಚಿದ್ಧಿ ತತ್ರ ಸಂಶಯವಾನ್ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಯತ್ ಕ್ವಚಿದ್ವ್ಯ ಭಿಚಾರಿ ಸ್ಯಾದ್ಧರ್ಶನಂ ಮಾನಸಂ ಹಿ ತತ್ || 155 ||

ಮನಶ್ಚಕ್ಷುರ್ಧರ್ಶನಾದೇರಪಿ ಯತ್ಯೈವ ಸಾಕ್ಷಿಣಾ |
ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಸುಗೃಹೀತಂ ಸ್ಯಾತ್ ತತ್ತರಿಕ್ಷಿತದರ್ಶನಮ್ || 156 ||

ನ ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಮಾತ್ರೇಣ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ತಸ್ಯ ದೃಶ್ಯತೇ |
ನಿಯಮೇನ ಸುಖಾದ್ಯೇಷು ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಸಾಕ್ಷಿಗೋಚರಮ್ || 157 ||

ಸ್ವಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಸದಾ ಸಾಕ್ಷೀ ಪಶ್ಯತ್ಯೈವ ಸುನಿಶ್ಚಯಾತ್ |
ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಗ್ರಾಹಕೇಣೈವ ಸಾಕ್ಷಿಣಾ ಮಾನತಾಮಿತೇಃ || 158 ||

ದೋಷಾಭಾವೇ ಪ್ರಮಾಣತ್ವಂ ದೋಷಾಭಾವಸ್ಯ ಸಾಕ್ಷಿಣಾ |
ನಿಶ್ಚಿತತ್ವಂ ಕ್ವಚಿಚ್ಛೈವ ಸ್ವತಃ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಮಿಷ್ಯತೇ || 159 ||

ಅತೋ ನ ಸರ್ವಮಾನಾನಾಂ ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ನಿಶ್ಚಿತಂ ಭವೇತ್ |
ಸಾಕ್ಷಿಣಾ ನಿಶ್ಚಿತಂ ಯತ್ರ ತತ್ರಾ ಮಾಣ್ಯಸ್ವಲಕ್ಷಣಮ್ || 160 ||

ನ ಹಿ ಕಶ್ಚಿತ್ ಸುಖಾದ್ಯೇಷು ಸಂಶಯಂ ಕುರುತೇ ಜನಃ |
ನ ಚೈವಾಖಿಲಮಾನಾನಿ ನಿಶ್ಚಿನೋತ್ಯಖಿಲೋ ಜನಃ || 161 ||

ತಸ್ಮಾದನುಭವಾರೂಢಂ ಕಿಮರ್ಥಮಪಲಭ್ಯತೇ |
ದೋಷಾಭಾವಾದಿಕಂ ಚೈವ ಸಾಕ್ಷೀ ಸಮ್ಯಕ್ ಪ್ರಪಶ್ಯತಿ || 162 ||

ತತ್ಪರಿಕ್ಷಿತಮಾನೇನ ನ ದೋಷೋ ವಿಷ್ಣವಿ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಅಪರಿಕ್ಷಿತದೃಷ್ಟಿಸ್ತು ಕಸ್ಮಿನ್ನರ್ಥೇ ನ ವಿದ್ಯತೇ || 163 ||

ತತ್ರ ತ್ಯಕ್ಷವಿರುದ್ಧಾರ್ಥೇ ನಾಗಮಸ್ಯಾಪಿ ಮಾನತಾ |
ಉಪಜೀವ್ಯಮಕ್ಷಜಂ ಯತ್ರ ತದನ್ಯತ್ರ ವಿಪರ್ಯಯಃ || 164 ||

ಲೌಕಿಕವ್ಯವಹಾರೇತ್ರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಸ್ಯೋಪಜೀವ್ಯತಾ |
ಅವತಾರಾದಿದೃಷ್ಟೌ ಸ್ಯಾದಾಗಮಸ್ಯೋಪಜೀವ್ಯತಾ || 165 ||

ಆಗಮೇನ ಹಿ ವಿಷ್ಣುತ್ವಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ದೋಷೋತ್ರ ಕಲ್ಪ್ಯತೇ |
ನ ಚೇತ್ ಸ್ಯಾದ್ಧೋಷವಾನನ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಸಿದ್ಧಿಂ ಹಿ ಲಕ್ಷಣಮ್ || 166 ||

ಕಸ್ಯಚಿದ್ಧೋಷವತ್ತ್ವಂ ಸ್ಯಾದಿತಿಮಾತ್ರೇಕ್ಷಜಂ ಭವೇತ್ |
ನ ವಿಷ್ಣೋರ್ದೋಷವತ್ತ್ವೇ ಹಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ವರ್ತತೇ ಸ್ವತಃ || 167 ||

ಕೇಚಿತ್ ಪಶ್ಯಂತಿ ದೋಷಾನಿತ್ಯತ್ರಾಪಿ ಸ್ಯಾನ್ನ ಚಾಕ್ಷಜಮ್ |
ಪೌರಾಣಂ ವಾಕ್ಯಮೇವಾತ್ರ ತಚ್ಚುತ್ಯೈವ ವಿರುದ್ಧತೇ || 168 ||

ಪುರಾಣಸ್ಯೋಪಜೀವ್ಯಶ್ಚ ವೇದ ಏವ ನ ಚಾಪರಃ |
ತದ್ವಿರೋಧೇ ಕಥಂ ಮಾನಂ ತತ್ ತತ್ರ ಚ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 169 ||

ಅಪರಿಕ್ಷಿತದೃಷ್ಟಿಶ್ಚ ಕಥಮೇವಾಕ್ಷಜಂ ಭವೇತ್ |
ಯದ್ಯೇವಂ ದೇವದತ್ತಾದಿಭ್ರಮಃ ಕಿಂ ನಾಕ್ಷಜಂ ಭವೇತ್ || 170 ||

ಯಾವಚ್ಚಕ್ತಿ ಪರಿಕ್ಷಾಯಾಮುಪಜೀವ್ಯಸ್ಯ ಬಾಧನೇ |
ದೋಷೋ ನಾಶೋಧಿತೇ ದೋಷ ಉಪಜೀವ್ಯತ್ವಮಸ್ತಲ್ಮಮ್ || 171 ||

ಭ್ರಮೇಪ್ಯಭ್ರಮಭಾಗೋಸ್ತಿ ತನ್ಮಾತ್ರಮುಪಜೀವ್ಯ ಹಿ |
ಬಾಧಕಜ್ಞಾನವೃತ್ತಿಃ ಸ್ಯಾನ್ನ ಚೈವಂ ಸುಪರಿಕ್ಷಿತೇ || 172 ||

ಸರ್ವಂ ತದುಪಜೀವ್ಯೈವ ಪ್ರಮಾಣಂ ವರ್ತತೇ ಯತಃ |
ಕಥಂ ಬ್ರಹ್ಮತೀ ತಜ್ಞೇಯಂ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಾದಿಲಕ್ಷಣಮ್ || 173 ||

ವಿಹಾಯ ಯಸ್ಮಾತ್ ಕಸ್ಯಾಚ್ಚಿತ್ಸ್ವ ರೂಪಸ್ಯೈವ ಚೇದ್ಯದಿ |
ಉಪಜೀವ್ಯತ್ವಮೇತಸ್ಮಾದ್ವ್ಯಾ ವೃತ್ತಂ ಯಾವತಾ ಭವೇತ್ || 174 ||

ತಾವತ್ಯೇವೋಪಜೀವ್ಯತ್ವಂ ಸ್ವರೂಪಸ್ಯೈವ ನ ಕ್ವಚಿತ್ |
ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಯುಕ್ತಂ ಚ ಸ್ವರೂಪಂ ಯದಿ ಭಣ್ಯತೇ || 175 ||

ಅಸ್ತು ನೋ ನೈವ ಹಾನಿಃ ಸ್ಯಾತ್ ಸ್ವಪಕ್ಷಾಶ್ಚಾಯಮಜ್ಞಸಾ |
ಯಸ್ಮಾದನ್ವಿತ ಏವಾರ್ಥ ಶಬ್ದಾನಾಮಪಿ ಸರ್ವಶಃ || 176 ||

ವಿಶೇಷಸಾಮಾನ್ಯತಯಾ ಸ್ವರೂಪಮಖಿಲಂ ಭವೇತ್ |
ಪುರೋವರ್ತಿತ್ವಪೂರ್ವಾಣಿ ದೇವದತ್ತಾದಿಕಭ್ರಮೇ || 177 ||

ವ್ಯಾವರ್ತಯಂತಿ ತದ್ರೂಪಂ ಚೈತ್ರಮಾತ್ರಾದ್ವಿನೈವ ಹಿ |
ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ನಿರ್ವಿಶೇಷತ್ವಾದ್ವ್ಯಾ ವರ್ತಯಂತಿ ಕಿಂ ಪುನಃ || 178 ||

ಯಸ್ಮಾತ್ ಕಸ್ಮಾಚ್ಚದಪ್ಯರ್ಥಾತ್ ತಾವಚ್ಚೇತ್ ಸಿದ್ಧಸಾಧನಮ್ |
ಚಿನ್ಮಾತ್ರತ್ವಂ ಚ ನೈವೇಷ್ಟಮವಿಶೇಷತ್ವವಾದಿನಃ || 179 ||

ತಾವನ್ಮಾತ್ರಂ ಯದೀಷ್ಟಂ ಸ್ಯಾತ್ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಂ ಕುತೋ ನ ತತ್ |
ಚಿನ್ಮಾತ್ರಾಭೇದಸಾಧ್ಯೇಽಪಿ ಸಿದ್ಧಂ ತತ್ರೈತಿವಾದಿನಃ || 180 ||

ಸ್ವಾಭೇದಾಜ್ಞೇಕೃತೇರೇವ ಚಿತ್ತಂ ಸ್ವಸ್ಯಾಪಿ ಯನ್ಮತಮ್ |
ಸರ್ವಾಪೇಕ್ಷತಯಾ ಸರ್ವಜ್ಞತ್ವಮಿತ್ಯೇವ ತನ್ನ ಹಿ || 181 ||

ಇತಿ ಚೇಚ್ಛೇತನತ್ವಂ ಚ ಜ್ಞತ್ವಂ ನ ಜ್ಞೇಯವರ್ಜಿತಮ್ |
ಸ್ವಜ್ಞೇಯತ್ವಂ ಚ ನೈವಾಸೌ ಮನ್ಯತೇ ಸವಿಶೇಷತಃ || 182 ||

ಸ್ವಶಬ್ದೋಽಪಿ ಪರಾಪೇಕ್ಷಸ್ತಸ್ಮಾದ್ವ್ಯಾವೃತ್ತಿರೇವ ಹಿ |

ಸ್ವಶಬ್ದಾರ್ಥ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಸ್ವರೂಪಂ ನಾಮ ಕಿಂ ನ ಚೇತ್ || 183 ||

ರೂಪಶಬ್ದೇನ ಪೂರ್ಣತ್ವಾತ್ ತಚ್ಚ ಸಾಮಾನ್ಯತಾವಚಃ |

ನ ಸ್ವರೂಪಾಭಿಧಾಯಿ ಸ್ಯಾದ್ವೈಯರ್ಥ್ಯಂ ಸ್ವರವಸ್ಯ ಯತ್ || 184 ||

ಚೇತನಸ್ಯ ಸ್ವಭಾವೇ ಹಿ ಚೈತನ್ಯಮಿತಿ ಗೀಯತೇ |

ತಸ್ಮಾದ್ವಿಶೇಷಬಾಹುಲ್ಯಂ ಚೈತನ್ಯಸ್ಯ ವಿಶೇಷತಃ || 185 ||

ನ ಜ್ಞೇಯಜ್ಞಾತ್ಯಹೀನಂ ಹಿ ಜ್ಞಾನಂ ನಾಮ ಕ್ವಚಿದ್ಭವೇತ್ |

ಜ್ಞೇಯಜ್ಞಾನವಿಹೀನಶ್ಚ ಜ್ಞ ಇತ್ಯತ್ರ ನ ಚ ಪ್ರಮಾ || 186 ||

ಜ್ಞಾತ್ಯಜ್ಞೇಯವಿಹೀನಂ ಚ ಜ್ಞಾನಂ ಚೇದ್ಭೋಕ್ತಭೋಗ್ಯತಃ |

ಹೀನಂ ಭೋಜನಮೇವ ಸ್ಯಾತ್ ತಾಡನಂ ಕರ್ತೃತಾಡ್ಯತಃ || 187 ||

ನಿತ್ಯತ್ವಾತ್ ತಾದೃಶಂ ಚ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಚೇನ್ನಿತ್ಯವಾಗಪಿ |

ವಾಚ್ಯವಕ್ತೃವಿಹೀನಾ ಸ್ಯಾನ್ನ ಹಿ ಸಾ ಚೈವ ತಾದೃಶೀ || 188 ||

ದ್ರಷ್ಟಾರೋ ವೇದವೋಚೋ ಹಿ ಸನ್ನಿ ವಾಚ್ಯಾನಿ ಚಾಞ್ಜನಾ |

ನಿತ್ಯೋ ದ್ರಷ್ಟಾ ಚ ವಾಚ್ಯಶ್ಚ ಭಗವಾನೇವ ಚ ಸ್ವಯಮ್ || 189 ||

ನ ಹಿ ವಕ್ತೃವಿಹೀನಾ ಚ ವಾಚ್ಯಹೀನಾಽಪಿ ವಾಕ್ ಕ್ವಚಿತ್ |

ಜ್ಞಾತ್ಯಜ್ಞೇಯವಿಹೀನಂ ಚ ಜ್ಞಾನಮೇವ ನ ತದ್ಭವೇತ್ || 190 ||

ನ ಹಿ ನಿತ್ಯೋಽಪಿ ವಕ್ತಾಽಸ್ತಿ ವಾಕ್ಯವಾಚ್ಯವಿವರ್ಜಿತಃ |

ಜ್ಞಾನಜ್ಞೇಯವಿಹೀನಶ್ಚ ಜ್ಞೋಽಪ್ಯೇವಂ ನೈವ ವಿದ್ಯತೇ || 191 ||

ಕಿಂನಾ ಸರ್ವವಿಲೋಪಶ್ಚ ಕೇನ ಮಾನೇನ ಗಮ್ಯತೇ |

ಸರ್ವೇಣ ಸಹ ತದ್ವಾಕ್ಯಮರ್ಥಶ್ಚ ಯದಿ ಗೃಹ್ಯತೇ || 192 ||

ತದಭಾವೇ ನ ಸರ್ವಸ್ಯ ನಾಪಲಾಪೋ ಭವೇತ್ ತದಾ |
ನ ಗೃಹ್ಯತೇ ಚೇತ್ ತನ್ನಾ ಯಾದಪಲಾಪೋ ನ ಹಿ ಕ್ವಚಿತ್ || 193 ||

ಉಪಪತ್ತಿವಿಹೀನಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಸ್ಯಾರ್ಥೋ ನ ಗಮ್ಯತೇ |
ಉಪಕ್ರಮಾದಿಲಿಂಗಾನಾಂ ಬಲೀಯೋ ಹ್ಯುತ್ತರೋತ್ತರಮ್ || 194 ||

ಶ್ರುತ್ಯಾದೌ ಪೂರ್ವಪೂರ್ವಂ ಚ ಬ್ರಹ್ಮತರ್ಕವಿನಿರ್ಣಯಾತ್ |
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮುಪಪತ್ತಿಶ್ಚ ಬಹವಶ್ಚಾಗಮಾ ಯದಾ || 195 ||

ವಿರುದ್ಧನೇ ನ ಚಾರ್ಥೋಽಸಿ ಯತ್ರ ಲಿಂಗವಿರೋಧಿತಾ |
ಸ ಏವಾರ್ಥಃ ಕಥಂ ಗ್ರಾಹ್ಯ ಉಪಪನ್ನೇಽವಿರೋಧಿನಿ || 196 ||

ಮುಖ್ಯಾರ್ಥೇ ವಿದ್ಯಮಾನೇ ತು ಕ್ವ ಸಾರ್ವಜ್ಞಂ ನಿಷಿದ್ಧತೇ |
ಅತಃ ಸರ್ವಗುಣೈರ್ಯುಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಜ್ಞೇಕಾರ್ಯಮೇವ ಹಿ || 197 ||

ಅಪಲಾಪೋಽಪಿ ಸರ್ವಸ್ಯ ನ ಕಥಂನ ಯುಜ್ಯತೇ |
ಅನಾದಿಯೋಗ್ಯತಾ ಚೋಕ್ತಾ ತೇನ ಗ್ರಾಹ್ಯೈವ ಸರ್ವಥಾ || 198 ||

ಮುಕ್ತಾನಾಂ ತಾರತಮ್ಯಂ ಚ ಮಾನ್ಯೈರುಕ್ತೈರ್ನ ಚಾಲ್ಯತೇ |
ಜ್ಞಾನಿನೋಽಪಿ ಯತೋ ನಿತ್ಯಂ ಕುರ್ವಂತಿ ಶುಭಮೇವ ಹಿ || 199 ||

ತಾರತಮ್ಯಂ ತು ಮುಕ್ತೌ ಚ ತೇನೈವಾಧ್ಯವಸೀಯತೇ |
ತಾರತಮ್ಯಂ ನ ಚೇನ್ಮುಕ್ತೌ ಕುತಃ ಕುರ್ಯುಃ ಶುಭಂ ಪುನಃ || 200 ||

ಕೃಚ್ಛೇಣಾಪಿ ತಪೋ ಜ್ಞಾನಂ ಕರ್ಮಾಪ್ಯೇತೇ ಚರಂತಿ ಹಿ |
ವಿಭ್ಯತಿ ಸ್ಮಾಶುಭಾನ್ನಿತ್ಯಂ ಸಕಾಮಾಶ್ಚ ಶುಭೇ ಸದಾ || 201 ||

ನ ಚ ಸ್ವಭಾವ ಏವಾಯಂ ಭಯಪೂರ್ವಪ್ರವೃತ್ತಿತಃ |
ಕೃಚ್ಛೇಣಾಚರಣಾಚ್ಛೈವ ಶುಭಸ್ಯೈವ ಪುನಃ ಪುನಃ || 202 ||

ತಾದ್ಯಶೋಷಿ ಸ್ವಭಾವಶ್ಚೇದಜ್ಞಸ್ಯಾಪಿ ಭವೇತ್ ತಥಾ |
ಫಲವತ್ತ್ವೇ ಪ್ರಮಾಣಂ ಚೇತ್ ತತ್ರಜ್ಞಸ್ಯ ಸಮಂ ಹಿ ತತ್ || 203 ||

'ನಿಷ್ಕಾಮಂ ಜ್ಞಾನಪೂರ್ವಂ ಚ ನಿವೃತ್ತಮಿಹ ಚೋಚ್ಯತೇ |
ನಿವೃತ್ತಂ ಸೇವಮಾನಸ್ತು ಬ್ರಹ್ಮಾಭ್ಯೇತಿ ಸನಾತನಮ್ ' || 204 ||

'ಶುಭೇನಾನಂದವೃದ್ಧಿಃ ಸ್ಯಾತ್ ಹ್ರಾಸಶ್ಚೈವಾಶುಭೇನ ಹಿ |
ಜ್ಞಾನಿನೋಷಿ ಯತಸ್ತೇನ ಕರ್ತವ್ಯಂ ಶುಭಮೇವ ತೈಃ' || 205 ||

'ಉಪಾಸ್ತೇ ಸ ಯ ಆತ್ಮಾನಂ ಕ್ಷೀಯತೇ ನಾಸ್ಯ ಕರ್ಮ ಹಿ |
ಅಸ್ಮಾಧ್ಯೇವಾತ್ಮನೋ ಯದ್ಯತ್ ಕಾಮಯೇತ್ ಸೃಜತೇ ಚ ತತ್ || 206 ||

ಅವಿದ್ವಾನ್ ಬಹುಕರ್ಮಾಷಿ ಹ್ಯನ್ತವತ್ಫಲಮಾಪ್ನುಯಾತ್ |
ಯದೇವ ವಿದ್ಯಯಾ ಕುರ್ಯಾತ್ ತದೇವ ಹ್ಯತಿವೀರ್ಯವತ್ || 207 ||

ಇತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯಸಾಮರ್ಥ್ಯಾತ್ ತಾರತಮ್ಯಂ ವಿಮುಕ್ತಿಗಮ್ |
ನ ಚಾತ್ರೋಪಾಸಕಸ್ಯೈವ ಫಲಮಕ್ಷಯಮುಚ್ಯತೇ || 208 ||

ನ ಹಿ ಜ್ಞಾನಂ ವಿನಾ ಕ್ವಾಪಿ ಫಲಸ್ಯಾಕ್ಷಯತಾ ಭವೇತ್ |
ಜ್ಞಾನದ್ವಾರೇಣ ಚೇತ್ ತಸ್ಯ ನಾಸ್ಮತ್ಪಕ್ಷಪ್ರತೀಪತಾ || 209 ||

ಜ್ಞಾನೋತ್ತರಸ್ಯೈವಮಪಿ ಹ್ಯಕ್ಷಯತ್ವಂ ನ ಚಾನ್ಯಥಾ |
ಪೂರ್ವಭಾವಿಶುಭಾನಾಂ ಹಿ ಜ್ಞಾನೇನೈವ ಕೃತಾರ್ಥತಾ || 210 ||

ಪ್ರಾರಬ್ಧಾನಾಂ ತು ಭೋಗೇನ ತಜ್ಞಾ ನೋತ್ತರಕರ್ಮಣಾಮ್ |
ಮುಕ್ತಾವನುಪ್ರವೇಶಃ ಸ್ಯಾದನ್ಯಥಾ ತತ್ತ್ವ ತಿರ್ನ ಹಿ || 211 ||

ಜ್ಞಾನಾತ್ ಪೂರ್ವಾಣಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಶುಭಾನಿ ಜ್ಞಾನಸಿದ್ಧಯೇ |
ಅಕಾಮ್ಯಾನಿ ನಿಷಿದ್ಧಾನಿ ಜ್ಞಾನರೋಧಾಯ ಭುಕ್ತಯೇ || 212 ||

ಯೋಗ್ಯತಾಯಾ ಬಲಾದ್ಯಶ್ಚ ಶುಭಬಾಹುಲ್ಯಮಾದಿತಃ |
ಜ್ಞಾನಬಾಹುಲ್ಯಮೇವೈತತ್ ಕುರ್ಯಾನ್ನಾನ್ಯಸ್ಯ ಕಾರಣಮ್ || 213 ||

ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಭಕ್ತಿಭಾಗತ್ವಾದ್ಭಕ್ತಿರ್ಜ್ಞಾನಮಿತೀರ್ಯತೇ |
ಜ್ಞಾನಸ್ಯೈವ ವಿಶೇಷೋ ಯದ್ಭಕ್ತಿರಿತ್ಯಭಿಧೀಯತೇ || 214 ||

ಪರೋಕ್ಷತ್ವಾಪರೋಕ್ಷತ್ವೇ ವಿಶೇಷೌ ಜ್ಞಾನಗೌ ಯಥಾ |
ಸ್ನೇಹಯೋಗೋಽಪಿ ತದ್ವತ್ ಸ್ಯಾದ್ವಿಶೇಷೋ ಜ್ಞಾನಗೋಽಪರಃ || 215 ||

ಇತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯತಃ ಪ್ರಾಯೋ ಜ್ಞಾನಮೇವ ವಿಮುಕ್ತಯೇ |
ವದಂತಿ ಶ್ರುತಯಃ ಸೋಽಯಂ ವಿಶೇಷೋಽಪಿ ಹ್ಯುದೀರ್ಯತೇ || 216 ||

ಭಕ್ತಿರ್ಜ್ಞಾನಮಿತಿ ಕ್ವಾಪಿ ನ ಹಿ ದ್ವೇಷಯುತಾ ದೃಶಿಃ |
ಪುರುಷಾರ್ಥಾಯ ಭವತಿ ಸರ್ವಶ್ರುತಿವಿರೋಧತಃ || 217 ||

‘ಚೇತನಸ್ಯ ದ್ವಯಂ ಭೋಗ್ಯಂ ಸಂಸಾರೋ ಮುಕ್ತಿರೇವ ಚ |
ಸಂಸಾರಸ್ತ್ರಿವಿಧಸ್ತತ್ರ ಸ್ವರ್ಗೋ ಮಧ್ಯಮಧಸ್ತಥಾ || 218 ||

ಮುಕ್ತಿಶ್ಚ ವಿವಿಧಾ ತತ್ರ ಸುಖಂ ನಿತ್ಯಂ ತಥಾಽಪರಮ್ |
ನಿತ್ಯದುಃಖಮಿತಿ ಜ್ಞೇಯಂ ಸಾಧನಂ ಸಂಸೃತಾವಪಿ || 219 ||

ಕಾಮ್ಯಂ ಕರ್ಮ ನಿಷಿದ್ಧಂ ಚ ಸಾಜ್ಞಾನಮಿತಿ ನಿಶ್ಚಯಃ |
ದ್ವೇಷೋ ಭಕ್ತಿಶ್ಚ ಮುಕ್ತೌ ತು ಮುಕ್ತಿದ್ವಯವಿಧಾಯಕಮ್ || 220 ||

ಇತಿ ಪೈಷ್ಠೈಶ್ಚತೇದ್ವೇಷೋ ನೈವ ಸನ್ಮುಕ್ತಿಕಾರಣಮ್ |
ಅಸನ್ಮುಕ್ತೇಃ ಕಾರಣಂ ಚ ಮುಕ್ತಾವಿತ್ಯತ್ರ ಕೇಶವಃ || 221 ||

ಮುಕ್ತಿಶಬ್ದೋದಿತೋ ಮೋಕ್ಷಂ ಸ್ವಭಕ್ತಾನಾಂ ಕರೋತಿ ಯತ್ |
ದ್ವೇಷತೋಽಪಿ ವಿಮುಕ್ತಿಶ್ಚೈನ್ಮಹಾತಾತ್ಪರ್ಯರೋಧನಮ್ || 222 ||

ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಸನ್ನತೋ ದೇವಾನ್ಮುಕ್ತಿರಿತ್ಯೇವ ತದ್ಗುಣಾನ್ |
ವದನ್ತಿ ಶ್ರುತಯಃ ಸರ್ವಾಃ ಪುರಾಣಾನ್ಯಾಗಮಾ ಅಪಿ || 223 ||

ಯದಿ ದ್ವೇಷೇಣ ಮುಕ್ತಿಃ ಸ್ಯಾದ್ವಕ್ತವ್ಯೋ ದೋಷಸಂಖ್ಯಯಃ |
ಸ್ಮರ್ತವ್ಯೋ ಭಗವಾನ್ ನಿತ್ಯಮಿತ್ಯರ್ಥೇ ನೈವ ಹಿ ಕ್ವಚಿತ್ || 224 ||

ದ್ವೇಷಾದಿವ ಗುಣಾನಾಹ ಪುರಾಣೇ ಶ್ರುದ್ಧವಾಕ್ಯವತ್ |
ಯಥಾ ಕೃದ್ಧಃ ಪಿತಾ ಪುತ್ರಂ ಮರೇತ್ಯಾಕ್ಷೇಪಪೂರ್ವಕಮ್ || 225 ||

ಪ್ರೋಕ್ತಸ್ಯಾನ್ಯಸ್ಯ ಕೃತ್ಯರ್ಥಂ ವದತ್ಯೇವಂ ಪುರಾಣಗಮ್ |
ವಾಕ್ಯಂ ಶ್ರುತಿವಿರೋಧೇನ ಸ್ವವಿರೋಧೇನ ಚಾಷ್ಟಾಸಾ || 226 ||

ಬಹ್ಮಾಗಮವಿರೋಧಾಚ್ಚ ನ ದ್ವೇಷಾನ್ಮುಕ್ತಿವಾಚಕಮ್ |
'ತಮೋ ದ್ವೇಷೇಣ ಸಂಯಾತಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಮುಕ್ತಿಂ ತಥೈವ ಚ || 227 ||

ವಿಷ್ಣೌ ವಿಷ್ಣುಪ್ರಸಾದೇನ ವಿಲೋಮತ್ವೇನ ಚಾಷ್ಟಾಸಾ' |
ಇತಿ ಷಾಡ್ಗುಣ್ಯವಚನಮಪ್ಯುಕ್ತಾರ್ಥನಿಯಾಮಕಮ್ || 228 ||

ಮಹಾತಾತ್ಪರ್ಯರೋಧೇ ಚ ಕಥಂ ವಾಕ್ಯಂ ಪ್ರಮಾಣತಾಮ್ |
ಯಾತಿ ಸರ್ವಾರ್ಥರೂಪಂ ಹಿ ಮಹಾತಾತ್ಪರ್ಯಮಿಷ್ಟತೇ || 229 ||

ವಾಚಕತ್ವಂ ಹಿ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಯದರ್ಥಾ ಅಖಿಲಾ ರವಾಃ |
ಸೋಽರ್ಥಃ ಕಥಂ ಪರಿತ್ಯಾಜ್ಯ ಏಕಶಬ್ದಸ್ಯ ಸಂಶಯೇ || 230 ||

ಅತೋ ವಿಜ್ಞಾನಭಕ್ತಿಭ್ಯಾಂ ಪುರುಷಾರ್ಥಃ ಪರೋ ಭವೇತ್ |
'ಯಸ್ಯ ದೇವೇ ಪರಾ ಭಕ್ತಿಯಥಾ ದೇವೇ ತಥಾ ಗುರೌ || 231 ||

ತಸ್ಯೈತೇ ಕಥಿತಾ ಹ್ಯರ್ಥಾಃ ಪ್ರಕಾಶನೇ ಮಹಾತ್ಮನಃ' |
'ಭಕ್ತ್ಯಾ ಜ್ಞಾನಂ ತತೋ ಭಕ್ತಿಸ್ತೋತೋ ದೃಷ್ಟಿಸ್ತತಶ್ಚ ಸಾ || 232 ||

ತತೋ ಮುಕ್ತಿಸ್ತತೋ ಭಕ್ತಿಃ ಸೈವ ಸ್ಯಾತ್ ಸುಖರೂಪಿಣೀ |
'ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಸನ್ನೋ ಭಗವಾನ್ ದದ್ಯಾಜ್ಞಾ ನಮನಾಕುಲಮ್ || 233 ||

ತಯೈವ ದರ್ಶನಂ ಯಾತಃ ಪ್ರದದ್ಯಾನ್ಮುಕ್ತಿಮೇತಯಾ |
'ನಾಹಂ ವೇದೈರ್ನ ತಪಸಾ ನ ದಾನೇನ ನ ಚೇಜ್ಯಯಾ || 234 ||

ಶಕ್ಯಂ ಏವಂವಿಧೋ ದ್ರಷ್ಟುಂ ದೃಷ್ಟವಾನಸಿ ಮಾಂ ಯಥಾ |
ಭಕ್ತ್ಯಾ ತ್ವನನ್ಯಯಾ ಶಕ್ಯ ಅಹಮೇವಂವಿಧೋಽರ್ಜುನಾ || 235 ||

ಜ್ಞಾತುಂ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಚ ತತ್ತ್ವೇನ ಪ್ರವೇಷ್ಣುಂ ಚ ಪರನ್ನಪ |
ಇತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯತಶ್ಚೈವ ಸೋಽಯಮುಕ್ತಾರ್ಥ ಈಯತೇ || 236 ||

ನ ಚ ಪ್ರಸಾದಮಾಪ್ನೋತಿ ದ್ವೇಷಾದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ತಮಾಷ್ಟುಯಾತ್ |
ಇತಿ ದೃಷ್ಟಾನುಸಾರಿತ್ವಮಪ್ಯಸ್ಮಿನ್ನರ್ಥ ಈಯತೇ || 237 ||

'ಯೇ ಪೃಥಗ್ವಿಹಿತಾ ವಿಷ್ಣೋರ್ಗುಣಾ ವೇದೇನ ಸಾದರಮ್ |
ತ ಏವ ದೃಷ್ಟವೈಲೋಮ್ಯಾದಙ್ಗೇಕಾರ್ಯಾ ನ ಚಾಪರಮ್ || 238 ||

ಅನ್ಯದೃಷ್ಟಾನುಸಾರೇಣ ವಾಸುದೇವೇಽಪಿ ಗೃಹ್ಯತೇ |
ದೋಷಾಭಾವಶ್ಚ ಯೇ ವೇದೈರುದಿತಾ ಅವಿಹಾಯ ತಾನ್ || 239 ||

ಅನುಕ್ತಾ ಅಪಿ ಚ ಗ್ರಾಹ್ಯಾ ಮಹಾತಾತ್ಪರ್ಯಶಕ್ತಿತಃ |
ಏವಂ ಬೃಹತ್ಸಂಹಿತಾವಾಕ್ ಸಿದ್ಧಾನ್ನೋ ಹಿ ತದೀರಿತಃ || 240 ||

ತಾರತಮ್ಯೇನ ತದ್ಭಕ್ತೇಷ್ಟಪಿ ಭಕ್ತಿರ್ವಿನಿಶ್ಚಯಾತ್ |
ಕರ್ತವ್ಯವ್ಯಾಪ್ತಾಽಪಿ ತದ್ಭಕ್ತಿಲೋಕವೇದಾನುಸಾರತಃ || 241 ||

ಯೋ ಹಿ ಭಕ್ತಃ ಪ್ರಧಾನೇ ಸ್ಯಾತ್ ತದೀಯೇಷ್ಟಪಿ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ |
ದೃಷ್ಟತೇ ಽಸೌ ನಿಯಮತೋ ವಿಪರೀತೋ ವಿಪರ್ಯಯೇ || 242 ||

ವ್ಯಭಿಚಾರೋ ಯದಿ ಕ್ವಾಪಿ ಭಕ್ತಿಹ್ರಾಸೋಽತ್ರ ಕಲ್ಯಾಣೇ |
ಭಕ್ತಿದೋಷೋ ಹ್ಯನೌ ಯನ್ನ ತದ್ಭಕ್ತೇಷ್ವಪಿ ಭಕ್ತಿಮಾನ್ || 243 ||

ತಾರತಮ್ಯೇನ ತೇಷ್ವದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿದ್ವಿಷ್ಣಾನುಸಾರತಃ |
ವಿಷ್ಣುಪ್ರಸಾದಾನುಸಾರಾತ್ ಕಾರ್ಯಾ ದೋಷಸ್ತದನ್ಯಥಾ || 244 ||

ಸ್ವಪ್ರೀತ್ಯನುಸೃತೌ ಪ್ರೀತಿಲೋಕೇಽಪ್ಯದ್ಧೈವ ದೃಶ್ಯತೇ |
ತಾರತಮ್ಯಪರಿಜ್ಞಾನಮಪ್ಯೇತೇನೈವ ಸಾಧನಮ್ || 245 ||

‘ಲಕ್ಷ್ಮೀವಿರಿಷ್ಟವಾಣೀಶಗಿರಿಜೇನ್ದ್ರಾ ಗಿರಾಂ ಪತಿಃ |
ಸೂರ್ಯಾದಯಶ್ಚ ಕ್ರಮಶೋ ಭಗವತ್ಪ್ರೀತಿಗೋಚರಾಃ || 246 ||

ತೇಷು ಭಕ್ತಿಃಕ್ರಮೇಣೈವ ಕಾರ್ಯಾ ನಿತ್ಯಂ ಮುಮುಕ್ಷುಭಿಃ |
ಸರ್ವೇಽಪಿ ಗುರವಶ್ಚತೇ ಪುರುಷಸ್ಯ ಸದೈವ ಹಿ || 247 ||

ತಸ್ಮಾತ್ ಪೂಜ್ಯಾಶ್ಚನಮ್ಯಾಶ್ಚಧ್ಯೇಯಾಶ್ಚ ಪರಿತೋ ಹರಿಮ್ | ’
ಇತಿ ಷಾಡ್ಗುಣ್ಯವಚನಾದಪ್ಯೇಷೋಽರ್ಥೋಽವಸೀಯತೇ || 248 ||

‘ಹರಿಭಕ್ತಿಃ ಕ್ರಮೇಣೈವ ತದೀಯೇಷು ಹರಿಸ್ಮೃತಿಃ |
ಹರಿಸ್ತುತಿಸ್ತತ್ಸ್ಮೃತಿಶ್ಚ ತತ್ಸು ತಿರ್ಹರಿಪೂಜನಮ್ || 249 ||

ತತ್ಪೂಜಾ ವಿಹಿತಾತ್ಯಾಗ ಇತಿ ಮುಕ್ತೇಃ ಕ್ರಮೇಣ ಹಿ |
ನಿಯಮಾತ್ ಸಾಧನಾನೈವ ನಿತ್ಯಸಾಧ್ಯಾನಿ ಚಾಖಿಲೈಃ ’ || 250 ||

ಇತಿ ಪ್ರವೃತ್ತವಚನಂ ಸಾಧನಸ್ಯ ವಿನಿರ್ಣಯೇ |
ಪ್ರವೃತ್ತೇ ಪಞ್ಚರಾತ್ರೇ ಹಿ ಸಾಧನಸ್ಯ ವಿನಿರ್ಣಯಃ || 251 ||

ಹರಿದ್ವೇಷೋ ನ ಶುಭದಃ ಸದ್ವೇಷತ್ವಾದ್ಯಥಾ ಗುರೋಃ |
ಕ್ರಮಾದ್ಭಕ್ತಿರ್ಹರಿಪ್ರೀತಿಕಾರಣಂ ತತ್ಪ್ರಿಯೋಪಗಾ || 252 ||

ಭಕ್ತಿಯರ್ತೋ ಯಥಾ ಸ್ವಸ್ಮಿನ್ನಿತ್ಯಾದ್ಯಾ ಯುಕ್ತಿರತ್ರ ಚ |
ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತಾರತಮ್ಯಾನುಸಾರಿಣೀ ಭಕ್ತಿರುತ್ತಮಾ || 253 ||

ಪ್ರೀತಿದೈವ ಹರೇರ್ಯಸ್ಮಾದ್ಭಕ್ತಿಃ ಸಾ ಸ್ವೋಪಗಾ ಯಥಾ |
ಇತಿ ವಾ ಜ್ಞಾನಕರ್ಮಾದಿಫಲಂ ಚೈಷು ಕ್ರಮೋಪಗಮ್ || 254 ||

|| ಫಲಶ್ರುತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯ ತಾರತಮ್ಯೇನ ಫಲಂ ಹಿ ಫಲಿನಾಂ ಭವೇತ್ |
ಅಶುಭಂ ತ್ವಶುಭೇಽಪ್ಯೇಷಾಂ ಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯಾತ್ ಪ್ರೀತಿತೋ ಹರೇಃ || 255 ||

ಆಜ್ಞಯಾ ಚಾನ್ಯಗಂ ನೈವ ಭೋಗಾಯ ಭವತಿ ಕ್ವಚಿತ್ |
'ಪುಣ್ಯಮೇವಾಮವಾಪ್ನೋತಿ ನ ದೇವಾನ್ ಪಾಪಮಾಪ್ನುಯಾತ್' || 256 ||

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಯೋ ಮಾನಮುಕ್ತೇಽರ್ಥೇ ಯುಕ್ತಯೋಽಪರಾಃ |
'ಉಪಾಸನಾಧರ್ಮಫಲಂ ಯತೋ ದೇಹಾಂತರೇ ಸ್ಥಿತಿಃ || 257 ||

ವಾಸುದೇವಾಜ್ಞಯಾ ಚೈವ ಪೂರ್ವಕರ್ಮಾನುಸಾರತಃ |
ಪ್ರೇರಯನ್ತಿ ಹಿ ತೇ ಜೀವಾನ್ ಪುಣ್ಯಪಾಪೇಷು ನಿತ್ಯಶಃ || 258 ||

ಅರಾಗದ್ವೇಷತಶ್ಚೈವ ಕಥಂ ದೋಷಾನವಾಪ್ನುಯುಃ |
ಹರ್ಯಾಜ್ಞಾಕರಣಾದೇವ ಪುಣ್ಯಮೇಭಿರವಾಪ್ಯತೇ || 259 ||

ಹರಿಪೂಜೇತಿ ಚೋದ್ದೇಶಾತ್ ಕಥಂ ನ ಶುಭಮಾಪ್ನುಯುಃ |
ಅತೋ ಯಥಾಕ್ರಮಂ ಧರ್ಮಜ್ಞಾನಯೋಃ ಫಲಮಜ್ಞಸಾ || 260 ||

ಸರ್ವಪ್ರಾಣಗತಂ ದೇವಾಃ ಪ್ರಾಪ್ನುವನ್ತ್ಯಾ ವಿರಿಷ್ಟತಃ |
ದೇವಾ ಏವ ಹಿ ದೇವಾನಾಂ ವಿಶಿಷ್ಟಾ ವಿನಿಯಾಮಕಾಃ || 261 ||

ಬ್ರಹ್ಮಾ ತ್ವಖಿಲದೇವಾನಾಂ ನರಾಣಾಂ ಚ ನಿಯಾಮಕಃ |
ಅತಃ ಸರ್ವಗುಣಾನೇಷಃ ಪ್ರಾಪ್ನೋತ್ಯಧಿಕಮನ್ಯತಃ || 262 ||

ದ್ರವ್ಯಸ್ವಾತನ್ತ್ರ್ಯವಿಜ್ಞಾನಪ್ರಯತ್ನೈರಧಿಕಂ ಫಲಮ್ |
ದೇವಾನಾಮನ್ಯಗಂ ಚಾಪಿ ತೇಷು ಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಣೋಽಧಿಕಮ್ ' || 263 ||

ಬೃಹತ್ತನ್ತ್ರೋದಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ಹರಿಣಾ ಫಲನಿರ್ಣಯೇ |
ಲೋಕೇಽಪ್ಯೇತಾದೃಶಗುಣೈಃ ಫಲಾಧಿಕ್ಯಂ ಹಿ ದೃಶ್ಯತೇ || 264 ||

ಏವಂ ಚ ಕಲಿಪೂರ್ವಾಣಾಮಸುರಾಣಾಂ ಮಹತ್ಫಲಮ್ |
ಅಶುಭೇಷು ಸದೈವ ಸ್ಯಾನ್ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಾದಿಕೇಷು ಹಿ || 265 ||

‘ಶುಭಾಶುಭಫಲಂ ದೇವಾ ಅಸುರಾಶ್ಚ ಸಮಾಪ್ನುಯುಃ |
ಕ್ರಮೇಣೈವ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಯಥಾ ಯೇ ಯೇ ಪ್ರಯೋಜಕಾಃ || 266 ||

ಪ್ರೇರಕಾ ಅಪಿ ಪಾಪಾನಾಂ ನ ದೇವಾಃ ಪಾಪಮಾಪ್ನುಯುಃ’ |
ಇತಿ ಪ್ರಕಾಶಿಕಾಯಾಂ ಹಿ ಪ್ರೋವಾಚ ಹರಿರಣ್ವಸಾ || 267 ||

‘ಯದ್ಯಪ್ಯೇವಂ ಸುರಾಣಾಂ ಚ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಚ ಮಹತ್ಫಲಮ್ |
ಶುಭಾಶುಭೇಭ್ಯ ಏವಂ ಚ ಕರ್ತುಶ್ಚ ಸ್ಯಾದ್ಯಥೋದಿತಮ್ || 268 ||

ತಸ್ಮಾನ್ನಿರಯಮಾನುಷ್ಯಸ್ವರ್ಗಮುಕ್ತುಪಭೋಗಿನಃ |
ಮಾನುಷೋತ್ತಮಮಾರಭ್ಯ ದೇವಾಸ್ತು ನಿರಯಂ ವಿನಾ || 269 ||

ಅಸುರಾಸ್ತು ವಿನಾ ಮುಕ್ತಿಂ ತಮೋಽನ್ಲಮಪಿ ಚಾಪ್ನುಯುಃ ’ |
ಇತಿ ತತ್ತ್ವ ವಿವೇಕೋಕ್ತಂ ಸ್ವಯಂ ಭಗವತಾ ವಚಃ || 270 ||

|| ಅನ್ವಯಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಜ್ಞಾನದಾ ಅಪಿ ಚಾಚಾರ್ಯಾ ವಿಶೇಷಾತ್ ಫಲಮಾಪ್ನುಯುಃ |
‘ಮುಕ್ತಾವಷ್ಟಗುಣಂ ಶಿಷ್ಯಾದ್ಗುರುರಾಪ್ನೋತಿ ಶೋಭನಮ್ || 271 ||

ತದ್ಗುರುರ್ವಿಗುಣಂ ತಸ್ಮಾತ್ ಸಾರ್ಥಂ ತಾವತ್ ತತೋಽಪರೇ |
ದೇವಾಃ ಸಹಸ್ರಗುಣಿತಂ ಕ್ರಮಾತ್ ತಸ್ಮಾದ್ಯಥೋತ್ತರಮ್ || 272 ||

ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಹೌಘಗುಣಿತಮೇವಂ ಫಲವಿನಿರ್ಣಯಃ |
ಇತ್ಯಾಹ ಭಗವಾನ್ ಶಾಸ್ತ್ರೇ ಗುರುವೃತ್ತಾಭಿಧೇ ಸ್ವಯಮ್ || 273 ||

ಯುಕ್ತಂ ಚ ತನ್ನ ಗೋದಾತಾ ಗೋಮಾತ್ರಫಲಮಾಷ್ಟುಯಾತ್ |
'ಯ ಇಮಂ ಪರಮಂ ಗುಹ್ಯಂ ಮಧ್ವಕ್ಷೇಷ್ವಭಿಧಾಸ್ಯತಿ || 274 ||

ಭಕ್ತಿಂ ಮಯಿ ಪರಾಂ ಕೃತ್ವಾ ಮಾಮೇವೈಷ್ಯತ್ರಸಂಶಯಃ |
ನ ಚ ತಸ್ಮಾನ್ಮನುಷ್ಯೇಷು ಕಶ್ಚಿನ್ಮೇ ಪ್ರಿಯಕೃತ್ತಮಃ || 275 ||

ಭವಿತಾ ನ ಚ ಮೇ ತಸ್ಮಾದನ್ಯಃ ಪ್ರಿಯತರೋ ಭುವಿ |
ಇತ್ಯಾಹ ಭಗವಾನೇವಮಪಿ ಪಾತ್ರಮಪೇಕ್ಷ್ಯತೇ || 276 ||

|| ಮುಕ್ತಿಫಲಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಏವಮೇವಾವಿರೋಧೇನ ಪ್ರಾರಭಸ್ಯೈವ ಕರ್ಮಣಃ |
ಜ್ಞಾನಂ ದೃಷ್ಟಫಲಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಮುಕ್ತಿಶ್ಚೈಹೈವ ಲಭ್ಯತೇ || 277 ||

ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಾನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ಚತುರ್ಥಃ ಪಾದಃ || 3-4 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಾನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಃ (ಸಾಧನಾಧ್ಯಾಯಃ)|| 3 ||

ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಃ (ಫಲಾಧ್ಯಾಯಃ) || 4 ||

ಪ್ರಥಮಪಾದಃ (04-01)

ಸಮನ್ವಯಾವಿರೋಧಾಭ್ಯಾಂ ಸಿದ್ಧೇ ವಸ್ತುನಿ ಸಾಧನೇ |
ವಿಚಾರಿತೇಷ್ವಶೇಷೇಷು ಸಾಧನೇಷು ವಿಶೇಷತಃ || 01 ||

|| ಆವೃತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

ನಿತ್ಯಶಃ ಕಾರ್ಯಮತ್ಯಂತಮವಶ್ಯಮ್ಭಾವಿ ಸಾಧನಮ್ |
ಚಿನ್ಮತೇ ಪ್ರಥಮಂ ತತ್ರ ಶ್ರವಣಾದಿ ಸಕೃತ್ತ್ಯಯಾ || 02 ||

ಆವೃತ್ತಿವೇತ್ತಿ ಸನ್ನೇಹೇ ಕರ್ತವ್ಯಾಃಪ್ರವೃತ್ತಿರೇವ ಹಿ |
ಉಪದೇಶೋಽತತ್ತ್ವಮಸೀತ್ಯಾದಿ ಹ್ಯಸಕೃದೇವ ಯತ್ || 03 ||

“ಲಿಙ್ಗಾಲ್ಲಾತವ್ಯತಃ ಪೂರ್ವಮೃಜೋರ್ಬುಹ್ಮತ್ವತಃ ಶತಾತ್ |
ಶುಶ್ರಾವೋಗ್ರತಪಾ ನಾಮ ಯೋಗ್ಯೋ ರುದ್ರಪದಸ್ಯ ಯಃ || 04 ||

ಸಾರ್ಥಂ ಪರಾರ್ಥಂ ವಿಷ್ಣೋಸ್ತು ಗುಣಾನ್ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಸದೋದ್ಯತಃ |
ತತ್ತಿಭಾಗಮುಪಾಸಾಂ ಚ ಚಕ್ರೇ ಸಮ್ಭೂತಮಾನಸಃ || 05 ||

ದಶಮನ್ವಂತರಂ ಶಕ್ರಪದಯೋಗ್ಯೋ ಗರುತ್ಮತಃ |
ಪದಯೋಗ್ಯಾತ್ ಸುಮನಸಃ ಸುನನ್ದೋ ನಾಮ ಚಾಶೃಷೋತ್ || 06 ||

ಉಪಾಸಾಂ ಚಕ್ರಉದ್ಯುಕ್ತೋ ಮನ್ವಂತರಚತುಷ್ಠಯಮ್ |
ಸೂರ್ಯಾಚನ್ವಮಸೋಶ್ಚೈವ ಪದಯೋಗ್ಯೌ ಸುತೇಜಸೌ || 07 ||

ಸುರೂಪಃ ಶಾನ್ತರೂಪಶ್ಚ ಮನ್ವಂತರಚತುಷ್ಠಯಮ್ |
ಅಶ್ರುಣ್ವತಾಂ ಸುಮನಸೋ ಮನ್ವಂತರಮುಪಾಸತಾಮ್ || 08 ||

ತತಃ ಪ್ರೋಕ್ತಾಸ್ತುತೇ ಸರ್ವೇ ಭಕ್ತೋಗ್ರತಪಆದಯಃ |
ಅಪಶ್ಯನ್ ಪರಮಂ ವಿಷ್ಣುಂ ತತ್ರನಾದ್ಯಧಿತಾಃ ಸದಾ” || 09 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತಂ ವಿಷ್ಣುನಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಗ್ರನ್ಥೇ ಸತ್ತತ್ತ್ವ ಸಜ್ಜ್ಞೆ ತೇ |
ಆತ್ಮೇತಿ ನಾಮ ಕಥಿತಂ ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಯಣಸ್ಯ ಹಿ || 10 ||

|| ಆತ್ಮಾಧಿಕರಣಮ್ ||

‘ಆತ್ಮಬ್ರಹ್ಮಮಹಾಂಸ್ತಾರಃ ಪರಮೇಶಃ ಶುಚಿಶ್ರವಾಃ |
ವಿಷ್ಣುರ್ನಾರಾಯಣೋಽನಂತ ಇತಿ ಶ್ರೀಪತಿರೀರ್ಯತೇ ’ || 11 ||

ಇತಿ ಪೈಜ್ಞಶ್ರುತಿಶ್ಚೈವ ತಥೈವ ಪರಮಶ್ರುತಿಃ |
‘ಓಮಾತ್ಮಾ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರಾತ್ಮಾನನ್ನೋಽಕ್ಷರಃ ಸ್ವರಾಟ್ || 12 ||

ವಿಶ್ವತ್ರಾತಾ ನೃಸಿಂಹೋಽಜೋ ನಾರಾಯಣ ಉರುಕ್ರಮಃ |
‘ಅನಸೂಯಾ ತಥೈವಾತ್ರೇರ್ಜಙ್ಗೇ ಪುತ್ರಾನಕಲ್ಮಷಾನ್ || 13 ||

ದತ್ತಂ ದೂರ್ವಾಸಸಂ ಸೋಮಮಾತ್ಮೈಶಬ್ರಹ್ಮಸಮ್ಭವಾನ್ |
ಇತಿ ಭಾಗವತೇ ಚೈವ ತಸ್ಮಾದಾತ್ಮಾ ಜನಾರ್ದನಃ || 14 ||

ತಸ್ಮಾದುಪಾಸ್ಯೋ ವಿಷ್ಣುರಿತಿ ಜ್ಞಾತವ್ಯಃ ಸಜ್ಜನೈಃ ಸದಾ |
ತಥೈವೋಪಾಸತೇ ಸಂತಸ್ತಥೈವೋಪದಿಶಂತಿ ಚ || 15 ||

ಆದಾನಾರ್ಥತ್ವಶ್ಚಾಯಮಾತ್ಮಶಬ್ದಃ ಪತಿಂ ವದೇತ್ |
ಸ್ವಾಮೀ ಮೇ ವಿಷ್ಣುರಿತ್ಯೇವ ನಿತ್ಯದೋಪಾಸ್ಯಮಿಷ್ಠಾಸಾ || 16 ||

‘ಸ್ವಾಮೀ ವಿಷ್ಣುರಿತಿ ಧ್ಯಾನಂ ವಿಶೇಷಣವಿಶೇಷ್ಯತಃ |
ಕರ್ತವ್ಯಂ ಸರ್ವಥೈವೈತನ್ನ ಕಥಿಷ್ಯನ ವಿಸ್ಮರೇತ್ ’ || 17 ||

ಇತಿ ಸತ್ತತ್ವವಚನಂ ಷಾಡ್ಗುಣ್ಯವಚನಂ ಪರಮ್ |
‘ಮಮ ಸ್ವಾಮೀ ಹರಿರ್ನಿತ್ಯಂ ಸರ್ವಸ್ಯ ಪತಿರೇವ ಚ || 18 ||

ಇತಿ ಧ್ಯೇಯಃ ಸರ್ವಥೈವ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರವ್ಯಯಃ |

|| ನಪ್ರತೀಕಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಪ್ರತೀಕವಿಷಯತ್ವೇನ ನ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಷ್ಣುಭಾವನಾ || 19 ||

ಪ್ರತೀಕಂ ನೈವ ವಿಷ್ಣುರ್ಯನ್ಮಿಥ್ಯೋಪಾಸಾ ಹ್ಯನರ್ಥದಾ |
ಯೋಽನ್ಯಥಾ ಸಂತಮಾತ್ಮಶಮನ್ಯಥಾ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ || 20 ||

ಕಿಂ ತೇನ ನ ಕೃತಂ ಪಾಪಂ ಚೋರೇಣಾತ್ಮಾಪಹಾರಿಣಾ |
“ಯೋಽನ್ಯಥಾ ಸಂತಮಾತ್ಮಾನಮನ್ಯಥಾ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ || 21 ||

ಕಿಂ ತೇನ ನ ಕೃತಂ ಪಾಪಾಂ ಚೋರೇಣಾತ್ಮಾಪಹಾರಿಣಾ” |
‘ಯೋಽನ್ಯಥೈವ ಸ್ಥಿತಂ ವಿಷ್ಣುಮನ್ಯಥಾ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ || 22 ||

ಕಿಂ ತೇನ ನ ಕೃತಂ ಪಾಪಂ ಚೋರೇಣ ಬ್ರಹ್ಮಹಾರಿಣಾ’ |
‘ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಪ್ರತಿಮಾಂ ವಾಽಪಿ ದೇವತಾಂತರಮೇವ ವಾ || 23 ||

ಚೇತನಾಚೇತನಂ ವಾಽನ್ಯದ್ ಧ್ಯಾಯೇದ್ಯಃ ಕೇಶವಸ್ತಿ ತಿ |
ಕಿಂ ತೇನ ನ ಕೃತಂ ಪಾಪಂ ಚೋರೇಣೇಶಾಪಹಾರಿಣಾ’ || 24 ||

‘ಯೋಽನ್ಯದ್ವಿಷ್ಟುರಿತಿ ಧ್ಯಾಯೇದ್ವಿಷ್ಟುರನ್ಯದಿತಿ ಸ್ಮ ವಾ |
ಅನ್ಢೇ ತಮಸಿ ಮಜ್ಜೇತ್ ಸ ಯತ್ರ ನೈವೋತ್ಥಿತಿಃ ಕ್ವಚಿತ್’ || 25 ||

‘ಯೋಽನ್ಯದ್ವಿಷ್ಟುರಿತಿ ಧ್ಯಾಯೇದ್ವಿಷ್ಟುರನ್ಯದಿತಿ ಸ್ಮ ವಾ |
ಅನ್ಯಥಾಧ್ಯಾನದೋಷೇಣ ಸೋಽನ್ಢೇ ತಮಸಿ ಮಜ್ಜತಿ || 26 ||

‘ಯೋಽನ್ಯದ್ವಿಷ್ಟುರಿತಿ ಧ್ಯಾಯೇದ್ವಿಷ್ಟುರನ್ಯದಿತಿ ಸ್ಮ ವಾ |
ಮಹಾತಮಸಿ ಮಗ್ನಸ್ಯ ತಸ್ಯ ನೈವೋತ್ಥಿತಿಃ ಕ್ವಚಿತ್’ || 27 ||

ಯತ್ಕಿಂಚಿದನ್ಯಥಾಸಂಸ್ಥಮನ್ಯಥಾಧ್ಯಾತಮಜ್ಞಾನಾ |
ಧ್ಯಾತುರ್ಮಹಾದೋಷಕರಂ ವಿಷ್ಣುಃ ಕಿಮು ಸರ್ವೇಶ್ವರೋ ಹರಿಃ’ || 28 ||

ಯತ್ಕಿಂಚಿದನ್ಯಥಾಸಂಸ್ಥಮನ್ಯಥಾಧ್ಯಾತಮಜ್ಞಾನಾ |
ಮಹಾದೋಷಕರಂ ವಿಷ್ಣುಃ ಕಿಮು ಸರ್ವೇಶ್ವರೇಶ್ವರಃ || 29 ||

ಯತ್ಕಿಂಚಿದನ್ಯಥಾಸಂಸ್ಥಮನ್ಯಥಾಧ್ಯಾತಮಜ್ಞಸಾ |
ಅನರ್ಥಕಾರಣಂ ಲೋಕೇ ಕಿಮು ಸರ್ವೇಶ್ವರೇಶ್ವರಃ || 30 ||

ನ ಕಿಂಚಿದನ್ಯಥಾ ಜ್ಞೇಯಂ ಧ್ಯೇಯಂ ವಾ ತೇನ ಕುತ್ರಚಿತ್ |
ಕಿಮು ಸರ್ವೋತ್ತಮೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಜ್ಞೇಯೋ ನೀಚತಯಾ ಕ್ವಚಿತ್ || 31 ||

ತಸ್ಮಾದ್ವಸ್ತು ಯಥಾರಪಂ ಜ್ಞೇಯಂ ಧ್ಯೇಯಂ ಚ ಸರ್ವದಾ |
ಕಾರಣಂ ಪುರುಷಾರ್ಥಸ್ಯ ನಾನ್ಯಥಾ ಭವತಿ ಕ್ವಚಿತ್ || 32 ||

ಇತಿ ಶ್ರುತಿಪುರಾಣೋಕ್ತಿಬಲತೋ ನ ಪ್ರತೀಕತಾ |
ಧ್ಯೇಯಾ ವಿಷ್ಣೋಃ ಕ್ವಚಿದ್ಯಸ್ಮಾನ್ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನಮನರ್ಥದಮ್ || 33 ||

ಇತ್ಯಭಿಪ್ರೇತ್ಯ 'ನ ಹಿ ಸ ' ಇತ್ಯಾಹ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರಭುಃ |
ಪ್ರತೀಕಸಂಸ್ಥಿತತ್ವೇನ ಧ್ಯೇಯೋ ವಿಷ್ಣುರ್ನ ಚಾನ್ಯಥಾ || 34 ||

|| ಬ್ರಹ್ಮಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಚ ಸದಾ ಧ್ಯೇಯೋ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರಜ್ಞಸಾ |
ಉತ್ಯಷ್ಟೋ ಬ್ರಹ್ಮಶಬ್ದಾರ್ಥಃ ಪೂರ್ಣತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮತಾ ಯತಃ || 35 ||

ಆಧಿವ್ಯಾದಿನಿಮಿತ್ತೇನ ವಿಕ್ಷಿಪ್ತಮನಸೋಽಪಿ ತು |
ಧ್ಯೇಯೈವ ಬ್ರಹ್ಮತಾಂ ನಿತ್ಯಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ನಿರನ್ತರಮ್ || 36 ||

ಇತಿ ಪ್ರಕಾಶಿಕಾಯಾಂ ಚ ವಚನಂ ವಿಷ್ಣುನೇರಿತಮ್ |
ನಾತ್ಮೇತಿ ಸೂತ್ರಮೀಶಸ್ಯ ಜೀವತ್ವಪ್ರತಿಪಾದಕಮ್ || 37 ||

ಆತ್ಮಶಬ್ದಂ ಯತೋ ಹೇತುಂ ಕೃತ್ವಾ ಜೀವಂ ನೃವಾರಯತ್ |
ಸ್ವಶಬ್ದಾತ್ ಪ್ರಾಣಭೃಚ್ಚೈವ ನೋಕ್ತ ಇತ್ಯೇವ ವೇದರಾಟ್ || 38 ||

ಯದ್ಯಾತ್ಮಶಬ್ದ ಜೀವೇಽಪಿ ಕಥಂ ವಿನಿವಾರಯೇತ್ |

ಆತ್ಮಶಬ್ದೋದಿತಸ್ತಸ್ಮಾದ್ವಿಷ್ಟುರೇವ ನ ಚಾಪರಃ || 39 ||

‘ಆತ್ಮಬ್ರಹ್ಮಾದಯಃ ಶಬ್ದಾಸ್ತಮೃತೇ ವಿಷ್ಟುಮವ್ಯಯಮ್ |

ನ ವದನ್ತಿ ಯತೋ ನಾಪ್ತಾಕ್ವಾಪಿ ತೈರ್ಗುಣಪೂರ್ಣತಾ’ || 40 ||

ನಾರಾಯಣಾಧ್ಯಾತ್ಮಗತಮಿತಿ ಯದ್ವೈಷ್ಟವಂ ವಚಃ |

ಯದಿ ಜೀವೇಶಯೋರ್ವೇದಪತಿರೈಕೈಂ ಚ ಮನ್ಯತೇ || 41 ||

ಆತ್ಮಶಬ್ದಂ ಕಥಂ ತಸ್ಮಾನ್ನಿವಾರಯತಿ ಯುಕ್ತತಃ |

ಭೇದಸ್ಯ ವ್ಯಪದೇಶಂ ಚ ಸ್ಥಿತಿಂ ಚಾದನಮೇವ ಚ || 42 ||

ಭೇದದಾರ್ಥ್ಯೇ ಹೇತುಮಾಹ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ಸ ಜಗತ್ಪತಿಃ |

ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಭೇದಶ್ಚೇತ್ ಕ್ವಾಸಾವವ್ಯಾವಹಾರಿಕಃ || 43 ||

ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಮಿತ್ಯೇವ ವಚನಂ ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಮ್ |

ಉತ ನೇತಿ ವಿಕಲ್ಪೇ ತು ಯದಿ ಸ್ಯಾದ್ವ್ಯಾವಹಾರಿಕಮ್ || 44 ||

ತಸ್ಯಾಪಿ ಬಾಧ್ಯತಾ ಚೇತ್ ಸ್ಯಾತ್ ಭೇದಃ ಸ್ಯಾತ್ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕಃ |

ಅವ್ಯಾವಹಾರಿಕತ್ವಂ ಚೇದ್ಭೇದೋಽಯಂ ಸತ್ಯತಾಂ ಗತಃ || 45 ||

ಏಕಸ್ಯಾಸತ್ಯತಾಯಾಂ ಹಿ ದ್ವಯೋರೇವ ವಿರುದ್ಧಯೋಃ |

ಅನ್ಯಸ್ಯ ಸತ್ಯತೈವ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಕೇನ ನಿವಾರಯತೇ || 46 ||

ಅಸತ್ಯಂ ನೋಕ್ತಮಿತ್ಯುಕ್ತೇ ಸತ್ಯಮುಕ್ತಮಿತಿ ಪ್ರಜಾಃ |

ಜಾನನ್ತುಕ್ತಂ ತು ನೋ ಸತ್ಯಮಿತ್ಯುಕ್ತೇಽಸತ್ಯತಾಮಪಿ || 47 ||

ನ ಸ್ವಪ್ನೇಽಪಿ ದ್ವಯಂ ಮಿಥ್ಯಾ ತತ್ತ್ವೈಕಂ ಸತ್ಯಮೇವ ಹಿ |

ಭಾವಾಭಾವಾವುಭೌ ತತ್ರ ಕಥಂ ಮಿಥ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯತಃ || 48 ||

ಭಾವಸ್ಯ ಹಿ ನಿಷೇಧೇ ತು ನಾಭಾವಸ್ಯ ನಿಷೇಧನಮ್ |
ಸ್ವವಾಚೋಽಸತ್ಯತಾ ಚೇತ್ ಸ್ಯಾತ್ ತಸ್ಮಾದ್ಭೇದಸ್ಯ ಸತ್ಯತಾ || 49 ||

ತಸ್ಮಾಜ್ಜೀವೇಶಯೋರ್ಭೇದ ಉಕ್ತನ್ಯಾಯೇನ ಗಮ್ಯತೇ |
ಏತಸ್ಮಾದಾತ್ಮಶಬ್ದೋಽಯಂ ಪರಮಾತ್ಮಾಭಿಧಾ ಭವೇತ್ || 50 ||

ಪ್ರತೀಕವಿಷಯತ್ವೇನ ವಿಷ್ಣುದೃಷ್ಟಿರ್ನ ತದ್ಭವೇತ್ |
ಪ್ರತೀಕೇ ವಿಷ್ಣುರಿತ್ಯೇವ ತಸ್ಮಾತ್ ಕಾರ್ಯಾ ಹ್ಯುಪಾಸನಾ || 51 ||

ನ ಚ ವಿಷ್ಣುಃ ಪ್ರತೀಕಂ ಯತ್ ತಸ್ಮಾತ್ ನಾತ್ಮೈತ್ಯುಪಾಸನಾ |
ಇತಿ ಪಕ್ಷೋ ಯದಾ ಬ್ರಹ್ಮದೃಷ್ಟಿಶ್ಚಾತ್ರ ವಿರುದ್ಧತೇ || 52 ||

ನ ನೇತಿ ಯುಕ್ತಿಸ್ತತ್ರಾಪಿ ಸಮೇತ್ಯುಕ್ತವಿರುದ್ಧತಾ |
ಯದ್ಯಪ್ಯುತ್ಕರ್ಷಮಾತ್ರೇಣ ಹ್ಯತದ್ಭಾವೇಽಪ್ಯುಪಾಸನಾ || 53 ||

ಉತ್ಕರ್ಷ ಆತ್ಮನೋಽಪಿ ಸ್ಯಾಚ್ಚೇತನತ್ವಾದಚೇತನಾತ್ |
ತಸ್ಮಾದತತ್ತ್ವಂ ನೋಪಾಸ್ಯಮಿತಿ ವೇದವಿದೋ ಮತಮ್ || 54 ||

ಉತ್ಕರ್ಷಾದ್ಬ್ರಹ್ಮತಾಧ್ಯಾನೇ ಯದಿ ಸ್ಯಾತ್ ಫಲಮಜ್ಞಸಾ |
ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ನೀಚತಾಧ್ಯಾನನಾದನರ್ಥಃ ಕಿಂ ನ ಜಾಯತೇ || 55 ||

ಅಚೇತನಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಾಧ್ಯಾನೇ ತುಷ್ಟಿರ್ನ ಹಿ ಕ್ವಚಿತ್ |
ನೀಚಸ್ಯ ಸ್ವಾತ್ಮತಾಧ್ಯಾನಾತ್ ಕುಪ್ಯತಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಲೋಕವತ್ || 56 ||

ಚಣ್ಣಾಲೋ ನೃಪ ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ನೃಪಶ್ಚಣ್ಣಾಲ ಇತ್ಯಪಿ |
ಕೋ ವಿಶೇಷಃ ಪರಿಜ್ಞಾತೇ ನೃಪೇಣ ಸ್ಯಾತ್ ಕಥಜ್ಞನ || 57 ||

ಪುರತೋ ನರದೇವಸ್ಯ ಚಾಣ್ಣಾಲೋ ಯದಿ ಪೂಜ್ಯತೇ |
ರಾಜವತ್ ಕಿಂ ನ ಕೋಪಃ ಸ್ಯಾದ್ರಾಜ್ಞೋ ಲೋಕೇಽಭಿಪಶ್ಯತಿ || 58 ||

ರಾಜ್ಞಸ್ತು ಪುರತಃ ಪ್ರೋಕ್ತೇ ಚಣ್ಡಾಲೇ ನೃಪ ಇತ್ಯಪಿ |
ಆತ್ಮಾನಂ ನ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಮಿತಿವದ್ಧೇವ ಕುಪ್ಯತಿ || 59 ||

ಅಭೇದೇನೈತಯೋರ್ಧ್ಯಾನೇ ಕೋ ವಿಶೇಷೋ ವಚಸ್ಯಪಿ |
ಅಯಂ ರಾಜಾ ತ್ವಮಿತ್ಯುಕ್ತೇ ಚಣ್ಡಾಲೇಽಥ ನೃಪೇಽಪಿ ಚ || 60 ||

ಚಣ್ಡಾಲ ಇತಿ ತು ಪ್ರೋಕ್ತೇ ಸಮಮೇವ ಹಿ ದೂಷಣಮ್ |
ಧ್ಯಾತೇಽಪ್ಯೇಕಸ್ಯ ತದ್ಭಾವೇ ತದ್ಭಾವಸ್ಯಸ್ಯ ಕಿಂ ನ ತತ್ || 61 ||

ನ ಚೈವ ತದವಿಜ್ಞಾತಂ ಸರ್ವಜ್ಞಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಕ್ವಚಿತ್ |
ತಸ್ಮಾದಪೇಶಲಂ ಸರ್ವಮನ್ಯಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮತಾವಚಃ || 62 ||

ತಸ್ಮಾದ್ಯಥೋಕ್ತಮಾರ್ಗೇಣ ಬ್ರಹ್ಮೋಪಾಸ್ಯಂ ಮುಮುಕ್ಷುಭಿಃ |

|| ತದಧಿಗಮಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ತಥೋಪಾಸ್ಯಾಂನಾ ದೃಷ್ಟಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪಾಪಂ ಚ ಭಸ್ಮನಾತ್ || 63 ||

ಕರೋತಿ ನಿಖಿಲಂ ಪೂರ್ವಂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯಸ್ಯಾಪ್ಯಸಂಘತಾಮ್ |
ಕರೋತಿ ತದ್ಧಿ ಷಶ್ಚೈವಂ ಪುಣ್ಯನಾಶೋಽಪ್ಯಸಂಘತಾ || 64 ||

ಯದೇವ ವಿದ್ಯಯೇತ್ಯತ್ರ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಾಧಿ ವಿಶಿಷ್ಯತೇ |
ಪೂರ್ವಂ ಸ್ವರ್ಗಾದಿಲ್ಪ್ಯ ಧ್ವಂ ವೀರ್ಯವತ್ಸೇನ ಚೋದಿತಮ್ || 65 ||

ಕರ್ಮ ವಿದ್ಯಾಯುತಂ ಪಶ್ಚಾನೋಕ್ತೇ ವೀರ್ಯಪ್ರದಂ ತ್ವಿತಿ |
ತತೋ ಭೋಗೇನ ಪುಣ್ಯಂ ಚ ಕ್ಷಪಯಿತ್ಸೇತರತ್ ತಥಾ || 66 ||

ಬ್ರಹ್ಮದ್ವಿಟ್ ಬ್ರಹ್ಮದರ್ಶೀ ಚ ತಮೋಮೋಕ್ಷಾವವಾಪ್ನುತಃ |
'ಬ್ರಹ್ಮಣಾಂ ಶತಕಾಲಾತ್ ತು ಪೂರ್ವಮಾರಭ್ಯಸಂಘಯಃ || 67 ||

“ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತೇವ ತಾವತ್ತ್ವಂ ಪಞ್ಚಾಶದ್ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತಥಾ |
ರುದ್ರಸ್ಯ ವಿಂಶದೇವ ಸ್ಯಾದೀನ್ವಸ್ಯಾರ್ಕಾದಿಕೇ ದಶ || 68 ||

ಅನ್ಯೇಷಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಮಾತ್ರಸ್ಯ ತ್ವಂತ ಆರಭಸಂಜ್ಞಯಃ |
ಬ್ರಹ್ಮಣೈವ ಸಹಾತಶ್ಚ ಪರಂ ನಾರಾಯಣಂ ವ್ರಜೇತ್”

ಇತಿ ಸತ್ತತ್ವವಚನಂ ಸ್ವಯಂ ಭಗವತೋದಿತಮ್ |

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಾನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ಪ್ರಥಮಃ ಪಾದಃ || 4-1 ||

ದ್ವಿತೀಯಃ ಪಾದಃ || 04-02 ||

ದೇವಾನಾಂ ಚ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಮೇತಾವತ್ ಸಮಮೇವ ಹಿ || 01 ||

ಉತ್ಯಾನ್ತಿಮಾರ್ಗೋ ದೇವಾನಾಂ ನ ಪ್ರಾಯೇಣ ಭವಿಷ್ಯತಿ |
ಕರ್ಮಕ್ಷಯಸ್ತಥೋತ್ಯಾನ್ತಿಮಾರ್ಗೋ ಭೋಗಚತುಷ್ಟಯಮ್ || 02 ||

ಫಲಂ ಮೋಕ್ಷ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಃ ಕ್ರಮಾತ್ ಪಾದೇಷು ಚೋದಿತಃ |
ಸ್ರಷ್ಟೃಷ್ಟೇವ ಚ ಸೃಜ್ಯಾನಾಂ ಪ್ರವೇಶೋ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಲಯೇ || 03 ||

ದೇವಾನಾಂ ಮಾರ್ಗ ಉದ್ದಿಷ್ಟೋ ನಾರ್ಚಿರಾದಿರ್ನ ಚೋತ್ಯಮಃ |
ಸ್ರಷ್ಟುಸ್ತು ಗ್ರಾಸಭೂತಸ್ಯ ದೇಹಸ್ತತ್ರ ಲಯಂ ವ್ರಜೇತ್ || 04 ||

ಯತಃ ಸೃಜಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ನೈವೋತ್ಯಾನ್ತಿಸ್ತತೋ ಭವೇತ್ |
ಲಯಾಚ್ಛೈವಾರ್ಚಿರಾದೀನಾಂ ಲೋಕಾನಾಮಪಿ ಸರ್ವಶಃ || 05 ||

ಕಥಂ ಮಾರ್ಗೋ ಭವೇತ್ ತೇಷಾಂ ವಿಶತಾಮುತ್ತರಂ ಸ್ವತಃ |
ಜಾತಾನಾಂ ಮಾನುಷೇ ಲೋಕೇ ದೇವಾನಾಂ ತು ಕದಾಚನ || 06 ||

ಉತ್ಕಾನ್ತಿಮಾರ್ಗೌ ಭವತೋ ನ ತದಾ ಮುಕ್ತಿರಿಷ್ಟತೇ |
ಅನ್ಯೇಷಾಮಪಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ತು ಮುಕ್ತಿಃ ಪ್ರಾಪ್ಯಪಿ ತಂ ಹರಿಮ್ |
ಸಹ್ಯವ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಭೂಯಾದಿತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ನಿರ್ಣಯಃ || 07 ||

‘ಕ್ಷಾಮೋಽನಲಾನಿಲವಿಯನ್ಮನಇನ್ವಿಯಾರ್ಥ
ಭೂತಾದಿಭಿಃ ಪರಿವೃತಃ ಪ್ರತಿಸಂಘೃಷ್ಟಃ|
ಅವ್ಯಾಕೃತಂ ವಿಶತಿ ಯರ್ಹಿ ಗುಣತ್ರಯಾತ್ಮಾ
ಕಾಲಂ ಪರಂ ಸ್ವಮನುಭೂಯ ಪರಃ ಸ್ವಯಮ್ಭೂಃ || 08 ||

ಏವಂ ಪರೇತ್ಯ ಭಗವಂತಮನುಪ್ರವಿಷ್ಟಾಃ
ಯೇ ಯೋಗಿನೋ ಜಿತಮರುನ್ಮನಸೋ ವಿರಾಗಾಃ |
ತೇನೈವ ಸಾಕಮಮೃತಂ ಪುರುಷಂ ಪುರಾಣಂ
ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಧಾನಮುಪಯಾನ್ಯಗತಾಭಿಮಾನಾಃ || 09 ||

‘ಭಗವಂತಮನುಪ್ರಾಪ್ತಾ ಅಪಿ ತು ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಹ |
ಪರಮಂ ಮೋಕ್ಷಮಾಯಾನ್ತಿ ಲಿಙ್ಗಭಿಙ್ಗೇನ ಯೋಗಿನಃ’ || 10 ||

‘ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಅಪಿ ಪರಂ ದೇವಂ ಸಹ್ಯವ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪುನಃ |
ಆನಂದವ್ಯಕ್ತಿಮಾಯಾನ್ತಿ ಪೂರ್ಣಾಂ ಲಿಙ್ಗಸ್ಯ ಭಿಙ್ಗತಃ || 11 ||

ಇತಿ ಶ್ರುತಿಪುರಾಣೋಕ್ತಿಬಲಾದ್ವಿಜ್ಞಾಯತೇ ಚ ತತ್ |
ಭೋಗಸ್ತು ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ನರಾದೀನಾಂ ಚ ವಿದ್ಯತೇ || 12 ||

ತತ್ರ ಪ್ರವೇಶೋ ದೇವಾನಾಮುತ್ತರೋತ್ತರತಃ ಕ್ರಮಾತ್ |
ಉಚ್ಯತೇ ದೇಹಗಾನಾಂ ಚ ವೃತ್ತಿನಾಮೇವಮೇವ ತು || 13 ||

ತತ್ರ ಮೋಕ್ಷಸ್ವರೂಪಂ ತು ವಾದಿನಃ ಪ್ರತಿಭಾಶ್ರಯಾತ್ |
ನಾನಾ ವದಂತಿ ಪುಂಸಾಂ ಹಿ ಮತಯೋ ಗುಣಭೇದತಃ || 14 ||

ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ ಪ್ರಜಾಯಂತೇ ತಮಸೈವಾನ್ಯಥಾಮತಿಃ |
ರಜಸಾ ಮಿಶ್ರಬುದ್ಧಿತ್ವಂ ಸತ್ತ್ವೇನೈವ ಯಥಾ ಮತಿಃ || 15 ||

ಗುಣಾತೀತಾ ವಿಮುಕ್ತಾನಾಂ ಮತಿಃ ಶುದ್ಧಚತಿಯುತಃ |
ಸಮ್ಯಗೇವಾಥ ನಿತ್ಯಾ ಚ ತತ್ತನ್ಮಾಹಾತ್ಯ್ಯ ಯೋಗತಃ || 16 ||

ಬಹುಲಾ ಚಾತಿವಿಶದಾ ಸ್ವಷ್ಟಾ ಚೈವ ಶ್ರಿಯೋ ಮತಿಃ |
ಮಹಾಶುದ್ಧಚತಿತ್ವೇನ ತತೋಽಪ್ಯತಿಮಾಹಾಚಿತಿಃ || 17 ||

ಅಶೇಷೋರುವಿಶೇಷಾಣಾಮತಿಸ್ವಷ್ಟತಯಾ ದೃಶಿಃ |
ನಿತ್ಯಮೇಕಪ್ರಕಾರಾ ಚ ನಾರಾಯಣಮತಿಃ ಪರಾ || 18 ||

ಸೂರ್ಯಪ್ರಭಾವದಖಿಲಂ ಭಾಸಯಂತೀ ನಿರಂತರಾ |
ನಿರ್ಲೇಪಾ ವೀತದೋಷಾ ಚ ನಿತ್ಯಮೇವಾವಿಕಾರಿಣೀ || 19 ||

ವಿಶೇಷಾಂಸ್ತದ್ಗತಾಂಸ್ಸಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಾಯಸ್ತಲ್ಲಕ್ಷಣಾ ಶ್ರಿಯಃ |
ತಥೈವ ಸ್ವಷ್ಟತಾಭಾವಾತ್ ತತ್ತನ್ತ್ರತ್ವಾತ್ ತು ಕೇವಲಮ್ || 20 ||

ನ ತಾದೃಶೀ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ತು ಪ್ರಾಯ ಏವಂ ಶ್ರಿಯೋ ಯಥಾ |
ಮುಕ್ತಾನಾಂ ತು ತದನ್ಯೇಷಾಂ ಸಮುದ್ರತರಲೋಪಮಾ || 21 ||

ಅಗ್ನಿಜ್ವಾಲಾವದೇವ ಸ್ಯಾತ್ ಸೃತಿಗಾನಾಂ ದೃಷೋ ಭವಃ |
ಏವಂ ವಿಧೇಷು ಜ್ಞಾನೇಷು ತಮಸಾ ಮುಷ್ಟದೃಷ್ಟಯಃ || 22 ||

ಖದ್ಯೋತಸದೃಶಾತ್ಯಲ್ಪಜ್ಞಾನತ್ವಾದನ್ಯಥಾದೃಶಃ |
ವದಂತಿ ವಾದಿನೋ ಮೋಕ್ಷಂ ನಾನಾಮತಸಮಾಶ್ರಯಾತ್ || 23 ||

ಆಶ್ರಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಭಾಮಾಹ ಜಿನಸ್ತತ್ರಾತಿತಾಮಸೀಮ್ |
ಜ್ಞಾನಾತ್ ಕರ್ಮಕ್ಷಯಾನ್ಮೋಕ್ಷೋ ಭವೇದ್ದೇಹಾಖ್ಯಪಿಷ್ಣುರಾತ್ || 24 ||

ಪಜ್ಜರೋನುಕ್ತಖಗವದಲೋಕಾಕಾಶಗೋಚರಃ |
ನಿತ್ಯಮೂರ್ಧ್ವಂ ವ್ರಜತ್ಯೇವ ಪುಧ್ಗಲೋ ಹಸ್ತಪಾದವಾನ್ || 25 ||

ಇತಿ ತತ್ ಕೇನ ಮಾನೇನ ಮೋಕ್ಷರೂಪಂ ಪ್ರದರ್ಶ್ಯತೇ |
ಗತಿರೂರ್ಧ್ವಾ ಚ ದುಃಖೇತಾ ಗತಿತ್ವಾಲ್ಲೌಕಿಕೀ ಯಥಾ || 26 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತೇ ಚಾನುಮಾನೈಕಶರಣಸ್ಯ ಕಿಮುತ್ತರಮ್ |
ಅನೂರ್ಧ್ವಗತಿತಾ ತತ್ರ ಯದ್ಯುಪಾಧಿಃ ಖಗಸ್ಯ ಚ || 27 ||

ದೂರೋರ್ಧ್ವಗಮನೇ ದುಃಖಮಿತಿ ಸಾಧ್ಯಾನುಗೋ ನ ಸಃ |
ಪ್ರತಿಸಾಧನರೂಪಸ್ಯ ನಾನುಮಾನಸ್ಯ ದೂಷಣಮ್ || 28 ||

ಉಪಾಧಿಃ ಪ್ರತಿರೂಪಂ ಹಿ ಸಾಧನಂ ತನ್ನ ಚಾಪರಮ್ |
ಅಥಾಪಿ ಸಶರೀರತ್ವಂ ಚಾತ್ರೋಪಾಧಿರ್ನ ವೈ ಭವೇತ್ || 29 ||

ಗತಿತ್ವಂ ಯತ್ರ ದೇಹಿತ್ವಮಿತಿ ಯತ್ಸಾಧನಾನುಗಮ್ |
ಆಗಮಾನನುಸಾರಿತ್ವೇ ಪ್ರಸಜ್ಞೋಽಯಂ ಯತಸ್ತತಃ || 30 ||

ನಾಪಸಿದ್ಧಾಂತತಾ ದೋಷಃ ಪ್ರಸಜ್ಞೇ ಯದಿ ಸಾ ಭವೇತ್ |
ತದೈವಾತಿಪ್ರಸಜ್ಞಃ ಸ್ಯಾನ್ನ ಪ್ರಸಜ್ಞಃ ಕ್ವಚಿದ್ಭವೇತ್ || 31 ||

ಲೋಕಾಕಾಶಗತಿತ್ವಂ ಚೇದುಪಾಧಿಃ ಸಾಧನಾನುಗಃ |
ಸೋಽಪೀತ್ಯುಕ್ತೇ ವದೇತ್ ಕಿಂ ಸ ತಸ್ಮಾದ್ವೇದೋದಿತೋ ಭವೇತ್ || 32 ||

ಮೋಕ್ಷ ಏವಂ ಸ್ವಯಂ ವಿಷ್ಣುರ್ಯದ್ಯಪೀಶೋ ಹ್ಯಶೇಷವಿತ್ |
ಚಕಾರ ಸೌಗತಮನಂ ಮೋಹಾಯೈವ ಚಕಾರ ಯತ್ || 33 ||

ಅಸುರಾಣಾಮಯೋಗ್ಯಾನಾಂ ವೇದಮಾರ್ಗೇ ಪ್ರವರ್ತತಾಮ್ |
ಅತೋಽಸುರಾಧಿಕಾರತ್ವಾನ್ನ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ತನ್ಮತಂ ಕ್ವಚಿತ್ || 34 ||

ಚತುಷ್ಟಕಾರಂ ತಚ್ಚೋಕ್ತಂಶೂನ್ಯಂ ವಿಜ್ಞಾನಮೇಕಲಮ್ |
ಅನುಮೇಯಬಹಿಸ್ತತ್ತ್ವಂ ತಥಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಬಾಹ್ಯಗಮ್ || 35 ||

ಇತಿ ತತ್ರ ತು ಯೇ ಶೂನ್ಯಂ ವದನ್ತಜ್ಞಾನಮೋಹಿತಾಃ |
ತೇ ಮೋಕ್ಷಂ ತಾದೃಶಂ ಬ್ರೂಯಾನಿಃ ಶಙ್ಕಂ ಮಾಯಿನೋ ಯಥಾ || 36 ||

ನ ಕಿಂಚಿದ್ವಸ್ತುತ್ವವಸ್ಥಾಯಾಮಾತ್ಮಾತ್ಮೀಯಮಥಾಪಿ ವಾ |
ಏಕಸ್ಮಿನ್ ಸಂಸೃತೇರ್ಮುಕ್ತೇ ನ ಕಿಂಚಿದವಶಿಷ್ಯತೇ || 37 ||

ತತ್ಸಂವೃತ್ಯೈವ ಭೇದೋಽಯಂ ಚೇತನಾಚೇತನಾತ್ಮಕಃ |
ದೃಶ್ಯತೇ ಸಂಸೃತೇರ್ಧ್ವಂಸೇ ನಿರ್ವಿಶೇಷೈವ ಶೂನ್ಯಥಾ || 38 ||

ನ ಸತ್ತಂ ನೈವ ಚಾಸತ್ತಂ ಶೂನ್ಯತತ್ತ್ವಸ್ಯ ವಿದ್ಯತೇ |
ನ ಸುಖತ್ವಂ ನ ದುಃಖತ್ವಂ ನ ವಿಶೇಷೋಽಪಿ ಕಶ್ಚನ || 39 ||

ನಿರ್ವಿಶೇಷಂ ಸ್ವಯಂಭಾತಂ ನಿರ್ಲೇಪಮಜರಾಮರಮ್ |
ಶೂನ್ಯಂ ತತ್ತ್ವಮಸಂಬಾಧಂ ನಾನಾಸಂವೃತಿವರ್ಜಿತಮ್ || 40 ||

ಅಶೇಷದೋಷರಹಿತಂ ಮನೋವಾಚಾಮಗೋಚರಮ್ |
ಮೋಕ್ಷ ಇತ್ಯುಚ್ಯತೇಽಸದ್ಭಿರ್ನಾನಾಸಂವೃತಿದೂಷಿತಮ್ || 41 ||

ಸಂಸೃತ್ಯವಸ್ಥಾ ವಿಜ್ಞೇಯ ಸಂವೃತ್ಯೈವ ವಿಶಿಷ್ಯತೇ |
ಸ್ಥಿತಯಾ ಧ್ವಸ್ತಯಾ ಚೈವ ಸಂಸೃತಿರ್ಮೋಕ್ಷ ಇತ್ಯಪಿ || 42 ||

ಕೇಚಿತ್ ತೇಷ್ವನ್ಯಥಾ ಪ್ರಾಹುಃ ಸಂವೃತ್ಯೈವ ತ್ವನೇಕಥಾ |
ಅವಚ್ಛಿನ್ನಂ ಮಹಾಶೂನ್ಯಂ ನಾನಾ ಪುಧ್ಗಲಶಬ್ದಿತಮ್ || 43 ||

ಯಸ್ಯ ಶೂನ್ಯೈಕರಸತಾ ಜ್ಞಾನಾತ್ ಸಾ ತ್ವಪಗಚ್ಛತಿ |
ನ ಪುಧ್ಗಲತ್ವನಿರ್ಮುಕ್ತೋ ಮಹಾಶೂನ್ಯತ್ವಮೇಷ್ಯತಿ || 44 ||

ಸಂವೃತ್ಯಾ ಯಸ್ತ ವಚ್ಛಿನ್ನೋ ದುಃಖಾನ್ಯನುಭವತ್ಯಲಮ್ |
ಇತ್ಯೇವಂ ಮಾಯಿಶ್ಚಾಹುರೇಕಜೀವತ್ಸವಾದಿನಃ || 45 ||

ಬಹುಜೀವಮತಾಶ್ಚೇತಿ ಮಾಯಾ ತೇಷಾಂ ತು ಸಂವೃತಿಃ |
ನಿರ್ವಿಶೇಷತ್ಸವಾಚೈವ ಶೂನ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ನೋ ಭಿದಾ || 46 ||

ಸಚ್ಚಿತ್ನುಖಾದಿಕಂ ಚೈವ ಕಿಂ ಕುತೋಽಖಣ್ಡವಾದಿನಃ |
ವ್ಯಾವರ್ತ್ಯಮಾತ್ರಭೇದಸ್ತು ವಿದ್ಯತೇ ಶೂನ್ಯವಾದಿನಃ || 47 ||

ಅನ್ಯತಾದೇರಪೋಹಂ ತು ಸ್ವಯಮೇವ ಹಿ ಮನ್ಯತೇ |
ನಿರ್ವಿಶೇಷತ್ಸತೋ ನೈವ ವಿಶೇಷೋ ಬ್ರಹ್ಮಶೂನ್ಯಯೋಃ || 48 ||

ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಾದಿ ಚ ವೇದಸ್ಯ ಫಲತಃ ಸ್ವಯಮೇವ ಹಿ |
ಅತತ್ತ್ವಾವೇದಕಂ ಯಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಮಾಣಂ ತೇನ ಕಥ್ಯತೇ || 49 ||

ಅತತ್ತ್ವಾವೇದಕತ್ವಂ ಯದಪ್ರಾಮಾಣ್ಯಂ ಸತಾಂ ಮತಮ್ |
ದೀರ್ಘಭ್ರಾಂತಿಕರೀ ಚೇತ್ ಸ್ಯಾದತತ್ತ್ವಾವೇದಕಪ್ರಮಾ || 50 ||

ರಜ್ಜುಸರ್ಪಾದಿವಿಜ್ಞಾನಾದಪ್ಯಾಧಿಕ್ಯಾದಮಾನತಾ |
ಸ್ಯಾದಗಮಸ್ಯಾನಿವರ್ತ್ಯಮಹಾಮೋಹಪ್ರದತ್ಸತಃ || 51 ||

ತಲನೈಲ್ಯಾದಿವಿಜ್ಞಾನಮಾಕಾಶೇ ಮಾನತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ |
ಛತ್ರಾಕಾರತ್ಸವಿಜ್ಞಾನಂ ಚನ್ದ್ರಪ್ರಾದೇಶತಾಮತಿಃ || 52 ||

ನಿರ್ಭೇದತ್ವಂ ತು ಶೂನ್ಯಸ್ಯ ತೇನಾಪ್ಯಜ್ಞೇಕೃತಂ ಸದಾ |
ಸತ್ತ್ವಾ ಸತ್ತ್ವಾ ದಿಧರ್ಮಾಣಾಮಭಾವ ಉಭಯೋರ್ಮತಃ || 53 ||

ನ ಹಿ ಸತ್ಪ್ರತಿಯೋಗಿತ್ವಂ ಶೂನ್ಯತ್ವಂ ತೇನ ಚೇಷ್ಯತೇ |
ನ ಚ ದುಃಖವಿರೋಧಿತ್ವಾದನ್ಯಾ ಹ್ಯಾನನ್ದತೇಷ್ಯತೇ || 54 ||

ಮಾಯಿನಾ ಶೂನ್ಯಪಕ್ಷೇಷಿ ಜ್ಞಾನಂ ಜಾಡ್ಯವಿರೋಧಿ ಚ |
ಧರ್ಮಾ ಕೇಷಿ ನ ಸನ್ಯೇವ ಕೋ ವಿಶೇಷಸ್ತತಸ್ತಯೋಃ || 55 ||

ಏತಾದ್ಯಶಾನಾಂ ಪಕ್ಷಾಣಾಂ ದೂಷಣಂ ಪ್ರಭುಣಾ ಕೃತಮ್ |
ಸ್ವಪಕ್ಷಸಾಧನೇನೈವ 'ನಾಭಾವ' ಇತಿ ಚೋಕ್ತತಃ || 56 ||

ಆತ್ಮಭಾವೇ ಪುಮರ್ಥಃ ಕ ಇಷ್ಟಸ್ಯಾತ್ಮಾಽವಧಿಯತಃ |
ಯದಿ ನಾತ್ಮಾವಧಿಮೋಕ್ಷೋ ಮೋಕ್ಷಃ ಸ್ಯಾದ್ಯಟಶೂನ್ಯತಾ || 57 ||

ಕಲ್ಪಿತತ್ವಾದ್ವಿಶೇಷಾಣಾಂ ಮಾಯಿನೋಽಪಿ ಸಮಂ ಹಿ ತತ್ |
ದೃಶ್ಯಮಾನೇ ವಿಶೇಷೇಷಿ ಯದಿ ಚೇದವಿಶೇಷತಾ || 58 ||

ಫಟಭಾವೋಽವಿಶೇಷಃ ಸ್ಯಾತ್ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯನ್ವೇದನಾಗತಃ |
ನ ಮೋಕ್ಷೋ ವಿಮತೋ ಯಸ್ಮಾದದೇಹೋ ಫಟಶೂನ್ಯತಾ || 59 ||

ಯಥೇತ್ಯುಕ್ತೋ ವದೇತ ಕಿಂ ಸ ಯೋಽನುಮಾಮಾತ್ರ ಮಾನಕಃ |
ನ ಚ ಮಾಯೀ ವದೇತ್ ತತ್ರ ಪೂರ್ವೋಕ್ತೇನೈವ ವರ್ತುನಾ || 60 ||

ಅಮಾನತ್ವಾತ್ ಶ್ರುತೇಸ್ತಸ್ಯ ನ ಚಾದೇಹತ್ವವಾದಿನೀ |
ಶ್ರುತಿಃ ಕಾಚಿದದೇಹತ್ವಮಪ್ರಾಕೃತಶರೀರತಾಮ್ || 61 ||

ಮೋಕ್ಷೇ ಭೋಗಂ ಯತೋ ಬ್ರೂತೇ ಜಕ್ಷನ್ ಕ್ರೀಡನ್ನಿತಿ ಶ್ರುತಿಃ |
ನಿರ್ದುಃಖತ್ವಾನ್ನ ತನ್ಮೋಕ್ಷಃ ಪ್ರತಿಪನ್ನಂ ಯಥೇತಿ ಚ || 62 ||

ಅನುಮಾನದೂಷಣಂ ಕಿಂ ಸ್ಯಾದ್ವಾದಿನೋಃ ಶೂನ್ಯಮಾಯಿನೋಃ |
ದುಃಖಂ ದುಃಖಾದಭಿನ್ನತ್ವಾನೋಕ್ಷೋಽಪಿ ಸ್ಯಾದಸಂಶಯಮ್ || 63 ||

ಭೇದೇ ಸದ್ವೈತತ್ಯೈವ ಸ್ಯಾದಿತ್ಯಾದಿತ್ಯಾದ್ಯಮಿತದೋಷತಃ |
ಹೇಯಂ ಮಾಯಾಮತೇನೈವ ಸಹ ಶೂನ್ಯಮತಂ ಬುಧೈಃ || 64 ||

ಏವಂ ವಿಜ್ಞಾನವಾದೋಽಪಿ ಜ್ಞಾನಮಾತ್ರವಿಶೇಷತಃ |

ತಸ್ಯಾಪಿ ಭಜ್ನುರತ್ವಾದಿವಿಶೇಷಮಪಹಾಯ ಹಿ || 65 ||

ಅದ್ವೈತತಾಮತಂ ಸಾಕ್ಷಾದುಕ್ತದೋಷಸ್ತತೋ ಭವೇತ್ |

ಕಾಲೋ ನ ಕೇವಲಜ್ಞಾನೀ ಕಾಲತ್ವಾತ್ ಪ್ರತಿಪನ್ನವತ್ || 66 ||

ಏತಯಾಽನುಮಯಾ ರೋಧಾನ್ ತಾದ್ಯಜ್ಯೋಕ್ಷರೂಪತಾ |

ಯದಿ ಕಾಲೋಽಪಿ ನೇತ್ಯಾಹ ಕದೇತಿ ಪ್ರಶ್ನ ಉತ್ತರಮ್ || 67 ||

ಕಿಂ ವಕ್ಷ್ಯತಿ ಯದಾವಸ್ಥಾಂ ವದೇತ್ ಸಾ ಪಕ್ಷತಾಂ ವ್ರಜೇತ್ |

ಅವಸ್ಥಾತ್ವಾದಿತಿ ಹ್ಯೇವ ಹೇತುಃ ಸಾಽಪಿ ಕದೇತಿ ಚ || 68 ||

ಪೃಷ್ಟೇ ಕಾಲಶ್ಚ ವಕ್ತವ್ಯೋ ನಾಕಾಲತ್ವಂ ತತೋ ಭವೇತ್ |

ನ ಕಾಲ ಇತಿ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಷೇಧೇ ಕಾಲಗಪ್ರಮಾ || 69 ||

ನಿರುಣಧಿ ಸಮಶ್ಚಾಯಂ ತ್ರಯಾಣಾಮುಕ್ತವಾದಿನಾಮ್ |

ಏಕಜೀವತ್ವಪಕ್ಷೇ ತು ಕಾಲಾಭಾವಾದಿಯಂ ಪ್ರಮಾ || 70 ||

ಕುಪಿತಾ ಕಾಲಮಾಧಾಯ ದ್ವೈತಮೇವೋಪಪಾದಯೇತ್ |

ವಿಮತಃ ಪ್ರಪಿಪ್ಸುವಾನ್ ಕಾಲಃ ಕಾಲತ್ವಾತ್ ಪ್ರತಿಪನ್ನವತ್ || 71 ||

ಇತಿ ಚಾನ್ಯಾನುಮೈಕತ್ವಂ ಜೀವಸ್ಯ ವಿನಿವಾರಯೇತ್ |

ಕಾಲಶಬ್ದೇಶ್ಚರೈಕತ್ವಮತಾನ್ಯಪ್ಯೇವಮೇವ ಹಿ || 72 ||

ನಿರಾಕೃತಾನಿತೇಷಾಂ ಚ ಸಮತ್ವಾತ್ ಪಕ್ಷದೋಷಯೋಃ |

ಜ್ಞಾನಂ ಸ್ವರಸಭಿಷ್ಯೇವ ನಿತ್ಯಸನ್ನಾನಮಿಷ್ಯತೇ || 73 ||

ಬೌದ್ಧಾಭ್ಯಾಮಪರಾಭ್ಯಾಂ ತು ತತ್ರಾಪ್ಯುಕ್ತಾನುಮಾ ರಿಪುಃ |

ಮೋಕ್ಷೋ ನ ಶುದ್ಧವಿಜ್ಞಾನಸನ್ನಾನೀ ಕಾಲಗತ್ಯತಃ || 74 ||

ಪ್ರತಿಪನ್ನೋ ಯಥೇತ್ಯೇತದನುಮಾನಂ ತದುತ್ತರಮ್ |
ಅನುಮಾನಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಪ್ರತಿಸಾಧನಯೋಗತಃ || 75 ||

ನಿಷಿದ್ಧಾನುಭಜ್ಯೈವ ಶ್ರುತಯಶ್ಚಾಸ್ಮದುಕ್ತಿಗಾಃ |
ಸಾಜ್ಞ್ಯ ನೈಯಾಯಿಕಾದ್ಯಾಶ್ಚ ಪ್ರಾಹುರ್ಮೋಕ್ಷಂ ಚ ನಿಸುಖಮ್ || 76 ||

ಇಚ್ಛಾದ್ವೇಷಪ್ರಯತ್ನಾದೇರಪಿ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ಲಯಮ್ |
ತತ್ರಾಹುರ್ನೈತದಪ್ಯತ್ರ ಶೋಭನಂ ಶ್ರುತಯೋ ಯತಃ || 77 ||

ಮಹಾನನ್ದಂ ಚ ಭೋಗಂ ಚ ನಿಯಮೇನ ವದಂತಿ ಹಿ |
ಪ್ರಾಕೃತಪ್ರಿಯಹಾನಿಸ್ತು ಪ್ರಿಯಾಸ್ಪೃಷ್ಟಿರಿತೀರ್ಯತೇ || 78 ||

ಅಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರತಿಕೂಲಂ ತದವಿಶೇಷೇಣ ಶಬ್ದಿತಮ್ |
ನಾಸ್ತಿ ಹ್ಯಪ್ರಾಕೃತಂ ದುಃಖಂ ಸತೋ ಜೀವಸ್ಯ ಕುತ್ರಚಿತ್ || 79 ||

ಪ್ರಿಯಂ ಸ್ವರೂಪಮೇವಾಸ್ಯ ಬಲಾನನ್ದಾದಿವಾಕ್ಯತಃ |
ಹೇಯತ್ವಾದಪ್ರಿಯಸ್ಯೈವ ಪ್ರಿಯಹಾನೇರನಿಷ್ಠತಃ || 80 ||

ನ ಸಮಸ್ತಪ್ರಿಯಾಭಾವೋ ಮೋಕ್ಷೇ ಪ್ರೋಕ್ತೋ ತು ಯುಜ್ಯತೇ |
ಅಪ್ರಿಯಸ್ಯ ಸ್ವರೂಪತ್ವಮಸುರೇಷ್ಟೇವ ಹಿ ಶ್ರುತಮ್ || 81 ||

ಅಸುರಾ ನೈವಮೇವಂ ಚ ನೈವಂ ಚಾಖಿಲಮಾನುಷಾಃ |
ಇತ್ಯಾತ್ಮಪ್ರಿಯಹಾನಾಯಾ ಕೋ ಯತೇತ ಚ ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ || 82 ||

ಸಜ್ಞಾ ನಾಸ್ತೀತ್ಯಪಿ ಹ್ಯಸ್ಯ ನಾಮುಕ್ತಜ್ಞೇಯತೇತಿ ಹಿ |
ಧರ್ಮಾನುಚ್ಛಿತ್ತಿಮೇವಾಸ್ಯ ಯತೋ ವಕ್ತೃತ್ತರಶ್ರುತಿಃ || 83 ||

ಅಶಜ್ಞಾಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಹಾನಿಂ ಮೈತ್ರೇಯ್ಯಾ ಮೋಹಮಾಹ ಮಾಮ್ |
ಭವಾನಿತ್ಯುಕ್ತವತ್ಯಾ ಹಿ ನಾಹಂ ಮೋಹಂ ವದಾಮಿ ತೇ || 84 ||

ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯೇ ಹಿ ಸ್ವರೂಪನಾಶಮೂಚಿವಾನ್ |
ಜ್ಞಾನರೂಪಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನನಾಶಸ್ತನ್ನಾಶ ಏವ ಯತ್ || 85 ||

ಇತಿ ಶೂನ್ಯಮತೋಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠೈ ಪುನರಾನಂದಪೂರ್ವಕಾನ್ |
ಧರ್ಮನಾಹ್ಯಾಪ್ಯನುಚ್ಛಿನ್ನಾಂಸ್ತಾರ್ಕಿಕೈರ್ವಿವಾರಿತಾನ್ || 86 ||

ಮಾತ್ರಾಸಂಸರ್ಗಮಪ್ಯಾಹ ತಥಾ ಮಾಧ್ಯಂದಿನಶ್ರುತಿಃ |
ಆಚಿಕ್ಷೇಪ ಮತಂ ತಚ್ಚ ಯಸ್ಮಿನ್ನ ವಿಷಯಾದನಮ್ || 87 ||

ಘ್ರಾಣಾದಿಭೋಗಭಾವಸ್ಯ ತ್ವನಿಷ್ಠತ್ವಹೃದಾ ಶ್ರುತಿಃ |
ಯೇನೇದಮಖಿಲಂ ವೇದ ವಿಜ್ಞಾತಾರಂ ಸ್ವಮೇವ ಚ || 88 ||

ಕೇನ ತಂ ಚ ವಿಜಾನೀಯಾದಿತ್ಯನಿಷ್ಠಂ ಹಿ ಸರ್ವಥಾ |
ನಾಖಿಲಜ್ಞಾಪಕೋ ವಿಷ್ಣುರಜ್ಞೇಯೋ ನಿಯಮೇನ ಹಿ || 89 ||

ತಜ್ಞಾ ನಾರ್ಥಂ ಹಿ ವಾದಾನಾಮಖಿಲಾನಾಂ ಪ್ರವರ್ತನಮ್ |
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾತ್ಮವಿಜ್ಞಾನಾವಿರೋಧಾನುಭವಾದಪಿ || 90 ||

ನ ಸ್ವವಿಜ್ಞಾನಿತಾಯಾಂ ಚ ವಿರೋಧಃ ಕಶ್ಚನೇಯತೇ |
ಕರ್ತೃಕರ್ಮವಿರೋಧಶ್ಚ ನಿತ್ಯಾನುಭವರೋಧತಃ || 91 ||

ಕಥಮೇವ ಪದಂ ಗಚ್ಛೇದ್ವಿರೋಧೋಽದೃಷ್ಟಬಾಧನಮ್ |
'ಸೋಽಶ್ನುತೇ ಸರ್ವಕಾಮಾಂಶ್ಚ' 'ಕಾಮಾನ್ನೀ ಕಾಮಾರೂಪ್ಯಥ' || 92 ||

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ರುತಯಶ್ಚೋಕ್ತಮರ್ಥಮೇವ ವದಂತಿ ಹಿ |
ಅಸ್ವಾತನ್ತ್ಯಾದಿವೇತ್ಯುಕ್ತಂ ನ ದ್ವೈತಾಭಾವತಃ ಕ್ವಚಿತ್ || 93 ||

ಆತ್ಮವಾಭೂದಿತಿ ಹ್ಯಸ್ಮಾದವಿಶೇಷಪ್ರಸಂಗತಃ |
“ಅಸ್ವಾತನ್ತ್ಯೋಪಮಾಭೇದಭೇದೇಷ್ಟಿವ ಉದೀರಿತಃ” || 94 ||

ಶಬ್ದತತ್ತ್ವ ಇತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಮೈತ್ರೋಯುಕ್ತೋತ್ತರಂ ಚ ಕಿಮ್ |
ಸುಖಾದಿಧರ್ಮಹಾನೌ ತು ಮುಕ್ತೇಃ ಕಿಂ ಚ ಪ್ರಯೋಜನಮ್ || 95 ||

ಯದ್ಯಥೋಽ ದುಃಖಹಾನಿಃ ಸ್ಯಾದನರ್ಥಃ ಸುಖನಾಶನಮ್ |
ತಯೋಶ್ಚ ದುಃಖಹಾನಾದ್ಧಿ ಸುಖನಾಶೋಽಧಿಕೋ ಭವೇತ್ || 96 ||

ಪ್ರಾಪ್ಯಪಿ ದುಃಖಂ ಸುಮಹತ್ ಸುಖಲೇಶಾಪ್ತಯೇ ಜನಃ |
ಯತತೇ ಸುಖಹಾನೌ ಹಿ ಕೋ ಮೋಕ್ಷಾಯ ಯತೇತ್ ಪುಮಾನ್ || 97 ||

ಅಲ್ಪಾಚ್ಚ ಸುಖನಾಶಾದ್ಧಿ ಬಿಭೇತ್ಯತಿತರಾಂ ಜನಃ |
ಮಹಚ್ಚ ದುಃಖಮಾಪ್ನೋತಿ ಸುಖನಾಶನಿವೃತ್ತಯೇ || 98 ||

ನ ಚ ರಾಗನಿಮಿತ್ತಂ ತದ್ವೀತರಾಗಾ ಅಪಿ ಸ್ಫುಟಮ್ |
ನಾರದಾದ್ಯಾಃ ಸುಖಾರ್ಥಾಯ ಸಹನೇ ದುಃಖಮಙ್ಗಸಾ || 99 ||

ಯುದ್ಧಾದಿದರ್ಶನಂ ಯಸ್ಮಾತ್ ಸುದುಃಖೇನಾಪಿ ಕುರ್ವೇತೇ |
“ಯದೇವೈವೈರೋಚನಯೋರ್ಬ್ರಹ್ಮಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಸುತಾಪಿತಾಃ || 100 ||

ಅಪಿ ನೈವಾಜಹುರ್ಯುಧ್ಧರಸಾತ್ ತೇ ನಾರದಾದಯಃ” |
ಇತಿ ಸ್ಕನ್ನವಚಸ್ತಸ್ಮಾತ್ ಸುಖಾಭಾವಾಯ ಕೋ ಯತೇತ್ || 101 ||

ವಿಮತೋ ದುಃಖಯುಗ್ಯಸ್ಮಾಚ್ಚೇತನಃ ಸನ್ ಸುಖೋಽಜ್ಞಿತಃ |
ಪ್ರತಿಪನ್ನೋ ಯಥೇತ್ಯೇವ ಚಾನುಮಾ ಕೇನ ವಾರ್ಯತೇ || 102 ||

ಸರ್ವಶ್ರುತಿ ಪುರಾಣೇಷು ಸುಖಭಾವೋಕ್ತಿತಸ್ತಥಾ |
ಮುಕ್ತೌ ನ ಗ್ರಾಹ್ಯಮೇವೈತತ್ ಸುಖಾಭಾವಮತಂ ಬುಧೈಃ || 103 ||

“ಸೋಽನಾನನ್ದಾದ್ಧಿಮುಕ್ತಃ ಸನ್ನಾನಂದಿ ಭವತಿ ಸ್ಫುಟಮ್” |
“ನಿರ್ಗುಣೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಮಯಿ ಧಾರಯನ್ ವಿಶದಂ ಮನಃ || 104 ||

ಪರಮಾನಂದಮಾಪ್ನೋತಿ ಯತ್ರ ಕಾಮೋಽವಸೀಯತೇ” |

“ ನ ವಿಷ್ಣುಸದೃಶಂ ದೈವಂ ನ ಮೋಕ್ಷಸದೃಶಂ ಸುಖಮ್ || 105 ||

ನ ವೇದ ಸದೃಶಂ ವಾಕ್ಯಂ ನ ವರ್ಣೋಜ್ಞಾರಸಂಮಿತಃ” |

“ಯತ್ರಾನನ್ದಾಶ್ಚ ಮೋದಾಶ್ಚ ಮುದಃ ಪ್ರಮುದಃ ಆಸತೇ || 106 ||

ಕಾಮಸ್ಯ ಯತ್ರಾಪ್ತಾಃ ಕಾಮಾಸ್ತತ್ರ ಮಾಮಮೃತಂ ಕೃಧಿ” |

ಇತಿ ಶ್ರುತಿಪುರಾಣಾನಿ ತತ್ರ ತತ್ರ ವದಂತಿ ಹಿ |

ಅತೋ ಮೋಕ್ಷೇ ಸುಖಾಭಾವ ತಿ ಯತ್ಕಿಂಚಿದೇವ ಹಿ || 107 ||

ಶಿರಃ ಕರಾದ್ಯಭಾವಶ್ಚ ನ ಮುಕ್ತಸ್ಯ ಭವೇತ್ ಕ್ವಚಿತ್ |

ಶ್ರುತಯಶ್ಚ ಪುರಾಣಾನಿ ಮಾನಮತ್ರ ಬಹೂನಿ ಚ || 108 ||

ನ ವರ್ತತೇ ಯತ್ರ ರಜಸ್ತಮಸ್ತಯೋಃ ಸತ್ತ್ವಂ ಚ ಮಿಶ್ರಂ ನ ಚ ಕಾಲವಿಕ್ರಮಃ |

ನ ಯತ್ರ ಮಾಯಾ ಕಿಮಾಪರೇ ಹರೇರನುವ್ರತಾ ಯತ್ರ ಸುರಾಸುರಾರ್ಚಿತಾಃ || 109||

ಶ್ಯಾಮಾವದಾತಾಃ ಶತಪತ್ರಲೋಚನಾಃ ಪಿಶುಂಗಳವಸ್ತ್ರಾಃ ಸುರುಚಃ ಸುಪೇಶಸಃ |

ಸರ್ವೇ ಚತುರ್ಭಾಹವ ಉನ್ಮಿಷನ್ಮಣಿಪ್ರವೇಕನಿಷ್ಕಾಭರಣಾಃ ಸುವರ್ಚಸಃ || 110 ||

ಪ್ರವಾಲವೈದೂರ್ಯಮೃಣಾಲವರ್ಚಸಾಂ ಪರಿಸ್ಪುರತ್ಕುಣ್ಡಲಮೌಲಿಮಾಲಿನಾಮ್ |

ಭ್ರಾಜಿಷ್ಣುಭಿಯಃ ಪರಿತೋ ವಿರಾಜತೇ ಲಸದ್ವಿಮಾನಾವಲಿಭಿರ್ಮಹಾತ್ಮನಾಮ್ || 111

||

ವಿದ್ವೋತ್ತಮಾನಪ್ರಮದೋತ್ತಮಾಭಿಃ

ಸವಿದ್ಯುದಭ್ರಾವಲಿಭಿಯಥಾ ನಭಃ |

ಶ್ರೀರ್ಯತ್ರ ರೂಪಿಣ್ಯುರುಗಾಯಪಾದಯೋಃ

ಕರೋತಿ ಮಾನಂ ಬಹುಧಾ ವಿಭೂತಿಭಿಃ”||112||

“ಋಚಾಂ ತ್ವಃ ಪೋಷಮಾಸ್ತೇ ಪುಪುಷ್ವಾನ್ ಗಾಯತ್ರಂ ತ್ವೋ ಗಾಯತಿ ಶಕ್ವರೀಷು |

ಬ್ರಹ್ಮಾ ತ್ವೋ ವದತಿ ಜಾತವಿದ್ಯಾಂ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಮಾತ್ರಾಂ ವಿಮಿಮೀತ ಉ ತ್ವಃ” || 113 ||

ಕಾಮಾನ್ವರೂಪೀ ಚರತೀತಿಪೂರ್ವಶ್ರುತ್ಯಾ ಪುರಾಣೋಕ್ತಿಭಿರಪ್ಯದೋಷಃ |
ದೇಹಃ ಸ್ವರೂಪಾತ್ಮಕ ಏವ ತೇಷಾಂ ಮುಕ್ತಿಂ ಗತಾನಾಮಪಿ ಚೇಯತೇ ಹಿ || 114 ||

ಶಿರಃಕರಾದ್ಯೈರಪಿ ಮುಕ್ತಿಭಾಜೋ ಯುಕ್ತಾ ಯತಸ್ತೇ ಪುರುಷಾ ಇದಾನೀಮ್ |
ಯಥೇತಿ ಪೂರ್ವಾ ಅನುಮಾಶ್ಚ ಜೀವಸ್ವರೂಪಮಜ್ಞಾದಿಕಮಾವಯನ್ತಿ || 115 ||

ನ ಬ್ರಹ್ಮರೂಪತ್ವಮಮುಷ್ಯ ದೇಹಿನೋ
ಮುಕ್ತಾವಪಿ ಸ್ಯಾತ್ ಪ್ರಮಯಾ ಕಥಂಜ್ಞಾತ್ |
ಸ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಹಿತೋಽಶೇಷಭೋಗಾನ್
ಭುಕ್ತ್ವೇ ತಥೋಪೇತ್ಯ ಸುಖಾರ್ಣವಂ ತಮ್ ||116 ||

ಯತ್ತತ್ವರಂ ಜ್ಯೋತಿರುಪೇತ್ಯ ಜೀವೋ
ನಿಜಸ್ವರೂಪತ್ವಮವಾಪ್ಯ ಕಾಮಾನ್ |
ಭುಕ್ತ್ವೇ ಸ ದೇವಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮೋಽಜಃ
ಆತ್ಮೇತಿ ಚೋಕ್ತೋ ಗುಣಪೂರ್ತಿಹೇತೋಃ ||117 ||

ನೇತುಃ ಸ ದೇವೋಽಖಿಲಮುಕ್ತಿಭಾಜಾ-
ಮುತಾಮೃತಸ್ಯೇಷ್ಟ ಇಹೇಶಿತಾ ಯತ್ |
ಇತ್ಯಾದಿವಾಕ್ಯೈರ್ಭಗವದ್ವಶಃ ಸನ್
ಭುಕ್ತ್ವೇಽಖಿಲಾನ್ ಮುಕ್ತಿಗತೋಽಪಿ ಭೋಗಾನ್ || 118 ||

ಕಾಲೋಽಪ್ಯಸೌ ನೈಕೈಯುತಃ ಪರೇಣ ಜೀವಸ್ಯ ಕಾಲೋ ಯತ ಏಷ ಯದ್ವತ್ |
ಇತ್ಯಾದಿಕಾ ಅಪ್ಯನುಮಾಃ ಪ್ರಮಾಣಂ ಮುಕ್ತೌ ಚ ಜೀವಸ್ಯ ಪರತ್ವರೋಧೇಃ || 119 ||

ಕಥಂ ಚ ಯಃ ಪೂರ್ವಮಸೌ ನ ಪಶ್ಚಾದ್ಭವೇತ್ ಸ ಏವೇತ್ಯಪಿ ಯುಕ್ತಿಮೇತಿ |
ಯತೋ ನ ದೃಷ್ಟಂ ಯದಭೂನ್ನ ಪೂರ್ವಂ ಪಶ್ಚಾತ್ ತದಾನೇತಿ ಕುತಶ್ಚ ಕಿಂಜ್ಞಾತ್ ||120||

ನ ಚೈವ ಮುಕ್ತೌ ನ ಹರೇಃ ಪೃಥಕ್ತ್ವಮೈಕೈಂ ತಥಾ ಸ್ಯಾದಿತಿ ಯುಕ್ತಮೇತಿ |
ಯತೋ ನ ಕುತ್ರಾಪಿ ಭಿದಾಭಿದಾ ಚ ದೃಷ್ಟಾ ಚಿತಶ್ಚೇತನಯಾ ಕುತಶ್ಚಿತ್ || 121 ||

ಇತ್ಥಂಮತಾನಿ ಭ್ರಮಜಾನಿ ಯಸ್ಮಾನ್ಮೋಕ್ಷಂ ಸಮುದ್ದೇಶ್ಯಮಪಿ ಭ್ರಮೇಣ |
ವಿದುರ್ನ ಸಮ್ಯಗ್ಯದಪೀಹ ಲೌಕಿಕಾಃ ಸುಖಂ ಮಮ ಸ್ಯಾಚ್ಚ ಸದೇತಿ ಜಾನತೇ || 122 ||

ಔದಾರ್ಯಮುಚ್ಚಾವಚಶಕ್ತಿರಾತ್ಮಸ್ವರೂಪದಾರ್ಥ್ಯಂ ಚ ನಿಜಸ್ವಭಾವಃ |
ಸ್ವಾತನ್ತ್ಯ ಮಾಪೂರ್ಣವಿಶೇಷಯೋಗ್ಯತಾ ವಿರೋಧಹಾನಿಶ್ಚ ಚತುರ್ಥಪಾದೇ || 123 ||

ವ್ಯವಸ್ಥಿತಿಸ್ತ್ವ ವಿಶೇಷಸ್ಥಿತಿಶ್ಚ ನಿಷೇಧಸಾಮಾನ್ಯವಿಧಿಕ್ರಿಯಾಣಾಮ್ |
ವಿಭಕ್ತತಾ ಚಾತ್ವರಯೈವ ಸಿದ್ಧಿರ್ವಿಪಕ್ಷಸಮ್ಪ್ರಾಪ್ತಿವಿರುದ್ಧಹೇತವಃ || 124 ||

ಸುಶಕ್ಯತಾ ಶಶ್ವದತಿಪ್ರಸಿದ್ಧಿರ್ವಿವೇಕವಿನ್ಯಾಸವಿಚಾರಸಜ್ಞಾಃ |
ನಾನಾಪ್ರವೃತ್ತಿಃ ಕೃತಕೃತ್ಯತಾ ಚ ವಿಪಕ್ಷತರ್ಕಾಃ ಸಮತೀತಪಾದೇ || 125 ||

ಮಹಾಫಲತ್ವಂ ಪ್ರವಿವಿಕ್ತತಾ ಚ ಸನ್ನಿಗ್ರಹಃ ಸಾಧನಮಾಪ್ತಕೃತ್ಯಮ್ |
ವಿಶೇಷಕಾರ್ಯಂ ಕೃತಿಸಂಸ್ಥಿತಿಶ್ಚ ಸುಯುಕ್ತಯೋ ನಿರ್ಣಯಗಾಃ ಸ್ವಪಕ್ಷೇ || 126 ||

ವ್ಯಾಮಿಶ್ರತಾ ಕಾರ್ಯಕರತ್ವಮರ್ಥಕೃಪ್ತಿಃ ಸುದಾರ್ಥ್ಯಂ ಪರತನ್ತ್ರತಾ ಚ |
ಸಮಾನಧರ್ಮಃ ಕೃತಶೇಷತಾ ಚ ಲೋಕೋಪಮಾ ಪೂರ್ವಮತಾನುಸಾರಾಃ || 127 ||

ವಿಶೇಷಸಾಮ್ಯಶ್ರುತಿರಾಡ್ಯತಾ ಚ ಸಮಾನಲೋಪೋ ಮಹಿಮಾ ವಿಶೇಷಃ |
ಕೃತಾರ್ಥತಾ ಶಶ್ವದನುಪ್ರವೃತ್ತಿಃ ಸಿದ್ಧಾಂತನಿರ್ಣೇತಿವಿಶಿಷ್ಟಹೇತವಃ || 128 ||

|| ನೈಕಸ್ಮಿನ್ನಧಿಕರಣಮ್ ||

ಪ್ರಧಾನವಾಯುಸ್ತಿ ಹ ವಾಯುನಾಮಾ ಭೂತೇಷ್ಟಿತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಗತೋಽಪಿ ಯುಕ್ತ್ಯಾ |
ಯಸ್ಮಾತ್ ಶ್ರುತೌ ಪವತೇ ಚೇತಿ ಭೂರಿಪ್ರೋಕ್ತೋ ಯತೋ ಭೂತಮಾನೀ ಚ
ಸೋಽಪಿ||129

ಮಹಾಮಾನೀ ತ್ವಲ್ಪಮಾನೀ ಚ ಯಸ್ಮಾತ್ ತಚ್ಚಭೇನಾಪ್ಯುಚ್ಯತೇ ತೇನ ಸೋಽಪಿ |

|| ಪರಾಧಿಕರಣಮ್ ||

ತಸ್ಮಿನ್ ಲಯಂ ಯಾನ್ತಿ ಭೂತಾನ್ಯಶೇಷಕ್ರಮಾವರೋಧೇನ ಸ ಏವ ವಿಷ್ಣೌ || 130 ||

ಇನ್ಯಾದೀನಾಂ ತತ್ರ ಲಯಃ ಕ್ರಮಂ ತು ಪ್ರೋಕ್ತಂ ವಿಶೇಷಾದನುಸೃತ್ಯ ನಾನ್ಯತ್ |
ತಸ್ಮಾದಶೇಷಾ ಗಿರಿಜಾಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತಯೈವ ರುದ್ರಂ ಸಹ ತೇನ ವಾಣೀಮ್ || 131 ||

ತಯಾ ಪತಿಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಹೈವ ತೇನ
ಲಯಂ ಹರೌ ಯಾನ್ತಿ ಸಮಸ್ತಜೀವಾಃ |
ಸೋಮಸ್ತು ವಾರೀಶಯುತೋಽನಿರುದ್ಧಂ
ವಿಶತ್ಯಸೌ ಕಾಮಮಸೌ ತು ವಾರುಣೀಮ್ || 132 ||

ಸಾ ಶೇಷದೇವಂ ಸ ಗಿರಂ ಚ ಸೈವ ವಾಯುಂ ವಿಶತ್ಯಷ್ಟ ಇತೀಹ ನಿರ್ಣಯಃ |
ಉಮಾಗಿರೀಶಾವಿತಿ ಭಾರತೀರಾವಿತಿ ಸ್ಮ ವಾದ್ವೇದಗತಾ ಬ್ರವೀತಿ || 133 ||

ಅಹೀನ್ಯಪತ್ನೀಮಹಿಪಂ ವಿರಿಷ್ಟಪತ್ನೀಂ ವಿರಿಷ್ಟಂ ಚ ವಿಮುಕ್ತಿಕಾಲೇ |
ತ ಏವ ಯತ್ತತ್ವದಮಾಪ್ನುವಂತಿ ತತ್ಕಾಲ ಏತಾನ್ ಸಮುಪಾಸ್ಯ ಜೀವಃ || 134 ||

ಬ್ರಹ್ಮತ್ವಕಾಲೇ ಪ್ರವಿಶಂತಿ ಚೈತಾನಿತಿ ಸ್ಮ ವಾಕ್ ತಾದೃಶತಾಮುಪೈತಿ |
ಸೂರ್ಯೋಗ್ನಿಯುಕ್ತೋ ಗುರುಮಾಪ್ಯ ತೇನ ಶಕ್ರಂ ಸಹೈತೇನ ಸುಪರ್ಣಪತ್ನೀಮ್ || 135 ||

ತಯಾ ಸುಪರ್ಣಂ ಸಹ ತೇನ ವಾಣೀಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮೇತದ್ಗತಏವ ಯಾತಿ |
ಇನ್ಯ ಪ್ರವೇಶಸ್ತು ಯದೋಚ್ಯತೇತ್ರ ತದಾ ಹ್ಯುಮೇತ್ಯೇವ ಸುಪರ್ಣಪತ್ನೀ || 136 ||

ಉಕ್ತಾ ಸುಪರ್ಣಶ್ಚ ಗಿರೀಶನಾಮ್ನಾ ತತೋ ವಿರೋಧಶ್ಚ ನ ಕಶ್ಚನಾತ್ರ |
ಭೃಗಾದ್ವಯೋ ದಕ್ಷಮವಾಪ್ಯ ತೇನ ಪ್ರಾಪ್ಯೇನ್ಯಮೇತೇನ ಸುಪರ್ಣಪತ್ನೀಮ್ || 137 ||

ವಿಶಂತಿ ಯೇ ಮನವೋ ರಾಜಮುಖ್ಯಾ ಮನುಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯಾತ್ರ ಗತಾ ಮಹೇನ್ಯಮ್ |
ಆಕಾಶ ಉರ್ವೀಂ ಚ ಗುರುಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತೇನೈವ ಯಾತಃ ಪುರುಹೂತದೇವಮ್ || 138 ||

ಸನಾದಯೋ ಯತಯಃ ಕಾಮಮೇವ ವಿಶಂತಿ ಶಿಷ್ಣಾ ಅಪಿ ಹವ್ಯವಾಹಮ್ |
ವರ್ಣಾಶ್ರಮಾಚಾರರತಾ ಮನುಷ್ಯಾ ಧರ್ಮಂ ಮನು ಸೋಽಪಿ ಸಮೇತ ಕಾಲೇ || 139 ||

ತಮೇವ ಸರ್ವೇ ಪಿತರಃ ಸುರಾನುಗಾಃ ಸರ್ವೇ ಕುಬೇರಂ ಸ ಚ ಸೋಮಮೇವ |
ವಿಮುಕ್ತಿಕಾಲೇ ಪ್ರವಿಶನ್ಯಭೀಕ್ಷಂ ಭೋಗಾಂಶ್ಚ ತದ್ಧೇಹಗತಾಃ ಪ್ರಭುಷ್ವತೇ || 140 ||

ಆನನ್ದಸುವ್ಯಕ್ತಿರಮುತ್ರ ತೇಷಾಂ ಭವತ್ಯತಶ್ಚೇಷ್ಟತ ಏವ ನಿರ್ಗತಾಃ |
ಕ್ರೇಡನ್ತಿ ಭೂಯಶ್ಚ ಸಮಾವಿಶನ್ತಿ ತಾನೇವ ಸಾಯುಜ್ಯಮಿದಂ ವದನ್ತಿ || 141 ||

ಸಾಯುಜ್ಯಹೀನಾಸ್ತುಲಯೇ ತು ಸರ್ವೇ ಪ್ರೋಕ್ಷೇನ ಮಾರ್ಗೇಣ ವಿಶನ್ತಿ ಸೃಷ್ಟೌ |
ಬಹಿಶ್ಚ ನಿಯಾನ್ತಿ ತತೋಽನ್ಯದಾಽಪಿ ಸಾಯುಜ್ಯಭಾಜಾಂ ಭವತಿ ಪ್ರವೇಶಃ || 142 ||

ಉಕ್ತಂ ಸಮಸ್ತಂ ಪರಮಶ್ರುತೌ ಹಿ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಚ ಸರ್ಗಕ್ರಮತೋ ವಿಪರ್ಯಯಃ |
ಮುಕ್ತೌಲಯೇ ಯದ್ವದಥೋ ಲಯಶ್ಚ ವಿಪರ್ಯಯೇಣೇತ್ಯವದಧ್ಧಿರಾಂಪ್ರಭುಃ || 143 ||

ಲಯೇ ಯತೋ ಮುಕ್ತಿರಿಯಂ ಸುರಾಣಾಂ ಭೋಗೋ ವಿಶೇಷೇಣ ಚ ಯಂ ವದಿಷ್ಯತಿ |
ಉಕ್ತಶ್ಚ ಬಿಮ್ವಪ್ರತಿಬಿಮ್ವಭಾವಃ ಪಿಂಶುಶ್ರುತಾವುಕ್ತಲಯಾನುಸಾರತಃ || 144 ||

ಬಿಮ್ವೇ ಲಯೋ ಯನ್ನಿಯತಶ್ಚ ಮುಕ್ತೌ ಚಿದಾತ್ಮನಾಂ ತದ್ವಶತಾ ಚ ಸರ್ವದಾ |
ತೇಜೋಽಭಿಧಾಂ ತು ಶ್ರಿಯಮಾಪ್ಯ ವಿಷ್ಟುಮಗ್ರೇ ತತಃ ಪುತ್ರತಯೈವ ವಾಯುಃ || 145 ||

ಆಪ್ತಃ ಪ್ರಸೂತಃ ಪುನರೇವ ವಿಷ್ಟುಂ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಮುಕ್ತಃ ಪ್ರಲಯೇಽತ್ರ ತಿಷ್ಠತಿ |
ಸರ್ವೇಽಪಿ ತೇ ಮುಕ್ತಗಣಾ ಅಮನ್ದಸಾನ್ದಂ ನಿಜಾನನ್ದಮಶೇಷತೋಽಪಿ || 146 ||

ಭುಷ್ವಂತ ಏವಾಸತ ಈಶದೇಹೇ ಲಯೇಽಥ ಸರ್ಗೇ ಬಹಿರೇವ ಯಾನ್ತಿ |
ಪ್ರಯಾತಿ ಧರ್ಮಂ ನಿರ್ಋತಿಸ್ತುಶಕ್ರಂ ಮರುದ್ಧಣಾಃ ಪಾರ್ಷದಾಸ್ತಥೈವ || 147 ||

ಸರ್ವೇಽನಿರುದ್ಧಂ ಪ್ರತನಾಧಿಪಾದ್ಯಾಸ್ತುರಶ್ರುತಿಹೀತ್ಯಮಿಯಂ ವಿಮುಕ್ತಿಃ |

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಾನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯೇ ದ್ವಿತೀಯಃ ಪಾದಃ || 4-2 ||

ತ್ಯತೀಯಃ ಪಾದಃ (04-03)

ಉತ್ಯಾನ್ತಮಾರ್ಗಶ್ಚ ವಿಮುಕ್ತಗಮ್ಯಂ ಪಾದೋದಿತಂ ಸುಕ್ರಮವಿಕ್ರಮೌ ಚ |
ಸಾನ್ತಾನಿಕಪ್ರಾಪ್ತಿರಭೀಷ್ಟತಾ ಚ ಸೌಕರ್ಯಮಿತ್ಯನ್ಯಮತಸ್ಯ ತರ್ಕಾಃ || 01 ||

ವಿಶೇಷಸಮ್ರಾಪ್ತಿರುರುತ್ವಮಾಪ್ತಿಃ ಕ್ರಮಾನುರಾಗಃ ಕಥಿತಾನುವೃತ್ತಿಃ |
ಸಿದ್ಧಾನ್ತನಿರ್ಣೇತಿಕರಾಃ || 02 ||

|| ಕಾರ್ಯಾಧಿಕರಣಮ್ ||

.....ಪ್ರತೀಕಂ ದೇಹಾದಿಕಂ ತದ್ಗತಮೇವ ಯೇ ನರಾಃ |
ಉಪಾಸತೇ ತೇ ಪುರತಃ ಸಮಾಪ್ನುಯು-
ರ್ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮಾಸ್ಮಾನ್ಮತಿಮಾಪ್ಯ ವಿಷ್ಣುಮ್||03 ||

ಪ್ರಾಪ್ಸಂತ್ಯತೋಽನ್ಯೇಽಪಿ ತಮಾಪ್ಯ ತಸ್ಮಾತ್ ಹರಿಂ ಗತಾ ಮುಕ್ತಿಭಾಜಃ ಪರಾಂತೇ |

**|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಾನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯೇ ತೃತೀಯಃ ಪಾದಃ || 4-3 ||**

ಚತುರ್ಥಃ ಪಾದಃ || 04-04 ||

ಅತಿಕ್ರಮೋಕ್ತಿಃ ಕೃತಿರರ್ಥಲಾಭಃ ಪರಾಗತಿಃ ಪಾರಗತಿಸ್ತದೋಕಃ || 01 ||

ಸಮಸ್ತಕಾರ್ಯಂ ವಶಿತಾ ಚ ವಿಶ್ವಸಮ್ಭಾವನಾ ಯುಕ್ತಯಸ್ತ್ವನ್ಯಪಕ್ಷೇ |
ಸಾಮಾನ್ಯರೂಪಂ ಪ್ರತಿಭಾನಮುಕ್ತಿರಾಶ್ಚರ್ಯತಾ ಕೃತ್ರಿಮತಾಸ್ತದೋಷಃ || 02 ||

ವಿಶೇಷಕ್ಲೃಪ್ತಿಃ ಕೃತನಿಶ್ಚಯಶ್ಚ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಮಿತ್ಯೇವ ಸುನಿರ್ಣಯಾರ್ಥಾಃ |

|| ಅನನ್ಯಾಧಿಪತ್ಯಧಿಕರಣಮ್ ||

ಅನನ್ಯಭೃತ್ಯತ್ವಮಿಹೋದಿತೇಭ್ಯಸ್ತನ್ಯಸ್ಯ ಭೃತ್ಯತ್ವನಿವಾರಣಾಯ || 03 ||

ಪತಿಂ ಯದೇಷಾಮವಿ ವಿಷ್ಣುಮಾಹ ಹ್ಯುತಾಮೃತತ್ವಸ್ಯ ಪತಿತ್ವವಾಗ್ಗರೇಃ |
ಏತೇಽಪಿ ಚಾನ್ಯಾಧಿಪತಿತ್ವಯುಕ್ತಾ ವಿಷ್ಣು ನೃಚಿತ್ವೇನ ಯಥಾ ಪುಮಾಂಸಃ || 04 ||

ಪ್ರಸಿದ್ಧಭಾಜಸ್ತಿ ತಿ ಚಾನುಮೈವ ಹ್ಯಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧೈ ಭವತೀಹ ನಿಶ್ಚಯಾತ್ |
ಮುಕ್ತಿಸ್ವಕೀಯಾವರಯಂತತಾಽಸ್ತಿ ಮುಕ್ತಾವಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಃಸುರಾಣಾಮ್ || 05 ||

ಅನೇನ ದೇವೇನ ತಥಾಽಮುನಾ ಚ ಹೀಷ್ಟೇ ಪರಾರ್ವಾಕ್ತನಲೋಕಿನಾಮಿತಿ |
ಫಲಂ ಶ್ರುತಿರ್ಜ್ಞಾನತ ಆಹ ಮುಕ್ತಾವೇತಚ್ಚ ಸರ್ವಾಶುಭನಾಶಲಿಜ್ಞಾತ್ || 06 ||

ಲೋಕಾದಿಪತ್ಯಂ ಚ ವಿಧಾತುರೇವ ಸರ್ವಾತ್ಮನೇತ್ಯಾಹ ತುರಶ್ರುತಿಶ್ಚ |
ಸರ್ವೇ ಬಲಿಂ ದೇವಗಣಾ ವಹಂತೀತ್ಯೇತಚ್ಚ ನಾನ್ಯಸ್ಯ ತು ಯುಕ್ತಿಮೇತಿ || 07 ||

ಲೋಕಾ ಇತೀಹಾಪಿ ತು ಲೋಕಿನಾಂ ವಚೋ ಲೋಕಾ ಇತಿ ಹ್ಯೇವ ರವಃ ಪ್ರಜಾಸು |
ಪ್ರಯುಜ್ಯತೇ ಸರ್ವಜನ್ಯಃ ಸದೈವ ತನ್ಮಾನಿನೋ ಲೋಕಪದೇನ ಚೋಕ್ತಾಃ || 08 ||

ತದ್ಗಾಸ್ತು ಮುಕ್ತಾ ಇಹ ಲೋಕಶಬ್ದಾ ಅನ್ಯೋನ್ಯನಾಥಾ ಇತಿ ಪೈಜ್ಞನಾಂ ಶ್ರುತಿಃ |
ಅಲೋಕಶಬ್ದೇನ ವಿಮುಕ್ತಿಭಾಜೋ ವಾಚ್ಯಾಃ ಪದಂ ತಾದ್ಯಗಪೀಹ ಯುಕ್ತಮ್ || 9 ||

ಲೋಕಾಭಿಧಾಶ್ಚಾಪಿ ಯತೋ ಹಿ ಮುಕ್ತಾಃ ಪ್ರಕಾಶರೂಪಾಃ ಸತತಂ ಚ ಸರ್ವೇ |
ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಲೋಕಾಧಿಪತಿರ್ವಿಮುಕ್ತೋ ಭವೇದಿತಿ ಪ್ರಾಹ ತುರಶ್ರುತಿಶ್ಚ || 10 ||

ನ ಚೇಹ ವಿಜ್ಞಾನಫಲಂ ಸಮುಕ್ತಂ ಲೋಕಾಧಿಪತ್ಯಂ ರವಿಬಿಮ್ಬುಗೇಹೌ |
ಉಕ್ತಂ ಪೃಥಕ್ ತಚ್ಚ ಪರೈವ ಯಸ್ಮಾತ್ ಭೇದೋಽಮುನೇತ್ಯಾದಿ ಚ ಸಮ್ಯಗುಕ್ತಃ || 11 ||

ತ್ವಪ್ರತ್ಯಯಂ ಚಾಪ್ಯತಿಹಾಯ ನೈವ ರೂಪೇಣ ತೇನೇತಿ ಭವೇದಿರಾರ್ಥಃ |
ಭವತ್ಯಸಾವಿತ್ಯಣುಶಬ್ದಮತ್ರ ವಿಹಾಯ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಬಹೂನಿ ದೋಷಃ || 12 ||

ಅತೋ ಜಗದ್ವ್ಯಾ ಪೃತಿಮಂತ ಏವ ಬ್ರಹ್ಮಾದಯಃ ಪೂರ್ಣಗುಣಾಃ ಕ್ರಮೇಣ |
ಅಮನ್ದಮಾನನ್ದಮಜಸ್ರಮೇವ ಭುಜ್ಜಂತ ಆತ್ಮೀಯಮಜಾತ್ ಸಮಾಸತೇ || 13 ||

ನಮೋ ನಮೋಽಶೇಷವಿಶೇಷಪೂರ್ಣಗುಣೈಕಧಾಮ್ನೇ ಪುರುಷೋತ್ತಮಾಯ |
ಭಕ್ತಾನುಕರ್ಮಾದತಿಶುಭಸಂದಿದ್ಧಾತ್ರೇಽನುಪಾಧಿಪ್ರಿಯಸದ್ಗುಣಾತ್ಮನೇ || 14 ||

ಯಸ್ಯ ತ್ರೀಣ್ಯದಿತಾನಿ ವೇದವಚನೇ ರೂಪಾಣಿ ದಿವ್ಯಾನ್ಯಲಂ
ಬಟ್ ತದ್ಧರ್ಶತಮಿತ್ಥಮೇವ ನಿಹಿತಂ ದೇವಸ್ಯ ಭರ್ಗೋ ಮಹತ್ |
ವಾಯೋ ರಾಮವಚೋನಯಂ ಪ್ರಥಮಕಂ ಪೃಕ್ಷೋ ದ್ವಿತೀಯಂ ವಪು-
ರ್ಮಧ್ನೋ ಯತ್ ತು ತೃತೀಯಮೇತದಮುನಾ ಗ್ರನ್ಥಃ ಕೃತಃ ಕೇಶವೇ || 15 ||

ನಿಃಶೇಷದೋಷರಹಿತ ಕಲ್ಯಾಣಾಖಿಲಸದ್ಗುಣ |
ಭೂತಿಸ್ವಯಮ್ಭುಶರ್ವಾದಿವನ್ದಂ ತ್ವಾಂ ನೌಮಿ ಮೇ ಪ್ರಿಯಮ್ || 16 ||

|| ಇತಿ ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಸ್ಯ ಚತುರ್ಥಃ ಪಾದಃ || 4-4 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಾನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನೇ ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಃ (ಫಲಾಧ್ಯಾಯಃ) || 4 ||

|| ಇತಿ ಶ್ರೀಮದಾನಂದತೀರ್ಥಭಗವತ್ಪಾದಾಚಾರ್ಯ ವಿರಚಿತೇ
ಶ್ರೀಮದ್ಭಕ್ತಸೂತ್ರಾನುವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮ್ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ - ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ||

|| ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣ ವಶೇ ಸರ್ವಂ ಸ ವಿಷ್ಣೋರ್ವಶಗಃ ಸದಾ ||
|| ಪ್ರೀಣಯೋಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾ ಮಣ್ಡಲಾಖಣ್ಡಮಣ್ಡನಮ್ ||